

Dossiernummer: OMV/2021104744
Projectinhoudversie (PIV): V3
Inrichtingsnummer: 20210706-0003
Ondernemingsnummer exploitant: 0716.953.031

Ministerieel besluit houdende uitspraak over na vernietigingsarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen over de beroepen aangetekend tegen het besluit van de deputatie van de provincie Antwerpen, nr. OMGP-2021-0313 van 16 december 2021 waarbij een omgevingsvergunning deels is verleend aan de nv Ineos Olefins Belgium voor een chemisch bedrijf gelegen te 2040 Antwerpen, Scheldelaan 460-490.

ARREST RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

Het arrest RvVb-A-2223-1097 van 20 juli 2023 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen vernietigt het ministerieel besluit OMV_2021104744 van 7 juni 2022.

De voornaamste overwegingen van het arrest luiden:

- Het is niet omdat een aanvraag een bijkomende stikstofdepositie veroorzaakt op beschermde habitattypes waarvan de kritische depositiewaarde al in overschrijding is, dat dit noodzakelijkerwijze een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied betekent en het project daarom niet toelaatbaar zou zijn. Overschrijding van deze waarde betekent dan ook niet dat vaststaat dat een aantasting van de kwaliteit van een habitatype plaatsvindt, maar uitsluitend dat de mogelijkheid van een aantasting niet zonder meer afwezig is. Wanneer een project ten opzichte van de referentiesituatie leidt tot een toename van de stikstofdepositie op al overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied, moeten de concrete gevolgen van die toename worden onderzocht vooraleer er een vergunning wordt verleend. Bij dat onderzoek moet er een relatie gelegd worden tussen de geringe toename van de stikstofdepositie en de kritische depositiewaarde, de staat van instandhouding van de beschermde habitattypes en soorten en de concrete instandhoudingsdoelstellingen die daarvoor werden vastgesteld. Staat de verwerende partij een bijkomende depositie op het gebied toe, al dan niet aan de hand van een drempelwaarde, dan moet het met redelijke wetenschappelijke zekerheid vaststaan dat de bijkomende depositie geen schade veroorzaakt en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengt.
- De bestreden beslissing onderwerpt de aanvraag niet aan een onderzoek op basis van de concrete gegevens van de zaak. Hoewel het aanvraagdossier een passende beoordeling bevat, is enige inhoudelijke beoordeling daarvan niet in de beslissing terug te vinden. De verwerende partij grijpt voor haar beoordeling in tegendeel doorslaggevend terug naar de vaststelling dat de gemodelleerde depositie van het project voldoet aan de ministeriële instructie van 2 mei 2021. Aan de vaststelling dat de bijkomende deposities zich bevinden onder de drempelwaarde van 1% van de kritische depositiewaarde, verbindt de verwerende partij routinematig en achteloos het

- besluit dat er geen significante effecten zullen optreden, zodat een aantasting van de natuurlijke kenmerken uitgesloten is. Een dergelijke mathematische verwijzing naar de ministeriële instructie van 2 mei 2021 volstaat niet in het kader van het door artikel 36ter Natuurdecreet verplicht gestelde onderzoek naar de effecten voor beschermde natuur. De bestreden beslissing bevat geen concreet onderzoek dat rekening houdt met de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van de Brabantse Wal.
- De verwerende en de tussenkomenende partij kunnen niet betogen dat de bestreden beslissing de 'de minimisdrempel' verantwoordt aan de hand van de bevindingen in het ontwerp PAS en de wetenschappelijke onderbouwing daarvan. Noch de verwerende partij, noch de Raad voor Vergunningsbetwistingen kunnen bij hun beoordeling vooruitlopen op het toekomstig regelgevend kader van een definitieve programmatische aanpak stikstof en het daarin verankerde maatregelenpakket.
 - De bestreden beslissing is evenmin afdoende in de mate dat deze al gelezen zou kunnen worden als het overnemen en bijtreden van de bevindingen van de passende beoordeling. De enige verwijzing naar de passende beoordeling luidt dat onder punt 11.10.4.4 van het project-MER wordt geconcludeerd dat *"er geen meetbare of detecteerbare bijkomende depositiebijdrage van het voorliggende project op Natura 2000-gebieden in Nederland voorkomt"*.
 - De passende beoordeling zelf maakt niet inzichtelijk dat de gemodelleerde depositietoenames, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen, de natuurlijke kenmerken van onder meer het Natura 2000-gebied Brabantse Wal niet aantasten. De passende beoordeling beperkt zich tot een opsomming van de aanwezige natuurwaarden in de Brabantse Wal en de vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen. De specifieke milieukenmerken en instandhoudingsdoelstellingen krijgen bij de beoordeling wat dan de gevolgen zijn van de bijkomende depositie in het al overbelaste gebied, geen aandacht meer. In tegendeel luidt het oordeel veel meer dan eens dat de deposities minder bedragen dan 0,3 kg N/ha/J. Daaraan wordt dan de conclusie gekoppeld dat dergelijke deposities "niet meetbaar of detecteerbaar" zijn, ze niet leiden tot "meetbare verschillen in concurrentiepositie" of niet leiden tot "meetbare of observeerbare veranderingen" of "meetbare en aantoonbare effecten". Uit dat besluit volgt dan de algemene gevolgtrekking dat voor alle habitattypes en soorten de instandhoudingsdoelstellingen niet in het gedrang komen. Ook het eindbesluit in de passende beoordeling steunt onbetwistbaar op de vaststelling dat de gemodelleerde deposities zich op alle habitats bevinden onder de drempelwaarde van 0,3 kg N/ha/J, zodat een betekenisvolle aantasting uitgesloten is.
 - De kritiek van de verzoekende partijen luidt voldoende precies dat de passende beoordeling niet getuigt van een concrete en ecologische benadering door louter en alleen af te toetsen aan een algemene drempelwaarde van niet meetbaarheid.
 - Door cijfermatig en voor heel het Natura 2000-gebied in zijn algemeenheid te toetsen aan een minimumdrempel van aantoonbare effecten, houdt de passende beoordeling niet voldoende rekening met de instandhoudingsdoelen, het aanwezige areaal en de kwaliteit van de natuurwaarden, de specifieke milieukenmerken en de reeds bestaande milieudrukken in het gebied, en benadert deze niet met voldoende ecologische onderbouwing de vraag of er in het Natura 2000-gebied sprake is van zodanige omstandigheden dat een verwaarloosbare toename aan stikstofdepositie alsnog zou kunnen leiden tot in ecologische zin aantoonbare significante gevolgen voor de kwaliteit van de verschillende habitattypen en/of leefgebieden.

- Het is niet duidelijk hoe de passende beoordeling zich onderscheidt van een loutere voortoets door een drempel te hanteren van 0,3 kg N/ha/jaar waaronder het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten nog steeds mogelijk wordt geacht. Doordat de drempelwaarde zodanig fundamenteel als uitgangspunt naar voor komt in de passende beoordeling, eigent die beoordeling zich in essentie een drempelwaarde toe die in Vlaanderen geen juridische verankering kent als onderdeel van een globale programmatische aanpak stikstof. De Raad voor Vergunningsbetwistingen merkt in dat verband nog op dat het hanteren van net die absolute drempelwaarde van 0,3 kg N/ha/jaar in Vlaanderen wetenschappelijk ernstig in vraag wordt gesteld, verwijzend naar een advies van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek van 11 maart 2022.
- Het verzoek tot indeplaatsstelling overeenkomstig artikel 37, §2 DBRC-decreet wordt verworpen aangezien de verzoekende partijen niet concreet maken dat de vernietiging van de bestreden beslissing een gebonden bevoegdheid inhoudt voor de verwerende partij, en aangezien de Raad voor Vergunningsbetwistingen daar zelf evenmin een verantwoording voor ziet.

De twee overige verzoeken tot vernietiging worden zonder voorwerp verklaard bij arresten van 20 juli 2023 met nummers RvVb-A-2223-1098 en RvVb-A-2223-1099.

In het arrest RvVb-A-2223-1097 wordt een ordetermijn van 6 maanden opgelegd waarbinnen over de aanvraag een nieuwe beslissing moet genomen worden.

Het voormelde arrest is aan het Vlaams Gewest betekend op 27 juli 2023. De behandelingstermijn voor heronderzoek van de beroepen vangt bijgevolg aan op 28 juli 2023.

De aanvrager heeft tegen het arrest een cassatieberoep ingediend bij de Raad van State. Deze procedure (gekend onder G/A 239.853/VII - 42.173) is nog hangende. Dit cassatieberoep schorst de ordetermijn die in het arrest van 20 juli 2023 wordt opgelegd voor het nemen van een nieuwe beslissing (art. 37, §1, derde lid, DBRC-decreet). Zulks sluit evenwel niet uit dat hangende de cassatieprocedure reeds een nieuwe beslissing genomen wordt.

OMGEVINGSVERGUNNINGSAANVRAAG (INCLUSIEF WIJZIGINGSVERZOEK)

De aanvraag gaat over de bouw en exploitatie van een ethaankraker (afgekort ECR) met bijhorende ondersteunende faciliteiten, met projectnaam 'Project One', in de haven van Antwerpen (Lillo). De ECR zal ethaan omzetten in ethyleen. De aanvraag betreft een inbreidingsperceel binnen het zeehavengebied.

De aanvraag heeft betrekking op terreinen gelegen te:

- voor wat betreft de stedenbouwkundige handelingen: 2040 Antwerpen, Scheldelaan 482, zoals ingetekend op het omgevingsloket onder situering:

- voor wat betreft de ingedeelde inrichting of activiteit: 2040 Antwerpen, Scheldelaan 460, 480 en 490, zoals ingetekend op het omgevingsloket onder situering:

De aanvraag omvat de volgende stedenbouwkundige handelingen:

Planaanduiding	Stedenbouwkundige handeling	Beknpte beschrijving
Asfaltverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Wegenis P1, zowel asfalt als zeer open asfaltverharding (68.200 m ²)
N3-01-Contractordorp en 'laydown' zone	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties en wegenis/koffer in project-eiland Z3-01
Z1-01-Onderstation Hoogspanning	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties en verharding/koffer in project-eiland Z1-01
Z1-04-Nutsvoorzieningen	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties en verharding/koffer in project-eiland Z1-04
Z1-05-Waterzuivering	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z1-05
Z3-06-Meetstation	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-06
Z3-07-Hoofd Leidingenbrug (Deel 1)	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-07
Z4-08-Hoofd Leidingenbrug (Deel 2)	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-08
Z3-09-Toekomstige Eenheid voor Koolstofopvang	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-09
Z3-10-ECR Fakkel	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-10

Z3-11-Koeltorens en Boiler	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-11
Z3-12-Opvangbekken en Bluswater	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-12
Z3-13-Laydown Zone	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-13
Z4-14-ECR Unit	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-14
Z4-15-Bullets	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-15
Z4-16-Ethaan Tank	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-16
Z2-17-C5+ Tank	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z2-17
Z2-18-Steiger Deel 1	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z2-18
Z4-19-Steiger Deel 2	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-19
Z4-20-Steiger Deel 3	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-20
Z4-21-Zuidgedeelte Bullets	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-21
Z1-22-Tijdelijk Faciliteiten Zuid	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z1-22
Z1-01-UPI-GS-01	Bouwen of herbouwen	Laag-/middenspanningslokaal
Z1-05-UPI-SS-09	Bouwen of herbouwen	Unit laagmiddenspannings-lokaal
Z1-05-UPI-B-04	Bouwen of herbouwen	Waste water control room
Z1-05-UPI-B-06	Bouwen of herbouwen	Onderhoudsgebouw afval-water en opslag reserve-onderdelen
Z1-05-UPI-SH-17-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen site-T002
Z1-05-UPI-AH-03-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009
Z1-05-UPI-AH-04-Analyse Lokaal 2	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009
Z1-04-UPI-SS-10	Bouwen of herbouwen	Laag-/middenspanningslokaal
Z1-04-UPI-LER-10	Bouwen of herbouwen	Technisch lokaal
Z1-04-UPI-B-02	Bouwen of herbouwen	Chemisch magazijn ECR en OSBL
Z1-04-UPI-B-11	Bouwen of herbouwen	Pomphuis brandweer
Z1-04-UPI-SH-03	Bouwen of herbouwen	Opslagloods compressoren
Z1-04-UPI-SH-16-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen site-T002
Z1-04-UPI-AH-01-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009

Z1-04-UPI-AH-02-Analyse Lokaal 2	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z3-06-UPI-B-14	Bouwen of herbouwen	Meetgebouw
Z3-06-UPI-B-12	Bouwen of herbouwen	Controlegebouw CCR
Z3-11-UPI-SS-05	Bouwen of herbouwen	Laag-/middenspanningslokaal
Z3-11-UPI-LER-01+FOB	Bouwen of herbouwen	Gebouw veldoperator en technisch lokaal
Z3-11-UPI-SH-37	Bouwen of herbouwen	Opslagloods generatoren
Z3-11-UPI-SH-14-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens type-plannen site-T002
Z3-11-UPI-AH-05-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z3-11-UPI-AH-06-Analyse Lokaal 2	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z4-16-JTL-SS-06	Bouwen of herbouwen	Laag-/middenspanningslokaal JTL zone marine
Z4-16-JTL-MCB-01	Bouwen of herbouwen	Controlegebouw marine
Z4-16-JTL-SH-04	Bouwen of herbouwen	Opslagloods
Z4-16-JTL-LER-01	Bouwen of herbouwen	Technisch lokaal
Z4-16-JTL-SH-05-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens type-plannen site-T002
Z4-16-JTL-AH-02-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z4-19-JTL-B-01	Bouwen of herbouwen	Schuilplaats
Z4-20-JTL-LER-02	Bouwen of herbouwen	Technisch lokaal
Z4-19-JTL-SH-06-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens type-plannen site-T002
Z4-19-JTL-SH-02-Afdak Panelen 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Afdak voor lokale bedieningsinstrumenten volgens typeplannen site-027
Z4-20-JTL-SH-03-Afdak Panelen 1	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Afdak voor lokale bedieningsinstrumenten volgens typeplannen site-027
N3-01-NCP-B-01-IPMT Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens type-plannen site-t011
N3-01-NCP-B-02-Type Kantoor 75P 1	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens type-plannen site-t011
N3-01-NCP-B-03-Type Kantoor 75P 2	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens type-plannen site-t011
N3-01-NCP-B-04-Type Kantoor 75P 3	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens type-plannen site-t011
N3-01-NCP-B-05-Type Kantoor 75P 4	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens type-plannen site-t011

N3-01-NCP-B-06-Type Kantoor 75P 5	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011
N3-01-NCP-B-07-Type Kantoor 75P 6	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011
N3-01-NCP-B-08-Gebouw Security	Bouwen of herbouwen	Gebouw voor portiersloge met typenummer site-T011
N3-01-NCP-B-09-Gebouw Lockers 1	Bouwen of herbouwen	Lockers volgens typeplannen site-T015
N3-01-NCP-B-10-Gebouw Lockers 2	Bouwen of herbouwen	Lockers volgens typeplannen site-T015
N3-01-NCP-B-11-Gebouw Lockers 3	Bouwen of herbouwen	Lockers volgens typeplannen site-T015
N3-01-NCP-B-11-Gebouw Lockers 4	Bouwen of herbouwen	Lockers volgens typeplannen site-T015
N3-01-NCP-B-13-Gebouw Lockers 5	Bouwen of herbouwen	Lockers volgens typeplannen site-T015
N3-01-NCP-SH-01-Rokersshelter 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Rokersshelter volgens typeplannen T003
N3-01-NCP-SH-02-Rokersshelter 2	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Rokersruimte volgens typeplannen site-T003
N3-01-NCP-SH-03-Rokersshelter 3	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Rokersruimte volgens typeplannen site-T003
N3-01-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen site-T002
N3-01-Fietsenstalling 2	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen site-T002
Z4-14-ECR-SS-04	Bouwen of herbouwen	Onderstation ECR
Z4-14-ECR-SS-41	Bouwen of herbouwen	Satelliet onderstation - ECR
Z4-14-ECR-LER-02	Bouwen of herbouwen	Technische installatie ruimte
Z4-14-ECR-AH-01-analyselokaal 1	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009
Z4-14-ECR-AH-02-analyselokaal 2	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009
Z4-14-ECR-AH-03-analyselokaal 3	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009
Z4-14-ECR-AH-04-analyselokaal 4	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009
Z4-14-ECR-AH-05A-analyselokaal 5A	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009
Z4-14-ECR-AH-05B-analyselokaal 5B	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen site-009

Z4-14-ECR-AH-06-analyselokaal 6	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z4-14-ECR-AH-07-analyselokaal 7	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z4-14-ECR-AH-08-analyselokaal 8	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z4-14-ECR-AH-09-analyselokaal 9	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens type-plannen site-009
Z4-14-ECR-SH-01	Bouwen of herbouwen	Compressor shelter kraker
Z4-14-ECR-SH-02	Bouwen of herbouwen	Compressor shelter koelwater
Ontbossing perceelnummer 162/G	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 162/S	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 150/B	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 61/T	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 61/V	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 77/F	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 77/G	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 77/C	Ontbossen	Ontbossing van spontane beboste zone
AfbraakSchoorBestrating	Verwijderen van vrijstaande gebouwen	Afbraak loodsen en omliggende stelconverharding
AfbraakLuchtinlaat	Verwijderen van vrijstaande gebouwen	Afbraak beperkte constructie
Afbraak Grindasfaltweg	Slopen of verwijderen	Afbraak beperkte asfalt-verharding op nieuwe project-site
Afbraak Grindweg	Slopen of verwijderen	Afbraak grindwegen op het zuidoosteiland
Afbraak GunvorWeg	Slopen of verwijderen	Afbraak grindverharding
Afbraak GrindwegNoord	Slopen of verwijderen	Grindweg ter plaatse van de noordelijke officieruimte
Z1-02-ONE-B-01 - Admin gebouw	Bouwen of herbouwen	Bouwen van kantoorgebouw (Admin)
Z1-02-ONE-B-05 - Workshop	Bouwen of herbouwen	Bouwen van onderhouds-gebouw met magazijn (Workshop)
Z1-02-ONE-SH-04 – Fietsenstalling	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Bouwen van fietsenstalling en moto's parking voor personeel
Z1-02-ONE-SH-06 - Lube	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Bouwen van smeerolie opslag naast workshop (Lube shop)
Z1-02 - Fietspad	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van fietspad ter hoogte van eiland 2

Z1-02-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen site-T022
Z3-03-UPI-B-05 - Gate House	Bouwen of herbouwen	Bouwen van ontvangstgebouw (Security Gate House)
Z3-13-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen site-T022
Z3-03-UPI-B-13 - Spare parts warehouse	Bouwen of herbouwen	Bouwen van magazijn (Long Term Warehouse)
Z2-18-TB-S-001-Type opslag 600m ²	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen site-T022
Z1-22-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen site-T022
Z1-02-TB-S-004-Type Kantine 125P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t013
Z1-02-TB-S-005	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t013
Z1-02-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen site-T003
Z3-09-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen site-T003
Z3-13-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen site-T003
Z4-16-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen site-T003
Z1-22-TB-S-006-1-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen site-T003
Z1-22-TB-S-006-2-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen site-T003
Z1-22-TB-S-006-3-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen site-T003
Z1-04-TB-S-007	Bouwen of herbouwen	Gebouw voor portiersloge met typenummer site-T011
Z3-03 - Weg in asfalt-verharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van asfalt-verharding ter hoogte van eiland 3
Z3-03 - Fietspad	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van fietspad ter hoogte van eiland 3
Z1-22-TB-S-007-1-Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Gebouw voor portiersloge met typenummer site-T011
Z1-22-TB-S-007-2-Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Gebouw voor portiersloge met typenummer site-T011
Z3-09-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011

Z1-02 - Betonverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van betonverharding ter hoogte van eiland 2
Z3-03 - Betonverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van betonverharding ter hoogte van eiland 3
Z1-02 - Parking in waterdoorlatende klinkers	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van parking in waterdoorlatende klinkers ter hoogte van eiland 2
Z3-03 - Parking in waterdoorlatende klinkers	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van parking in waterdoorlatende klinkers ter hoogte van eiland 3
Z1-02 - Ophoging van de grond	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	De ophoging van het grondniveau ter hoogte van eiland 2
Z1-02 - Aanleggen van wadi's	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Het aanleggen van wadi's voor buffer- en infiltratie van hemelwater
Z1-02-ONE-B-01-Terras	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Het aanleggen van een groen terras verbonden aan de refter zone
Z2-18-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011
Z1-22-TB-S-008-1-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011
Z1-22-TB-S-008-2-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011
Z1-22-TB-S-008-3-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011
Z3-13-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t011
Z3-13-TB-S-009-Type Sanitair Blok	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Sanitair blok volgens typeplannen site-t018
Z1-22-TB-S-009-Type Sanitair Blok	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Sanitair blok volgens typeplannen site-t018
Z3-13-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw volgens typeplannen site-t012
Z3-13-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw volgens typeplannen site-t012
Z1-02 - Totem Horizontaal	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Plaatsing van totem (horizontaal)
Z3-09-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw volgens typeplannen site-t012
Z3-09-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw volgens typeplannen site-t012
Z2-18-TB-S-010-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw volgens typeplannen site-t012

Z1-22-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw volgens typeplannen site-t012
Z1-22-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw volgens typeplannen site-t012
Z3-12-TB-S-011-Type Medische Dienst	Bouwen of herbouwen	Medische dienstgebouw volgens typeplannen site-T016
Z1-02 - Weg in asfalt-verharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van asfalt-verharding ter hoogte van eiland 2
Z1-02 - Aanleggen van groenzones	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Verwerking van reliëf en aanleggen van groenzones
Z3-03 - Aanleggen van groenzones	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Verwerking van reliëf en aanleggen van groenzones ter hoogte van eiland 3
Z3-03 - Totem verticaal	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning	De nieuwe totem ter hoogte van eiland 3 op de inkom van de site
Z1-02 - Totem verticaal	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning	De nieuwe totem ter hoogte van de inkom van eiland 2
ONE-B-01 – Publiciteitsinrichting aan de gevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning	De publiciteitsinrichting aan de gevel van Admin gebouw
UPI-B-05 – Publiciteitsinrichting aan de gevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning	De publiciteitsinrichting aan de gevel van het ontvangstgebouw
Z3-03 - Weegbrug	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Het plaatsen van een weegbrug voor vrachtwagens
Z1-02 – Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole ter hoogte van eiland 2
Z1-02 – Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole ter hoogte van eiland 2
Z3-03 – Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole ter hoogte van eiland 3
Z3-03 – Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole tussen eiland 2 en 3
Z4-16-TB-S-004-Type Kantine 125P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw volgens typeplannen site-t013
Z4-16-TB-S-005-Type Kantoor 45P	Bouwen of herbouwen	Kantoor volgens typeplannen site-t014
Terreinaanpassing_Nivellering_Project zuid	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Nivellering van de volledige zuidelijke projectzone
Bouwrijp maken van het terrein	Slopen of verwijderen	Bouwrijp maken van betreffende constructiezones
Terreinaanpassing - Nivellering - Project Noord	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Nivellering de volledige noordelijke projectzone

Z4-14-ECR-SH-04 – Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen site-T002
Z1-02-TB-S-007-Type Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Securitygebouw volgens typeplannen site-T010
Z3-03-TB-S-007-Type Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Securitygebouw volgens typeplannen site-T010
N3-01 Parkeerplaatsen vrachtwagens	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	Parkeerplaatsen voor vrachtwagens
Asfaltverharding Z3-03 / Z3-06	Nieuwbouw of aanleggen	Verharding ten behoeve van parkeerplaatsen
UPI-B-12_logo noordgevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Bedrijfslogo op de noordgevel van de controlekamer
UPI-B-12_logo zuidgevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Bedrijfslogo op de noordgevel van de controlekamer
JTL-B-01_logo noordgevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Bedrijfslogo op de noordgevel van de controlekamer
Z3-03 - Aanleggen van parking voor vrachtwagens	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	6 parkeerplaatsen
Parkeerplaatsen bij eiland Z4-14	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	6 stuks
Parkeerplaatsen bij eiland Z4-16	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	8 stuks
Grindverharding zuid	Nieuwbouw of aanleggen	Grindverharding aan te leggen in buiten eilanden in zuidelijk deel
Grindverharding noord	Nieuwbouw of aanleggen	Additieve grindverharding voor laydown zone in het noorden

De aanvraag omvat voor wat de ingedeelde inrichting of activiteit betreft de exploitatie van een chemisch bedrijf.

De aanvraag omvat de volgende ingedeelde inrichtingen of activiteiten:

Rubriek	Omschrijving	Totale hoeveelheid	Klasse
2.1.3.2°	Tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodem die niet voldoet aan de bepalingen voor het gebruik van bodemmateri�len (grondverzetscode 999), voorzien van onderen bovenafdek met een maximale capaciteit van: - Aanlegfase: 50.000 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³	50.000 m ³	1
2.2.1.c)2°	De opslag en sortering van puin (afkomstig van uitgegraven grond en sloopwerken) met	2.000 ton	1

	een maximale opslagcapaciteit van 2.000 ton: - Aanlegfase: 2.000 ton - Exploitatiefase: 0 ton		
2.2.1.e)3°	De opslag en sortering van potentieel gevaarlijk puin (teerhoudend) met een maximale opslagcapaciteit van 2.000 ton: - Aanlegfase: 2.000 ton - Exploitatiefase: 0 ton	2.000 ton	1
3.4.3°	Het lozen van bedrijfsafvalwater zonder behandeling in een afvalwaterzuiveringsinstallatie, dat al of niet één of meer van de gevaarlijke stoffen hoger dan de indelingscriteria bevat: - Aanlegfase: 248 m³/uur, 4.950 m³/dag en 451.600 m³/jaar, met volgende verdeling: - LP-N1: 42 m³/uur, 996 m³/dag en 64.900 m³/jaar (Kanaaldok) - LP-N2: 42 m³/uur, 996 m³/dag en 64.900 m³/jaar (Kanaaldok) - LP-S1: 206 m³/uur, 4.950 m³/dag en 386.700 m³/jaar (Kanaaldok) - LP-S2: 206 m³/uur, 4.950 m³/dag en 386.700 m³/jaar (Insteekdok 1) - Exploitatiefase: 0 m³/h	248 m ³ /uur	1
3.6.3.3°	Afvalwaterzuiveringsinstallatie voor de behandeling van bedrijfsafvalwater dat al of niet één of meer van de gevaarlijke stoffen hoger dan de indelingscriteria bevat met een totaal effluent debiet van 494 m³/uur, waarvan: - Aanlegfase: 248 m³/uur, 4.950 m³/dag en 451.600 m³/jaar, met volgende verdeling: - LP-N1: 42 m³/uur, 996 m³/dag en 64.900 m³/jaar (Kanaaldok) - LP-N2: 42 m³/uur, 996 m³/dag en 64.900 m³/jaar (Kanaaldok) - LP-S1: 206 m³/uur, 4.950 m³/dag en 386.700 m³/jaar (Kanaaldok) - LP-S2: 206 m³/uur, 4.950 m³/dag en 386.700 m³/jaar (Insteekdok 1) - Exploitatiefase: LP-Schelde 246 m³/uur, 5.904 m³/dag en 723.576 m³/jaar (Schelde) na primaire/secundaire en tertiaire zuivering	494 m ³ /uur	1
3.6.7.	Een zelfstandige geëxploiteerde behandeling van afvalwater ten dienste van GPBV-activiteiten: - Aanlegfase: 0 m³/h - Exploitatiefase: LP-Schelde 246 m³/uur, 5.904 m³/dag en 723.576 m³/jaar (Schelde)	246 m ³ /uur	1

	na primaire/secundaire en tertiaire zuivering		
4.3.a)1°i)	Inrichting voor het mechanisch of pneumatisch aanbrengen van bedekkingsmiddelen voorzien van een filterinstallatie met gebruik van actieve kool en waarin minder dan 150 g VOS/l worden aangebracht met een geïnstalleerde totale drijfkracht van 5 kW, waarvan: - Aanlegfase: 0 kW - Exploitatiefase: 5 kW	5 kW	3
6.4.2°	Opslagplaatsen voor brandbare vloeistoffen met een totale opslagcapaciteit van 550.125 l, waarvan: - Aanlegfase: 440.000 l - Exploitatiefase: 110.125 l	550.125 liter	2
6.5.2°	Brandstofverdeelinstallaties voor diesel: - Aanlegfase: 5 brandstofverdeelinstallaties met in totaal 9 verdeelslangen - Exploitatiefase: 0 brandstofverdeelinstallaties	9 verdeelslangen	2
7.11.1°a)	De fabricage van eenvoudige koolwaterstoffen (ethyleen, propyleen, C3+ producten) met een capaciteit van 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton/jaar - Exploitatiefase: 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Ethyleen: 1.450.000 ton/jaar - Bijproducten: 471.250 ton/jaar (230.500 ton/jaar zuiver propyleen, 12.000 ton/jaar pyrolyse olie, 162.000 ton/jaar C4 koolwaterstoffen en 66.750 ton/jaar C5+ koolwaterstoffen)	1.921.250 ton/jaar	1
7.12.1°a)	Chemische industrie voor de behandeling van tussenproducten en vervaardiging van chemische producten (Ethyleen, propyleen, C3+ producten) met een capaciteit van 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton/jaar - Exploitatiefase: 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Ethyleen: 1.450.000 ton/jaar - Bijproducten: 471.250 ton/jaar (230.500 ton/jaar zuiver propyleen, 12.000 ton/jaar pyrolyse olie, 162.000 ton/jaar C4 koolwaterstoffen en 66.750 ton/jaar C5+ koolwaterstoffen)	1.921.250 ton/jaar	1
7.13.3°	Productie van organische bulkchemicaliën door kraken, reforming, gedeeltelijke of volledige oxidatieve of vergelijkbare	5.900 ton/dag	1

	processen, met een maximale productiecapaciteit van 5.900 ton/dag		
12.1.1.3°	Elektriciteitsproductie (opwekken wisselspanning) met een totaal geïnstalleerd elektrisch schijnbaar vermogen van 60.942 kVA, waarvan: - Aanlegfase: 5.892 kVA - Exploitatiefase: 55.050 kVA	60.942 kVA	1
12.2.1°	Het gebruik van 29 transformatoren met een individueel nominaal vermogen van 100 kVA tot en met 1.000 kVA (totale som 21.390 kVA), waarvan: - Aanlegfase: 8 transformatoren met een totaal vermogen van 8.000 kVA - Exploitatiefase: 21 transformatoren met een totaal vermogen van 13.390 kVA	21.390 kVA	3
12.2.2°	Het gebruik van 53 transformatoren met een individueel nominaal vermogen van meer dan 1.000 kVA (totale som 1.153.900 kVA), waarvan: - Aanlegfase: 11 transformatoren met een totaal vermogen van 27.500 kVA - Exploitatiefase: 40 transformatoren met een totaal vermogen van 1.123.900 kVA - Aanlegfase en exploitatiefase: 2 transformatoren met een totaal vermogen van 2.500 kVA	1.153.900 kVA	2
12.3.1°	Vast opgestelde batterijen met een totale capaciteit van 12.674.000 VAh, waarvan: - Aanlegfase: 2.560.000 VAh - Exploitatiefase: 9.074.000 VAh - Aanlegfase en exploitatiefase: 1.040.000 VAh	12.674.000 VAh	3
12.3.2°	Vaste inrichtingen voor het laden van accumulatoren met een totaal geïnstalleerd vermogen van 4.266 kW, waarvan: - Aanlegfase: 240 kW - Exploitatiefase: 3.816 kW - Aanlegfase en exploitatiefase: 210 kW	4.266 kW	3
15.1.2°	Het stallen van 532 voertuigen op de site, waarvan: - Aanlegfase: 400 voertuigen zoals graafmachines, kranen en vorklitten - Exploitatiefase: 6 vrachtwagens - Aanlegfase en exploitatiefase: 126 voertuigen	532 voertuigen	2
16.1.b)3°	Productie/omzetting van gassen (Ethyleen, Propyleen, C4) met een totaal gezamenlijke productiecapaciteit van 245.165 Nm ³ /h, waarvan: - Aanlegfase: 0 Nm ³ /h - Exploitatiefase: 245.165 Nm ³ /h	245.165 Nm ³ /h	1

16.3.1°	Koelinstallaties, warmtepompen en airconditioninginstallaties, met een gezamenlijke hoeveelheid van 32.324 ton CO₂-equivalent, waarvan: - Aanlegfase: 7.205 ton CO₂-equivalent - Exploitatiefase: 23.377 ton CO₂-equivalent - Aanlegfase en exploitatiefase: 1.742 ton CO₂-equivalent	32.324 ton CO ₂ -equivalent	1
16.3.2°b)	Koelinstallaties, luchtcompressoren, warmtepompen, airconditioninginstallaties, en andere installaties voor het fysisch behandelen van gasen met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 35.352 kW, waarvan: - Aanlegfase: 2.671 kW - Exploitatiefase: 30.939 kW - Aanlegfase en exploitatiefase: 1.742 kW	35.352 kW	2
16.5	3 ontspanningsstations voor gasen met een maximumdebiet van 70.000 Nm³/uur, 182.000 Nm³/uur en 184.400 Nm³/uur, totaal 436.400 Nm³/uur: - Aanlegfase: 0 Nm³/h - Exploitatiefase: 436.400 Nm³/h	436.400 Nm ³ /uur	1
17.1.2.1.3°	Opslag gasen in verplaatsbare recipiënten met een gezamenlijk waterinhaltsvermogen van 21.300 l, waarvan: - Aanlegfase: 5.520 l - Exploitatiefase: 15.780 l	21.300 liter	1
17.1.2.2.3°	Opslag van gevaarlijke gasen in vaste reservoirs, met een gezamenlijk waterinhaltsvermogen van 217.000.000 l, waarvan: - Aanlegfase: 0 l - Exploitatiefase: 217.000.000 l	217.000.000 liter	1
17.2.2.	Gevaarlijke stoffen: hoge-drempel seveso-inrichting Categorie gevaarlijke stoffen: - H2: acuut toxisch categorie 2 en 3: 42,9 ton - P2: ontvlambare gasen: 47,6 ton - P5a: ontvlambare vloeistoffen categorie 1: 4.558,2 ton - P5c: ontvlambare vloeistoffen categorie 2 en 3: 924,7 ton - P8: oxiderende vloeistoffen en vaste stoffen: 13,0 ton - E1: gevaar voor het aquatische milieu, acuut 1 of chronisch 1: 178,8 ton - E2: gevaar voor het aquatische milieu, chronisch 2: 5.532,1 ton Met naam genoemde stoffen: - Waterstof 0,048 ton	1 inrichting	1

	- Ontvlambare vloeibare gassen categorie 1 of 2 (inclusief LPG) en aardgas: 119.997,6 ton - Acetyleen: 0,020 ton - Methanol: 44,8 ton - Zuurstof: 0,030 ton - Aardolieproducten en alternatieve brandstoffen: 40,9 ton		
17.3.2.1.1.3°	Opslag van gasolie, diesel, lichte stookolie en gelijkaardige vloeistoffen met een vlampunt $\geq 55^{\circ}\text{C}$ met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 1.356 ton, waarvan: - Aanlegfase: 540 ton - Exploitatiefase: 816 ton	1.356 ton	1
17.3.2.1.2.3°	Opslag van overige ontvlambare vloeistoffen van gevarencategorie 3 met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 550 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 109 ton	550 ton	1
17.3.2.2.3°b)	Opslag van ontvlambare vloeistoffen van gevarencategorie 1 en 2 met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 4.738 ton, waarvan: - Aanlegfase: 220 ton - Exploitatiefase: 4.518 ton	4.738 ton	1
17.3.3.1°a)	Opslag van oxiderende vloeistoffen en vaste stoffen met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 13 ton, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton - Exploitatiefase: 13 ton	13 ton	3
17.3.4.3°	Opslag van bijtende vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 1.613 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 1.173 ton	1.613 ton	1
17.3.5.3°	Opslag van giftige vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 140 ton, waarvan: - Aanlegfase: 44 ton - Exploitatiefase: 95 ton	140 ton	1
17.3.6.3°	Opslag van schadelijke vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 1.375 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 935 ton	1.375 ton	1
17.3.7.3°	Opslag van gezondheidsgevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 518 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 77 ton	518 ton	1
17.3.8.3°	Opslag van milieugevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 5.173 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton	5.173 ton	1

	- Exploitatiefase: 4.732 ton		
17.4	Opslag gevaarlijke stoffen in kleine recipiënten met een totale maximale opslag van 5.000 l, waarvan: - Aanlegfase en exploitatiefase: 5.000 l	5.000 liter	3
19.3.2°a)	Het mechanisch behandelen van hout met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 400 kW, waarvan: - Aanlegfase: 400 kW - Exploitatiefase: 0 kW	400 kW	2
19.6.1°a)	Opslag van hout in een lokaal met een totale capaciteit van 400 m ³ , waarvan: - Aanlegfase: 400 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³	400 m ³	3
19.6.1°b)	Opslag van hout in openlucht met een totale capaciteit van 500 m ³ , waarvan: - Aanlegfase: 500 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³	500 m ³	3
20.4.1.2°	Productie van alkenen niet inbegrepen in rubriek 7.3 met een totale productiecapaciteit van 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton/jaar - Exploitatiefase: 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Ethyleen: 1.450.000 ton/jaar - Bijproducten: 471.250 ton/jaar (230.500 ton/jaar zuiver propyleen, 12.000 ton/jaar pyrolyse olie, 162.000 ton/jaar C4 koolwaterstoffen en 66.750 ton/jaar C5+ koolwaterstoffen)	1.921.250 ton/jaar	1
23.2.2°a)	Het mechanisch behandelen van kunststoffen met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 650 kW, waarvan: - Aanlegfase: 400 kW - Exploitatiefase: 250 kW	650 kW	2
24.2.	Laboratoria gericht op kwaliteitscontrole, waarvan: - Aanlegfase: 0 labo's - Exploitatiefase: 3 labo's	3 labo's	3
29.5.2.2°a)	Het mechanisch behandelen van metalen met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 700 kW, waarvan: - Aanlegfase: 400 kW - Exploitatiefase: 300 kW	700 kW	2
29.5.4.1°a)	Het zandstralen van metalen met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 10 kW, waarvan: - Aanlegfase: 0 kW - Exploitatiefase: 10 kW	10 kW	3

29.5.5.1°a)	Het ontvetten van metalen met een gezamenlijke inhoud van de opvang- recipiënten van 650 l, waarvan: - Aanlegfase: 400 l - Exploitatiefase: 250 l	650 liter	3
29.5.7.2°a)1)	Het ontvetten van metalen met een gezamenlijke inhoud van de opvang- recipiënten van 650 l, waarvan: - Aanlegfase: 400 l - Exploitatiefase: 250 l	650 liter	3
31.1.3°	Stationaire motoren en gasturbines met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 28.845 kWth, waarvan: - Aanlegfase: 15.350 kWth - Exploitatiefase: 13.495 kWth	28.845 kW	1
39.1.3°	Andere stoomgeneratoren dan lagedruk- stoomgeneratoren met een individuele inhoud van meer dan 5.000 l (totale inhoud 50.000 l), waarvan: - Aanlegfase: 0 stoomgeneratoren met een totale inhoud van 0 l - Exploitatiefase: 2 stoomgeneratoren met een inhoud van 25.000 l met een totale inhoud van 50.000 l	50.000 liter	2
39.2.1°	Stoomvaten, met inbegrip van warmte- wisselaars waarvan de primaire ruimte als stoomvat wordt beschouwd, met een individuele inhoud van 300 tot en met 5.000 l (totale inhoud 32.206 l), waarvan: - Aanlegfase: 0 stoomvaten met een totale inhoud van 0 l - Exploitatiefase: 17 stoomvaten met een totale inhoud van 32.206 l	32.206 liter	3
39.2.2°	Stoomvaten, met inbegrip van warmte- wisselaars waarvan de primaire ruimte als stoomvat wordt beschouwd, met een individuele inhoud van meer dan 5.000 l (totale inhoud 617.128 l), waarvan: - Aanlegfase: 0 stoomvaten met een totale inhoud van 0 l - Exploitatiefase: 14 stoomvaten met een totale inhoud van 617.128 l	617.128 liter	2
39.4.1°	Andere warmtewisselaars dan de warmtewisselaars, vermeld in rubriek 39.2, met een individuele inhoud van 25 l tot en met 5.000 l (totale inhoud 169.440), waarvan: - Aanlegfase: 0 warmtewisselaars met een totale inhoud van 0 l - Exploitatiefase: 82 warmtewisselaars met een totale inhoud van 169.440 l	169.440 liter	3
39.4.2°	Andere warmtewisselaars dan de warmte- wisselaars, vermeld in rubriek 39.2, met een	83.000 liter	2

	individuele inhoud van meer dan 5.000 l (totale inhoud 83.000), waarvan: - Aanlegfase: 0 warmtewisselaars met een totale inhoud van 0 l - Exploitatiefase: 8 warmtewisselaars met een totale inhoud van 83.000 l		
39.5.2°	Stoomturbines met een totaal vermogen van 151 MW, waarvan: - Aanlegfase: 0 MW - Exploitatiefase: 151 MW	151 MW	1
39.7.1°	Industriële installaties voor het transport van stoom of warm water met een totaal vermogen van 106 kW, waarvan: - Aanlegfase: 0 kW - Exploitatiefase: 106 kW: 2 proceswaterpompen voor het transport van stoom of warm water met elk een vermogen van 53 kW	106 kW	2
43.1.3°	Stookinstallaties, met uitzondering van stationaire motoren en gasturbines, met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 978.000 kWth, waarvan: - Aanlegfase: 0 kWth - Exploitatiefase: 978.000 kWth	978.000 kW	1
43.3.2°	Stookinstallaties, inclusief stationaire motoren en gasturbines, met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 1.005 MWth, waarvan: - Aanlegfase: 0 MWth - Exploitatiefase: 1.005 MWth	1.005 MW	1
43.4.	Installaties voor het verbranden van brandstof met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 13.001 MWth, waarvan: - Aanlegfase: 0 MWth - Exploitatiefase: 13.001 MWth	13.000 MW	1
53.2.2°b)2°	Bronbemaling met een totaal onttrokken maximaal netto kalenderjaardebiet van 467.664 m ³ /jaar: - Aanlegfase: 467.664 m ³ /jaar: - Bemaling proefsleuven met infiltratie: 16.064 m ³ /jaar - Bemaling freatische aquifer: 386.800 m ³ /jaar - Bemaling gespannen aquifer: 64.800 m ³ /jaar - Exploitatiefase: 0 m ³ /jaar	467.664 m ³ /jaar	2
53.3.	Gravitaire drainage tijdens wintermaanden met een debiet van 26 m ³ /dag: - Aanlegfase: 0 m ³ /dag - Exploitatiefase: 26 m ³ /dag	26 m ³ /dag	3

53.8.1°a)	Gravitaire drainage tijdens wintermaanden met een debiet van 4.680 m ³ /jaar met hergebruik binnen koelwatercircuit als toepassing: - Aanlegfase: 0 m ³ /jaar - Exploitatiefase: 4.680 m ³ /jaar	4.680 m ³ /jaar	3
53.11.2°	Werken voor het onttrekken van grondwater met een netto onttrokken debiet van maximaal 4.950 m ³ /dag in de buurt van VEN-gebied: - Aanlegfase: 4.950 m ³ /dag, overeenkomstig de maximale gelijktijdige onttrekking tijdens bemaling aanlegfase (geen overlap met bemaling proefsleuven): - Bemaling freatische aquifer: 4.760 m ³ /dag - Bemaling gespannen aquifer: 190 m ³ /dag - Exploitatiefase: 0 m ³ /dag	4.950 m ³ /dag	1
61.2.2°	Tussentijdse opslagplaats voor grond die voldoet aan de bepalingen voor het gebruik van bodemmateriële, (grondverzetscodes anders dan 999), met een maximale capaciteit van 150.000 m ³ : - Aanlegfase: 150.000 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³	150.000 m ³	2

Daarnaast wordt bijstelling gevraagd van de volgende milieuvoorwaarden:

- artikel 5.2.1.2, §2, en 5.61.2, §2, van titel II van het VLAREM met betrekking tot de installatie en het gebruik van een geijkte weegbrug (aanlegfase);
- artikel 5.2.1.2, §3, en 5.61.2, §3, van titel II van het VLAREM met betrekking tot de aan- en afvoer van afval en bodem (aanlegfase);
- artikel 5.2.1.5, §5, van titel II van het VLAREM met betrekking tot de aanleg van een groenscherm (aanlegfase);
- artikel 5.61.2, §4, van titel II van het VLAREM met betrekking tot het bijhouden van een register voor de aan-, afvoer en opslag van uitgegraven bodem (aanlegfase);
- artikel 5.2.1.2, §6, van titel II van het VLAREM met betrekking tot het totaliseren van de hoeveelheden afval (aanlegfase);
- artikel 4.2.5.1.1, §1, van titel II van het VLAREM met betrekking tot de aanleg van een meetgoot (bemaling aanlegfase);
- artikel 4.2.3.1.3° van titel II van het VLAREM met betrekking tot de van toepassing zijnde lozingsnormen (bemaling aanlegfase en exploitatiefase);
- artikel 5.53.6.1.1, §3, van titel II van het VLAREM met betrekking tot het behandelen van bemalingswater voorafgaand aan infiltratie (bemaling proefsleuven).

Wijzigingsverzoek (PIV3)

Tijdens de beroepsfase, op 4 oktober 2023, werd de aanvraag gewijzigd met het volgende:

- Een gewijzigde versie van het project-MER, omvattende enkele tekstuele wijzigingen aangeduid met gele markering, alsook een nieuwe bijlage 10 bij het project-MER, bestaande uit:

- Bijlage 10.1: een aanvulling van de passende beoordeling voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden;
- Bijlage 10.2: een aanvulling van de passende beoordeling voor de Vlaamse Natura 2000-gebieden;
- Bijlage 10.3: een aanvulling van de verscherpte natuurtoets;
- Een gewijzigde versie van addendum E6ter, zijnde de passende beoordeling voor de Vlaamse Natura 2000-gebieden.

De gewestelijke omgevingsambtenaar heeft op 9 oktober 2023 het wijzigingsverzoek aanvaard met de organisatie van een nieuw openbaar onderzoek en een tweede adviesvraag aan de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie.

Deze wijzigingen worden meegenomen in de beoordeling van de aanvraag.

Door de beroepers en in de bezwaarschriften (zie verder) wordt betwist dat deze wijzigingen doorgevoerd konden worden in het kader van de lopende aanvraag, en wordt gesteld dat een gewijzigde passende beoordeling noodzakelijk aanleiding moest geven tot een volledig nieuwe vergunningsaanvraag.

Dat standpunt wordt niet gevolgd.

Het ministerieel besluit van 7 juni 2022 werd bij arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 20 juli 2023 met nummer RvVb-A-2223-1097 vernietigd. In het arrest werd vastgesteld dat de bij de aanvraag gevoegde passende beoordeling bepaalde leemtes vertoonde.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen verwierp vervolgens in hetzelfde arrest evenwel het verzoek tot indeplaatsstelling van de verzoekende partijen overeenkomstig artikel 37, §2 DBRC-decreet, zulks omdat de verzoekende partijen niet concreet maakten dat de vernietiging van de bestreden beslissing een gebonden bevoegdheid inhield voor de verwerende partij, en aangezien de Raad voor Vergunningsbetwistingen daar zelf evenmin een verantwoording voor zag.

Nu in het arrest van 20 juli 2023 werd vastgesteld dat de oorspronkelijke passende beoordeling leemtes vertoonde, kan hieruit afgeleid worden dat het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen ruimte liet voor een bijsturing en aanvulling van de passende beoordeling om tegemoet te komen aan de overwegingen van het arrest.

Ook in oudere rechtspraak heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de mogelijkheid gelaten om een passende beoordeling die leemtes vertoont bij te sturen, waarbij het aan de vergunningverlenende overheid overgelaten wordt om te beoordelen of remediëring mogelijk is, desgevallend mits de toepassing van een administratieve lus (RvVb 15 oktober 2020, nr. RvVb-A-2021-0160, vzw Natuurpunt Beheer). Dit is dus een kwestie van appreciatie.

Er kan in alle redelijkheid niet gesteld worden dat *in casu* sprake was van een aanvraag die *ab initio* onvolledig was, en die derhalve door de bevoegde overheid in eerste aanleg onontvankelijk en onvolledig verklaard moest worden. Bij de aanvraag was een project-MER gevoegd, en een zeer omstandige passende beoordeling. In het vernietigingsarrest werd inzonderheid vastgesteld dat de passende beoordeling doorslaggevend steunde op een drempelwaarde die in Duitsland gangbaar is, en dit onder verwijzing naar een INBO-advies van 11 maart 2022 “over de toepassing van de Duitse drempelwaarde van 0,3 kg N/ha/jaar in Vlaanderen”. Dit advies kon de aanvrager niet bekend zijn bij indiening van de

vergunningaanvraag, aangezien het dateert van na de beslissing tot goedkeuring van het project-MER met geïntegreerde passende beoordeling op 3 november 2021.

De aanvullingen van het dossier hadden in dit geval als doel om tegemoet te komen aan de overwegingen uit het arrest van 20 juli 2023, en zijn gebaseerd op dezelfde informatie en uitgangspunten als de passende beoordeling en de verscherpte natuurtoets die opgemaakt en gevoegd werd bij de oorspronkelijke aanvraag, met dien verstande dat deze informatie en uitgangspunten waar relevant aangevuld werden met meer gedetailleerde informatie en/of informatie die bij het opmaken van de oorspronkelijke aanvraag niet beschikbaar was. Zo maakt de passende beoordeling voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden gebruik van de op dat moment voorhanden zijnde versie van het model Aerial Calculator (met name versie 2022.2 – v2 van 26 juli 2023 – zie bijlage 10.1 van het project-MER, p. 10), alsook van de natuurdoelanalyses, zoals opgemaakt en ter beschikking gesteld door de Nederlandse provincies zelf (voor zover deze reeds voor bepaalde gebieden opgemaakt en vastgesteld werden).

Redelijkerwijze wordt geoordeeld dat deze bijsturing van de passende beoordeling mogelijk is binnen de huidige procedure, zonder dat de aanvrager een volledig nieuwe aanvraag moet indienen. Hierbij wordt rekening gehouden met een aantal overwegingen en factoren, waaronder:

- de bredere stikstofproblematiek die aanleiding geeft tot evoluerende rechtspraak, wat op zijn beurt aanleiding geeft tot elkaar opeenvolgende bijsturingen van de beoordelingskaders. Hiermee kan een aanvrager bij de voorbereiding van het dossier niet steeds rekening houden.
- de omvang van het project in verhouding tot de aard en de omvang van de voorgestelde verduidelijkingen en wijzigingen, die slechts betrekking hebben op één specifieke milieudruk (stikstof).
- het feit dat de in het vernietigingsarrest vastgestelde lacune voortvloeit uit een studie die de aanvrager nog niet bekend kon zijn bij opmaak van het project-MER en de geïntegreerde passende beoordeling. Ook de wetenschappelijke kennis is dus evolutief, en het lijkt redelijk dat nieuwe inzichten in bepaalde omstandigheden ook betrokken moeten kunnen worden in reeds lopende dossiers.
- de vaststelling dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen in het vernietigingsarrest uitdrukkelijk niet is ingegaan op het verzoek tot indeplaatsstelling, hoewel zulks gevraagd werd door de verzoekende partijen, en hoewel in het arrest leemtes in de passende beoordeling werden vastgesteld.

Wel werd terecht geoordeeld dat de wijziging van het dossier noodzaakte tot een nieuw openbaar onderzoek, zodat de leden van het (betrokken) publiek zich over de voorgenomen wijzigingen konden uitspreken (tijdens het openbaar onderzoek, en voor de rechtstreeks bij de beroepen betrokken partijen op de hoorzittingen) en de rechten van derden gerespecteerd werden.

In navolging van het advies van ANB aangaande de aanvullingen op het project-MER van 8 november 2023 werd door de aanvrager op 15 december 2023 nog een toelichtende nota bijgebracht ('Nota GOVC inzake ANB advies'). Zoals ook uitdrukkelijk aangegeven wordt in deze nota, behelsde deze nota enkel verduidelijkingen op grond van de gegevens die reeds aanwezig waren in de passende beoordeling en het project-MER zoals onderworpen aan het openbaar onderzoek na het vernietigingsarrest. Artikel 64 OVD is van toepassing wanneer *wijzigingen* aan de vergunningaanvraag worden aangebracht. Deze regeling is evenwel te onderscheiden van de mogelijkheid die een aanvrager heeft om na afloop van het openbaar onderzoek bijkomende stukken in te dienen die louter strekken tot verduidelijking van de documenten die

in openbaar onderzoek gelegen hebben. In de rechtspraak werd reeds geoordeeld dat het toevoegen van een aanvullende geluidsstudie niet noodzaakt tot een nieuw openbaar onderzoek wanneer deze studie de conclusies bevestigt van de oorspronkelijke studie die aan de inspraak onderworpen werd (RvS 24 juni 2021, nr. 251.057, gemeente Zedelgem). Het toevoegen van een aanvullende mobiliteitsstudie noodzaakte evenmin tot een nieuw openbaar onderzoek, wanneer niet aangetoond wordt dat de studie dermate essentiële nieuwe gegevens bevat, en de betrokkenen bovendien de gelegenheid hadden om in de loop van de beroepsprocedure hun bezwaren te formuleren (RvVb 12 maart 2019, nr. RvVb-A-1819-0701, Van Wesembeeck). Ook in andere rechtspraak werd aanvaard dat stukken zoals een boomeffectanalyse, een aangepast hemelwaterformulier, een aangepaste project-MER-screeningsnota, een parkeervereenkomst en een conformiteitsattest voor een zendantenne konden toegevoegd worden zonder nieuw openbaar onderzoek (RvVb 16 april 2019, nr. RvVb-A-1819-0876, Herkes; RvVb 23 april 2019, nr. RvVb-A-1819-0908, vzw Milieuwerkgroep “Ons Streven”; RvVb 9 juli 2019, nr. RvVb-A-1819-1188, Antonissen; RvVb 26 maart 2019, nr. RvVb-A-1819-0775, gemeente Edegem). In dit geval kan in alle redelijkheid geoordeeld worden dat louter sprake is van verduidelijkingen, zonder dat nieuwe elementen aan het dossier toegevoegd werden, en met behoud van de conclusies van de onderzoeken die aan de inspraak onderworpen werden. De beroepsindieners hebben ten overvloede de mogelijkheid gekregen om hun opmerkingen hierop te formuleren in de beroepsprocedure (naar aanleiding van de hoorzittingen van de GOVC). De rechten van deze partijen werden aldus gevrijwaard.

OPENBAAR ONDERZOEK EERSTE AANLEG

Het openbaar onderzoek vond plaats van 27 augustus 2021 tot 26 september 2021 in de stad Antwerpen. Tijdens het openbaar onderzoek zijn 615 individuele schriftelijke bezwaarschriften en 1 petitielijst ingediend met betrekking tot thema's zoals bodemaspecten, vervuiling zoals microplastics en PFAS, de gebruikte technologie, andere installaties van Ineos in de wereld, plastics, circulair materialengebruik, de gebruikte grondstoffen, schaliegas, life cycle thinking, gezondheidsrisico's, NOx-emissies, cumulatieve effecten, marktomstandigheden, toekomstige wetgeving, randvoorwaarden MER, subsidies, grondwatereffecten, watergebruik, stijgende zeespiegel, lozingen van afvalwater, jobs, de naamswijziging, wettelijke normen voor de deposities, emissies en lozingen, het feit dat het project een milieutechnische eenheid vormt met andere reeds bestaande installaties van Ineos, ontbossing, de impact op natuur en biodiversiteit, mobiliteit en de procedure.

BESTREDEN BESLUIT

De deputatie van de provincie Antwerpen heeft op 16 december 2021 het besluit OMGP-2021-0313 genomen waarbij de vergunning deels werd verleend en waarbij het volgende werd geweigerd:

- de bemaling met een debiet groter dan 3.962 m³/dag en 371.783 m³/jaar;
- het verzoek tot bijstelling van artikel 5.2.1.2, §6 van titel II van het VLAREM werd niet ingewilligd.

BEROEP

De beroepen zijn ingediend door:

- 14 natuurverenigingen, met name ClientEarth, Fairfin vzw, Greenpeace Belgium vzw, Bosplus Vlaanderen vzw, Climaxi vzw, Grootouders voor het klimaat vzw, Klimaatzaak vzw, de

- Steltkluut, Gallifrey Foundation, Zero Waste Europe, Recycling Netwerk Benelux, WWF Belgium, Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, Plastic Soup Foundation, met woonplaatskeuze bij meester Carole Billiet en meester Audrey Baeyens, Eugène Flageyplein 18, 1050 Elsene;
- de provincie Noord-Brabant en de leidend ambtenaar van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Afdeling industriële omgeving, met woonplaatskeuze bij meester Kristof Hectors, De Burburestraat 6-8 bus 5, 2000 Antwerpen;
 - de provincie Zeeland en de leidend ambtenaar van de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland, met woonplaatskeuze bij meester Kristof Hectors, De Burburestraat 6-8 bus 5, 2000 Antwerpen.

De 14 natuurverenigingen hebben de volgende beroepsargumenten:

Milieutechnische eenheid:

- Artikel 1.1.2, §1, 8° van het DABM stelt, net als artikel 1.1.2. van titel II van het VLAREM, dat verschillende inrichtingen en/of activiteiten, met inbegrip van hun exploitatieterrein en de overige onroerende goederen waarmee ze verbonden zijn, onder bepaalde randvoorwaarden als één geheel moeten worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat ze kunnen berokkenen aan mens of milieu.
- Ineos Olefins Belgium (IOB) ontkent elke geografische, materiële of operationele samenhang met één of meerdere andere bedrijven nu zij stelt volledig onafhankelijk van elk ander bedrijf in de omgeving te functioneren. Er zouden tussen Project One en de bestaande industriële en havenactiviteiten mogelijk beperkte wisselwerkingen ontstaan, maar die zullen volgens IOB niet groter of intensiever zijn dan de reeds bestaande wisselwerking. Dit is strijdig met de realiteit. Er is wel degelijk sprake van niet enkel een geografische maar ook een materiële en operationele samenhang tussen het voorgenomen project, enerzijds en Inovyn en Ineos Manufacturing Belgium, anderzijds. De aanvraag ligt naast deze bedrijven. Er zijn pijpleidingen voor ethyleen aanwezig op de site van de zusterbedrijven. Het is logisch dat de zusterbedrijven het ethyleen zullen afnemen. Het is echter totaal ongeloofwaardig dat bedrijven uit dezelfde Ineos-groep het geproduceerde ethyleen aan dezelfde marktomstandigheden als de andere afnemers zullen aankopen. Er is levering van NaOH van Inovyn aan IOB.
- Er valt dan ook moeilijk te ontkennen dat sprake zou zijn van een milieutechnische eenheid met de bestaande Ineos-vestiging. Er is een gezamenlijke lozing van afvalwater. Voor de milieueffecten moest bijgevolg gekeken worden naar de cumulatieve effecten met deze bestaande vestigingen. Dit is niet gebeurd. Hiermee is niet voldaan aan de vereisten van voormeld artikel 4.1.1, §1, 5° van het DABM. Immers, voor de MER-plicht is het project dat men wil realiseren beslissend. Daarom moeten de verschillende tot een project behorende inrichtingen en/of activiteiten als één geheel worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat zij kunnen berokkenen aan mens en milieu.

Grensoverschrijdende effecten

- Artikel 27, §4 van het Omgevingsvergunningsbesluit, dat MER-plichtige vergunningsdossiers met grensoverschrijdende effecten betreft, eist overleg met buurlanden en -gewesten over onder andere de potentiële grensoverschrijdende effecten van de inrichting en de maatregelen die worden overwogen om die effecten te beperken of teniet te doen. Dit is een Europees rechterlijk verankerde verplichting (artikel 7.4 van Richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten).
- De vergunningsaanvraag van IOB is MER-plichtig. Nergens in de bestreden vergunningsbeslissing wordt vermeld dat een overleg zoals vereist op grond van artikel 27, §4 van het Omgevingsvergunningsbesluit heeft plaatsgevonden. Dergelijk overleg is nodig gelet op de grensoverschrijdende effecten op Nederlands grondgebied omvatten onder andere stikstofdeposities in Natura 2000 gebieden. In zijn advies van 4 oktober 2021 in

antwoord op de adviesvraag over het IOB-project, wijst de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland op het problematische karakter van deze deposities in het Natura 2000 gebied Oosterschelde en Westerschelde en Saeftinge, waar er reeds sprake is van een stikstofoverbelasting. Het advies van de Omgevingsdienst van Midden- en West-Brabant bevat een gelijkaardig standpunt: de bijkomende stikstofdepositie is niet aanvaardbaar in het licht van de reeds bestaande stikstofoverbelasting in het Natura 2000 gebied de Brabantse Wal. Beide adviezen stellen niet akkoord te gaan met de beoordeling van dit milieueffect in de project-MER. Deze standpunten zijn zonder nader overleg terzijde geschoven.

POVC

- De artikelen 45 en 46 van het Omgevingsvergunningsbesluit omschrijven de adviesverplichting van de omgevingsvergunningscommissies. Deze adviesverplichting vervat in artikel 45 is een zelfstandige adviesverplichting. Wanneer de POVC-advies steunt op een deeladvies verstrekt door een gespecialiseerd bestuur ontslaat de expertise van dat bestuur de POVC er niet van om dat deeladvies met gepaste zorgvuldigheid te controleren op zijn deugdelijkheid. De deeladviezen mogen immers geen inhoudelijke of formele gebreken vertonen. Ook van hen wordt verwacht dat zij steunen op in feite en in rechte aanvaardbare motieven. De motiveringsverplichting vervat in artikel 46 is een bijzondere formele motiveringsverplichting.
- In het advies van de POVC wordt verwezen naar de deeladviezen van de administraties aan wie het toebehoort zich met expertise uit te spreken. De expertise van het bestuur geldt als motief om de tijdens het openbaar onderzoek opgeworpen bezwaren ongegrond te verklaren. Deze motiveringstechniek gaat voorbij aan het gegeven dat de deeladviezen, niet konden antwoorden op de opgeworpen standpunten, opmerking of bezwaren die tijdens het openbaar onderzoek werden geformuleerd bij gebrek aan inzage erin. Het bestreden besluit sluit zich aan bij de beoordeling van de POVC. Dit schendt artikel 2 en 3 van de motiveringswet en het motiveringsbeginsel als beginsel van behoorlijk bestuur.

Klimaat:

- Artikel 4.3.1, tweede lid van het DABM stelt dat in de milieueffectrapporten de directe en indirecte aanzienlijke effecten van een project geval per geval op passende wijze moeten geïdentificeerd, beschreven en beoordeeld worden op onder andere disciplines het klimaat. Ook de samenhang met andere disciplines moet onderzocht worden. Voorts bevat luidens artikel 4.3.7, §1 van het DABM een op te stellen project-MER ten minste alle aanvullende informatie als vermeld in bijlage IIbis van het DABM waaronder het effect van het project op het klimaat (bijvoorbeeld de aard en de omvang van emissies van broeikasgassen) en de kwetsbaarheid van het project voor klimaatverandering. De bijlage stelt in fine ook nog het volgende:
“De beschrijving van de waarschijnlijk aanzienlijke milieueffecten, vermeld in punt 5°, op de disciplines, vermeld in artikel 4.3.1, tweede lid, moet betrekking hebben op de directe en, in voorkomend geval, de indirecte, secundaire, cumulatieve en grensoverschrijdende effecten op korte termijn, middellange termijn en lange termijn, permanente en tijdelijke, positieve en negatieve effecten van het project. De aanzienlijke milieueffecten worden onder meer beoordeeld in het licht van de conform titel II, hoofdstuk II, vastgestelde milieukwaliteitsnormen.”
- De vereiste van een identificatie, beschrijving en beoordeling van de aanzienlijke directe en indirecte milieueffecten gaat terug op artikel 3.1 van de Richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011, betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten. Deze bepaling is bevestigd in de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie. Een project-MER mag zich niet beperken tot de effecten die rechtstreeks uit het project zelf voortvloeien. Ook indirecte gevolgen moeten mee. De rechtspraak bevestigt dat

de indirecte effecten zich stroomafwaarts van de projectrealisatie kunnen bevinden. Zo oordeelde het Hof onder meer dat de project-MER voor de aanleg van een vliegveld met en start- en landingsbaan en voor de aanleg van een ringweg de impact van de werking van dat vliegveld en die ringbaan moest meenemen, een indirect effect dat zich stroomafwaarts van het MER-plichtige project situeert.

- In het bestreden besluit wordt gesteld dat uitsluitend directe BKG-emissies in de milieueffectenbeoordeling thuishoren, met uitsluiting van indirecte BKG-emissies. De indirecte BKG-emissies van het IOB-project zijn dan ook geweerd uit de milieueffectenbeoordeling. Dit is in strijd met artikel 4.3.1, tweede lid van het DABM en artikel 4.3.7, 6° j° Bijlage IIbis van het DABM en punt 5°, f) en laatste lid van het DABM. Naar woordelijk blijkt uit punt 5°, f) van Bijlage IIbis van het DABM, omvatten de klimaateffecten van een project ook de gerelateerde BKG-emissies. Over de BKG-emissies die als indirecte BKG-emissies van een welbepaalde onderneming te aanzien zijn, bestaat sedert ruim twee decennia een wereldwijde consensus. In 1998 werd het Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol) gelanceerd met de dubbele doelstelling om een internationale standaard te ontwikkelen voor de verantwoording en de verslaggeving met betrekking tot de uitstoot van broeikasgassen door bedrijven en om deze standaard zo breed mogelijk te verspreiden. Het Greenhouse Gas Protocol maakt een onderscheid in drie verschillende scopes – scope 1, scope 2 en scope 3 – op basis van de herkomst van het broeikasgas. Door inventarisatie van deze drie categorieën BKG-emissies van een bedrijf of organisatie ontstaat een kwantificeerbare ‘Inventaris aan broeikasgassen’ van dit bedrijf of deze organisatie. Scope 1 omvat alle uitstoot die direct het gevolg is van eigen activiteiten, zoals de uitstoot van eigen fabrieken en vrachtauto’s of eigen gasgebruik (bijvoorbeeld gasboilers, warmtekrachtinstallaties en ovens). Scope 2 omvat de indirecte emissies voor de energie die is ingekocht, bijvoorbeeld van een elektriciteitsbedrijf. Scope 3 omvat alle overige emissies als gevolg van de activiteiten van het bedrijf en vormt vaak de belangrijkste bron van bedrijfsgebonden BKG-emissies. Deze categorie omvat emissies die zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts van de bedrijfsactiviteit gebeuren, onder meer bij leveranciers, in het transport van materialen en producten en, laatst maar niet minst, bij de consument. In het project-MER worden de scope 3-emissies, die voornamelijk CO₂ en methaan omvatten, helemaal niet in rekening worden gebracht.
- In het project-MER wordt aangegeven dat deze kraker de helft minder CO₂ zal uitstoten per ton ethyleen dan de best presterende Europese krakers omdat gewerkt wordt met ethaan als grondstof in plaats van nafta. Ethaan komt niet uit de winning van traditioneel aardgas maar uit de ontginning van schaliegas met de zeer schadelijke ‘fracking’-techniek. Hierbij komen CO₂ en methaanemissies vrij. Hierover bestaan tal van wetenschappelijke studies. Ook de emissies van de schepen die het ethaan vervoeren en de emissies verbonden aan het raffineren van het ethaan moeten in rekening worden gebracht.
- In de project-MER staat dat 81% van de koolstof uit het geïmporteerde ethaan op basis van schaliegas in ethyleen zal terechtkomen. Ethyleen wordt gebruikt als basis voor kunststoffen. Deze koolstof zal in de atmosfeer terechtkomen tenzij het ethyleen (en de derivaten) continu worden gerecycleerd. Dat is ongeloofwaardig nu in België 34% percent plastic werd gerecycleerd en 64% werd verbrand. De koolstof uit de verbrande plastic, komt natuurlijk in de atmosfeer terecht. Plastiek stoot volgens het Europees Milieuagentschap gedurende zijn gehele levenscyclus broeikasgassen uit. Een relatief kleine groep van basischemicaliën, met name ammoniak, ethyleen en chloor, is verantwoordelijk voor twee derde van de broeikasgasemissies van de chemische industrie. Zonder actie zal de uitstoot van broeikasgassen in verband met de productie, het gebruik en de verwijdering van plastic in 2040 goed zijn voor 19 procent van het totale toegestane emissiebudget dat is berekend als we de opwarming van de aarde willen beperken tot 1,5° C. Voor elke kilogram cement die wordt geproduceerd, komt 0,7 kg CO₂ vrij in de lucht. Het equivalent voor de primaire productie van staal in de EU is iets minder dan 2 kg CO₂, terwijl 1 kg plastic leidt tot 4,6 kg

CO₂, waarvan meer dan de helft afkomstig is van vastgelegde emissies die vrijkomen als plastic aan het einde van de levensduur wordt verbrand.

- Project One past helemaal niet in de vereiste transitie naar een klimaatneutrale circulaire economie, wel integendeel, het verankert het "business as usual"-model van invoer van fossiele brandstoffen voor het maken van chemicaliën om nieuw plastic te maken.
- De aanvrager stelt dat het lage scope 2 emissies zal hebben aangezien het reeds contracten heeft gesloten met twee nutsbedrijven om hernieuwbare offshore-windenergie van hen te kopen. Door groene elektriciteit op te kopen, claimt IOB in feite bestaande capaciteit voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit, in plaats van te investeren in extra capaciteit.
- De rechtstreekse klimaateffecten van het project zijn ook niet naar behoren geïdentificeerd, beoordeeld. Met name zijn voor de aanlegfase niet alle emissies in kaart gebracht. Ook het affakkelen van ethaan en andere stoffen in de kraker in Antwerpen bij het opstarten, onderhoudswerken of voor de veiligheid bij incidenten wordt niet in rekening gebracht. Ook deze lacunaire beschrijving schendt artikel 4.3.1, tweede lid van het DABM en artikel 4.3.7, §1, eerste lid, 6° j° van het DABM en Bijlage IIbis punt 5°, f) en laatste lid van het DABM.
- De kwetsbaarheid van het project ten aanzien van klimaatverandering moet opgenomen worden in een project-MER conform Bijlage IIbis punt 5°, f) van het DABM. De motivatie in het bestreden besluit geeft geen antwoord op het opgeworpen bezwaar hierover. Het opgeworpen bezwaar heeft geen betrekking op extreme weersomstandigheden waarbij gewijzigde neerslagpatronen onder andere meer talrijke en intense zware stormen kunnen meebrengen. Het heeft betrekking op een ander gevolg van de klimaatopwarming: de zeespiegelstijging. Toch wordt verwezen naar het feit dat bij het ontwerp rekening is gehouden met een veranderend neerslagpatroon. Door de kwetsbaarheid van het project voor de zeespiegelstijging niet adequaat te beschrijven en te beoordelen, schendt de project-MER de decretaal omschreven MER-plicht, inzonderheid haar precisering in Bijlage IIbis, sub 5°, f) van het DABM. Dit bezwaar wordt ook onvoldoende beantwoord in het bestreden besluit.
- Het project-MER beschrijft welke hoeveelheden leidingwater het project zal verbruiken, dit vooral voor koeling, namelijk 700 m³/uur. Dit is ongeveer even hoog als het totale drinkwaterverbruik van 84.000 Vlamingen, wat overeenkomt met het ganse waterverbruik van een grote centrumstad als Mechelen. Het is bedenkelijk dat leidingwater wordt gebruikt als koelwater. In de adviezen worden hierover opmerkingen gemaakt. Aan de gemaakte keuze voor het gebruik van leidingwater als koelwater, zijn reële en zwaarwichtige maatschappelijke opportuniteitskosten verbonden. In de provincie Antwerpen wordt het drinkwater voornamelijk gewonnen uit het Albertkanaal, dat op zijn beurt gevoed wordt door de Maas. In droge zomerperiodes zijn hier nu al serieuze watertekorten, waardoor onder andere aan de scheepvaart beperkingen moeten opgelegd worden. Deze watertekorten hebben ook een zeer negatieve impact op natuur die afhankelijk is van water. Vlaanderen heeft nu al een zeer lage waterbeschikbaarheid en kampt met structurele problemen tijdens droge periodes. Door de klimaatverandering zullen deze droge periodes in de toekomst vaker voorkomen en langer duren. Door nu nog eens zeer grote volumes leidingwater voor één industrieel project te voorzien, zal deze toestand nog veel nijpender worden. Dit project brengt de waterbevoorrading van een ganse provincie in het gedrang. Wat het loutere aspect drinkwaterbevoorrading aangaat, meent de POVC samen met het college van burgemeester en schepenen dat het aanbevolen is een calamiteitenplan te laten opmaken, dat rekening zou houden met strategische waterbevoorradingsplannen en afschakelplannen. De idee is dit op te nemen in een bijzondere voorwaarde. Bij de bijzondere voorwaarden blijkt echter geen dergelijke voorwaarde te staan. De concurrerende maatschappelijke behoeften voor leidingwater worden in het project-MER herleid tot de behoefte aan drinkwater, daar waar bijvoorbeeld de binnenscheepvaart met haar bevoorradingsfunctie voor diverse industriële kernen ook een krachtige maatschappelijke nood vormt. En voor de enige onderkende maatschappelijke behoefte, de behoefte aan

drinkwater, wordt als bijzondere voorwaarde een calamiteitenplan in het vooruitzicht gesteld, zo nodig afgestemd op strategische waterbevoorradingsplannen en afkoppelingsplannen op Vlaams gewestelijk niveau, dat evenwel niet in de bijzondere voorwaarden staat en er ook niet kan staan omdat bijzondere voorwaarden enkel de exploitatie zelf kunnen betreffen. De klimaatkwetsbaarheid inzake het koelwater is dus niet geïdentificeerd, niet beschreven en niet beoordeeld in het project-MER.

- Voor een project-MER omvat het alternatievenonderzoek onder meer onderzoek van locatiealternatieven en onderzoek van uitvoeringsalternatieven. Wat de discipline klimaat betreft, stelt het tweede scopingsadvies van het team Omgevingseffecten (milieueffectenrapportage), het volgende:

“Er wordt gesteld dat schaliegas als bron van ethaan gebruikt zal worden voor de eerste jaren van exploitatie van Project One (14.4.1). Het is niet duidelijk wat andere mogelijke bronnen van ethaan kunnen zijn in de toekomst, noch wat bedoeld wordt met “de eerste jaren”. Dit zal in het MER verduidelijkt worden.

(...)

In het MER zal verder verduidelijkt worden waarom er geen alternatieven opgenomen zijn voor het schaliegas.”

Er wordt in de project-MER niet ingegaan op de vele nieuwe technologieën en productieprocessen voor ethyleen. In het buitenland is men volop bezig met de ontwikkeling van volledig geëlektrificeerde krakers, uitsluitend aangedreven door hernieuwbare energie. In casu wordt dit als experimenteel en niet kostencompetitief bestempeld. De technologie van Project One zal snel achterhaald zijn. Het is een belangrijke lacune in de project-MER dat hierover niets wordt gezegd. Het college van burgemeester en schepenen van Antwerpen merkt, onder verwijzing naar een deeladvies van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, op dat er geen tijdspad is opgenomen over hoe lang schaliegas gaat gebruikt worden. Tot 100% fossiele brandstoffen gebruiken in een nieuwe installatie van een dergelijke omvang lijkt dan ook een gemiste kans om van bij het prille begin circulaire principes in te bouwen. Het inzetten op een niet-circulair industrieel proces van deze schaalgrootte en met het vooropgestelde tijdspad druist in die zin in tegen de vooropgestelde beleidskeuzes in de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 en de Europese Green Deal. De lacunes in het alternatievenonderzoek zijn ernstig en behelzen een zware schending de decretaal bepaalde MER-plicht.

- België heeft het klimaatakkoord van Parijs van 2015 geratificeerd. Het verdrag, inclusief de doelstelling vervat in artikel 2, maakt deel uit van de Belgische rechtsorde. In het Glasgow Climate Pact, dat tot stand kwam gedurende de recente COP26 te Glasgow, wijst de wereldgemeenschap op de klimaaturgentie, waarbij de jaren tussen nu en 2030 cruciaal zijn om het doel van Parijs, het vermijden van een gevaarlijke klimaatopwarming, haalbaar te houden. Het Pact onderschrijft voorts de noodzaak van de beperking van de globale klimaatopwarming op 1,5° C en wijst onomwonden op de snelle, harde en volgehouden emissiereductiebeperkingen die nodig zijn om dit doel te halen. Dit Pact is aangenomen door 197 verdragspartijen, inclusief België en de Europese Unie. België is één van de ruim honderd landen die op 2 november 2021 de Global Methane Pledge aannamen en ondertekenden. België verbond zich zelfs twee keer, de tweede keer als EU-lidstaat want de EU tekende ook. Ook dit pact erkent uitdrukkelijk 2030 als deadline voor actie en de ondertekenende landen engageren zich tot uitgebreide binnenlandse actie, zoals significante reducties van methaan. Artikel 4.3 Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) bepaalt het beginsel van de loyale samenwerking tussen Unie en lidstaten. Tijdens de internationale klimaatop van eind 2019 (COP25 in Madrid) lanceerde de Europese Commissie het “European Green Deal”-plan. Dit plan moet van Europa tegen 2050 het eerste klimaat neutrale continent maken, met een netto-uitstoot van broeikasgassen die nul is. Hiertoe werd de Europese Klimaatwet gestemd die op 29 juli 2021 in werking trad. Het betreft een verordening die als zodanig verbindend is in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk

in de lidstaten, dus ook België. De realisatie van die doelstelling vergt de realisatie van tussentijdse doestellingen. Op 2030, binnen een kleine tien jaar, dient een BKG-emissiereductie van ten minste 55% te worden gerealiseerd. Artikel 4.3.4 van de VCRO stelt dat een vergunning kan worden geweigerd indien uit een verplicht in te winnen advies blijkt dat het aangevraagde onwenselijk is in het licht van doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan de ruimtelijke ordening, zoals internationaalrechtelijke, Europeesrechtelijke, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die de overheid bij de uitvoering of de interpretatie van de regelgeving of het voeren van een beleid verplichten tot de inachtneming van een bepaalde doelstelling of van bepaalde voorzorgen, zonder dat deze op zichzelf beschouwd voldoende juridisch duidelijk zijn om onmiddellijk te kunnen worden uitgevoerd. De Europese Commissie heeft gedetailleerde richtsnoeren gepubliceerd over MER-vereisten en de wijze waarop in een MER rekening moet worden gehouden met klimaatverandering. Zo stellen de richtsnoeren dat waar mogelijk rekening moet worden gehouden met *“relevante broeikasgasreductiedoelstellingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau”* en de mate waarin *“het project en de alternatieven daarvoor tot deze doelstellingen zouden bijdragen”*. Naar zeggen van Minister Demir zelf zal het *“de komende tien jaar al een huzarenstukje zijn om de 35% emissiereductie, die we einde 2030 in het kader van de Governance Verordening moeten hebben, te halen. Zeker als je weet dat we de voorbije 15 jaar de uitstoot maar met 5 procent verminderd hebben”*. Het is vandaag de dag van kritisch belang om in het kader van individuele vergunningverlening de te behalen klimaatdoelstellingen voor ogen te houden en alles in het werk te stellen om de internationaalrechtelijke en Europese wetgeving en beleidsvoornemens die dienaangaande gelden effectief te implementeren. Het college van burgemeester en schepenen van Antwerpen stelt zelf dat het inzetten op een niet-circulair industrieel proces van deze schaalgrootte en met het vooropgestelde tijdspad induist tegen de vooropgestelde beleidskeuzes in de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 en de Europese Green Deal.

- In dat verband moet in het bijzonder worden gewezen op de bijdrage die Project One levert aan een verhoogd risico op *“carbon lock-in”* ofte koolstofafhankelijkheid. Carbon lock-in ofte koolstofafhankelijkheid doet zich voor wanneer systemen die intensief gebruik maken van fossiele brandstoffen de overgang naar koolstofarme alternatieven bestendigen, vertragen of verhinderen. Dit is een situatie die de klimaatmaatregelen ernstig in gevaar kan brengen. Dat betekent dat we, om de temperatuurstijging tot een veilig niveau te beperken, nieuwe koolstofintensieve infrastructuur moeten vermijden en moeten overwegen om bestaande infrastructuur met een hoge uitstoot vervroegd buiten gebruik te stellen. Het belang van een evaluatie van het potentieel tot carbon lock in van een project is bevestigd door Verordening (EU) 2020/852 van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088, onder meer haar artikelen 10.2.c) en 16.a). Er zijn twee belangrijke categorieën van lock-in-risico's te onderscheiden:
 - *“asset lock-in”, die optreedt “wanneer wordt geïnvesteerd in kapitaalintensieve technologieën, infrastructuur en processen met een relatief lange levensduur, met weinig flexibiliteit om tegen aanvaardbare kosten over te schakelen op alternatieven”;* en
 - *“institutionele lock-in”, die optreedt “wanneer een traject sterke belangengroepen creëert die, eenmaal gevestigd, op de een of andere manier zullen worden benadeeld door het verlaten van een bepaald suboptimaal pad. De ‘schade’ zal niet altijd economische schade zijn, maar kan gewoon de verstoring zijn van een gevestigd en comfortabel levenspatroon of het creëren van onzekerheden”.*

Het Carbon lock-in risico is op het lijf geschreven van het ECR-project. Het project is ontworpen om uitsluitend met ethaan te werken en zijn geen alternatieven onderzocht voor ethaan uit schaliegas. In dat licht betekent het verlenen van een vergunning een

schending van het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel als beginselen van behoorlijk bestuur.

- De ontbossing die moet gebeuren voor de bouw van de ECR, heeft als zodanig ook een klimaatimpact. De waarde van bossen als carbon sink voor het neutraliseren van opwarming is gekend en sedert vele jaren erkend in het supranationale klimaatbeleid, onder meer op het niveau van de Europese Unie middels de LULUCF-verordening. Door het project verdwijnt thans een grote hoeveelheid bos (circa 39,31 ha) waarvan 14,245 ha een bosleeftijd heeft van ouder dan 22 jaar. Deze ontbossing is een volstrekt onaanvaardbare handelwijze in het licht van (1) de wetenschappelijke kennis van de klimaatopwarming en klimaaturgentie en (2) onze engagementen op internationaal en Europees niveau. Of zoals Minister Demir, die de kap van een bosje van 4.000 m² wil stoppen, het zeer recent zelf stelde: *“Onze steden zullen door de klimaatverandering verder verhitten. We moeten het groen dat er nog is beschermen zodat stadsbossen hun rol als natuurlijke koeling kunnen spelen”*. Dit project is circa 100 keer kleiner dan het bos dat hier moet verdwijnen. Het probleem is dat de boscompensatieregeling uit de boswetgeving in de vergunningverlening aanzien wordt als een afdoend antwoord op het verlies aan bosareaal. De boscompensatieregelingen in onze boswetgeving zijn echter compleet achterhaald in het licht van de LULUCF-verordening. Pro memorie: deze verordening verplicht er ons toe om in 2030 via in onze natural sinks, bossen voorop, evenveel CO₂-opslag te hebben in 2030 als op 1 januari 2021. Het is vaststaand dat de boscompensatie percentages uit de boswetgeving op grond van het Bosdecreet van 1991 geenszins in staat zijn om deze balans aan CO₂-opslag tegemoet te komen. Een bos dat in 2021 wordt geveld kan door de daar bepaalde compensatieregels in 2030 niet tegemoet komen aan de LULUCF-eisen. Het is onredelijk en onzorgvuldig dat er geen rekening mee is gehouden bij de beoordeling van de klimaatimpact van het ECR-project. Het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel als beginselen van behoorlijk bestuur zijn hiermee miskend. Op te merken valt dat het boscompensatieformulier, waar in detail omschreven wordt waar en hoe de boscompensatie zal gebeuren, anders dan het geval was voor het MER van het eerste Ineos-project, geen deel meer uitmaakt van het huidige MER. Het had van transparantie getuigt om het boscompensatieformulier en haar bijlagen mee op te laden op het vergunningenloket en dit aspect mee te beoordelen in het MER.
- De aanvrager verschuilt zich achter toekomstige en hypothetische technologie om haar gunstige CO₂-uitstoot te verantwoorden. Artikel 74 van het Omgevingsvergunningsdecreet legt eisen op aan de voorwaarden die aan een omgevingsvergunning worden verbonden: *“Alle voorwaarden zijn voldoende precies en redelijk in verhouding tot het vergunde project. Ze kunnen worden verwezenlijkt door toedoen van de aanvrager, bouwheer, gebruiker of exploitant”*. Met *“voldoende precies”* wordt erop gedoeld dat voorwaarden niet zo geformuleerd zijn dat ze de aanvrager toelaten de aanvraag naar goeddunken aan te passen of een beoordelingsruimte laten aan de begunstigde van de vergunning. Voorwaarden kunnen niet dienen om de leemten van een onvolledige of vage aanvraag op te vangen. Ook kan de voorwaarde de uitvoering van de vergunde handelingen niet afhankelijk maken van een bijkomende beoordeling door de overheid. Er wordt uit gegaan van een uitstoot van 655.000 ton CO₂-eq. per jaar, wat op zich al een onderschatting is. Dit komt overeen met ongeveer 0,8% van de totale jaarlijkse BKG-uitstoot van Vlaanderen. Project One alleen zou 0,0004% van het koolstofbudget van de EU tot 2050 verbruiken. Project One zal een aanzienlijke impact hebben op het vermogen van Vlaanderen om de 2030 EU ETS-doelstellingen te halen, zoals voorgesteld door de Europese Commissie. Emissiereducties in het kader van de EU-ETS zijn niet gekoppeld aan geografische locaties (zoals Vlaanderen), maar als België tegen 2050 netto-nul wil bereiken, kan het zich niet veroorloven de mijlpaal van 2030 niet te halen. De deputatie legt een voorwaarde op met betrekking tot klimaat. Er zijn verschillende problemen met de uiteindelijk opgelegde bijzondere

vergunningsvoorwaarde. De voorwaarde schendt artikel 74 van het Omgevingsvergunningsdecreet, om de volgende redenen:

- De voorwaarde is onvoldoende precies. Door veelvuldig gebruik van de onbestemde en niet nader gepreciseerde termen 'haalbaar' en 'beschikbaar', laat hij immers beoordelingsruimte aan IOB om te beslissen of en wanneer een nieuwe technologie te implementeren.
- De voorwaarde staat ook niet in redelijke verhouding tot het project, nu het omschakelen van de ECR-installatie en -productieprocessen van een werking met ethaan naar een werking met (groene of blauwe) waterstof een herbouw van de installaties vergt.
- De voorwaarde staat in het bijzonder niet in een redelijke verhouding tot het project nu de piste van CCS bijzonder wankel is, zodat zij redelijkerwijs niet in aanmerking komt als oplossing voor een zodanig fundamenteel probleem als de bijzonder omvangrijke BKG-emissies van het project. CCS en de andere twee voorgestelde technologieën zijn niet bewezen en experimenteel.

In wezen dient deze voorwaarde tot het ondervangen van een leemte in de aanvraag, met name het gebrek aan onderzoek van alternatieven voor het gebruik van ethaan. Ook in dit opzicht is hij illegaal. Elektrificatie van ovens wordt als experimenteel, niet kostencompetitief en te duur beschouwd. Veel sectoren rekenen op groene waterstof om hun economie koolstofvrij te maken. IOB kan niet garanderen dat zij in de nabije toekomst daadwerkelijk toegang zal hebben tot aanzienlijke hoeveelheden groene waterstof. De kwestie van het beperkte aanbod van groene waterstof wereldwijd en in Europa wordt volledig genegeerd. CCS is een controversiële technologie - met grote vraagtekens over haar financiële haalbaarheid en de mogelijkheid om jaarlijks grote hoeveelheden CO₂ op een veilige manier te transporteren en permanent op te slaan. Volgens de rechtspraak van het EHvJ kunnen "mitigerende maatregelen" slechts relevant zijn voor de beoordeling van de milieueffecten van projecten, indien de gevolgen ervan vaststaan.

- Om bij te dragen tot de aanpak van de huidige klimaaturgentie, moet CO₂ minstens een eeuw - en mogelijk veel langer - veilig worden opgeslagen. Dit brengt grote aansprakelijkheidsrisico's met zich mee. De project-MER houdt ten onrechte geen rekening met kwesties in verband met opslag en monitoring, inclusief kosten en aansprakelijkheid. CCS heeft het potentieel om maximaal 90% van de procesemissies af te vangen. De resterende 10% die niet zou worden afgevangen, wordt verder niet vermeld. Zelfs met CCS zal Project One niet klimaatneutraal zijn. De resterende emissies worden geraamd op circa 17.1000 ton CO₂/jaar. CCS is ook duur. Steun van de belastingbetaler is een cruciale factor geweest voor veel CCS-projecten wereldwijd en in de EU. Daarenboven vormt CCS een afleiding weg van meer duurzame oplossingen.
- IOB beweert dat de onder de ETS vallende emissies van Project One een impact zullen hebben op de EU-benchmark voor krakers (door deze met 15% te verlagen). Zij stellen dat het twee grote voordelen zal hebben:
 - De meest vervuilende producenten zullen onder druk worden gezet om hun emissies te verminderen. De lagere benchmark zou de gratis toewijzing verminderen, en daardoor het aantal emissierechten (EUA) verhogen dat vuilere producenten zouden moeten kopen conform het kader van de EU-ETS. Zij schatten dat jaarlijks in totaal 4,4 miljoen emissierechten extra zouden moeten worden gekocht.
 - Het zou de regeringen meer inkomsten opleveren om te investeren in "CO₂-reductieprojecten" in de EU. De EU-ETS zou ongeveer 267 miljoen euro per jaar (tegen 54 euro/EUA) opleveren voor dit soort projecten.

Beide genoemde voordelen hebben echter grote tekortkomingen. Project One zal de benchmark of de hoeveelheid gratis toegewezen emissierechten niet verlagen. Volgens de huidige planning voor Project One zal de exploitatiefase in het derde kwartaal van 2026 beginnen. Op dat moment zal de benchmark voor 2026-2030 echter al zijn vastgesteld,

waarschijnlijk op basis van productie en emissiegegevens van 2018-2023. Het herzieningsproces voor de benchmarks voor 2026-2030 begint pas over een paar jaar, en dan zal worden beslist welke gegevens moeten worden gebruikt. In ieder geval zal Project One niet operationeel zijn in de periode waarvan de gegevens zullen worden gebruikt, en zal het geen effect hebben op de benchmark voor 2026-2030. In de project-MER van Project One wordt deze tekortkoming met betrekking tot het hoofdargument voor de ETS zelfs toegegeven in de meer gedetailleerde hoofdstukken, door te stellen dat Project One de EU-ETS-benchmark pas vanaf 2031 zal beïnvloeden. Na 2030 zal er naar alle waarschijnlijkheid echter geen sprake meer zijn van gratis toewijzing van EUA's in het kader van de EU-ETS, aangezien het onlangs gepubliceerde voorstel van de Europese Commissie geen bepalingen bevat om de gratis toewijzing na 2030 uit te breiden. Aangezien Project One geen gevolgen zal hebben voor de gratis toewijzing of de benchmark, zal het de inkomsten van de regeringen in het kader van de EU-ETS niet verhogen. Maar zelfs als dat wel het geval zou zijn, wordt een aanzienlijk deel van de inkomsten uit de EU-ETS niet gebruikt voor klimaat- en energie-investeringen. In België werd in de periode 2013-2019 slechts 51% voor deze doeleinden gebruikt en deze 51% omvat enkele uitgaven die ten onrechte als klimaatvoordelen worden bestempeld.

Biodiversiteit

- De biodiversiteitsimpact van stikstofdeposities valt te begrijpen in het kader van artikel 6 van de Habitatrichtlijn en artikel 36ter van het Natuurdecreet. Het aangevraagde project is een commercieel project van een privé onderneming dat niet in aanmerking komt voor de uitzondering op grond van dwingende redenen van groot openbaar belang.
- De rechtspraak van de Nederlandse Raad van State is zo gevestigd dat een toename van stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied, significante gevolgen kan hebben en bijgevolg passend beoordeeld moet worden. Het MER neemt het standpunt in dat het Ineos Olefins project *“niet zal resulteren in een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Habitatrichtlijngebieden in Nederland en dus het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van de aangemelde en tot doel gestelde habitats en soorten die erin leven”*. Met dit standpunt, wordt meteen een passende beoordeling overbodig geacht. Zowel de Provincie Zeeland als de Provincie Brabant hebben de aanvraag negatief geadviseerd. Hun standpunt is dat er een passende beoordeling dient te gebeuren voor de twee Zeelandse Natura 2000 gebieden die reeds *“overbelaste habitats”* hebben, en voor het Brabantse Natura 2000 gebied de Brabantse wal, waar de kritische depositiewaarde op een groot deel van het gebied nu reeds overschreden is. Het niet overgaan tot een passende beoordeling van de impact van Project One is, in het licht van het Nederlandse recht dat artikel 6 Habitatrichtlijn implementeert, illegaal. Overigens stellen stikstofdeposities in de Brabantse Wal een gekend probleem. Ongeveer 58,2% van de stikstofdepositie in Brabantse Wal komt uit het buitenland. Van de industriële bronnen heeft de chemische industrie de grootste aandeel (52,8%). Het overgrote deel hiervan komt uit België. De argumenten van de Nederlandse overheid zijn terzijde geschoven. Zowel de Provincie Zeeland als de Provincie Brabant hebben om deze reden tegen die beslissing beroep ingesteld. Op 2 mei 2021 heeft de huidige minister bevoegd voor leefmilieu een ministeriele instructie uitgevaardigd *“betreffende de beoordeling van de stikstofuitstoot van vergunningsaanvragen betreffende projecten of activiteiten met mogelijke betekenisvolle effecten op de habitatrichtlijngebieden”*. In het beoordelingskader is er een de minimisdrempel opgenomen voor NO_x. NH₃-emissies zijn niet inbegrepen. Voor deze emissies moet steeds een individuele beoordeling gebeuren en moet desgevallend een passende beoordeling worden gemaakt. Het MER oordeelt dat er geen betekenisvolle aantastingen te verwachten vallen ter hoogte van de Vlaamse SBZ zodat er geen passende beoordeling moet gebeuren. Dit standpunt is ingenomen met toepassing van de de minimis-regel van < 1% van de kritische depositiewaarde. In weerwil van de duidelijke hint in de

ministeriele instructie om de de minimis regel niet blind toe te passen maar ook oog te hebben voor de concrete omstandigheden van het geval, werd hij in de verleende adviezen en dus ook de besluitvorming blind toegepast. Er wordt geen aandacht besteed aan de toestand van de gebieden. Zelfs minieme bijkomende deposities kunnen dus zorgen voor een significante aantasting. Daarenboven wordt geen rekening gehouden met cumulatieve effecten ingevolge andere projecten, daar waar artikel 6 Habitatrichtlijn en artikel 36ter Natuurdecreet nochtans uitdrukkelijk gewag maken van een beoordeling van het voorgenomen project afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, bijvoorbeeld de aanvraag voor een nieuwe tankterminal aan het Leopolddok 206. Er is, in de Haven van Antwerpen, nog een zeer versnipperde aanpak van vergunningsaanvragen waarbij elk project quasi op zichzelf staand wordt beoordeeld. Telkens is de impact voor stikstof beperkt negatief terwijl een cumulatieve beoordeling er wellicht toe zou leiden dat een grondige studie van de effecten moet gebeuren en wellicht wel milderende maatregelen nodig zijn.

- De stikstofemissies zijn onderschat. De NH_3 -emissies zullen trouwens pieken telkens bij het opstarten. Bij Ineos zijn er 6 ovens en dus zal er altijd wel eentje stilliggen en weer opgestart worden. De NH_3 -slip is eigen aan het proces van SCR, maar de vraag is hoe die gemeten moet worden. NO_x moet sowieso continu. Voor NH_3 valt voor dit punt niets te vinden. Hier moet ook een continue meting worden opgelegd. Men beweert dat een emissiegrenswaarde van $40 \text{ mg NO}_x/\text{Nm}^3$ mogelijk is. Het is onduidelijk hoe de emissiegrenswaarden bepaald zijn. Als de emissies in werkelijkheid hoger zijn, zal de drempelwaarde van 1% op meerdere habitats overschreden worden. De ethaankraker van Shell in Singapore, heeft een totale emissie die voor 30% uit ammoniak bestaat. Evenwel dient een expert terzake deze technische gegevens nader te onderzoeken.
- De beperking van de beoordeling van de aanvaardbaarheid van stikstofdeposities beperkt zich tot goedgekeurde Natura 2000. Dit heeft iets absurds. Beschermenswaardige natuur blijft beschermenswaardige natuur, ook daarbuiten. Van het habitattype 9190 ligt 55% van de oppervlakte in Vlaanderen buiten SBZ-H. Om een goede staat van instandhouding te bereiken, is het dus nodig om ook de kwaliteit van de oppervlakte buiten SBZ-H te bewaken. De kwaliteit is op dit moment zeer ongunstig. Zo is minder dan 10% van de oppervlakte in een gunstige staat van instandhouding, terwijl gestreefd wordt naar 75%.
- Het project-MER kenmerkt het permanente ruimtebeslag en habitatverlies als een aanzienlijk negatief effect (-3) van Project One, ook na de milderende, compenserende en natuurherstellende maatregelen. Op te merken valt dat deze beoordeling enkel is opgenomen als milieueffect van de aanlegfase, daar waar het verdwijnen van dit leefgebied een permanent gevolg is van het project, dat voor biodiversiteitsverlies zorgt ieder jaar van de verdere exploitatie van Project One. Een succesvolle uitvoering van alle geplande maatregelen is niet zeker de translocatie van de beschermde soorten die men op de site wil verplaatsen (p. 11-151). In een advies van INBO (INBO.A.4060) van 16 december 2020, wordt wat een voorstel voor translocatie van beschermde soorten in de haven van Antwerpen betreft, gesteld dat translocatie van soorten steeds een risico is, en men kan er niet vanuit gaan dat het behoud van de populatie daardoor verzekerd is. Daarnaast stelt INBO in vraag of translocatie van de bijenorchis zinvol is. Als er wordt getransloceerd, moet dit voornamelijk gebeuren naar locaties waar de soort nog niet voorkomt. Een bijzetting bij een bestaande populatie is niet zinvol vanuit populatie-ecologisch oogpunt. Wat de Grote keverorchis betreft, is translocatie zinvol, maar moet voornamelijk gebeuren naar locaties waar de soort nog niet voorkomt. Bijzetting is enkel zinvol als de doelpopulatie klein is. In casu gaat het om meer dan 600 individuen van Grote keverorchis, wat veel is voor een soort die achteruit gaat. In de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie komen deze onzekerheden van mitigerende en compenserende natuurontwikkeling overigens ook aan bod, met oranje knipperlichten voor de besluitvorming.

- De aanzienlijke negatieve effecten moeten bekeken worden in de ruimere milieucontext voor biodiversiteit langsheen de Zeeschelde. De capaciteit van daar liggende habitats is momenteel reeds sterk overbelast door scheepvaart, verontreiniging, overstromingen, wateronttrekkingen, wijzigingen in de hydrografische werking of de antropogene vermindering van de connectiviteit van habitats. Al deze belastende factoren zijn aanwezig bij Project One. Door de uitvoering van het project verdwijnt een aanzienlijk deel open ruimte, die momenteel de functie als ecologische verbinding bezit en ontstaat er een bijkomende barrière tussen de voormelde gebieden. De aanzienlijke milieueffecten door het permanente verlies aan leefgebied kunnen niet worden goedge maakt door maatregelen, stelt de project-MER zelf vast. Er wordt een algemeen voorbehoud gemaakt ten aanzien van afwijkingen inzake het Soortenbesluit nu de aanvragen hiertoe niet op het Omgevingsloket te vinden zijn. Hetzelfde geldt voor de VEN-ontheffingen en afwijkingen inzake verboden te wijzigen vegetaties, nu de aanvragen hiertoe evenmin op het Omgevingsloket te vinden zijn.

Geluid

- In het tweede scopingsadvies van team Omgevingseffecten (milieueffectenrapportage) bij de projectaanvraag blijkt dat ANB zich zorgen maakt over de effecten van de bijkomende geluidshinder op de avifauna. Wat de exploitatiefase aangaat, zijn de fakkels de belangrijkste bron van geluidshinder. Toch zijn ze niet meegenomen in de studie van de geluidseffecten van de exploitatie op de avifauna. Er is geen informatie gegeven over wat, voor de grondfakkels, “*een zeer korte werking*” is (een kwartier, een paar uren, een dag, een paar dagen?) en of IOB vat heeft op het tijdstip van het affakkelen dan wel of de eigenheden van het productieproces dit nader bepalen zodat rekening kan worden gehouden met bijvoorbeeld broedseizoen en concreet trekgedrag. Gelijkaardige vragen rijzen voor de torenfakkel, die tot 133 dB(A) kan produceren. Deze hiaten zijn significant. Het besluit dat de project-MER maakt aangaande de geluidsverstoring voor de vogels en dat onderstaand toegevoegd is, is dan ook ontoereikend gemotiveerd en niet draagkrachtig.

PFAS

- In het finaalrapport van de Expertencommissie Grondverzet van 14 juli 2021 over PFAS-houdende gronden in het kader van de Oosterweelwerken, werden als gevolg van de werken drie mogelijke bronnen van blootstellingsrisico's aan PFAS geïdentificeerd: met name stof, bodem-/grondverzet en grond- en oppervlaktewater. Om deze reden formuleerde de Expertencommissie Grondverzet in haar rapport een aantal aanbevelingen om deze blootstellingsrisico's te beperken. Het terrein waarop gewerkt zal worden ligt op een 10-tal kilometer van de PFAS-producerende installaties van 3M. De luchtemissies van PFAS sinds 1997 zijn wel verminderd, maar niet gestopt tot de (tijdelijke) stopzetting van bepaalde installaties. Aangenomen moet worden dat er een significante luchtdepositie bevindt op de terreinen van Ineos, niet alleen van PFOS, maar ook recentere stoffen zoals PFBA, PFBS, etc. Er zijn enorme hoeveelheden PFAS, waaronder PFOS, terechtgekomen in de Schelde via wateremissies. Interne documentatie van Lantis toont ook aan dat het slib in de Schelde historisch zeer zwaar vervuild werd met deze toxische “*forever chemicals*”. Verder heeft 3M niet alle uitgestoten PFAS gerapporteerd. Blijkens de adviezen die in de loop van de vergunningsprocedure zijn gegeven, vormen PFAS, in het vergunningsdossier van Ineos een bron van zowel oppervlaktewaterverontreiniging als bodem- en grondwaterverontreiniging. Hierbij zorgen zij voor risico's voor de biodiversiteit en de menselijke gezondheid. Gezien de historie rond PFAS en PFOS in het bijzonder in de omgeving, moet er aangenomen worden dat deze stoffen zowel via luchtdepositie als (mogelijk) opgespoten slib op de betreffende terreinen aanwezig zijn. Het is dan ook vreemd dat de project-MER niet ingaat op PFAS-vervuiling, noch bij de bespreking van de disciplines Bodem en Water, noch bij de bespreking van de disciplines Biodiversiteit en Mens-Gezondheid (en Lucht).

- Voor lozing van PFOS wordt in de vergunningsvoorwaarden verwezen naar artikel 3 van bijlage 2.3.1 bij titel II van het VLAREM. Bij ontstentenis van een indelingscriterium zijn de concentraties beperkt tot de rapportagegrens of tot de bepalingsgrens. Zonder nadere specificatie, wordt vermoed dat het gaat om de rapportage- of bepalingsgrens voor grondwater van 10 ng/l volgens OVAM (conform haar richtlijnen van 5 maart 2021), maar dit is niet duidelijk. Gelet op het belang van deze verontreiniging dient geen onrechtstreekse, maar een specifieke en voldoende strenge lozingsnorm te worden opgenomen als bijzondere voorwaarde in de vergunning zelf evenals in monitoring om de toepassing van de bijzondere voorwaarde te controleren, anders kan geen bijkomende vervuiling van het aquatische ecosysteem worden vermeden.
- Er wordt voorzien in een tussentijdse opslagplaats voor grond die voldoet aan de bepaling voor het gebruik van bodemmateriële met een maximale capaciteit van 150.000 m³ (rubriek 61.2.2 van bijlage 1 van titel II van het VLAREM). Door alleen te voorzien dat het intern beheer van de gronden moet worden aangepast en dat deze aanpassingen moeten worden opgenomen in het werkplan, kan niet worden uitgesloten dat bijkomende verontreiniging van bodem en grondwater door het grondverzet zal worden veroorzaakt. Er moeten bijzondere voorwaarden opgelegd worden hieromtrent. Er kan verwezen worden naar de voorwaarden die in het kader van de Infrastructuurwerken Linkeroever en Oosterweel zijn opgelegd in kader van het voorzorgsbeginsel.

Plastics

- In de bestreden beslissing wordt het standpunt ingenomen dat alle bezwaren die tegen Project One zijn opgeworpen in verband met vervuiling door plastic pellets, microplastics en nanoplastics en de aanzienlijke biodiversiteitsschade die deze plastics veroorzaken niet terzake dienend zijn vermits Project One geen plastics produceert doch enkel de grondstof voor plastics produceert. Het houdt geen rekening met het gegeven dat Project One en Ineos Manufacturing Belgium nv samen een milieutechnische eenheid vormen. Dit brengt mee dat Project One en Ineos Manufacturing Belgium nv als één geheel moeten worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat ze kunnen berokkenen aan mens of milieu.
- In 2017, 2018 en het eerste kwartaal van 2019 werd in de Antwerpse Haven respectievelijk 3,4, 3,3 en 3,3 ton pellets uit het milieu verwijderd.
- Twee 'hotspots' voor pre-productie pellets bevinden zich direct naast Ineos Manufacturing Belgium's bestaande faciliteiten in de Antwerpse haven. Daarbij zijn twee hotspots gelokaliseerd in Natura 2000-zones "*Schorren en Polders van de Beneden-Schelde*" (Sitecode: BE2301336) en "*Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent*" (Sitecode: BE2300006). Beide zones liggen vlakbij de Nederlandse grens. Ook in andere Vlaamse en Nederlandse gebieden werden plastic pellets gevonden. Rond het Ineos Grangemouth Petrochemical complex te Schotland werden ook reeds grote hoeveelheden pellets teruggevonden. Nergens valt in de project-MER te lezen dat dit voor het voorgenomen project een aandachtspunt vormt, terwijl de link met de bestaande Ineos installaties redelijkerwijze niet kan worden ontkend.

Menselijke gezondheid

- Het vergunningsbesluit raakt aan, onder andere, het recht op leven (artikel 2 Europees Verdrag van de rechten van de mens (EVRM); artikel 6 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (BUPO)), het recht op een privé- en gezinsleven (artikel 8 EVRM) en het recht op gezondheid (artikel 12 Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten; artikel 24 VN Kinderrechtenverdrag; artikel 11 herzien Europees Sociaal Handvest). Vermits het Vlaamse Gewest in dit dossier uitgebreid toepassing maakt van Europees verankerde regelgeving is ook het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van toepassing.

- De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft op 22 september 2021, anderhalve maand voor de goedkeuring van de project-MER op 3 november 2021, echter nieuwe richtlijnen voor luchtkwaliteit gepubliceerd. De richtlijnen zijn een stuk strenger dan voorheen. Op basis van het voorzorgsbeginsel en gezien het devolutieve karakter van het administratieve beroep, met een onderzoek naar legaliteit en opportuniteit, moet derhalve de vergunningsaanvraag in administratief beroep worden getoetst aan de nieuwe wetenschappelijk onderbouwde advieswaarden. De emissiewaarden verbonden aan Project One zijn derhalve te hoog en onveilig voor de bevolking. Temeer er een woonzone in de onmiddellijke nabijheid is evenals een basisschool en speelterreinen/vakantieterreinen (< 2 km). Het is belangrijk dat de strengste advieswaarden worden gehanteerd, mede gelet op het “*eeuwigdurend*” karakter van de omgevingsvergunning.
- Het project-MER moet ook ingrijpend worden verbeterd op het punt van de inschatting van de gezondheidseffecten ingevolge de uitstoot van fijnstof (PM_{2,5}). In verband met deze pollutant vertoont het project-MER zodanig ernstige tekorten, dat het niet dienstig is voor een oordeelkundige besluitvorming. Een onafhankelijke studie van de luchtverontreinigings- en gezondheidsonderdelen van de project-MER verricht door het Center for Research on Energy and Clean Air wijst op de volgende zeer zwaarwichtige tekorten. In die studie wordt gesteld dat de emissies van Project One zullen zorgen voor de vorming van secundaire partikels. Dit milieueffect is volledig verwaarloosd in de project-MER wat tot een meervoudige onderschatting leidt van de impact van het project op de luchtkwaliteit inzake PM_{2,5}. De chronische gezondheidseffecten worden niet beschreven. De beoordeling is niet wetenschappelijk en niet waarachtig nu zij stoelt op de assumptie dat er een drempel bestaat voor deze effecten, een aanname die indruist tegen wetenschappelijk bewijs en het advies van de Wereldgezondheidsorganisatie. Er is ook geen inschatting gemaakt van de extra kost afgewenteld op de volksgezondheidsbudgetten door ziekte en oversterfte, wat een ernstige lacune is in het project-MER en in het onderzoek door de betrokken administraties. Het Agentschap Zorg en Gezondheid gaf geen advies. De emissies zullen verantwoordelijk zijn voor 130 doden en 370 miljoen euro aan gezondheidskosten.
- De aandacht die naar fijnstof gaat, mag niet doen vergeten dat ook pollutanten benzeen en butadieen ernstige gezondheidsschade aanbrengen.

Archeologienota

- In de regel dient de archeologienota te worden gevoegd bij de omgevingsvergunningsaanvraag. In casu beroept IOB zich op de uitzonderingsregel die een uitgestelde archeologienota toelaat, omwille van het gegeven dat de percelen bebost zijn. Er wordt de vergunningverlenende overheid gevraagd zich ervan te vergewissen dat deze uitzonderingsregeling de facto toepasbaar is, nu niet het ganse terrein bebost is.

De Nederlandse overheden hebben de volgende beroepsargumenten:

- De aanvraag is gelegen op een afstand van
 - circa 4 km van Natura 2000-gebied ‘Westerschelde & Saeftinghe’;
 - circa 12 km van het Natura 2000-gebied ‘Oosterschelde’;
 - circa 4,1 km van het Natura 2000-gebied ‘Brabantse Wal’.
- In de Natura 2000-gebieden is sprake van met stikstof overbelaste habitats, die niet verwijderd zijn van het bestreden project. Binnen een straal van 25 kilometer van de inrichting ligt namelijk circa 3 ha met stikstof overbelaste habitat in Zeeland verdeeld over de volgende 4 habitattypes :
 - H1310A – Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal);
 - H1320 – Slijkgrasvelden;
 - H1330A – Schorren en zilte graslanden (buitendijks);
 - H1330B – Schorren en zilte graslanden (binnendijks).

Bij de evaluatie van de stikstofdepositie in natuurgebieden zijn de volgende beschermde Natura 2000 sites in Zeeland niet in rekening gebracht: Vogelkreek, Yerseke en Kapelse Moer. Uit de PAS gebiedsanalyse 'Brabantse Wal' blijkt dat de huidige depositie de KDW van in het gebied aanwezige habitattypen of die van stikstofgevoelige leefgebieden van vogelsoorten op een groot deel van de 'Brabantse Wal' overschrijdt. De stikstofgevoelige habitats ter hoogte van de 'Brabantse Wal' zijn:

- H2310 - Stuifzandheiden met struikheide;
- H2330 - Zandverstuivingen;
- H3130 - Zwakgebufferde vennen;
- H3160 - Zure vennen; - H4010A - Vochtige heiden; - H4030 - Droge heide.

In de rapportage "*Toestand van de natuur in Brabant 2021*" wordt er overigens op gewezen dat de deposities van stikstof de beoogde herstelmaatregelen bemoeilijken en de overbelasting van stikstof problematisch blijft. Dit gegeven is niet onderzocht in het project-MER: Het effect van het beoogde project op de Natura 2000-gebieden is in het MER niet passend beoordeeld. In het project-MER wordt gebruik gemaakt van verouderde data (AERIUS Monitor 2016L (M16L)) en wordt de conclusie getrokken dat er geen overbelaste habitats zijn. Dit is niet correct gelet op de berekeningen met de Aeries-Calculator versie 2020.

- In het project-MER gesteld dat tijdens de exploitatiefase de hoogste bijkomende stikstofdepositie 0,02 kg N/ha/j bedraagt voor SBZ 'Westerschelde en Saeftinghe'. Voor de Brabantse Wal bedraagt de depositie maximaal 0,12 kg N/ha/jaar. Uit de Tabel 11-47 van het project-MER, blijkt dat de bijdrage van het project maximaal 1 mol/ha/jaar op de SBZ 'Westerschelde & Saeftinghe' bedraagt. De impact op het Natura 2000-gebied 'Oosterschelde' is niet bepaald. De maximale stikstofdepositie op de 'Brabantse Wal' van de exploitatiefase bedraagt 7 - 10 mol/ha/jaar op het Vogelrichtlijngebied en 3 - 7 mol op het Habitatrichtlijngebied. Een significante negatieve impact van de stikstofdepositie op dit overbelaste Natura 2000-gebied is hierbij zeer waarschijnlijk.
- In het project-MER wordt gesteld dat door schommelingen in de neerslag en verschillen in natte depositie de deposities jaarlijkse variaties kunnen vertonen. Het is niet duidelijk of deze variabelen al zijn meegenomen in de KDW en/of berekende depositie.
- Op 4 oktober 2021 bracht de leidend ambtenaar van de RUD Zeeland een ongunstig advies uit. Op 14 oktober 2021 bracht de leidend ambtenaar van de OMWB een ongunstig advies uit. De ongunstige adviezen zijn niet gevolgd in de bestreden beslissing. De bestreden beslissing is in strijd met artikel 6, derde lid van de Habitatrichtlijn juncto artikel 36ter, § 3 en 4 van het Natuurdecreet, dit in samenhang met de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Slechts indien met wetenschappelijke zekerheid wordt aangetoond dat er geen sprake is van een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied kan een vergunning worden verleend. Een passende beoordeling moet kwalitatief én correct zijn en met andere woorden betrekking hebben op alle speciale beschermingszones die relevant zijn en mogelijk beïnvloed worden. Voor zulke gebieden moet aan de hand van een specifiek inhoudelijk en wetenschappelijk onderbouwd ecologisch onderzoek met zekerheid aangetoond worden dat er geen betekenisvolle effecten kunnen optreden. Zonder zulke beoordeling, is het onmogelijk om een positieve vergunningsbeslissing te nemen.
- Uit het ongunstig advies blijkt dat de te verwachte stikstofdepositie van het project op de Natura 2000-gebieden niet passend en overtuigend is beoordeeld in de aanvraag. Het negatief advies is gebaseerd op berekeningen gemaakt met de Aeries Calculator. Dit kan gelden als wetenschappelijk documentatie. Met de Nederlandse rekentool is een toename van stikstofdepositie tot 1 mol/ha/jaar wél meetbaar. Met Aeries kunnen berekeningen worden uitgevoerd tot 0,005 mol/ha/jaar en hoger. Zodra een bijdrage wordt berekend van 0,005 (of hoger) leidt dit tot een uitkomst van 0,01; als de bijdrage lager is, is de uitkomst 0,00. Een uitkomst van kleiner dan 0,01 betekent dus niet (per se) dat rekenkundig gezien

geen enkele toename is. Wel wordt aangenomen dat bij een toename in stikstofdepositie die kleiner is dan 0,00 mol/ha/jaar significante gevolgen kunnen worden uitgesloten. Een afronding op twee decimalen is voldoende precies om de ecologische effecten van stikstof te kunnen beoordelen, omdat kleinere bijdrages niet kunnen leiden tot een piek in de belasting van stikstof.

- Er is reeds sprake is van met stikstof overbelaste habitats gelegen in de voormelde SBZ's. Hoewel de depositie van 'Project One' slechts een minimale fractie van de KDW bedraagt, houdt het een stijging in van de huidige depositie die voor bepaalde habitattypes reeds de KDW overstijgt. Elke, zelfs minimale, toename kan in die situatie wel degelijk een ontwrichtend effect hebben. Wanneer de habitattypen en soorten in de betrokken SBZ's zich niet in een goede staat van instandhouding bevinden, is elke ingreep, hoe gering ook, die een achteruitgang van de huidige toestand betekent, betekenisvol. Dit impliceert volgens de vigerende rechtsleer dat wanneer een SBZ reeds overbelast is gelet op de overschrijding van de KDW, elke bijkomende stikstofdepositie waardoor de natuurwaarden achteruitgaan, een betekenisvolle aantasting veroorzaakt. Hiermee wordt geen rekening gehouden in het project-MER.
- De aangereikte elementen van de Nederlandse instanties komen niet aan bod in de bestreden beslissing. Ze worden nergens op concrete wijze onderzocht, noch weerlegd. Dit gebrek aan gedegen onderzoek is flagrant onzorgvuldig en maakt de gegeven motivering gebrekkig, zeker in een situatie zoals deze, waarin er op gewezen werd dat elke toename van stikstofdepositie in dit al overbelast gebied (zelfs minimaal) problematisch kan zijn. Het is dus niet omdat de aangereikte informatie uit Nederland afkomstig is dat zij zomaar ter zijde kan worden geschoven. In het vernietigingsarrest van 5 november 2020 oordeelt de Raad voor Vergunningsbetwistingen dat de gegevens aangereikt door de Nederlandse instanties uiterst relevant zijn voor de beoordeling van de vergunningsaanvraag. Deze gegevens kunnen niet zo maar buiten beschouwing worden gelaten door de betrokken overheden en adviesverlenende instanties, hetgeen in casu opnieuw wel gebeurd is. Het ANB doet overeenkomstig haar bevoegdheid alleen uitspraak over de effecten op het Vlaamse grondgebied. Zij gaat hierbij echter verkeerdelijk vanuit dat aangezien de inrichting geen betekenisvolle impact veroorzaakt op Vlaams grondgebied, dit tevens niet het geval kan zijn voor habitats op Nederlands grondgebied.
- De bestreden beslissing is gebaseerd op de Ministeriële stikstofinstructie van 2 mei 2021. Voor NO_x voorziet de ministeriële instructie in een nieuwe minimumdrempel van 1% van de kritische depositiewaarde, met een maximale absolute bijdrage van 0,3 N/ha/jaar. Onder deze drempel is er volgens de ministeriële instructie geen sprake van een causaal verband, nu de concrete effecten van dergelijke kleine deposities niet waarneembaar zijn. Ondanks deze drempelwaarde, geeft de ministeriële instructie aan dat een beoordeling nog steeds in concreto moet worden beoordeeld. Bovendien moet bij het onderzoek naar het mogelijk risico op betekenisvolle aantasting nog steeds rekening worden gehouden met de cumulatieve effecten. Ondanks de verstrenging van de drempelwaarden, is het onzeker of de ministeriële instructie wel voldoende tegemoetkomt aan de overwegingen in het stikstofarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en aldus in lijn is met artikel 6 van de Habitatrichtlijn en artikel 36ter Natuurdecreet. In de rechtsleer worden er alvast belangrijke vraagtekens geplaatst bij de routineuze toepassing van de kwantitatieve drempelwaarden vervat in de ministeriële instructie. Zo kan men zich de vraag stellen of deze drempels in de ministeriële instructie wel afdoende wetenschappelijk zijn onderbouwd. De wettigheid van deze omzendbriefstaat trouwens niet vast. Het is geen normatieve omzendbrief (die zou sowieso onwettig zijn). Het is het decreet en het Europees recht dat moet worden getoetst.
- Er wordt op gewezen dat de verwachte autonome daling van de NO_x-emissies afhankelijk is van veel variabelen en onzekere factoren. Er bestaan immers contra-indicaties dat er geen sprake is van een blijvende trend van emissiedaling. Uit onderzoek volgt dat het onzeker is

of de ammoniakemissies in de periode 2005-2016 zijn gedaald. Daardoor kan evenmin met zekerheid worden vastgesteld dat een dalende trend zich zal voortzetten. De plaats waar en het tempo waarin de emissiedaling door maatregelen in vaststaand beleid zal plaatsvinden, is afhankelijk van de keuzes van individuele consumenten en bedrijven. De verwachte autonome daling van de NOx-emissies is dus afhankelijk van veel variabelen en onzekere factoren. Omdat de verwachte voordelen van de autonome ontwikkelingen ten tijde van de passende beoordeling niet vaststonden, mochten deze niet in de passende beoordeling worden betrokken. De verwachte emissiedaling die aan de autonome ontwikkelingen is toegeschreven, kan dan ook niet worden gebruikt. Bijkomend zal de dalende trend in stikstofdeposities tegen 2030 niet tot deposities onder de KDW leiden.

- Het verwijzen naar een afnemende belasting gekoppeld aan de uitvoering van herstelmaatregelen buiten het project om, niet relevant en alleszins onzeker. Bij de uitvoering van de passende beoordeling mag geen rekening gehouden worden met maatregelen die gericht zijn op de daling van de stikstofdepositie wanneer de verwachte voordelen ervan niet vaststaan ten tijde van de uitvoering van de passende beoordeling. Met andere woorden: een loutere verwijzing naar toekomstige maatregelen kunnen niet zomaar meegenomen worden in kader van de passende beoordeling.
- Ook naar aanleiding van het openbaar onderzoek werden enkele bezwaren geformuleerd inzake de problematische stikstofdepositie. De bestreden beslissing weerlegt deze bezwaren op de volgende, louter routineuze, nietszeggende wijze. Hieruit blijkt dat er opnieuw geschuild wordt achter de de minimis 1% regel waarvan de wetenschappelijke en juridische waarde uitermate onzeker is. Er wordt ondersteunend verwezen naar de passende beoordeling in het dossier, hoewel duidelijk blijkt dat deze ontoereikend is aangezien er niet met voldoende wetenschappelijke zekerheid kan worden geconcludeerd dat de verwachte stikstofdeposities geen aanzienlijk negatieve impact op de Natura 2000 - gebieden zal genereren. De aanvrager slaagt er niet in om het gebrek aan significantie aan te tonen, hoewel de op haar rustende bewijslast. Hieruit volgt opnieuw dat de drempelwaarde van de ministeriële instructie sterk moet gerelativeerd worden.
- Uit het zorgvuldigheidsbeginsel en redelijkheidsbeginsel vloeit voort dat een overheid zorgvuldig te werk moet gaan bij de voorbereiding van haar beslissing. Zowel de feitelijke als de juridische aspecten van het dossier moeten geïnventariseerd en gecontroleerd worden opdat de overheid in staat is om met voldoende kennis van zaken een beslissing te nemen. Bovendien is de vergunningverlener ertoe gehouden om de adviezen te controleren op hun deugdelijkheid. Indien de deputatie het advies van het ANB zorgvuldig had bekeken, dan had zij tot de vaststelling moeten komen dat hierin geen uitspraak werd gedaan over de grensoverschrijdende effecten. Een loutere verwijzing naar het advies van het ANB volstaat dan ook niet als deugdelijke motivering.

REGELGEVEND KADER

De beroepen worden behandeld rekening houdend met de ter zake geldende wettelijke bepalingen, in het bijzonder het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (Omgevingsvergunningsdecreet), het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (Natuurdecreet), het decreet van 15 juli 2016 betreffende het Integraal Handelsvestigingsbeleid (decreet IHB) en hun uitvoeringsbesluiten.

ONTVANKELIJKHEID EN VOLLEDIGHEID

Het bestreden besluit is bekendgemaakt op 17 december 2021 op het Omgevingsloket en door aanplakking vanaf 23 december 2021.

De beroepen zijn ingediend op 14 januari 2022 en 21 januari 2022 en volledig en ontvankelijk verklaard op 7 februari 2022.

De Vlaamse Regering is bevoegd om in laatste administratieve aanleg een beslissing te nemen over beroepen tegen beslissingen van de deputatie in eerste administratieve aanleg, volgens de gewone procedure.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is bevoegd om op te treden voor de Vlaamse Regering met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering.

TERMIJNVERLENGING

Wijzigingsverzoek

In uitvoering van artikel 64 van het Omgevingsvergunningsdecreet heeft de aanvrager op 4 oktober 2023 een wijziging van de aanvraag gevraagd.

De gewestelijke omgevingsambtenaar heeft op 9 oktober 2023 het wijzigingsverzoek aanvaard met de organisatie van een nieuw openbaar onderzoek en een tweede adviesvraag aan de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie.

Zoals bepaald in artikel 66, §2, van het Omgevingsvergunningsdecreet, wordt de beslissingstermijn met 60 dagen verlengd omwille van de organisatie van een nieuw openbaar onderzoek.

In de procedure na het vernietigingsarrest is hoe dan ook slechts sprake van een (niet-gesancioneerde) ordetermin van zes maanden te rekenen vanaf de dag na de betekening van het arrest waarbinnen de nieuwe beslissing moet genomen worden (artikel 37, §1, tweede lid, DBRC-decreet).

OPENBAAR ONDERZOEK (BEROEPSFASE)

Het nieuwe openbaar onderzoek vond plaats van 13 oktober 2023 tot en met 11 november 2023 in de stad Antwerpen. Er werden tijdens dit openbaar onderzoek 97 schriftelijke bezwaarschriften, 1 petitie en 159 digitale bezwaarschriften ingediend met volgende argumenten:

- Milieutechnische eenheid tussen Project One, Inovyn en Ineos Manufacturing Belgium;
- De impact op de luchtkwaliteit en de gezondheid
 - Het gebruik van verouderde luchtkwaliteitsgegevens uit 2019;
 - Recente rapporten worden genegeerd, wat leidt tot een onderschatting van de impact op de luchtkwaliteit en de daarmee samenhangende volksgezondheid;
 - Het project-MER houdt geen rekening met de nieuwste gezondheidsadvieswaarden (GAW) van de WGO voor NO₂ en fijnstof, die consequent worden overschreden in het gebied. De actieplannen van de Europese Commissie om luchtkwaliteitsnormen in de toekomst aan te scherpen, worden niet overwogen, wat de betrouwbaarheid van het project-MER zou

- ondermijnen. In dichtbevolkte woongebieden komen veel te hoge stikstofconcentraties voor in vergelijking met de stikstofdrempels van de Wereld Gezondheidsorganisatie;
- Er is rechtspraak waarbij de stikstofaanpak in Nederland en Vlaanderen wordt veroordeeld;
 - Het project-MER is ontoereikend bij het beoordelen van de impact van het project op de volksgezondheid, met name wat betreft secundair fijnstof ($PM_{2,5}$). Het project-MER faalt om secundaire $PM_{2,5}$ -impact niet te identificeren, beschrijven en beoordelen, wat een significant gezondheidsrisico vertegenwoordigt vanwege verhoogde morbiditeit en mortaliteit bij langdurige blootstelling;
 - Bezwaarindieners wijzen op de beduidende toename van het verkeer, met verwachte dagelijkse perioden van verzadiging en file op meerdere locaties in de omgeving, met name tijdens de opbouwfase. Dit zou resulteren in bijkomende luchtvervuiling. Het project-MER minimaliseert de cumulatieve effecten van deze uitstoot;
 - Het project-MER gaat ervan uit dat de huidige achtergrondconcentraties van benzeen en butadien in Lillo en Berendrecht al leiden tot een bijkomend kankerrisico dat 'niet gezondheidkundig verwaarloosbaar' is;
 - Ineos gaat ervan uit dat de bijkomende uitstoot van deze stoffen, afkomstig van Ineos tijdens de exploitatiefase, 'vrijwel geen bijkomend negatief effect' meer zal hebben. Ook de impact van fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) op de stofconcentraties in de lucht in een deel van Berendrecht en Zandvliet krijgt een beoordeling als zijnde beperkt negatief omdat de advieswaarde voor deze parameters al overschreden is. Hiermee neemt Ineos volgens bezwaarindieners het cumulatief gezondheidseffect van diverse elementen van luchtvervuiling onvoldoende ernstig;
 - Uit de beoordeling van de discipline lucht in het project-MER blijkt dat de belangrijkste emissies NO_x , CO_2 , VOC en fijn stof zijn. Het volgende nader moet nader onderzocht worden in het project-MER:
 - Een effectevaluatie van de relevante componenten die naar de lucht worden geëmitteerd voorzien van immissiecontouren;
 - De resultaten van een onderzoek naar de noodzakelijke maatregelen om effecten op luchtkwaliteit te voorkomen en te beperken;
 - Stikstofdepositie - methodologie
 - Bij de beoordeling van stikstofdepositie op biodiversiteit in het project-MER worden verouderde methodologieën gebruikt. Recente revisies in kritische depositiewaarden (KDW) worden genegeerd door gebruik van verouderde gegevens en PAS-doelstellingen (o.a. uit 2017), terwijl recentere natuurdoelanalyses aantonen dat de situatie in bepaalde gebieden zoals Brabantse Wal en Westerschelde & Saeftinghe slechter is dan eerder gedacht. In het project-MER moet het nieuwe AERIUS 2023-model, beschikbaar vanaf 5 oktober 2023, gebruikt worden voor een nauwkeuriger beoordeling van stikstofdepositie op Natura 2000-sites. Hierbij is de achtergronddepositie per hexagoon geüpdatet op basis van de meest recente meetgegevens. Daarnaast zijn ook de recentelijk vastgestelde KDW's voor ieder habitattype verwerkt in de nieuwste AERIUS-versie;
 - De Vlaamse overheid heeft niet de juiste, transparante tools voorhanden om stikstofdepositie in kaart te brengen voor industrie, transport en landbouw. Dit maakt dat elk beleid op basis van gegevens van deze impactscoretool niet transparant en niet wetenschappelijk onderbouwd zou zijn;

- Er wordt onvoldoende ingegaan op lokale effecten van de stikstofdepositie op hexagoonniveau. Er moet op hexagoonniveau bekeken worden of de kritische depositiewaarde overschreden wordt, en lokaal (per naderend) overbelast hexagoon, onderbouwd worden of de stikstofdepositie vanuit Project One significante negatieve effecten heeft op de beschermde natuurwaarden;
- Op pagina 292 van de bijlage 6 bij het project-MER wordt geschreven: “Een beperkte oppervlakte heeft deposities die boven de kritische depositiewaarden zijn en blijven, maar dit is eerder te wijten aan artefacten binnen het AERIUS-model (met hexagonen die grotendeels buiten het SBZ liggen en waar mogelijk een puntbron aanwezig is)”. Dit moet echter per hexagoon en habitatype aanwezig binnen dat hexagoon onderbouwd te worden;
- Impact op natuurwaarden
 - Hoewel de achtergronddepositie van stikstof naar verwachting zal afnemen, biedt dit geen rechtvaardiging voor het toestaan van nieuwe aanzienlijke depositie. Dit kan niet verhinderen dat er lokaal een doorbraak van de dalende trend zou zijn. Met name op het Natura 2000-gebied Brabantse Wal blijft er een overschrijding van de kritische depositiewaarde, zelfs na voorspelde dalingen en herstelmaatregelen. Iedere bijkomende stikstofdepositie is te veel. Het is onaanvaardbaar dat de impact van Ineos Project One als te klein wordt beschouwd om relevant te zijn omdat Project One zou volgens bezwaarindieners, vergeleken met andere industriële en agrarische piekbelasters, direct een van de grootste bronnen van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Brabantse Wal is. Ook andere Natura 2000-gebieden in Nederland kunnen beïnvloed worden. Dit is een aspect dat in de huidige beoordeling niet is onderzocht. Ook andere grote natuurgebieden in de omgeving zijn niet onderzocht. Er is te weinig onderzoek gedaan naar het gebruik van de best beschikbare technieken. Er werd geen rekening gehouden met de Europese Referentiedocumenten voor Beste Beschikbare Technieken (BREF) voor afgasbehandeling in de chemische sector (WGC);
 - Op de site wordt een grote hoeveelheid bos, ouder dan 22 jaar, gekapt, waardoor waardevolle habitats en ecosystemen met beschermde en bedreigde dier- en plantensoorten vernietigd worden. Voor het bos is weliswaar compensatie voorzien, maar die blijkt volgens het project-MER versnipperd te worden over diverse percelen, verspreid over meerdere Vlaamse provincies. Het is overduidelijk dat dergelijke versnipperde boscompensatie op geen enkele manier de werkelijk verloren gegane natuurwaarde van het huidige bos kan compenseren. Het project-MER zelf bevestigt het aanzienlijk lokaal ecotoop- en biotoopverlies;
 - De soortentoets moet uitgevoerd worden. De aanwezigheid van vleermuizen is onvoldoende onderzocht. Er gelden verplichtingen wegens vogelrichtlijngebied.
 - De wijziging van het grondtafelniveau gedurende de lange constructieperiode zal onvermijdelijk een negatieve impact hebben op de vegetatie in het Galgenschoor;
- Klimaatimpact:
 - De CO₂-uitstoot van Project One is geraamd op 655 kton CO₂-equivalent, wat overeenstemt met de CO₂-voetafdruk van 150.000 inwoners. Voor de Antwerpse haven zou dit een toename van de uitstoot met circa 8,3% betekenen. Het project-MER laat volgens de bezwaarindieners na aan te geven hoe het deze substantiële emissies tegen 2030 zal reduceren om een evenredige bijdrage te leveren aan de 55% CO₂-reductiedoelstelling van de EU. Dit stilzwijgen en het feit dat Project One op de lijst staat van sectoren die EU-ETS gratis

emissierechten krijgen toegewezen, doet vermoeden dat er geen substantiële reductie-intentie is;

- Er wordt gewezen op het gegeven dat de Ineos-groep zich heeft verbonden tot het behalen van de EU klimaat- en energiedoelstellingen voor 2050 en belooft de netto CO₂-emissies tot nul te herleiden. Verscheidene keren wordt in het project-MER de overtuiging uitgedrukt dat het haalbaar is dit traject af te leggen in 10 jaar vanaf de opstart van de kraker. Van een concreet plan van aanpak of van te verwachten acties om te starten met het afvangen van CO₂, over te schakelen naar groene waterstof of de ovens te elektrificeren, is er in het project-MER echter geen spoor. Hierdoor heeft de Vlaamse overheid ook geen stok achter de deur om geeft men het bedrijf 'carte blanche', wat onaanvaardbaar is. In het project-MER refereert Ineos naar het Europees en het Vlaams klimaatbeleid, waaronder Moonshot Vlaanderen CO₂-neutraal. Het projectvoorstel laat vervolgens na om uit te voeren wat daarin vanuit Vlaanderen wordt verwacht, gezien het geen biogebaseerde chemie; geen circulaire productie met hergebruik van kunststof; geen elektrificatie van processen en geen energie-innovatie met koolstofafvang en -stockage (CCS) betreft. In het online-vragenmoment stelde projectmanager Walworth dat CCS geen bewezen techniek is en bovendien te duur. Een alternatief wordt echter niet geboden. Alternatieve energie-innovatie veronderstelt echter meer dan efficiënter energiegebruik;
- Het project-MER beoordeelt de indirecte broeikasgasemissies van Project One niet uitgebreid genoeg. De vastgestelde scope 1-2-3-emissie-categorisatie worden genegeerd, met name emissies door methaanlekken tijdens ethaanextractie en emissies in de afvalfase van het geproduceerde ethyleen. Bij de rapportering over de CO₂-voetafdruk van Project One houdt de aanvrager evenmin rekening met de uitstoot gegenereerd door activiteiten die de nieuwe kraker zullen voorzien van de nodige basisgrondstoffen: extra CO₂ door het zeer hoge energieverbruik bij de extractie van schaliegas door middel van fracking, een hoge uitstoot van CH₄ door de frequente ernstige methaanlekken bij deze techniek, het verbranden van methaan ('flaring') rechtstreeks aan de bron, de emissies bij het transport van ethaan vanuit de VS. Al deze elementen vallen niet onder het Europees emissiehandelssysteem (ETS) en dienen dus bijgeteld te worden bij de door Ineos gecommuniceerde emissiecijfers. Ook het affakkelen van ethaan en andere stoffen in de kraker in Antwerpen bij het opstarten, bij onderhoudswerken of bij incidenten, is niet verrekend in de emissiecijfers. Alle bovenstaande emissiecijfers moeten mee in rekening gebracht worden om de doelstelling van klimaatneutraliteit voor Ineos te beoordelen, waardoor deze doelstelling uitgesloten lijkt. Het project-MER laat na om de nefaste milieu-impact van fracking (opwaarts in de Life Cycle van Project One) en van plastics (afwaarts van Project one) in rekening te brengen. Ethaan uit schaliegaswinning in de VS wordt uiterst milieuonvriendelijk ontgind en via ethaantankers getransporteerd. Andere bronnen worden niet in overweging genomen. Het project-MER gaat niet in op de vele schadelijke effecten van fracking voor het leefmilieu en de gezondheid van mensen, fauna en flora;
- Door het project en de activiteiten van Ineos in het algemeen is het voor België steeds moeilijker om de aangegane verbintenissen in het Akkoord van Parijs van 2015 na te komen. Het niet respecteren van dit internationaal engagement straalt niet alleen negatief af op België, het legt ook een hypotheek op de gezondheid van alle inwoners en die van de toekomstige generaties, alsook op de leefbaarheid van deze wereld;

- De Haven van Antwerpen heeft een eigen klimaatplan (bijlage 3 aan het klimaatplan 2030 van de stad Antwerpen). Dat plan, hoe beperkt ook, is niet meegenomen als randvoorwaarde in het project-MER. Dat is niet conform. Zowel binnen de EU Green Deal als in de VS zijn er wetgevende initiatieven lopende om methaan van fossiele oorsprong tegen 2030 volledig te bannen. Dit is vier jaar na de voorziene opstart van Project One. Met dit gegeven wordt in het project-MER geen rekening gehouden;
- Het project-MER onderschat de kwetsbaarheid van Project One voor de klimaatverandering, in het bijzonder de stijging van de zeespiegel. De laatste IPCC-rapporten en de voor België relevante Nederlandse studies worden genegeerd, wat leidt tot een onderschatting van de klimaatkwetsbaarheid van het project in een hoogrisico Seveso-gebied;
- Het aanzienlijke waterverbruik van Project One, vooral voor koeldoeleinden, wordt niet adequaat aangepakt in het project-MER. De mogelijke schaarste van waterbronnen zoals de Maas en het gebrek aan alternatieve waterbronnen in Vlaanderen worden niet voldoende overwogen, waardoor de langetermijnhoudbaarheid van het project in de context van klimaatverandering wordt ondermijnd. Ineos formuleert de intentie om tijdens droogteperiodes gedurende de exploitatiefase als mitigerende maatregel over te schakelen op het gebruik van brak water voor de koelinstallaties. Concrete criteria voor deze omschakeling worden niet vermeld in het aanvraagdossier, terwijl droogteperiodes door de klimaatopwarming steeds waarschijnlijker worden. Wegens het grote watergebruik van het project voor koeldoeleinden is er een mogelijke verdrogingsproblematiek. Met name in verdroogde gebieden heeft de depositie van stikstof een nog ernstiger effect op de natuur. Ook het opgewarmde koelwater kan negatieve effecten hebben op de biodiversiteit;
- Ineos claimt de meest groene ethaankraker van het moment te bouwen, maar de plannen voor het vergroenen van de kraker zijn hoogst onduidelijk. Ineos bouwt een ethaankraker op fossiele brand- en grondstoffen, met vage beloftes over toekomstige klimaatneutraliteit. Het project-MER en de 'Project One, CO₂ capture en CO₂ avoidance' studie bieden geen contractuele garanties, geen tijdslijn en geen investeringslijn voor de vergroening van Ineos' Project One. Dit maakt dat de Vlaamse overheid geen middelen heeft om de vergroening effectief af te dwingen. Het geclaimde "toekomstige groene karakter" van Ineos Project One moet dan ook volledig buiten beschouwing worden gelaten;
- Het merendeel van de wereldwijde ethyleenproductie bestemd is voor kunststoftoepassingen, waaronder goedkope wegwerpplastics ('single use'). De nieuwe productie van Project One draagt hiertoe bij. De wereldwijde vervuiling door deze wegwerpplastics is nefast voor onder andere vogels, vissen en koeien. Microplastics zijn tot in het menselijk lichaam terug te vinden. Op deze effecten op de gezondheid van mens en dier wordt niet ingegaan in het project-MER. De productie van goedkope wegwerpplastics zorgt voor een vertraging van de omschakeling naar een circulaire economie. De recyclagebeloftes van Ineos in het project-MER zijn inspanningsverbintenissen en geen resultaatsverbintenissen;
- De milieu-, klimaat- en gezondheidsimpact van Project One moet samen geëvalueerd worden met de significante effecten van andere grote projecten, waaronder Oosterweel, Extra Containercapaciteit Antwerpen, de nieuwe pijpleidingenstraat Antwerpen-Ruhr en de negatieve effecten van andere vervuilende industrie en bedrijven in de haven en van drukke verkeersaders in de omgeving van de site. De emissies van Project One moeten dus zeker cumulatief geëvalueerd worden met de vergunde emissies en lozingen van andere installaties;
- PFAS;

- Een nieuwe investering in een fossiele ethaankraker in een internationale markt die al oververzadigd is, risicovol. De kans zou groot zijn dat Project One ethyleen gaat produceren die ze niet meer aan de straatstenen kwijt kan. Het is aan de Vlaamse overheid om ook een studie te maken van de internationale markt waarin deze investering gebeurt om zeker te zijn dat ze haar waarborg zal terugkrijgen. Dit chemisch productbedrijf met een tewerkstelling van 450 mensen kost 4.000.000.000 euro. Het middelbaar onderwijs in Vlaanderen met een tewerkstelling van 80.000 mensen kost jaarlijks 5.000.000 euro. Met het investeringsbedrag van Project One kan 1.000 jaar het middelbare onderwijs gefinancierd worden. De investeringen in cultuur, zorg en onderwijs zijn belangrijker dan (de productie van) consumptiegoederen. De Vlaamse overheid gebruikt belastinggeld gebruiken om Ineos te ondersteunen om de bouw van deze ethaankraker mogelijk te maken, terwijl de overheid beter zou investeren om het gebruik van plastic te ontmoedigen en nieuwe technologieën te ondersteunen om de al bestaande plasticberg te recyclen. Milieuvriendelijke projecten uit eigen land moet ondersteund worden in plaats van buitenlandse, vervuilende bedrijven;
- Procedure
 - De omgevingsvergunningsprocedure is niet correct is verlopen omdat er geen project-m.e.r.-screening en verscherpte natuurtoets aan het dossier is toegevoegd;
 - Er is een mogelijke schendingen van het beginsel van onpartijdigheid door de Vlaamse overheid. De dubbelrol van de overheid als zowel ondersteuner als beoordelaar van het project wordt in twijfel getrokken, met name gezien de financiële garanties en publieke uitspraken die wijzen op een toewijding aan het succes van het project.

De informatievergadering vond plaats op 18 oktober 2023.

ADVIEZEN

Het advies van 10 oktober 2023 van de ASTRID-veiligheidscommissie is gunstig verwijzend naar het advies van 7 september 2021.

Het subadvies van 11 oktober 2023 van Pipelink aan de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (GOP) van het Departement Omgeving, waarin men verwijst naar het advies van Petrochemical Pipeline Services (PPS), is voorwaardelijk gunstig

De subadviezen van 13 oktober 2023 en van 19 oktober 2023 van Petrochemical Pipeline Services (PPS) aan de afdeling GOP van het Departement Omgeving zijn voorwaardelijk gunstig.

De adviezen van 18 oktober 2023 en van 24 oktober 2023 van de nv Infrabel zijn voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 30 oktober 2023 van het Directoraat-generaal Luchtvaart van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer is voorwaardelijk gunstig.

Het subadvies van 6 november 2023 van de nv Fluxys Belgium aan de afdeling GOP van het Departement Omgeving is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 7 november 2023 van het Agentschap Wegen en Verkeer is gunstig.

Het subadvies van 10 november 2023 van de Hulpverleningszone Brandweer zone Antwerpen aan het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen is voorwaardelijk gunstig.

Op 10 november 2023 deelde de Haven van Antwerpen-Brugge mee dat men geen nieuw advies gaat uitbrengen maar dat men verwijst naar het gunstige advies van 6 oktober 2021 (ref. KR/ID/PA/2021-226)

Het advies van 10 november 2023 van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 13 november 2023 van de Vlaamse Waterweg is gunstig.

Het advies van 21 november 2023 van de afdeling GOP (Team Omgevingseffecten (externe veiligheid)) van het Departement Omgeving is gunstig.

Het subadvies van 21 november 2023 van Inovyn Manufacturing Belgium aan de afdeling GOP van het Departement Omgeving, waarin men verwijst naar het advies van 28 februari 2022, is voorwaardelijk gunstig.

Het subadvies van 21 november 2023 van TotalEnergies Olefins Antwerp aan de afdeling GOP van het Departement Omgeving, waarin men verwijst naar het advies van 10 augustus 2020, is voorwaardelijk gunstig.

De adviezen van 23 november 2023 en 28 november 2023 van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) zijn gunstig.

Het advies van 24 november 2023 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 27 november 2023 van het departement Zorg is voorwaardelijk gunstig.

Het subadvies van 28 november 2023 van Air Liquide Industries Belgium, aan de afdeling GOP van het Departement Omgeving, waarin men verwijst naar het advies van 7 maart 2022, is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 29 november 2023 van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (Water – Lucht (industrie)) is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 5 december 2023 van de afdeling GOP (Ruimte/Milieu) van het Departement Omgeving is deels voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 6 december 2023 van de VMM (Grondwater) is deels voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 21 december 2023 van het Agentschap voor Natuur en Bos is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 2 januari 2024 van de afdeling GOP (Team Omgevingseffecten (milieueffectenrapportage)) van het Departement Omgeving is gunstig.

Op 12 oktober 2023 deelde de VMM (Watertoets) in een bericht op het Omgevingsloket mee dat geen advies zal worden verleend aangezien deze instantie voor dit dossier geen adviesverlenende instantie is.

Op 27 oktober 2023 deelde het departement Mobiliteit en Openbare Werken in een bericht op het Omgevingsloket mee dat geen advies zal worden verleend.

Het advies van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle is stilzwijgend gunstig.

Het advies van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Brecht is stilzwijgend gunstig.

GOVC

De beroepsindieners en de aanvrager werden tijdens de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 19 december 2023 gelijktijdig gehoord en verklaarden hierbij het volgende:

- beroepsindiener: Natuurverenigingen (powerpointpresentatie wordt gedeeld – op het loket geplaatst op 19 december 2023)
 - Sinds ons bezwaarschrift zijn er nieuwe adviezen en nota's toegevoegd aan het dossier en is de actualiteit geëvolueerd.
 - Onze procedure bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen was zonder voorwerp gelet op de vernietiging in de zaak Noord-Brabant.
 - Er is een wijzigingsverzoek ingediend met een nieuw openbaar onderzoek. De aanvullingen van een project-MER kunnen niet tijdens een beroepsprocedure. Men is er zich van bewust dat er een reparatie voorligt in het stikstofdecreet maar het is onzeker of dit kan worden gestemd. Dit kan ook niet anticipatief toegepast worden. Er kan niet worden ingezien waarom het project-MER alleen wordt aangepast voor stikstof en niet voor de aspecten gezondheid of klimaat. Dit is werken met twee maten en twee gewichten. Het project-MER is al van 2021 zoals het departement Zorg aanhaalt. Er zijn ondertussen heel wat studies gepubliceerd over de impact op gezondheid.
 - Er kan alleen geen nieuw openbaar onderzoek gebeuren als er geen schending is van de rechten van derden. Het advies van het ANB is ongunstig want er is onvoldoende informatie omtrent de impact op het VEN-gebied en de speciale beschermingszones. Er is een nota opgeladen door Ineos als antwoord op dit advies. Dit is zeer laattijdig toegevoegd. Er is met betrekking tot deze nota geen nieuw openbaar onderzoek gevoerd. De adviesinstanties hebben zich niet kunnen uitspreken over deze nota. Dit is geen behoorlijk bestuur. Er zijn ook ongunstige adviezen van de Nederlandse overheden. Deze zijn niet bekend voor derden.
 - Er is niet tegemoet gekomen aan de opmerkingen van het ANB. Er zijn belangrijke lacunes in de replieknota.
 - De meest recente gegevens moeten meegenomen worden in het besluitvormingsproces. Men heeft het dossier ingediend op 4 oktober 2023 op basis van de oude AERIUS-calculator, terwijl de aanvrager wist dat de dag erna een nieuwe calculator online zou worden geplaatst.
 - Er is geen rekening gehouden met de meest recentste gegevens met betrekking tot gezondheid. Er is ook geen rekening gehouden met de aangepaste kritische depositiewaardes.

- Het onpartijdigheidbeginsel is geschonden. Verschillende politici hebben zich uitgesproken voor het project.
- Er is rechtspraak die stelt dat een klimaattoets moet meegenomen worden bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening. De klimaaturgentie is recent nog onderschreven door het Hof van Beroep. Dit project doorkruist de klimaatdoelstellingen. Van in het begin is gezegd dat er moet rekening gehouden worden met de scope 2 en 3-emissies. Dit is nog steeds niet meegenomen. Op de klimaatconferentie is gesteld dat Carbon Capture and Storage maar een miniem deel van de oplossing kan zijn. Dit kan alleen ingezet worden bij onvermijdbare emissies.
- beroepsindiener: Nederlandse overheden
 - Een eerste belangrijk punt is dat men zeer constructief staat in dit dossier. Het is zeker niet de bedoeling van de provinciale overheden om dit project te blokkeren. Het gaat over de bescherming van de natuurgebieden wat een Europese verplichting is die op de provinciale overheden rust. Er moet een correcte aanpak zijn voor de bescherming van de Nederlandse natuurwaarden. Er is in dit dossier ook een precedentenwerking naar de Nederlandse burgers en bedrijven toe. Men moet dit kunnen uitleggen.
 - Stikstof wordt niet tegengehouden aan de grenzen. Het is een complex gegeven. Er is een arrest geweest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen naar aanleiding van een verzoek tot vernietiging dat is ingediend door de provincies Noord-Brabant met betrekking tot de impact op de Brabantse Wal. Er gelden gelijkaardige bezorgdheden voor beide provincies.
 - Op basis van voorliggend dossier kan er niet aangetoond worden dat er geen significante negatieve effecten zijn. In onze adviezen wordt verwezen naar de gebiedsanalyse. Er is een forse overschrijding van de kritische depositiewaarde, ook in 2030. Er is op dit moment geen zekerheid dat die kleine toename niet significant kan zijn zodat niet uitgesloten kan worden dat er geen significante effecten zijn. Voor beide provincies worden in de adviezen gelijkaardige opmerkingen gemaakt. Men wil onderstrepen dat men het bijkomende studiewerk apprecieert. Men herhaalt dat men niet tegen het project is.
 - Er werd een objectieve toets uitgevoerd waaruit men kan besluiten dat er geen afdoende passende beoordeling voorligt. De concrete punten van kritiek zijn de volgende:
 - De natuurdoelstellingen zijn niet voldoende meegenomen in de passende beoordeling. De Brabantse Wal kent een forse impact van de stikstofdepositie. Project One zorgt voor een bijkomende bijdrage aan deze depositie. Een bijkomende depositie is genoeg. Er is dus geen voldoende wetenschappelijke zekerheid.
 - Er is een onvoldoende gedetailleerde analyse gemaakt van de lokale impact op hexagoon niveau. Of de kritische depositiewaarde overschreden wordt per hexagoon is niet duidelijk.
 - Er is gewerkt met een verouderd AERIUS-model. Er moet gewerkt worden met het meest recente model.
 - De toekomstige projecten die gekend zijn, zijn onvoldoende meegenomen.
 - In de replieknota wordt gesteld dat de impact verwaarloosbaar zou zijn. Project One zorgt nochtans voor een toename. Er kan niet met zekerheid geoordeeld worden dat de natuurlijke kenmerken niet zouden aangetast worden. Men spreekt van een dalende trend tegen 2030. Dit zijn onzekere elementen waar geen rekening mee kan gehouden worden.

- Er kan dus niet geoordeeld worden dat er geen aanzienlijk effect is. Dit wil niet zeggen dat dit project in de toekomst niet vergund zou kunnen worden.
- aanvrager:
 - Er werden op vrijdag 15 december 2023 twee nota's opgeladen op het Omgevingsloket. Er wordt verwezen naar deze nota's.
 - De aanvraag gaat over de meest efficiënte ethaankrakers wereldwijd. De beoogde installatie is niet te vergelijken met eender welke andere installatie wereldwijd. Deze installatie is veel efficiënter, zowel op vlak van de CO₂-emissies, energie-efficiëntie als andere emissies. Door het gebruik van waterstof wordt het gebruik van methaan sterk verminderd. Er wordt ook ingezet op hernieuwbare energie. De emissies van NO_x liggen veel langer dan de emissiegrenswaarden. Ineos drukt de ambitie uit om klimaatneutraal te zijn binnen 10 jaar.
 - In het advies van het Departement Zorg is opgenomen dat er nieuwe toetsingswaarden zijn van de WHO. Men stelt dat er 1 jaar na de vergunningverlening er een nieuwe beoordeling moet gebeuren voor verschillende parameters conform het richtlijnenboek, waarbij getoetst wordt aan de WHO-norm. De richtlijnenboeken zijn nog niet aangepast aan deze nieuwe toetsingswaarden. Deze bijzondere voorwaarde is dus niet uitvoerbaar.
 - De beroepsindieners stellen dat de passende beoordeling niet kan aangepast worden tijdens de beroepsfase. De passende beoordeling is net aangepast als antwoord op het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Artikel 64 van het omgevingsvergunningsdecreet laat net toe dat er wijzingen mogelijk zijn. Er is een nieuw openbaar onderzoek georganiseerd. Er is alleen ingegaan op de elementen die vermeld staan in het arrest.
 - De beroepsindiener geeft aan dat er essentiële informatie vrijdagmiddag 15 december 2023 op het loket is gezet. De nota vermeldt zeer duidelijk dat het gaat over een toelichting aan team Omgevingseffecten van de afdeling GOP en dat het geen aanvulling van de passende beoordeling betreft. Er wordt in de nota verwezen naar de locatie in de passende beoordeling waar het antwoord op de vragen van het ANB kunnen teruggevonden worden.
 - De beroepsindiener geeft aan dat de onpartijdigheid in het gedrang komt en dit naar aanleiding van verschillende verklaringen door personen die geen bevoegdheid hebben in dit dossier. De beroepsindieners moeten concreet aangeven op welke objectieve aanwijzingen men steunt om te besluiten dat er sprake is van partijdigheid.
 - De kritiek op de klimaattoets is een herhaling van eerder gemaakte bezwaren in de vorige procedure. Hiervoor verwijst men naar de opgeladen nota.
 - De Nederlandse overheden stellen dat de kritische depositiewaarden overschreden zijn en dat een bijkomende depositie niet aanvaardbaar is. In het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen staat duidelijk dat dit op zich niet betekent dat dit onaanvaardbaar is. Het is aan de aanvrager om aan te tonen dat er geen significant effect is en dat er geen betekenisvolle aantasting is. De natuurdoelanalyse zou onvoldoende betrokken zijn. Dit is niet correct. Dit is wel degelijk meegenomen en verwerkt in de passende beoordeling. In de passende beoordeling is gewerkt met de versie van AERIUS die op het moment van indienen beschikbaar was. De aanvrager is niet verantwoordelijk voor aanpassingen. Dit model wordt zeer regelmatig bijgewerkt. De detaillering van de toetsing is gebeurd na extractie van gegevens uit AERIUS. Zo bekomt men een dataset van 26.000 subhexagonen. Gelet op de veelheid van data is er een integratie gebeurd op niveau van de voor elk Natura

2000-gebied tot doel gestelde habitattypes en leefgebieden voor soorten. Dergelijke analyse op niveau van de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen in het kader van een passende beoordeling, laat toe om op adequate wijze de ecologische impact van de emissies en de significantie van de impact te evalueren.

Gelet op het ontbreken van het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos tijdens de zitting van 19 december 2023 werd het dossier verdaagd naar de zitting van 3 januari 2024

De beroepsindieners en de aanvrager werden tijdens de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 3 januari 2024 gelijktijdig gehoord en verklaarden hierbij het volgende:

- beroepsindiener: Natuurverenigingen (powerpointpresentatie wordt gedeeld)
 - Men wil vooral stilstaan bij het gunstige advies van het ANB. Men is vertrokken van een ongunstig advies van 8 november 2023 omdat er onvoldoende informatie aanwezig was om betekenisvolle aantasting uit te sluiten. Dit is essentiële informatie die ontbreekt. De aanvrager heeft een aanvullende nota opgeladen waarin wordt gezegd dat het niet over nieuwe informatie ging maar over verduidelijkingen. Op basis van deze nota heeft het ANB nu toch een gunstig advies gegeven op 21 december 2023.
 - Nochtans zijn niet alle vragen en opmerkingen van het ANB beantwoord. Zo blijkt uit het ongunstige advies dat de tabel met de instandhoudingsdoelstellingen moet aangevuld worden met bepaalde soorten. In de nota zijn die instandhoudingsdoelstellingen niet aangevuld. Voor bijvoorbeeld de bever zijn er weldegelijk instandhoudingsdoelstellingen. Dit is een lacune. Ook voor het Geel Schorpioenmos moest ook informatie aangeleverd worden. Op basis van waarnemingen van Natuurpunt wordt gesteld dat dit mos niet aanwezig is. Dergelijke waarnemingen zijn zeer fragmentarisch. De terreinbezoeken zijn van 2019 en moeten geactualiseerd worden in het project-MER om dit met zekerheid te kunnen besluiten.
 - Met betrekking tot stikstof moest er volgens het ongunstige advies van het ANB van 8 november 2023 gekeken worden naar de beslissing van de Vlaamse Regering van maart 2023 en naar het G8-scenario, want dit is beslist beleid. In de nota van de aanvrager staat dat men dit niet gaat bekijken. Het kader verandert maar men actualiseert dus niet. Het ANB heeft in haar gunstige advies van 21 december 2023 dan maar zelf getoetst om te zien of de dalende trend gehypothekeerd wordt. De tabel in het advies van het ANB van 21 december 2023 staat niet in de passende beoordeling of in het MER. Het kan niet de bedoeling zijn dat een adviesinstantie dit doet in de plaats van de aanvrager. Dit is niet de taak van een adviesinstantie. Een adviesinstantie kan de aanvraag niet wijzigen of lacunes aanvullen. De aanvrager moet dit zelf doen.
 - In het ongunstige advies van 8 november 2023 wordt ook gesteld dat er onvoldoende geduid werd hoe onvermijdbare schade zou kunnen worden hersteld. Ook moest gekeken worden naar de regionaal belangrijke habitats. Dit is niet gebeurd.
 - Er is ook sprake van een onvolledige soorteninventarisatie. Er is een nieuw soortenbeschermingsprogramma (SBP) voor de haven van Antwerpen van 26 september 2022 met nieuwe soorten zoals de groenknolorchis en de zwartkopmeeuw. Het laatste terreinbezoek dateert van 2019. Er is dus met dit SBP geen rekening gehouden.
- beroepsindiener: Nederlandse overheden:

- Voor de Nederlandse provincies is alles gezegd tijdens de vorige hoorzitting van 19 december 2023. Er kan verwezen worden naar de adviezen van de Nederlandse overheden.
- aanvrager
 - Men heeft geen kennis van de presentatie van meester Baeyens dus men kan daar niet punt op punt op reageren.
 - Men heeft kennis genomen van het advies van het ANB en het advies van team Omgevingseffecten en kunnen daar naar verwijzen.
 - De aanvullende passende beoordeling telt 800 pagina's. Dit is dus een zeer grondig onderzoek. Dergelijke aanvulling van het dossier is mogelijk op basis van artikel 64 van het Omgevingsvergunningsdecreet.
 - Op 15 december 2023 is een nota toegevoegd met verduidelijkingen van het project-MER naar aanleiding van het advies van het ANB van 8 november 2023. Er is in de passende beoordeling en in de nota duidelijk rekening gehouden met beslist beleid en rekening gehouden met de informatie die er was. Er is duidelijk aangegeven wat stikstofgevoelig is en wat niet. De nota werkt verder op de passende beoordeling die is ingediend. Er is geen sprake van aanvullende informatie.
 - Het soortenbeschermingsprogramma en de bijkomende soorten zijn niet meegenomen. De soorten die aangehaald werden door meester Baeyens zijn niet relevant omdat deze geen verband houden met het terrein. Bijvoorbeeld de Groenknolorchis komt maar op één locatie voor in de haven op linkeroever en wordt niet beïnvloed door het project.

Het advies van 3 januari 2024 van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie is deels voorwaardelijk gunstig.

HISTORIEK

De aanvraag betreft een nieuwe ingedeelde inrichting of activiteit.

Er zijn geen relevante bouwvergunningen, stedenbouwkundige vergunningen of omgevingsvergunningen voor stedenbouwkundige handelingen gekend op de locatie van de aanvraag.

BESCHRIJVING OMGEVING

De aanvraag is gelegen in de zeehaven van Antwerpen. De percelen zijn gelegen tussen de Zeeschelde en het Kanaaldok. De naastgelegen percelen zijn reeds ontwikkeld met grootschalige chemische bedrijven. Deze bedrijven en activiteiten maken deel uit van de referentiesituatie waarmee in het project-MER in deze zaak rekening werd gehouden.

De dichtstbijgelegen woonkern is Berendrecht, op circa 890 m ten noordoosten van het projectgebied. Andere woonkernen zijn iets verder van het projectgebied gelegen, namelijk Lillo op circa 1,3 km ten zuiden, Doel op circa 1,6 km ten zuidwesten, Zandvliet op circa 2,2 km ten noorden en Stabroek op circa 3,3 km ten oosten.

De dichtstbijzijnde grenzen met Nederland bevindt zich op circa 4 km ten noordoosten en ten noordwesten van het projectgebied.

Natuur:

In de ruime omgeving van de site zijn een aantal Natura 2000-gebieden, VEN-gebieden en erkende natuurreservaten gelegen.

De volgende Vlaamse speciale beschermingszones bevinden zich in de ruime omgeving van het projectgebied:

- Habitatrichtlijngebieden:
 - Kalmthoutse heide (SBZ-H BE2100015);
 - Schelde- en Durme estuarium van de Nederlandse grens tot Gent (SBZ-H BE2300006);
 - Klein en Groot Schietveld (SBZ-H BE2100016);
 - Historische Fortengordels rond Antwerpen als vleermuizenhabitats (SBZ-H BE2100045);
 - Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen (SBZ-H BE2100017);
 - Bossen en heiden van zandig Vlaanderen – oostelijk deel (BE2300005);
- Vogelrichtlijngebieden:
 - Kalmthoutse heide (SBZ-V BE2100323);
 - Zeeschelde – Schorren en polders van de Beneden-Schelde (SBZ-V BE2301336);
 - Kuifeend (SBZ-V BE2300222) incl Blokkersdijk;
 - De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld (SBZ-V BE2101437).

Verder bevinden de volgende VEN-gebieden zich in de ruime omgeving van het projectgebied:

- Slikken en Schorren langsheen de Schelde: deelgebieden Groot Buitenschoor; Galgenschoor; Schorren van Doel; Hobokense Polder;
- De Kuifeend: deelgebieden Kuifeend, Grote Kreek, Opstalvallei;
- Blokkersdijk;
- De Kalmthoutse Heide;
- De Maatjes;
- De Oude Landen en Bospolder;
- De Stropers;
- Wase Scheldepolders;
- Het Kleidaal.

Het 'Groot Buitenschoor en Galgenschoor' is een erkend natuurreservaat dat op circa 150 m ten westen van het projectgebied is gelegen. Dit reservaatgebied valt eveneens onder de Conventie van Ramsar. Het 'Opstalvalleigebied', ligt aan de overzijde van het kanaaldok en is deels een erkend natuurreservaat. Daarnaast maakt het ook deel uit van het VEN-gebied 'De Kuifeend'. Het gebied van de 'Kuifeend' is op het gewestplan aangeduid als natuurreservaat.

Tot slot bevinden de volgende speciale beschermingszones op Nederlands grondgebied zich in de ruime omgeving van het projectgebied:

- Habitatrichtlijngebieden:
 - Brabantse Wal (SBZ-H NL9801055);
 - Westerschelde en Saeftinghe (SBZ-H NL9803061);
 - Oosterschelde (SBZ-H NL3009016);
 - Vogelkreek (SBZ-H NL2003049);
 - Yerseke en Kapelse Moer (SBZ-H NL9802068);
- Vogelrichtlijngebieden:
 - Brabantse Wal (SBZ-V NL3009003);

- Markiezaat (SBZ-V NL3009015);
- Zoommeer (SBZ-V NL9902010);
- Oosterschelde (SBZ-V NL3009016);
- Westerschelde en Saeftinghe (SBZ-V NL9802026);
- Yerseke en Kapelse Moer (SBZ-V NL9802068).

Wegen:

Ten westen van het projectgebied is de Scheldelaan gelegen. Dit is een 2x2vaksweg met tussenberm en fietspad. Tussen de Scheldelaan en het projectgebied is ook een spoorlijn gelegen.

Onroerend Erfgoed:

In de ruime omgeving van het projectgebied komen de volgende erfgoedwaarden voor:

- Beschermde cultuurhistorische landschappen:
 - Groot Buitenschoor-Galgenschoor op circa 150 m ten westen van het zuidelijk deel van het projectgebied en op circa 80 m ten westen van het noordelijke deel van projectgebied;
 - Slikken en schorren van Oude Doel op circa 1,3 km ten westen van het projectgebied;
 - Antitankgracht op circa 1,6 km ten oosten van het projectgebied;
- Beschermde stads- en dorpsgezichten:
 - Lillo-fort met veer en getijdenhaven op circa 1 km ten zuiden van het projectgebied;
 - Windmolen Westmolengeest met omgeving op circa 2,2 km ten noordoosten van het projectgebied;
- Beschermde monumenten:
 - Lillo-fort - omwalling op circa 1,2 km ten zuidwesten van het projectgebied;
 - Lillo-fort - kruitmagazijn op circa 1,4 km ten zuidwesten van het projectgebied;
 - Lillo-fort - gevels en bedakingen officierswoningen op circa 1,4 km ten zuidwesten van het projectgebied;
 - Lillo-fort - kazematten op circa 1,4 km ten zuidwesten van het projectgebied;
 - Lillo-fort - blokhuis op circa 1,2 km ten zuidwesten van het projectgebied;
 - Graanwindmolen De Eenhoorn op circa 1,6 km ten zuidwesten van het projectgebied;
 - Fort Liefkenshoek op circa 2,4 km ten zuidwesten van het projectgebied;
 - Doel: Stenen windmolen op circa 1,6 km ten westen van het projectgebied;
 - Doel: Hooghuis op circa 1,9 km ten westen van het projectgebied.

Er bevinden zich geen erfgoedlandschappen in de ruimere omgeving van het projectgebied.

Er bevindt zich geen vastgesteld bouwkundig erfgoed ter hoogte van het projectgebied zelf. In het studiegebied bevinden zich een aantal elementen die vastgesteld zijn als bouwkundig erfgoed. Het Bevrijdingsdok ligt op circa 400 m ten oosten van het projectgebied. De andere elementen liggen op minstens 1 km van de aanvraag.

De meest nabije vastgestelde landschapsrelicten liggen op minstens 1 km van het projectgebied.

Seveso:

Het projectgebied bevindt zich tussen diverse hogedrempel sevesobedrijven, met name de nv Vopak (voorheen nv Gunvor Petroleum Antwerpen), de nv Ineos Manufacturing Belgium, de nv Inovyn Manufacturing Belgium, de nv Nippon Gases Belgium, de nv Vesta Terminal Antwerp, de

nv Bayer Agriculture en de nv Oiltanking Stolkhaven Antwerp. Ook het lagedrempel sevesobedrijf, de nv Air Liquide Industries Belgium, is aanwezig op de site van de nv Inovyn Manufacturing Belgium.

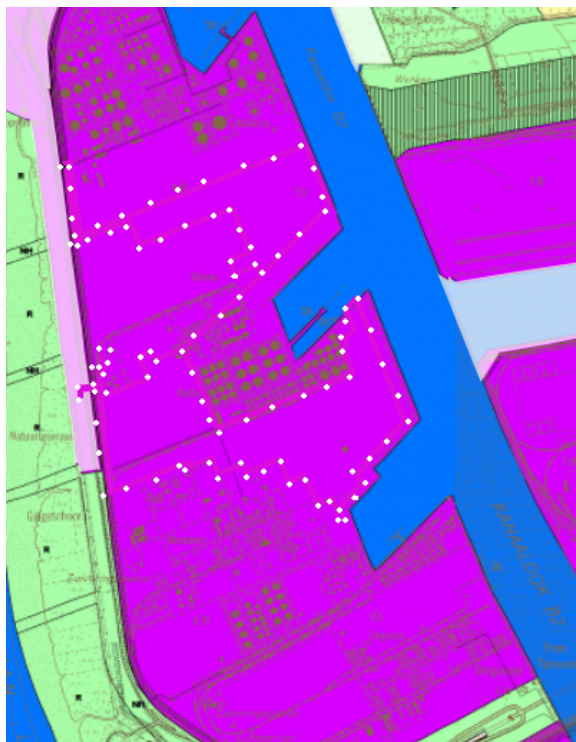
Transportleidingen:

In en in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied zijn installaties aanwezig van de nv Elia Asset, de nv Inovyn Manufacturing Belgium, de bv Petrochemical Pipeline Services, de nv Air Liquide Industries Belgium, de nv Air Products en de nv Fluxys Belgium.

PLANOLOGISCHE LIGGING

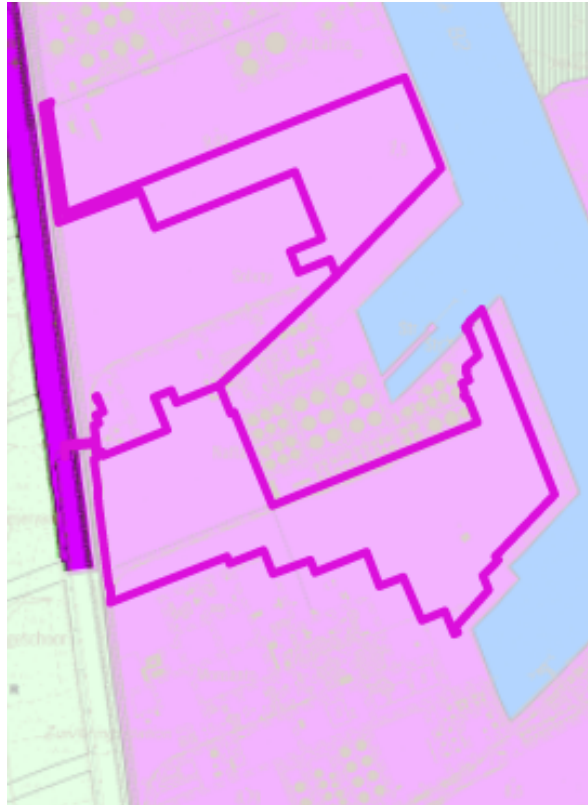
Plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen

De aanvraag (stedenbouwkundige handelingen en ingedeelde inrichtingen en activiteiten) is volgens het origineel gewestplan Antwerpen vastgesteld bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 gelegen in een industriegebied, bestaande waterwegen, bestaande leidingstraten (planlijn), bestaande hoogspanningsleidingen (planlijn) en bestaande afzonderlijke leidingen (planlijn).

Uittreksel origineel gewestplan Antwerpen (witte stippen zijn eigen aanduiding contour projectgebied)

De aanvraag is volgens het deels gewijzigde gewestplan Antwerpen - Containerkade vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Executieve van 11 oktober 1989 gelegen in een industriegebied en bestaande leidingstraten (planlijn).

Uittreksel gewijzigd gewestplan Antwerpen - Containerkade

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften zoals bepaald in de artikel 7.2.0. van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

“Artikel 7.2.0: Industriegebieden

Deze zijn bestemd voor de vestiging van industriële of ambachtelijke bedrijven. Ze omvatten een bufferzone. Voor zover zulks in verband met de veiligheid en de goede werking van het bedrijf noodzakelijk is, kunnen ze mede de huisvesting van het bewakingspersoneel omvatten. Tevens worden in deze gebieden complementaire dienstverlenende bedrijven ten behoeve van de ander industriële bedrijven toegelaten, namelijk: bankagentschappen, benzinestations, transportbedrijven, collectieve restaurants, opslagplaatsen van goederen bestemd voor nationale of internationale verkoop.”

Volgens artikels 4.11.1., 4.12.3., 4.13.1. en 4.12.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen zijn geen specifieke voorschriften van toepassing voor de zone Bestaande waterwegen, Bestaande leidingstraten, Bestaande hoogspanningsleidingen en Bestaande afzonderlijke leidingen.

De projectlocatie bevindt zich binnen de begrenzing van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Afbakening zeehaven zeehavengebied Antwerpen’, vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2013.

Uittreksel grafisch plan GRUP 'Afbakening zeehavengebied Antwerpen'

De percelen aangeduid binnen de contour van de projectlocatie situeren zich binnen volgende bestemmingszones van dit gewestelijk RUP:

- Artikel 1. Afbakeningslijn zeehavengebied;
- Artikel R1. Gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven;
- Artikel R5. Gebied voor waterweginfrastructuur;
- Artikel R8. Gebied voor verkeers- en vervoersinfrastructuur;
- Artikel R16. Planlijn: Hoogspanningsleiding;
- Artikel R17. Planlijn: Leidingstraat;
- Artikel L.1.3. Planoverdruk: Veiligheid

De gevraagde werken bevinden zich binnen volgende bestemmingszones van dit gewestelijk RUP:

- Artikel 1. Afbakeningslijn zeehavengebied;
- Artikel R1. Gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven;
- Artikel R16. Planlijn: Hoogspanningsleiding;
- Artikel R17. Planlijn: Leidingstraat;
- Artikel L.1.3. Planoverdruk: Veiligheid

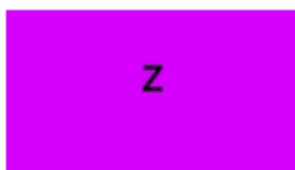
De volgende stedenbouwkundige voorschriften zijn van toepassing:

Artikel 1. Afbakeningslijn zeehavengebied

De gebieden binnen de afbakeningslijn behoren tot het zeehavengebied Antwerpen. Met uitzondering van de deelgebieden waarvoor in dit planvoorschriften werden vastgelegd, blijven de op het ogenblik van de vaststelling van dit plan bestaande bestemmings- en inrichtingsvoorschriften onverminderd van toepassing. De bestaande voorschriften kunnen daar door voorschriften in nieuwe gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen of BPA's worden vervangen.

Bij de vaststelling van die plannen en bij overheidsprojecten binnen de grenslijn gelden de relevante bepalingen van de ruimtelijke structuurplannen, conform de decretale bepalingen in verband met de verbindende waarde van die ruimtelijke structuurplannen.

Artikel R1. Gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven

Het gebied is bestemd om te functioneren als Vlaams havengebied als onderdeel van de haven van Antwerpen. Het is bestemd voor zeehavengebonden en zeehavengerelateerde industriële en logistieke activiteiten en distributie-, opslag- en overslagactiviteiten die gebruikmaken van en aangewezen zijn op de zeehaveninfrastructuur.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de realisatie van de bestemming en voor de exploitatie van de haven en de bedrijven zijn toegelaten. Daartoe worden ook de volgende werken, handelingen, voorzieningen, en wijzigingen gerekend:

- *de aanleg en het onderhoud van infrastructuur die nodig is voor de toegankelijkheid of voor verbindingen langs de waterzijde en langs de landszijde;*
- *het laguneren of op een andere wijze bergen of verwerken van baggerspecie.*

Daarnaast is de ontwikkeling, het herstel en de instandhouding van tijdelijke ecologische infrastructuur toegelaten. In het gebied zijn eveneens gebouwen of lokalen voor bewakingspersoneel toegelaten.

In het gebied zijn kantoorgebouwen niet toegelaten, tenzij ze noodzakelijk zijn voor en een inherent onderdeel zijn van de exploitatie van havenen industriële activiteiten. De bestaande kantoorgebouwen kunnen behouden blijven binnen het bestaande bouwvolume op het moment van definitieve vaststelling van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Uitbreidingen zijn niet toegelaten.

Artikel R5. Gebied voor waterweginfrastructuur

Dit gebied is bestemd voor waterweginfrastructuur en aanhorigheden. In dit gebied zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, het functioneren of de aanpassing van die waterweginfrastructuur en aanhorigheden.

Daarnaast zijn toegelaten:

- alle handelingen met het oog op de ruimtelijke inpassing, buffers, ecologische verbindingen, kruisende infrastructuren, leidingen, telecommunicatie infrastructuur, lokaal openbaar vervoer, lokale dienstwegen, waterwegennetwerk en paden voor niet-gemotoriseerd verkeer;
- het bergen van baggerspecie in onderwatercellen.

Na aanleg van de infrastructuur kunnen voor het gedeelte van de zone dat voorlopig niet werd benut, de voorschriften van de naastliggende bestemming toegepast worden.

Artikel R8. Gebied voor verkeers- en vervoersinfrastructuur

Dit gebied is bestemd voor verkeers- en vervoersinfrastructuur en aanhorigheden.

In dit gebied zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, het functioneren of aanpassing van die verkeers- en vervoersinfrastructuur en aanhorigheden. Daarnaast zijn alle handelingen met het oog op de ruimtelijke inpassing, buffers, ecologische verbindingen, kruisende infrastructuren, leidingen, telecommunicatie infrastructuur, lokaal openbaar vervoer, lokale dienstwegen en paden voor niet-gemotoriseerd verkeer toegelaten.

Daarnaast is de ontwikkeling, het herstel en de instandhouding van ecologische infrastructuur toegelaten. Een deel van het gebied voor verkeers- en vervoersinfrastructuur aan de R2 wordt ingericht met ecologische infrastructuur. Deze ecologische infrastructuur moet eveneens voldoen aan de voorwaarden van landschappelijke inpassing.

Na aanleg van de infrastructuur kunnen voor het gedeelte van de zone dat voorlopig niet werd benut, de voorschriften van de naastliggende bestemming toegepast worden.

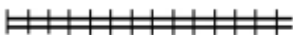

(overdruk – symbolische aanduiding)

Artikel R16. Planlijn: Hoogspanningsleiding

In het gebied, aangeduid met deze overdruk, zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, de exploitatie en de wijzigingen van een hoogspanningsleiding en haar aanhorigheden. De aanvragen voor vergunningen voor een hoogspanningsleiding en aanhorigheden worden beoordeeld rekening houdend met de in grondkleur aangegeven bestemming.

De in grondkleur aangegeven bestemming is van toepassing voor zover de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van de bestaande hoogspanningsleiding niet in het gedrang worden gebracht.

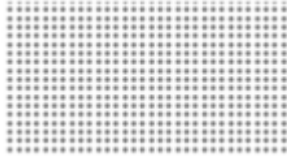
(overdruk – symbolische aanduiding)

Artikel R17. Planlijn: Leidingstraat

In het gebied, aangeduid met deze overdruk, zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van transportleidingen en hun aanhorigheden. Nieuwe leidingen worden gerealiseerd in functie van het optimaal ruimtegebruik van de leidingstraat. De

aanvragen voor vergunningen voor een transportleiding en aanhorigheden worden beoordeeld rekening houdend met de in grondkleur aangegeven bestemming.

De in grondkleur aangegeven bestemming is van toepassing voor zover de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van de leidingen en hun aanhorigheden niet in het gedrang worden gebracht.

(overdruk - symbolische aanduiding)

Artikel L1.3. Planoverdruk: Veiligheid

Voor zover er geen algemene adviesverplichting is, zijn handelingen die tegelijk aan de onderstaande voorwaarden voldoen slechts toegelaten nadat het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle advies heeft verstrekt over vergunningsaanvragen met betrekking tot bestaande of nieuwe vestigingen van hinderlijke inrichtingen

- *die vallen onder de toepassing van het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 21 juni 1999 betreffende de beheersing van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken;*
- *en die gelegen zijn binnen een straal van 2 km van de dichtstbijzijnde grens van de zone van productie van energie zoals bedoeld in artikel L2.*

Indien het advies niet wordt verleend binnen een termijn van dertig dagen ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag, kan aan de adviesvereiste voorbij worden gegaan.

Deze bepaling vervalt vanaf de inwerkingtreding van wetgeving waarin de adviesverplichting van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle over stedenbouwkundige vergunningen wordt gereglementeerd.”

De aanvraag is niet gelegen binnen een gemeentelijk of provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan, noch binnen een algemeen of bijzonder plan van aanleg, noch binnen de begrenzing van een goedgekeurde en niet-vervallen verkaveling.

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag

Artikel 7.4.5 van de VCRO stelt dat de voorschriften van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, voor het grondgebied waarop ze betrekking hebben, de voorschriften van de plannen van aanleg vervangen, tenzij het ruimtelijk uitvoeringsplan het uitdrukkelijk anders bepaalt.

De aanvraag moet beoordeeld worden aan de hand van de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestelijk RUP 'Afbakening Zeehaven Antwerpen'.

VOORSCHRIFTEN DIE VOLGEN UIT VERORDENINGEN

Op de aanvraag zijn de volgende stedenbouwkundige verordeningen van toepassing:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater;

- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreffende toegankelijkheid.

Op de aanvraag zijn geen gemeentelijke of provinciale bouw- en stedenbouwkundige verordeningen van toepassing.

VERPLICHTINGEN VANUIT EUROPESE REGELGEVING

Milieueffectrapportage

De aanvraag heeft betrekking op een activiteit die voorkomt op de lijst van bijlage II van het project-MER-besluit, meer bepaald de volgende rubrieken:

- *“1, d) Ontbossing met het oog op de omschakeling naar een ander bodemgebruik voor zover de oppervlakte 3 ha of meer bedraagt en voor zover artikel 87 van het Bosdecreet niet van toepassing is;*
- *3, a) Industriële installaties voor de productie van elektriciteit, stoom of warm water met uitzondering van kernenergiecentrales, met een warmtevermogen van 100 tot 300 megawatt;*
- *6, a) Chemische industrie voor de behandeling van tussenproducten en vervaardiging van chemicaliën: Chemische installaties, voor de productie van organische chemicaliën met een productiecapaciteit van 100.000 ton per jaar of meer;*
- *6, d) Petrochemische installaties of vervolgfabrieken voor het kraken of vergassen van nafta, gasolie, LPG of andere aardoliefracties met een verwerkingscapaciteit van 500.000 ton per jaar of meer;*
- *10, a) Industrierreinontwikkeling met een oppervlakte van 50 ha of meer;*
- *10, o) Werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater: Onttrekken van grondwater, met inbegrip van terugpompingen van onbehandeld en niet-verontreinigd grondwater in dezelfde watervoerende laag, als het netto onttrokken debiet 2500 m³ per dag of meer bedraagt. Kunstmatige aanvullingen van grondwater als het debiet 2500 m³ per dag of meer bedraagt. Onttrekken van grondwater als het debiet 1.000 m³ per dag of meer bedraagt en de activiteit gelegen is in of een aanzienlijke invloed kan hebben op een gebied zoals aangeduid in uitvoering van het decreet houdende maatregelen ter bescherming van de kustduinen van 14 juli 1993 of als de activiteit een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken”.*

Het project-MER van 16 juli 2021 werd door het team Omgevingseffecten (milieueffectenrapportage) van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het departement Omgeving op 3 november 2021 (PRMER-3263) goedgekeurd.

Met het wijzigingsverzoek van 4 oktober 2023 werd een gewijzigde versie van het project-MER overgemaakt, omvattende enkele tekstuele wijzigingen aangeduid met gele markerings, alsook een nieuwe bijlage 10 bij het project-MER, bestaande uit:

- Bijlage 10.1: een aanvulling van de passende beoordeling voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden;
- Bijlage 10.2: een aanvulling van de passende beoordeling voor de Vlaamse Natura 2000-gebieden;
- Bijlage 10.3: een aanvulling van de verscherpte natuurtoets.

Het project-MER werd door het Team Omgevingseffecten (milieueffectenrapportage) van de afdeling GOP van het Departement Omgeving op 2 januari 2024 (PRMER-3263) goedgekeurd:

"2. Inhoudelijke toetsing van het project-MER

2.1. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 1° DABM

Het project-MER werd opgesteld door het team van erkende MER-deskundigen en de erkende MER-coördinator waarover in de aanmeldingsbeslissing werd beslist.

2.2. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 2° DABM

Het project-MER voldoet aan het scopingsadvies van 20/05/2021. Onder meer de volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing:

- In de gewijzigde versie van het project-MER PR3263 werd o.a. een nieuwe bijlage 10 toegevoegd met aanvullingen op de passende beoordeling voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden en de Vlaamse Natura 2000-gebieden, alsook een aanvulling van de verscherpte natuurtoets.*

2.3. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 3° DABM

Het project-MER is kwaliteitsvol uitgewerkt en het bevat alle relevante onderdelen conform artikel 4.3.7. van DABM.

Onder meer de volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing:

Op 13 oktober 2023 ontving het Agentschap voor Natuur en Bos de adviesvraag over de gewijzigde versie van het project-MER PR3263. Hierbij werd o.a. bijlage 10 toegevoegd met aanvullingen op de passende beoordeling voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden en de Vlaamse Natura 2000-gebieden, alsook een aanvulling van de verscherpte natuurtoets.

Op 08/11/2023 verleende het Agentschap voor Natuur en Bos een voorlopig ongunstig advies af met referentie 23-216310 (zie omgevingsloket). De aanvrager heeft op 15/12/2023 de nota 'Nota GOVC inzake ANB advies' opgeladen in het omgevingsloket.

ANB concludeert in haar gunstig advies op 21/12/2023 (met referentie 23-216310_bis) dat in het MER de effectgroepen direct ruimtebeslag, geluidsverstoring, versnippering en barrièrewerking, ecotoxicologische effecten als gevolg van water- en luchtemissies, lichthinder en visuele verstoring en impact op de grondwaterhuishouding voldoende besproken worden. Voor de impact van verzurende en vermestende deposities werd bijlage 10 en een aanvullende nota toegevoegd.

Op basis van de toegevoegde informatie in de 'Nota GOVC inzake ANB advies' oordeelt het Agentschap voor Natuur en Bos in haar advies dat de vergunningsplichtige activiteit geen betekenisvolle aantasting impliceert voor de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszones.

2.4. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 4° DABM

Het project-MER werd afgetoetst aan de ontvangen opmerkingen en adviezen van het publiek en de geraadpleegde adviesinstanties.

Het Team Omgevingseffecten vroeg advies op de gewijzigde versie van het project-MER PR3263 aan ANB, AWW, stad Antwerpen, provincie Antwerpen, gemeente Beveren, GOP Team Omgevingseffecten voor het aspect Externe Veiligheid, Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (NL), Gedeputeerde staten Zeeland (NL), Port of Antwerp - Bruges, provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Stabroek, Departement Zorg, Vlaamse Waterweg, VMM afd. Lucht en VMM, lozing afvalwater.

Er kwam heden reactie op het MER:

- Departement Zorg – gunstig*
- Omgevingsdienst Zeeland (NL) - ongunstig*

- *GOP Omgevingseffecten voor het aspect Externe Veiligheid - gunstig*
- *ANB – ongunstig op 8/11/2023 en gunstig advies op 21/12/2023 na de antwoordnota 'Nota GOVC inzake ANB advies' dat INEOS heeft opgeladen in het omgevingsloket op 15/12/2023.*
- *Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (NL) – ongunstig*
- *Het Directoraat-generaal Luchtvaart, in akkoord met Skeyes en Defensie - gunstig*

Er kwam "geen advies" van VMM watertoets, Haven van Antwerp-Bruges, Departement MOW.

In enkele adviezen werden ook nog aanbevelingen geformuleerd in het kader van de vergunningverlening:

- *VMM advisering grondwater (deels gunstig)*
- *GOP-stedenbouw en GOP-Milieu (deels voorwaardelijk gunstig)*
- *VMM advisering vergunning afvalwater en lucht (voorwaardelijk gunstig)*
- *Stad Antwerpen (voorwaardelijk gunstig advies)*
- *Departement Zorg (voorwaardelijk gunstig)*
- *De Vlaamse Waterweg (gunstig)*
- *OVAM (gunstig)*
- *Fluxys (voorwaardelijk gunstig)*

Hieronder een beknopte analyse van de ontvangen informatie:

- *Departement Zorg geeft een gunstig advies omdat de Discipline Mens-Gezondheid uitgewerkt werd volgens het richtlijnsysteem Mens-Gezondheid en als keuze van de gezondheidkundige toetsingswaarden het protocol voor de selectie van de meest geschikte gezondheidkundige advieswaarden gevolgd werd. Echter merken zij op dat in tussentijd een grondige update is geweest door de WHO in 2021 van de Air Quality Guidelines voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} waarna ook de diepte-analyses in 2022 herzien werden. In deze herziene diepte-analyse van NO₂ wordt niet langer de gezondheidkundige toetsingswaarde van Anses (2013) van 20 µg/m³ geselecteerd, maar wel de gezondheidkundige advieswaarde van 10 µg/m³. De WHO stelt echter ook 3 interim-targets (IT) voor waarvan de laagste (IT3) overeenkomt met de GAW van Anses (2013) waaraan in het MER getoetst wordt. IT kunnen worden gedefinieerd als concentraties van luchtverontreinigende stoffen die gepaard gaan met een specifieke afname van het gezondheidsrisico en die dienen als stapsgewijze stappen in een geleidelijke vermindering van de luchtverontreiniging, bedoeld voor gebruik in gebieden met een hoge verontreiniging. Vlaanderen en zeker het Antwerps havengebied zijn zeker dergelijke gebieden.*
- *Het Directoraat-generaal Luchtvaart, in akkoord met Skeyes en Defensie, heeft geen bezwaar, maar verwijst wel naar de circulaire GDF-03 die een dag- en nachtbebakening vereist.*
- *Het Team Omgevingseffecten voor het aspect Externe Veiligheid formuleert geen opmerkingen op het gewijzigde ontwerp-MER. Zoals in het ontwerp-MER aangegeven, is voor Project One ook een OVR opgemaakt. Het Team Omgevingseffecten voor het aspect Externe Veiligheid gebruikt de OVR-procedure om ten gronde en in detail de aspecten externe mensveiligheid en milieuveiligheid verbonden aan de mogelijkheid van zware ongevallen met Seveso-stoffen bij INEOS Olefins Belgium te bestuderen, en maakt zijn evaluatie daarvan kenbaar via de beslissing die het over dat OVR moet nemen. De delen 15.2 en 15.3.2 van het ontwerp-MER nemen de besluiten van het OVR over. Voor het detail verwijst het ontwerp-MER naar het OVR. Het Team Omgevingseffecten voor het aspect Externe Veiligheid heeft geen opmerkingen op die teksten en geeft daarom over die delen van het ontwerp-MER een gunstig advies.*

- *Fluxys Belgium geeft een gunstig advies op enkele voorwaarden omtrent de afscheiding van een nabijgelegen knooppunt en het naleven van vooropgestelde veiligheidsmaatregelen.*
- *De Vlaamse Waterweg geeft in een gunstig advies aan dat “de verwachte effecten op het oppervlaktewater zijn beschreven in het MER, de milderende maatregelen zijn overgenomen door de initiatiefnemer en eveneens toegepast worden volgens de plannen”.*
- *Het college van District Antwerpen geeft een gunstig advies op de aanvraag met de voorwaarde dat onder meer de volgende zaken, met betrekking tot het MER, opgenomen moeten worden in de bijzondere vergunningsvoorwaarden:*
 - *De aannames die in het MER worden gehanteerd bij de effectbeoordeling, met inbegrip van de opname van de voorgestelde bijzondere voorwaarden voor emissiegrenswaarden voor de 6 ECR-schoorstenen en de twee stoomketels, en de norm voor voortschrijdend 3 jaar-gemiddelde vracht voor alle schoorstenen van 148,8 ton/j voor NO_x en 17,9 ton/jaar NH₃;*
 - *Een erkend MER-deskundige in de discipline klimaat betrokken is bij de uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek omtrent het afvangen en comprimeren van CO₂;*
 - *De inrichting zo wordt gebouwd en onderhouden dat het steeds mogelijk is en blijft een van de drie in het MER onderzochte maatregelen om klimaatneutraal te worden, toe te passen, indien een van deze maatregelen praktisch haalbaar blijkt uit de haalbaarheidsstudie, zoals opgelegd in de voorgaande voorwaarde.*
- *Het voorwaardelijk gunstig advies van VMM over de vergunningsaanvraag baseert zich op de conclusies van het project-MER omtrent de uitstoot en reductiemaatregelen van NO_x en daarnaast ook de verwaarloosbare emissies van de kritische parameters NO₂ en VOS. VMM vindt het belangrijk dat de milderende maatregelen in de vergunning verankerd worden door middel van emissiegrenswaarden en/of emissievrachten op onder meer NO_x-emissies, om zo te verzekeren dat de in het MER geraamde NO_x-emissies en de impactberekening die daaruit volgt in praktijk niet wordt overschreden.*
- *OVAM formuleert een gunstig advies voor de vergunningsaanvraag op basis van haar advies van 17/09/2021, waarbij zij stelden dat er geen nieuwe informatie over het beheer en opslag van uitgegraven bodem of de opslag van afvalstoffen die op de site zullen gebeuren. De OVAM geeft enkel advies over het afvalstoffen- en materialenbeheer van deze aanvraag en doet geen uitspraak over hinderaspecten. De OVAM haalt wel aan dat aangepast MER niet verwijst naar de nodige voorzorgen die moeten worden genomen voor de tijdelijke opslag van bodemmateriaal die afkomstig zijn van projectzones waarvoor het toetsingskader voor PFOS als niet-genormeerde parameters van toepassing is. Dit kan door het intern beheer van de gronden aan te passen. Sinds 1 april 2021 zijn de ‘Richtlijn PFAS-onderzoek’ en ‘Toetsingswaarden voor PFAS in bodem en grondwater’ van 5 maart 2021, van toepassing. De OVAM vraagt dit op te nemen als aandachtspunt in de vergunning.*
- *Volgens het Agentschap voor Natuur en Bos worden de effectgroepen direct ruimtebeslag, geluidsverstoring, versnippering en barrièrewerking, ecotoxicologische effecten als gevolg van water- en luchtmissies, lichthinder en visuele verstoring en impact op de grondwaterhuishouding voldoende besproken in het MER. Voor de impact van verzurende en vermestende deposities werd bijlage 10 en een aanvullende nota toegevoegd. ANB verleent een gunstig advies op basis van hun bespreking van de passende beoordeling en verscherpte natuurtoets. Met betrekking tot de impact op de Europese natuurwaarden stelt het Agentschap voor Natuur en Bos vast dat voorliggend project geen betekenisvolle aantasting impliceert voor de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszones in Vlaanderen. Met betrekking tot de impact op het Vlaamse Ecologisch netwerk (VEN) stelt het Agentschap*

voor Natuur en Bos vast dat voorliggend project onvermijdbare, maar herstelbare schade aan de natuur in het VEN zal veroorzaken.

Tijdens het openbaar onderzoek werden tussen 13/10/2023 en 11/11/2023 een petitielijst, 97 schriftelijke, en 159 digitale bezwaarschriften ingediend.

Reacties van onderstaande aard worden als niet relevant beschouwd voor het project-MER:

- *reacties die uitsluitend een persoonlijk standpunt inhouden over de wenselijkheid van het project;*
- *reacties die geen deel uitmaken van de decretaal vereiste elementen van een project-MER (vb. kostenbatenanalyse, waardevermindering of –vermeerdering van onroerend goed per perceel, persoonlijke voorkeuren van omwonenden, ...);*
- *reacties die gaan over procedurele aspecten buiten deze project-MER procedure;*
- *reacties die betrekking hebben op zaken buiten de scope van het project-MER*
- *reacties die betrekking hebben op ongewijzigde, nog actuele elementen uit het vorige goedgekeurde project-MER van 3/11/2021.*

Onder meer volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing en de analyse van adviezen en bezwaren:

- *Volgens bezwaarindieners vormen Project One, Inovyn en Ineos Manufacturing Belgium één milieueenheid, met gedeeld eigendom, locatie en operationele verbindingen (waaronder gedeelde lozingspijp voor afvalwater en onderlinge afhankelijkheid voor ethyleenverbruik). Er kan sprake zijn van een MTE als er sprake is van geografische, materiële of operationele samenhang. Zowel Project One als de andere bedrijven functioneren onafhankelijk. In het geval van voorliggend project is er geen sprake van een uitbreiding van een bestaande activiteit. De geproduceerde chemicaliën worden onder normale marktomstandigheden aan alle afnemers verkocht. In het Antwerpse havengebied wordt er juist gestreefd naar de versterking van de bestaande industriële cluster, onder meer door inbreiding waardoor er geen nieuw gebied aangesneden of ontwikkeld moet worden. De verbinding door pijpleidingen zorgt er juist voor dat er geen nood is aan extra transporten met bijhorende emissies. Voor ethyleen en propyleen is er reeds een bestaand internationaal netwerk van pijpleidingen aanwezig tussen de grote industrieterreinen, tot in de buurlanden, dat alle relevante chemische bedrijven die deze stoffen produceren of verbruiken in de ruime regio met elkaar verbindt. Het louter gebruik van deze verbindingen door pijpleidingen, zonder dat er verder een essentiële operationele samenhang is, is onvoldoende reden om in dit geval te spreken over een MTE.*
- *In bezwaren werd de actualiteit van het MER in twijfel getrokken omdat er reeds 2,5 jaren verstreken zijn sinds de afronding van het MER. De bezwaarindieners staven niet met concrete gegevens op welk vlak het MER zou verouderd zijn, welke beoordelingen daardoor niet meer actueel zouden zijn en in welke mate eventuele recentere data al dan niet een invloed zou hebben op de beoordelingen in het MER. Een MER kent op zich geen 'vervaldatum'. Het loutere tijdsverloop alleen is dan ook onvoldoende om te staven dat een MER niet meer actueel zou zijn. De actualiteit moet beoordeeld worden in het licht van:*
 - *de voorliggende vergunningsaanvraag;*
 - *eventuele wijzigingen op vlak van regelgeving of methodologie die een invloed hebben op de beoordeling van de aanzienlijke effecten van het project;*
 - *ruimtelijke (of planologische) wijzigingen die een invloed hebben op de beoordeling van de aanzienlijke effecten van het project.*
- *Bezwaarindieners argumenteren dat het project-MER zich baseert op een rapport van de VMM 'Luchtkwaliteit in de Antwerpse haven - jaarrapport 2019', terwijl er meer*

recente rapporten zijn zoals het rapport “VMM, Luchtkwaliteit in de Antwerpse haven 2021”, van 24 januari 2023. Het Team Milieueffectrapportage legde op dat er geen rekening mocht gehouden worden met de achtergrondwaarden uit 2020 en 2021 omdat zij omwille van de Coronapandemie niet representatief waren. Als referentiesituatie in de discipline Lucht werd daarom gebruik gemaakt van de achtergrondwaarden van 2019. Het oorspronkelijke MER dateert immers van 16 juli 2021. Uit een vergelijking tussen de cijfers van de twee VMM-rapporten blijkt dat de achtergrondwaarden voor de pollutanten SO_2 , NO_2 , $PM_{2,5}$ en PM_{10} in 2022 lager waren dan in 2019. We kunnen dan ook concluderen dat de effectinschattingen en beoordelingen in het MER een worstcase inschatting zijn.

- Het behoort niet aan dit MER toe om een milieueffectbeoordeling van het winnen van schaliegas in de VS te kwantificeren.
- In het MER werd bij de beoordeling van de effecten op de luchtkwaliteit rekening gehouden met de geldende normen, regelgeving en het Luchtbeleidsplan 2030. In bezwaren werd verwezen naar een advies van de SERV en de MINA-raad op de herziening van de Europese Luchtkwaliteitsrichtlijnen. Dit is een advies aan de Vlaamse Overheid, maar vormt geen kader voor vergunningverlening of milieueffectrapportage. Op 26 oktober 2022 heeft de Europese Commissie een voorstel tot herziening van de kaderrichtlijn Luchtkwaliteit gepubliceerd. Dit voorstel scherpt de luchtkwaliteitsnormen aan om die meer in lijn te krijgen met de nieuwe advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). Het voorstel van de Europese Commissie is momenteel nog in onderhandeling. Omwille van het rechtszekerheidsbeginsel kan er geen rekening gehouden worden met eventuele, onzekere toekomstige wetgeving.
- De discipline Mens – Gezondheid werd uitgewerkt cfr. de geldende methodologie uit de richtlijnenboeken en opgemaakt door erkende deskundige in de betreffende discipline. Aangezien het ontwerp-MER reeds dateert van 2021 wordt verwezen naar de gezondheidkundige advieswaarden (GAW) voor NO_2 , PM_{10} en $PM_{2,5}$ die in 2017 a.d.h.v. een diepte-analyse werden geselecteerd. In september 2021 publiceerde de WHO een grondige update van de Air Quality Guidelines (AQG) voor $PM_{2,5}$, PM_{10} , CO, en NO_2 . Daarom werd in 2022 ook een nieuwe diepte-analyses uitgevoerd voor GAW's in Vlaanderen. In deze herziene diepte-analyse van NO_2 wordt niet langer de gezondheidkundige toetsingswaarde van Anses (2013) van $20 \mu g/m^3$ geselecteerd, maar wel de gezondheidkundige advieswaarde van $10 \mu g/m^3$. In haar update stelt de WHO echter ook 3 interim-targets (IT) voor waarvan de laagste (IT3) overeenkomt met de GAW van Anses (2013) waaraan in het MER getoetst wordt. IT kunnen worden gedefinieerd als concentraties van luchtverontreinigende stoffen die gepaard gaan met een specifieke afname van het gezondheidsrisico en die dienen als stapsgewijze stappen in een geleidelijke vermindering van de luchtverontreiniging, bedoeld voor gebruik in gebieden met een hoge verontreiniging. Vlaanderen en zeker het Antwerps havengebied zijn zeker dergelijke gebieden. Ook het luchtbeleidsplan 2030 maakt in haar middellange en lange termijn doelstelling een uitzondering voor het havengebied van Antwerpen. Rekening houdend met het feit dat de WHO interim targets voorstelt, dat het getoetst werd aan het laagste IT, met het luchtbeleidsplan 2030 en het gegeven dat het MER opgemaakt werd voordat een nieuwe GAW bepaald werd op basis van een diepte-analyse, is het Team Omgevingseffecten van oordeel dat de impact voldoende in beeld gebracht werd in het MER zodat de besluitvormer met voldoende kennis van zaken een oordeel kan vellen over de maatschappelijke aanvaardbaarheid van de effecten.
- De berekeningen in het MER werden niet uitgevoerd door de vereenvoudigde impactscoretool die ter beschikking gesteld wordt op de website van 'Omgeving Vlaanderen', maar door het mathematische verspreidingsmodel IMPACT. Het IMPACT-model is het best beschikbare model om concentraties en deposities van pollutanten

- die zich via de lucht verspreiden in de nabijheid van een bron te berekenen en te visualiseren.*
- *In de bezwaren wordt gesteld dat in het project-MER een onvolledige analyse is gebeurd van de mogelijke aanzienlijke milieueffecten omdat scope 2- en 3-broeikasgasemissies niet in rekening worden gebracht. Scope 1, 2 en 3 emissies zijn begrippen die gebruikt worden om een CO2-voetafdruk te berekenen. Zij vallen buiten de scope van milieueffectrapportage. De totale emissies die vrijkomen, zowel 'stroomopwaarts' als 'stroomafwaarts' van de bedrijfsactiviteit, vormen tevens ook geen beoordelingsgrond voor omgevingsvergunningen.*
 - *Project One voor de klimaatverandering, in het bijzonder de stijging van de zeespiegel. In het advies van het college van Burgemeester en Schepenen van Antwerpen zijn er volgens de impacttool van de Vlaamse Milieumaatschappij geen te verwachten effecten van de zeespiegelstijging in de haven van Antwerpen. Volgens de watertoetskaarten bevindt het project zich niet in fluviaal overstromingsgevoelig gebied noch in vanuit de zee overstromingsgevoelig gebied. Er zijn wel pluviale overstromingsrisico's, hiervoor werd bij het ontwerp van de hemelwaterhuishouding rekening gehouden met een veranderd neerslagpatroon onder invloed van de klimaatverandering. Meer bepaald werd bij het ontwerp rekening gehouden met een storm met een terugkeerperiode van 100 jaar (T100 bui in 2050, hoge zomer scenario), zodat bij dergelijke storm het waterniveau minstens onder de vloerplaat van de funderingen van de industriële installaties en onder het vloerpeil van gebouwen blijft. Op die manier wordt het projectgebied meer bestendig gemaakt tegen verhoogde overstromingsrisico's ten gevolge van klimaatverandering volgens het project-MER. In het hoofdstuk klimaat van het project-MER werd uitgebreid rekening gehouden met verschillende klimaatscenario's en verwachte klimaatveranderingen.*
 - *Het MER wordt opgemaakt in het kader van een concrete vergunningsaanvraag voor project One van INEOS. Een MER is een informatief beleidsondersteunend documenten dat de bevoegde overheid inzicht moet geven in de milieueffecten van een gewenst project zodat de bevoegde overheid met voldoende kennis van zaken een oordeel kan vormen over de vergunningsaanvraag. In een MER staan geen afdwingbare stokken achter de deur. Als de overheid iets wil afdwingen, moet dat in de vergunning zelf komen. Het is daarom niet nodig om in een MER heel gedetailleerde tijdslijnen op te nemen van toekomstige investeringen. Wel is het zinvol om een zeker inzicht te bieden in technische evoluties en de huidige stand van zaken, zodat de bevoegde overheid daar rekening mee kan houden in de vergunningverlening. Om de druk op de stadswatervoorziening te doen dalen, werd gekozen voor een externe aanlevering van deminwater. De betrokken watermaatschappij gebruikt brak dokwater als ruwwaterbron, waardoor de druk op de stadswatervoorziening vermindert. Het gebruik van deminwater ter vervanging van stadswater, betekent ongeveer een halvering van het stadswaterverbruik van Project One.*
 - *In het MER werd een gedetailleerde waterbalans opgenomen (§ 9.2.4.1) met een analyse over het gebruik van leidingwater. Om de druk op het waterverbruik te reduceren, werden 2 opties bestudeerd en afgewogen (§ 14.4.3.2.1).*
 - *In het MER werd de mogelijkheid om CO2 af te vangen onderzocht. In het MER staat de volgende conclusie: "Uit de analyse van de CO2-captatie-installatie met behulp van de huidige state-of-the-art-technologie op basis van MEA-absorptie, blijkt dat deze technologie een omvangrijke stoomvraag heeft die het aardgasverbruik van de stoomketels gevoelig doet stijgen en bovendien een bijkomende elektriciteitsvraag en koelvraag betekent. CO2-captatie betekent een belangrijke reductie van ongeveer 74% ten opzichte van de CO2-equivalente uitstoot van het basisproject (zonder CO2-captatie). De kost van deze CO2-captatietechnologie is erg hoog. Op basis van bovenstaande elementen wordt geconcludeerd dat CO2-captatie met de huidige state-*

of-the-art MEA technologie op dit moment niet verantwoord is. Project One wordt 'CO2-afvangklaar' gemaakt met technologieflexibiliteit, om bij verwachte evoluties in CO2-captatietechnologieën, CO2-captatie te kunnen implementeren op de projectsite." In het MER werd geen concrete datum vooropgesteld om deze technologie te implementeren, maar er werden wel een aantal criteria naar voor geschoven om te bepalen vanaf wanneer een implementatie mogelijk is. Deze criteria zijn opgenomen op p.14-44 van het MER.

- *In 2019 werd de zogenaamde Vlaamse Moonshot "Vlaanderen CO2 neutraal" gelanceerd, het innovatiespeerpunt in het Vlaamse energie- en klimaatbeleid met als doelstelling onderzoek en innovatie om de Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO2-arm te maken tegen 2050. Concreet zal innovatief onderzoek binnen deze Moonshot ervoor zorgen dat er bijgedragen wordt aan de ontwikkeling in Vlaanderen van doorbraaktechnologieën tegen 2040 om nieuwe en betere processen uit te voeren waarmee nieuwe en unieke CO2-arme producten kunnen worden geproduceerd. In het MER staat dat INEOS onderzoekt hoe op termijn CO2 kan geborgen worden in uitgeputte olievelden in de Noordzee.*
- *In het MER werd ook bekeken of elektrificatie kan toegepast worden, maar aangezien deze technologie momenteel nog in de fase van onderzoek en ontwikkeling zit, kan dit nog niet worden toegepast.*
- *Volgens bezwaarindieners minimaliseert het MER de cumulatieve effecten van de emissies ten gevolge van bijkomend verkeer tijdens de werffase. Het Team Omgevingseffecten is van oordeel dat het MER de emissies van de aanlegfase juist zeer gedetailleerd in beeld brengt. De CO2-emissies van werfmachines, voertuigen op het terrein en inclusief de scheepsemissies door scheepstransporten tijdens de aanlegfase zijn gekwantificeerd in het MER. Deze emissies werden beoordeeld cfr. de geldende methodologie in de richtlijnenboeken door erkend MER-deskundigen. Deze beoordeling geeft voldoende inzicht in de effecten van de aanlegfase. In § 10.3.1 stelt het MER een reeks maatregelen voor om de mobiliteitsimpact te beperken. In het MER wordt de bestaande verkeerssituatie voldoende uitgebreid besproken en werd geconcludeerd dat er mogelijks capaciteitsproblemen ontstaan voor gemotoriseerd personenverkeer. De mobiliteitseffecten werden voldoende in beeld gebracht in het MER.*
- *In de bezwaren staat dat "de impact van fijn stof (PM10 en PM2.5) op de stofconcentraties in de lucht in een deel van Berendrecht en Zandvliet een beoordeling als zijnde beperkt negatief krijgt omdat de advieswaarde voor deze parameters al overschreden is". Deze stelling laat uitschijnen dat de impact geminimaliseerd wordt omdat de GAW toch al overschreden is, maar volgens de gehanteerde methodologie (cfr. het richtlijnenstelsel) wordt de beoordeling dan juist verstrengd.*
- *Bezwaarindieners merkten op dat het project-MER het nieuwe AERIUS 2023-model, dat beschikbaar is sinds 5 oktober 2023, had moeten gebruiken voor een nauwkeuriger beoordeling van stikstofdepositie op Natura 2000-sites. Aangezien het project-MER opgemaakt werd vóór en ingediend op 4 oktober 2023, kon er uiteraard geen gebruik gemaakt worden van een model dat slechts later (op 5 oktober 2023) ter beschikking was. Uit het project-MER volgt dat de berekeningen in het MER gebeurd zijn op basis van de toen meest actueel beschikbare versie van het AERIUS-model.*

2.5. Toetsing aan artikel 4.3.8 §2, 5° DABM

Het project-MER werd afgetoetst aan de adviezen en opmerkingen van de bevoegde autoriteiten naar aanleiding van de informatie-uitwisseling in kader van het grensoverschrijdend effect. Onder meer volgende overwegingen speelden een rol bij de toetsing:

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant en Provincie Zeeland oordelen dat de voorliggende passende beoordeling niet voldoet aan de wettelijke eisen i.v.m. de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zullen aangetast worden, en geven een negatief advies. Hierbij worden aandachtspunten en tekortkomingen beschreven. Provincie Zeeland verzoekt verder onderzoek ivm emissiepunten en de luchtkwaliteit.

Uit het MER blijkt dat een groot deel van de habitats momenteel een te hoge stikstofbelasting heeft, maar uit de analyse blijkt ook dat er een dalende trend vastgesteld wordt in de periode 2014 – 2020. Er wordt ingeschat dat deze dalende trend zich doorzet richting 2030. Het MER concludeert dat “deze afnemende belasting gekoppeld aan de uitvoering van de herstelmaatregelen zal leiden tot het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen”. De emissies tijdens de verschillende fases van het project werden berekend aan de hand van het AERIUS-model, zijnde het rekeninstrument voor de leefomgeving dat ondersteund wordt door de Nederlandse overheid.

Specifiek voor wat betreft het Natura 2000 gebied ‘Brabantse Wal’ stelt de Vlaamse overheid vast de depositiebijdrage vanuit Vlaanderen op de stikstofgevoelige natuur in dit gebied in de periode 2015–2021 is afgenomen met 19%, van 9,8 kg N/ha in 2015 naar 7,9 kg N/ha in 2021 [2021 is het meest recente jaar waarvoor momenteel emissie- en depositiegegevens beschikbaar zijn]. De stikstofdepositie vanuit Vlaamse bronnen is sinds 2015 jaarlijks met gemiddeld 0,31 kg N/ha/j gedaald. In diezelfde periode is de depositiebijdrage van Nederlandse emissiebronnen op de Brabantse Wal slechts met gemiddeld 0,13 kg N/ha/j afgenomen, wat neerkomt op een factor 2,5 lager, en dus trager, dan de daling van de Vlaamse emissiebronnen. De stikstofdepositie vanuit Nederlandse bronnen op Brabantse Wal bedroeg in 2021 zo’n 8,5 kg N/ha.

Deze uitgesproken afname van de depositiebijdrage vanuit Vlaanderen zal zich ook de komende jaren verderzetten. Zo zullen onder meer de ammoniakemissies uit het Antwerps Havengebied de komende jaren nog verder structureel afnemen als gevolg van via vergunningen verankerde wijzigingen in productieprocessen. Dit is ook zo beschreven in de door de Vlaamse Regering op 10 maart 2023 vastgestelde Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS).

Bij uitvoering van de vastgestelde PAS zal de Vlaamse bijdrage tot de stikstofdepositie op Brabantse Wal tegen 2030 verder afnemen tot 5,1 kg N/ha. Dit is over de periode 2015–2030 een daling met meer dan 48% (gemiddeld –3,16%/jaar); en ten opzichte van 2021 een verdere daling met 2,9 kg N/ha tegen 2030.

De depositiebijdrage van voorliggend project op de stikstofgevoelige natuur in het Natura 2000 gebied Brabantse Wal bedraagt gemiddeld 0,04 kg N/ha. Deze bijdrage doet geen afbreuk aan de jaarlijkse neerwaartse trend van Vlaamse stikstofdepositie op het gebied, en leidt er in geen geval toe dat de Vlaamse depositiebijdrage langzamer zou afnemen dan de Nederlandse depositiebijdragen op dit gebied.

Eenzelfde analyse maakt de Vlaamse overheid ten aanzien van het Natura 2000 gebied ‘Westerschelde & Saeftinghe’. De Vlaamse depositiebijdrage op de stikstofgevoelige natuur in dit gebied is in de periode 2015–2011 afgenomen met 17%, van 4,2 kg N/ha in 2015 naar 3,4 kg N/ha in 2021. De stikstofdepositie vanuit Vlaamse bronnen op dit Natura 2000 gebied is sinds 2015 jaarlijks met gemiddeld 0,12 kg N/ha/j afgenomen. De bijdrage van Nederlandse emissiebronnen op Brabantse Wal is tijdens diezelfde periode niet statistisch significant afgenomen (trend = -0,01 kg N/ha/j, $p > 0,05$). De stikstofdepositie vanuit Nederlandse bronnen op Brabantse Wal bedroeg in 2021 zo’n 3,9 kg N/ha.

Op basis van bovenstaande analyse van de ontvangen informatie, concludeert het Team Omgevingseffecten dat de ontvangen informatie geen aanleiding geeft tot aanpassing van het project-MER en de informatie geen aanleiding geeft tot andere conclusies inzake milieueffecten.”

Deze beoordeling door de bevoegde dienst wordt bijgetreden.

Veiligheidsrapportage

De aanvraag heeft betrekking op rubriek 17.2.2 van de indelingslijst (bijlage 1 van titel II van het VLAREM). Het Team Externe Veiligheid van de afdeling GOP van het Departement Omgeving heeft op 7 oktober 2021 de goedkeuring verleend van het omgevingsveiligheidsrapport OVR/21/07, met volgende motivatie:

“3. Vaststellingen bij de beoordeling van het rapport

Het Team Externe Veiligheid heeft het omgevingsveiligheidsrapport van INEOS Olefins Belgium bestudeerd, en stelt vast dat:

- *aangaande de uitwerking ervan*
 - *het veiligheidsrapport werd opgesteld door een daartoe erkend deskundige, m.n. de heer Simon Chovau van de firma CPSAI te Berlaar; d.i. in overeenstemming met de eerder aangehaalde beslissing over de aanmelding*
 - *het veiligheidsrapport voldoet aan de eraan gestelde vormelijke en inhoudelijke vereisten zoals decretaal opgelegd en nader beschreven in [RLBVR] (met inbegrip van [Leidraad OVR] en [HBRB])*
- *aangaande de resultaten van de risicoanalyses voor de toekomstig toestand*
 - *binnen het afgebakende kader van de risicoberekeningen, de toetsing van het berekende externe mensrisico aan de vigerende risicocriteria volgens [Code Risicocriteria] aangeeft dat*
 - *dit risico voldoet aan 3 van de 4 risicocriteria, met name aan deze ten aanzien van de gebieden met woonfunctie en de gebieden met kwetsbare locatie, en aan dit van het groepsrisico*
 - *dit risico het risicocriterium ten aanzien van de terreingrens van de inrichting overschrijdt, omdat de isorisicocontour van risiconiveau 1E-5/jr externe gebiedsdelen omsluit, waardoor in die gebiedsdelen het plaatsgebonden mensrisico hoger ligt dan de criteriumgrens van 1E-5/jaar; naar het inzicht van het Team Externe Veiligheid hoeft deze overschrijding geen probleempunt te vormen omdat in de betrokken gebiedsdelen geen significante populatie aanwezig is.*

De contour omsluit delen van het Kanaaldok B2 en van de terreinen van de buurbedrijven Bayer Agriculture, Oiltanking Stolthaven Antwerp en Vesta Terminal Antwerp. Binnen deze extern omsloten gebieden is geen significante populatie aanwezig (noch in aantal, noch in tijd). Om die reden hoeft de overschrijding naar het inzicht van het Team Externe Veiligheid niet problematisch te zijn.

Bemerkt ook dat INEOS Olefins Belgium in zijn omgevingsveiligheidsrapport verwijst naar veiligheidsinformatieplannen met de drie betrokken buurbedrijven, wat betekent dat INEOS Olefins Belgium met deze buurbedrijven informatie uitwisselt over de externe veiligheid en het externe risico, en dat daarover regelmatig overleg plaatsvindt. In voorkomend geval, én op voorwaarde dat deze veiligheidsinformatieplannen voldoen aan de

eisen van [Code Risicocriteria], mag de overschrijding volgens [Code Risicocriteria] als onbestaande beschouwd worden.

De veiligheidsinformatieplannen zelf maken geen onderdeel uit van het omgevingsveiligheidsrapport. Deze plannen werden wel apart toegevoegd aan de omgevingsvergunningsaanvraag.

De inhoudelijke beoordeling van de veiligheidsinformatieplannen maakt geen deel uit van onderhavige beslissing over het omgevingsveiligheidsrapport.

- *domino-effecten van binnen naar buiten niet volledig kunnen uitgesloten worden*

De in dit verband betrokken buurbedrijven zijn dezelfde als deze die betrokken zijn in het kader van het criterium van het plaatsgebonden risico ten aanzien van de terreingrens (zie vorig punt), m.n. Bayer Agriculture, Oiltanking Stolthaven Antwerp en Vesta Terminal Antwerp. Het aan de veiligheidsinformatieplannen gekoppelde overleg speelt ook in op het aspect van de domino-effecten.

- *domino-effecten van buiten naar binnen niet volledig kunnen uitgesloten worden, doch niet significant risicoverhogend werken*

Het gaat hier voornamelijk om mogelijke domino-effecten geïnitieerd door een gebeurlijk zwaar ongeval bij de burens Vesta Terminal Antwerp of Oiltanking Stolthaven Antwerp. De eerder vernoemde veiligheidsinformatieplannen en het daaraan verbonden overleg spelen ook in op dit aspect. Het omgevingsveiligheidsrapport geeft ook aan dat het concept en de locatie van de installaties van Project One hiermee rekening houden.

- *significante grensoverschrijdende effecten en gevolgen op Nederlands grondgebied niet moeten verwacht worden*
- *in het omgevingsveiligheidsrapport maatregelen beschreven worden om zware ongevallen te voorkomen of de gevolgen van gebeurlijke zware ongevallen te beperken, zowel voor het aspect externe mensveiligheid als voor het aspect milieuveiligheid.*

4. Openbaar onderzoek

De toepasselijke decretale bepalingen vragen dat het Team Externe Veiligheid in zijn beslissing over het omgevingsveiligheidsrapport rekening houdt met de resultaten van het openbaar onderzoek.

Van 27/08/2021 tot en met 25/08/2021 vond een openbaar onderzoek plaats in de stad Antwerpen.

Het Omgevingsloket bevat een groot aantal rechtstreeks ingediende bezwaarschriften.

Het Omgevingsloket bevat geen melding van de stad Antwerpen over bij haar ingediende bezwaarschriften.

Sommige bezwaarschriften stellen de afbakening van de milieutechnische eenheid in vraag. Het Team Externe Veiligheid kan hierover echter geen beslissing nemen. Een eventuele beslissing van de daartoe bevoegde dienst die leidt tot een andere afbakening van de milieutechnische eenheid dan deze die beschouwd is in het omgevingsveiligheidsrapport impliceert een noodzakelijke aanpassing van het omgevingsveiligheidsrapport.”

Het Team Externe Veiligheid van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het departement Omgeving stelt op 21 november 2023 middels een bericht op het loket dat deze beslissing geldig blijft. In huidige fase van de procedure werden namelijk

geen wijzigingen aangebracht aan het omgevingsveiligheidsrapport en er werden tijdens het recentste openbaar onderzoek geen bezwaarschriften ingediend met betrekking tot het omgevingsveiligheidsrapport:

GPBV-installatie

De ingedeelde inrichting of activiteit omvat overeenkomstig de RIE (Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)) een GPBV-installatie waarvoor in toepassing van artikel 2.1.1 van titel III van het VLAREM uitdrukkelijk is gesteld dat alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging moeten getroffen worden door toepassing van de beste beschikbare technieken zodat geen belangrijke verontreiniging veroorzaakt kan worden.

De volgende X-rubrieken zijn van toepassing:

- 7.11.1. die de hoofdactiviteit omvat;
- 3.6.7 en 43.3.2 die de nevenactiviteit omvat.

De volgende BREF's zijn van toepassing voor deze ingedeelde inrichting of activiteit:

- BREF Production of Large Volume Organic Chemicals (LVOC – BBT-conclusies 7 december 2017);
- BREF Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector (CWW - BBT-conclusies 9 juni 2016);
- BREF Common Waste Gas Management and Treatment Systems in the Chemical Sector (WGC –BBT-conclusies 12 december 2022);
- BREF Large Combustion Plants (LCP – BBT-conclusies 17 augustus 2017);
- BREF Emissions from Storage (EFS – juli 2006);
- BREF Energy Efficiency (ENE – februari 2009);
- BREF Industrial Cooling Systems (ICS – December 2001).

Het voorwerp van de aanvraag heeft betrekking op de GPBV-installaties of de daarmee rechtstreeks samenhangende activiteiten die technisch in verband staan met de GPBV-installatie zodat een GPBV-evaluatie wordt uitgevoerd aan de hand van de van toepassing zijn de BREF's.

De aanvraag heeft betrekking op de GPBV-rubrieken 3.6.7, 7.11.1 en 43.3.2 die in de achtste kolom van de indelingslijst de kenletter S hebben. De aanvraag omvat de bodemattesten van OVAM voor alle percelen die deel uitmaken van de contour van de IIOA, waaruit blijkt dat met dat oriënterend bodemonderzoek voldaan is aan de bodemonderzoeksplicht, vastgesteld door en krachtens artikel 33bis van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming.

Op 29 oktober 2021 is door de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en –projecten een GPBV-evaluatie uitgevoerd in het advies over de vergunningsaanvraag in eerste aanleg. De aanvraag werd hierin getoetst aan de relevante BREF's. Uit deze toetsing bleek dat de installaties kunnen voldoen aan de BBT-conclusies en bijhorende BBT-GEN.

Voor de BREF WGC waren in 2021 alleen een draftversie en de conclusies van de Final Meeting van juni 2021 beschikbaar. In de definitieve versie van de BREF en bijhorende BBT-conclusies, gepubliceerd op 12 december 2022, zijn de relevante BBT en BBT-GEN waaraan getoetst werd niet gewijzigd ten opzichte van deze documenten. De conclusies van de GPBV-evaluatie van 29 oktober 2021 zijn dus nog actueel.

BKG-inrichting

De aanvraag omvat een BKG-installatie, aangezien voor volgende van toepassing zijnde rubrieken de letter Y in de vierde kolom van de indelingslijst is opgenomen: rubriek 7.13.3 en 43.4.

De aanvraag omvat een monitoringplan, dat geverifieerd werd door het verificatiebureau en goedgekeurd werd door de afdeling, bevoegd voor luchtverontreiniging, op 16 juli 2021.

Energie-intensieve inrichting

Het jaarlijks primair energiegebruik betreft ten minste 0,1 PetaJoule, in casu 21,7 PJ/jaar, zodat het een energie-intensieve inrichting betreft.

De aanvraag betreft een nieuwe inrichting met een totaal jaarlijks primair energiegebruik van ten minste 0,1 PetaJoule. De aanvraag bevat een energiestudie overeenkomstig de bepalingen van artikel 6.5.4 van het Energiebesluit.

ARCHEOLOGIENOTA

Het decreet betreffende het onroerend erfgoed van 12 juli 2013 bepaalt dat een archeologienota moet worden toegevoegd bij bepaalde aanvragen tot omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

De geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen valt binnen de situaties vastgelegd in artikel 5.4.1. Van het Onroerenderfgoeddecreet. In de aanvraag is een archeologienota, waarvan op 31 juli 2021 akte werd genomen, toegevoegd (<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/19550>).

Het uitvoeren van het programma van maatregelen wordt als voorwaarde opgelegd.

De archeoloog die de archeologienota heeft opgemaakt stelt dat op basis van het archeologisch vooronderzoek en zijn expertise dat bijkomend vooronderzoek op het terrein onwenselijk is. De archeologienota is dus opgemaakt op basis van bureauonderzoek. Dit is toegelaten conform artikel 5.4.5 van het Onroerenderfgoeddecreet en de motivering daartoe van de erkende archeoloog is niet kennelijk onredelijk.

BEOORDELING

Arrest Raad voor Vergunningsbetwistingen

Bij ministerieel besluit van 7 juni 2022 werd de vergunning verleend voor de exploitatie van een chemisch bedrijf. Volgende onderdelen werden geweigerd:

- de bemaling met een debiet groter dan 3.962 m³/dag en 371.783 m³/jaar;
- het verzoek tot bijstelling van artikel 5.2.1.2, §6 van titel II van het VLAREM werd niet ingewilligd.

Het arrest RvVb-A-2223-1097 van 20 juli 2023 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen vernietigt het ministerieel besluit OMV_2021104744 van 7 juni 2022 voornamelijk omwille van volgende redenen:

- *“De bestreden beslissing gaat niet uit van een beoordeling die voldoende concreet en onderbouwd elke redelijke wetenschappelijke twijfel op betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone Brabantse Wal uitsluit, zodat er geen sprake is van een beoordeling die ‘passend’ is in de zin van artikel 36ter, §3 Natuurdecreet”.*

Aanvraag (inclusief wijzigingsverzoek)

De aanvraag omvat de bouw en exploitatie van een nieuwe ethaankraker (ECR). Bijkomend worden er ook ondersteunde gebouwen en infrastructuur voorzien.

In functie van de ethaankraker (zuidelijke projectgebied) wordt het volgende voorzien:

1. de aanleg van infrastructuur dewelke de volgende zaken omvat: wegenis, fietspaden, rioleringen, verhardingen en omheiningen.
2. het bouwen van ondersteunende (proces)installaties opgebouwd in hoofdzaak uit stalen structuren:
 - Hoogspanningsinstallatie
 - Nutsvoorzieningen waaronder koelwater en bluswater
 - Opslagmagazijn voor gevaarlijke stoffen
 - Technische installaties
 - Analysegebouwen
 - Pomplokaal voor een brandbeveiligingsinstallatie
 - Meetstation voor inkomende nutsvoorzieningen
 - Waterzuiveringsinstallatie inclusief olieaafscheiders, filters, additietoevoegingen, ...
 - Een fakkel met een hoogte van 208 meter en een grondfakkel met hoogte van 20 meter
 - Vier koeltorens van 15 meter hoog en twee stoomketels (elk 142,5 MW) met schoorstenen van 60 meter hoog
 - Bekkens van vier meter diep voor opvang bluswater
 - 10 druktanks
 - Opslagtank met diameter van 94 meter en een hoogte van 42 meter voor de opslag van ethaan (197.000 m³)
 - Opslagtanks met diameter van 25,50 meter en een hoogte van 20,25 meter voor C5+ producten
3. Het bouwen van de CCR-unit bestaande uit zes fornuizen met schoorstenen van 65 meter hoog, distillatietorens en scheidingstorens tot maximaal 104,35 meter hoog, acht koeltorens met een maximale hoogte van 23,50 meter, onderstations, technisch gebouw en compressoren
4. Het bouwen van steigers voor laden en lossen
5. Fietsenstallingen voor werknemers.

Langs de Scheldelaan wordt in het zuidelijke gedeelte een administratieve campus ingericht met zes gebouwen:

1. Een administratief hoofdgebouw met kantoorruimte, vergaderzalen, sanitair, kleedruimten, refter en fitness voor de werknemers
2. Een onderhoudsgebouw (workshop) met werkplaatsen, magazijn, en kantoorgedeelte
3. Een kleiner opslaggebouw
4. Een fietsenstalling voor een 60-tal fietsen en een 12-tal bromfietsen
5. Een gate-housegebouw voor aanmelding van bezoekers
6. Een magazijn

Daarnaast is er een parking voor personenwagens met in totaal 460 parkeerplaatsen voor zowel werknemers als bezoekers (160 plaatsen zijn enkele te gebruiken op piekmomenten, overflow).

In de noordelijke projectzone wordt een contractordorp ingericht enerzijds voor de aannemers die zullen worden ingezet voor de bouw van de installaties, en anderzijds, voor de aannemers die na de aanlegfase zullen worden ingezet voor noodzakelijke onderhoudsactiviteiten en aanpassingen aan de installaties. Het heeft dus een permanent karakter. Dit is noodzakelijk voor het onderhoud tijdens de shutdown periodes en grotere aanpassingen aan de installaties. Zowel de shutdowns als de aanpassingen gaan gepaard met een lange voorbereidingsfase waarbij reeds stelselmatig materialen en installatie-onderdelen worden geleverd. Deze voorbereidingsfase gaat ook gepaard met een stijgend aantal aanwezige contractoren. Tijdens de shutdown zelf is er dan een toename van activiteit met een piek tot circa 2.000 contractoren. De parkeerruimte, kantoren en andere faciliteiten zijn hierop voorzien. Zoals de meeste chemische installaties in de omgeving is de permanente aanwezigheid van een contractordorp en contractoren een absolute vereiste voor een hoogstaande en voortdurend opgevolgde exploitatie.

De aanvraag voorziet twee fases, zijnde:

- Aanlegfase: in deze fase wordt het terrein bouwrijp gemaakt en worden de installaties en gebouwen gebouwd. Dit omvat het kappen van het aanwezige bos, het verwijderen van de vegetatie, nivelleringswerken, uitvoeren geotechnisch onderzoek, aanleg werfvoorzieningen, constructie van de installaties en gebouwen. Deze fase is reeds aangevat en de aanvrager schat dat deze fase loopt tot circa midden 2026:
 - Verwijdering vegetatie en algemene terreinwerken met volgende voorzieningen:
 - Kleine werfketen voor toegangscontrole;
 - Werfketen voor 2 x 25 arbeiders;
 - 2 stroomgeneratoren met stookolietank van 5.000 l;
 - Tijdelijke werfwegen en werfzones;
 - Verdere aanleg met contractordorp met parking en laydown zone ingericht in het noordelijk deel van het projectgebied en op enkele plaatsen in het zuidelijk deel lokale werfvoorzieningen. Volgende voorzieningen worden beoogd:
 - Kantoorruimte voor circa 400 personen;
 - Kleedruimte voor circa 1.000 personen;
 - Eetruimte voor circa 1.000 personen;
 - 4 opslagloodsen van maximaal 600 m² elk;
 - Dieselopslag, brandstofverdeelininstallaties en noodstroomgeneratoren;
 - Bouwen van de gebouwen en procesinstallaties in het zuidelijk projectgebied;
- Exploitatiefase: in deze fase zijn de installaties en de ondersteunende infrastructuur operationeel met periodieke onderhoudswerkzaamheden. De aanvrager schat in dat de eigenlijke exploitatie start circa midden 2026. Het grote contractordorp ter hoogte van het noordelijk projectgebied blijft ook tijdens de exploitatiefase in gebruik tijdens de geplande onderhoudsstilstanden.

In het project-MER zijn heel wat (projectgeïntegreerde) milderende maatregelen opgenomen. Het is aangewezen om in de bijzondere voorwaarden op te leggen dat deze moeten worden uitgevoerd. Waar nodig bijvoorbeeld in kader van handhaafbaarheid, worden de meest relevante voorwaarden geconcretiseerd.

Afbakening project en scope

De aanleg van de kade is reeds aangevat. De kaaimuur zal volledig gerealiseerd zijn tegen begin 2024. Dit wil zeggen dat er mogelijk cumulatieve effecten optreden tijdens de aanleg- en bouwfase. De relevante cumulatieve effecten met dit project zijn mee beoordeeld in het project-MER (zie in

het bijzonder paragraaf 5.4.1., met verwijzing naar het onderzoek van de cumulatieve effecten in alle disciplines).

Met betrekking tot het aspect 'Mobiliteit' worden ter hoogte van de Scheldelaan werken gepland waren. Ook deze cumulatieve effecten zijn beoordeeld in het project-MER (zie in het bijzonder paragraaf 5.4.2, met verwijzing naar het onderzoek in de discipline 'Mobiliteit').

In het project-MER worden diverse mogelijke ontwikkelingsscenario's beschreven en, waar relevant, mee betrokken in de milieueffectbeoordeling (zie in het bijzonder paragraaf 5.5, met verwijzing naar het onderzoek van de diverse mogelijke ontwikkelingsscenario's in de diverse relevante disciplines).

In het beroepsschrift wordt verwezen naar het feit dat niet alle relevante projecten zijn meegenomen als ontwikkelingsscenario of als project met mogelijke cumulatieve effecten. Men verwijst hiervoor bijvoorbeeld naar een project gelegen te Antwerpen, Leopolddok 206. Dit project was bij de opmaak van het project-MER niet gekend bij de aanvrager. Opgemerkt moet worden dat dit project gelegen is op circa 8 km ten zuidoosten van het projectgebied. Tussen het projectgebied en dit andere project zijn verschillende grootschalige bedrijven en haveninfrastructuur gelegen. Er kan dan ook in alle redelijkheid geoordeeld worden dat, mede gelet op de effecten van het huidige aangevraagde project, er in alle redelijkheid geen relevante cumulatieve effecten tussen het aangevraagde project en het project Leopolddok 206 zullen optreden. Dat is evenmin het geval voor de overige projecten die in het beroepsschrift trouwens slechts theoretisch en zonder verdere toelichting worden vernoemd.

Het schaliegas dat als grondstof wordt ingezet in de ethaankraker wordt ontgonnen in het buitenland en met schepen aangevoerd. De winning van het schaliegas wordt niet aangevraagd in huidige aanvraag. De beoordeling van de mogelijke milieu- en gezondheidseffecten maakt dan ook geen voorwerp uit van de beoordeling van huidige aanvraag. De toelating van de winning van het schaliegas in het buitenland (inclusief de beoordeling van de milieu- en gezondheidseffecten) en de controle op de naleving van de vergunningsvoorwaarden is de bevoegdheid van die buitenlandse overheid.

Proces

De ethaankraker zal zorgen voor de productie van 1.450.000 ton ethyleen/jaar met propyleen (230.500 ton/jaar) als nevenproduct. Naast propyleen zijn pyrolyse olie (12.000 ton/jaar) en andere C4- (162.000 ton/jaar) en C5+-koolwaterstoffen (66.750 ton/jaar) ook nevenproducten. Als grondstof voor de kraker wordt ethaan gebruikt al kan ook een mengsel van ethaan (80%) en propaan (20%) gebruikt worden.

De aanlevering van het ethaan zal gebeuren per schip. De afvoer van de producten zal hoofdzakelijk gebeuren via pijpleidingen maar kan ook perschip gebeuren.

Het ethaan wordt eerst gemengd met verdunningsstoom en een ethaanrijke recycle stroom tot een reactiemengsel. Het ovengedeelte bestaat uit 6 parallelle kraakovens van elk 115 MW. In deze ovens vindt de omzetting van ethaan naar ethyleen en bijproducten plaats in buisreactoren. De ovens worden opgewarmd met branders. Om het brandstofverbruik te beperken wordt de aangezogen lucht reeds opgewarmd met de restwarmte. Ook de warmte van de rookgassen worden met warmtewisselaars gerecupereerd.

Op de buisreactoren van de ovens kan tijdens dit proces een afzetting van cokes ontstaan. Dit wordt zo maximaal mogelijk vermeden via de optimalisatie van het proces maar kan niet volledig vermeden worden. Wanneer de afzettingen te dik worden moet de oven in onderhoud

en wordt deze laag verwijderd. Er wordt van uitgegaan dat de fornuizen gedurende circa 8.343 uren per jaar in productie zijn en gedurende circa 417 uren per jaar een decoking ondergaan. Tijdens de decoking-stap worden de fornuizen nog wel verwarmd, zij het aan 20 à 40% van het vermogen bij normale productie. Tijdens het decokingsproces wordt een mengsel van stoom en lucht door de buisreactoren gestuurd waarbij de cokes worden geoxideerd tot CO₂ en CO. Tijdens dit proces kan er ook een mogelijke relevante stofemissie optreden. Het decokingproces gebeurt normaal beurtelings.

Het reactiemengsel wordt, nadat het de oven heeft verlaten, afgekoeld met een warmtewisselaar die stoom op hoge druk kan produceren. De overgebleven restwarmte uit het procesgas wordt afgekoeld via direct contact met proceswater. Hierbij wordt de verdunningsstoom en de zwaardere koolwaterstofcomponenten uit het reactiemengsel gecondenseerd. De koolwaterstoffen kunnen worden afgescheiden via een scheider en het proceswater kan opnieuw gebruikt worden voor de productie van verdunningsstoom. In een verdere stap wordt afgekoeld procesgas behandeld met NaOH zodat zuren worden geneutraliseerd. Deze afvalwaterstroom wordt via een voorbehandelingsstap afgevoerd naar de waterzuiveringsinstallatie. In het scheidingsgedeelte worden de verschillende componenten gescheiden. Daartoe wordt het procesgas eerst nog verder afgekoeld en gedroogd. Alle componenten met twee of minder koolstofatomen worden in deze stap gescheiden van de componenten met ten minste drie koolstofatomen.

De stroom van twee of minder koolstofatomen bevat acetyleen, dat in de C2-hydrogenatie naar ethyleen wordt omgezet. Daarna wordt, na sterke afkoeling, methaan en waterstof afgescheiden van de componenten met twee koolstofatomen. Het methaan en de waterstof kan gebruikt worden als stookgas. De stroom met componenten met twee koolstofatomen bestaat verder uit een mengeling van ethaan en ethyleen. Deze worden ook van elkaar gescheiden waarbij het ethyleen als eindproduct wordt afgevoerd en het ethaan als recycle stroom opnieuw in de cyclus wordt ingebracht.

Uit de stroom met minstens drie koolstofatomen worden eerst de componenten met drie koolstofatomen afgescheiden van de componenten met minstens vier koolstofatomen. Dit eerste mengsel bestaat hoofdzakelijk uit propaan en propyleen. Een klein gedeelte aan diolefinen die zich ook in het mengsel bevinden worden gehydrogeneerd in de C3-hydrogenatie. De C3-mengstroom wordt samengevoegd met aangevoerde (minder zuivere) propyleen (95%) en wordt in de C3-splitter verder opgezuiverd tot zeer zuiver propyleen (99,5%) en een stroom van propaan en andere koolwaterstoffen. Het propyleen wordt als eindproduct afgevoerd.

Vanuit de stroom met componenten met minstens vier koolstofatomen wordt een stroom met componenten met vier koolstofatomen afgescheiden van de rest (C5+-componenten). Beide stromen worden apart opgeslagen als eindproduct en afgevoerd.

Zowel propyleen als ethyleen zijn basischemicaliën die vaak gebruikt worden in de chemische industrie. Voor de uitwisseling van deze stoffen tussen de verschillende chemische installatie in Antwerpen, België en andere Europese landen, zoals Nederland en Duitsland, bestaat een pijpleidingennetwerk waarop het bedrijf zal aantakken. Dergelijke aansluiting op dit internationaal netwerk is voorzien aan de oostzijde van de Scheldelaan ter hoogte van het buurbedrijf. Hiervoor zal bijkomend een pijpleiding geboord worden onder de Scheldelaan. De andere producten en grondstoffen worden in hoofdzaak per schip aan- of afgevoerd. Voor de aanvoer van NaOH en de afvoer van C4-koolwaterstoffen wordt ook een vaste leiding voorzien naar buurbedrijven die deze producten kunnen aanleveren of opslaan.

Projectlocatie

Het projectgebied is circa 90,3 ha groot, waarvan circa 28,8 ha in het noordelijk deel (werfdoorp/contractoordorp en laydown zone) en 61,5 ha in het zuidelijk deel (administratieve campus, procesinstallaties en aanhorigheden). Het volledige projectgebied ligt momenteel braak en is begroeid met diverse vegetaties. De locatie werd na zorgvuldige afweging van verschillende locatiealternatieven gekozen omwille van de onmiddellijke diepteoegang voor zeeschepen voor de aan- en afvoer van grondstoffen en eindproducten. Hiervoor is de aanwezigheid van een tankerkade vereist waarbij ook rekening moet gehouden met de nodige veiligheidsvereisten. Ook de onmiddellijke aansluitingsmogelijkheden op een internationaal pijpleidingennetwerk voor de distributie van de belangrijkste eindproducten is een vereiste. Daarnaast blijkt duidelijk dat de beschikbare projectzone voldoende groot moet zijn voor dergelijke installatie, zijnde circa 60-100 ha. De afweging van verschillende sites in de Antwerpse haven is opgenomen in het project-MER. De beoogde site is de enige site die aan de vereisten voldoet. Door de installaties op deze zone te voorzien wordt een braakliggend deel binnen het zeehavengebied optimaal ingevuld en wordt geen bijkomende open ruimte aangesneden.

In het project-MER is een onderzoek gevoerd naar mogelijk haalbare en redelijke alternatieven. In het project-MER wordt gesteld dat er geen redelijk alternatief is met betrekking tot (i) de grondstoffen en productieroutes van ethyleen, substitutie van fossiele grondstoffen door biogebaseerde grondstoffen, elektrificatie, koolstofafvang en –opslag en (ii) de energiebron voor de stoomkrakers (elektriciteit en waterstof) of de technologieën (op basis van nafta, ethaan of andere koolwaterstoffen) die momenteel op dergelijke schaal exploiteerbaar zijn. Er kan hiervoor verwezen worden naar de paragrafen 14.5.2 en 14.5.3 van het project-MER. Deze beoordeling van de haalbare en redelijke alternatieven in het project-MER is aanvaardbaar in het licht van de stand van de wetenschap en de economische haalbaarheid, alsook in het licht van de voorliggende aanvraag met een concept dat in de toekomst vatbaar is voor aanpassingen in het licht van nieuwe milieu-, energetische en economische vooruitgang (inclusief op het vlak van CO₂-uitstoot).

Beroep

De beroepen zijn ingediend door Nederlandse overheden en door milieuverenigingen en hebben betrekking op het verlenen van de omgevingsvergunning voor een chemische installatie.

Milieutechnische eenheid

De aangevraagde installatie produceert op basis van ethaan in hoofdzaak ethyleen en propyleen. Het betreft een project dat gerealiseerd wordt op een inbreidingsperceel in het zeehavengebied van Antwerpen. Relevant voor de beoordeling is of de gevraagde installaties een onderdeel vormen van een groter geheel of van een milieutechnische eenheid.

In artikel 1.1.2, §1, 8° van het DABM en artikel 1.1.2 van titel II van het VLAREM wordt milieutechnische eenheid als volgt gedefinieerd:

“Verschillende ingedeelde inrichtingen, met inbegrip van hun exploitatieterrein en de overige onroerende goederen waarmee zij verbonden zijn, die als een geheel moeten worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat zij kunnen berokkenen aan mens of milieu.

Een gegeven dat kan wijzen op de aanwezigheid van een milieutechnische eenheid is de onderlinge geografische, materiële of operationele samenhang van inrichtingen, die gepaard gaat met een relatieve afscheiding van het geheel van deze inrichtingen ten opzichte van andere inrichtingen.

Het feit dat verschillende inrichtingen een verschillend eigendomsstatuut hebben, belet niet dat zij een milieutechnische eenheid kunnen vormen”.

De wetgeving voorziet uitdrukkelijk in enkele beoordelingselementen, waarbij het duidelijk niet volstaat dat één van deze elementen aanwezig is om te spreken van een milieutechnische eenheid. De concrete situatie en alle elementen waaruit de inrichtingen bestaan moeten in aanmerking worden genomen en moeten worden beoordeeld. Dit wordt bevestigd in de rechtspraak van de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen. (zie o.a. RvVb 8 oktober 2020, nr. RvVb-A-2021-0124; RvVb 4 augustus 2022, nr. RvVb-A-2122-1022; RvVb 8 september 2022, nr. RvVb-A-2223-0024.) Zo is louter het gegeven dat inrichtingen zich in elkaars nabijheid bevinden niet determinerend. (RvVb 30 maart 2023, nr. RvVb-A-2223-0717). In een arrest van 4 augustus 2022 bevestigt de Raad voor Vergunningsbetwistingen dat er, zelfs bij een geografische samenhang, geen sprake is van een milieutechnische eenheid wanneer de bedrijfsprocessen onafhankelijk van elkaar verlopen of kunnen verlopen (RvVb 4 augustus 2022, nr. RvVb-A-2122-1022).

De aangevraagde installaties worden voorzien in de Antwerpse haven, tussen de Scheldelaan en het Kanaaldok, bij wijze van inbreiding in het havengebied. De voorkeur van de aanvrager en de Antwerpse haven gingen bij de keuze voor een inplantingslocatie uit naar haven*inbreiding* eerder dan haven*uitbreiding*, waardoor geen nieuw gebied aangesneden of ontwikkeld moet worden. (zie hoofdstuk 4.2 van het Project-MER) Dit getuigt van duurzaam en efficiënt ruimtegebruik en verdient beleidsmatig ook vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening bijval.

De aangevraagde installaties zijn hier planologisch ‘op hun plaats’, nl. binnen de grenzen van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Afbakening Zeehavengebied Antwerpen en meer bepaald binnen het gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven binnen de bestemmingscategorie ‘Bedrijvigheid’. De Antwerpse haven huisvest de grootste (petro)chemische cluster van Europa. Binnen deze cluster is een zeer grote diversiteit van productie- en opslagbedrijven aanwezig. De aangevraagde installaties zullen zich bevinden tussen andere bestaande Seveso-bedrijven.

Het is niet ongewoon dat binnen deze cluster om efficiëntieredenen tussen verschillende individuele bedrijven eindproducten, tussenproducten, restproducten of grondstoffen maar ook warmte, stoom of brandstoffen via pijpleidingen worden uitgewisseld. Er is reeds jarenlang een extensief pijpleidingennetwerk aanwezig en mogelijk zullen bedrijven ook in de toekomst via een gezamenlijk pijpleidingennetwerk voor CO₂, waterstof, en dergelijke meer met elkaar en mogelijks met andere industriegebieden in Vlaanderen/België of het buitenland geconnecteerd zijn. Die hoge graad van samenwerking tussen de verschillende bedrijven wordt als uniek in de wereld beschouwd. In het project-MER wordt een voorbeeld gegeven van dergelijk netwerk tussen verschillende bestaande bedrijven in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied. Er is niet alleen een intens netwerk voor de uitwisseling van stoffen binnen de Antwerpse haven maar ook met andere bedrijven in Vlaanderen, België en het buitenland. In het project-MER wordt dit buitenlands netwerk illustratief in beeld gebracht. Ter illustratie kan gewezen worden op het feit dat momenteel reeds vier bedrijven in de Antwerpse haven leverancier zijn van ethyleen naar het pijpleidingennetwerk voor ethyleen.

De inplanting van een dergelijke nieuwe chemische installatie kan, zoals hierboven aangegeven, niet overal gebeuren omwille van bijvoorbeeld de vereisten inzake toegankelijkheid voor zeeschepen die de grondstof (ethaan) kunnen aanvoeren, de vereiste terreingrootte, toegang tot een internationaal bestaand pijpleidingennetwerk voor de distributie van ethyleen, of de noodzakelijke ruimtelijke afscheiding ten aanzien van woongebieden omwille van veiligheidsrisico's. Binnen de Vlaamse context is de Antwerpse haven de enige locatie die aan deze

randvoorwaarden voldoet. Bewijs hiervoor is de huidige zeer sterke clustering van bestaande petrochemische bedrijven in Antwerpen, met een cluster die tot de grootste clusters in Europa behoort. Bovendien werd dus conform de voorkeur van de haven de keuze gemaakt voor een haven/*in*breiding, wat bijval verdient. De randvoorwaarden hebben dus tot gevolg dat een bijkomende chemische installatie ook naast of in de buurt van andere chemische bedrijven komt te liggen binnen deze bestaande cluster. Dit brengt een zekere logische geografische link met zich mee, maar betekent nog niet dat de Antwerpse haven als een geheel of een grote milieutechnische eenheid moeten worden beschouwd met het oog op het beoordelen van de eventuele (aanzienlijke) milieueffecten. Deze andere bedrijven, waarvan sommigen reeds decennia aanwezig zijn in de haven, functioneren geheel autonoom op basis van een eigen vergunning. Zij hebben hun eigen bestaande leveranciers van grondstoffen en eigen afnemers van producten.

Waar nodig, moeten cumulatieve effecten van verschillende exploitaties wel in kaart worden gebracht, hetgeen in het project-MER ook gebeurd is. Het project-MER bevat een beoordeling van de referentiesituatie, waarbij de effecten van de bestaande installaties worden meegenomen. Het project-MER omzeilt dus geenszins de verplichtingen onder artikel 1.1.2, §1, 8° DABM of artikel 1.1.2 VLAREM II.

In het project-MER wordt de wisselwerking met bestaande activiteiten beschreven:

- Vanuit Inovyn wordt NaOH aangeleverd via een pijpleiding;
- C4-producten worden onder andere via een pijpleiding afgevoerd naar OTSA;
- Ethyleen en propyleen wordt via het internationaal netwerk van pijpleidingen afgevoerd naar afnemers in binnen- en buitenland;
- De lozing van het afvalwater gebeurt, na een eigen en aparte controle-inrichting, via een bestaande leiding in de Schelde die ook gebruikt wordt door Inovyn.

Daar waar de beroepers lijken uit te gaan van een geprivilegieerde samenhang tussen de aanvrager, IMB en Inovyn, negeren zij het feit dat in deze wisselwerking ook andere bedrijven zoals Nippon Gases, Air Liquide en Bayer een rol spelen, zoals door de aanvrager in alle transparantie wordt vermeld in het project-MER.

De lozing via een bestaande afvalwaterriolering van een naburig bedrijf is ingegeven vanuit het feit dat de exploitant een bijkomende doorboring van het Galgenschuur met mogelijk verstoring van de natuurwaarden wil vermijden. Daarom werd onderzocht of ook kan gebruikt gemaakt worden van de bestaande afvalwaterriolering die ook wordt gebruikt door Inovyn en waarvan ook reeds gebruik wordt gemaakt door Nippon Gases en Air Liquide. Het betreft hier louter het gezamenlijk gebruik van een stuk riolering van een beperkt lengte onder de Scheldelaan richting de Schelde. Er is een aparte waterzuiveringsinstallatie bij elk van deze bedrijven, eigen lozingsvoorwaarden, een aparte controle-inrichting en meetplaats. De lozingsvoorwaarden van de bedrijven kunnen dus apart gecontroleerd worden. Er gebeurt geen verder bewerking of zuivering meer van het afvalwater eens het samengevoegd is. Het samenvoegen van de stromen heeft dus naar verdunningseffecten in het voordeel van één of meerdere bedrijven geen enkele impact. Wanneer één van de bedrijven zou stoppen met produceren of een wijziging van de lozingssituatie plant, heeft dit geen effect op de lozingssituatie van de andere bedrijven. Er kan niet worden ingezien welke operationele of technische samenhang een gezamenlijke lozingspunt met zich meebrengt. De situatie zoals voorzien in de aanvraag, is vergelijkbaar met de lozing van twee of meerdere bedrijven in een openbare riolering die uitmondt in oppervlaktewater. Ook van deze bedrijven kan bezwaarlijk gesteld worden dat ze daarom een milieutechnische eenheid vormen. Het gezamenlijk gebruik van deze bestaande riolering getuigt net van zuinig ruimtegebruik en het vermijden vanodeloze verstoring van natuurwaarden. Het is niet de bedoeling geweest van de decreetgever dat dit tot gevolg zou hebben dat er sprake zou zijn van een milieutechnische eenheid.

Ook louter het feit dat er enkele pijpleidingen zijn tussen verschillende bedrijven (Inovyn-IOB, OTSA-IOB) betekent niet dat er een operationele samenhang is tussen deze bedrijven, zoals bedoeld in de definitie van milieutechnische eenheid. Die pijpleidingen zorgen namelijk alleen voor een efficiënte uitwisseling van stoffen tussen bedrijven die in de onmiddellijke omgeving van elkaar gelegen zijn. Deze pijpleidingen vervangen overduidelijk heel wat vrachtwagentransporten. Het kan niet de bedoeling zijn dat, wanneer dergelijke stoffen met een vrachtwagen zouden worden aangevoerd, er geen sprake zou zijn van een milieutechnische eenheid maar wanneer deze stoffen op een milieuvriendelijke efficiënte wijze worden aangeleverd via een pijpleiding dit wél zou betekenen dat er sprake is van een milieutechnische eenheid.

Bovendien moet vastgesteld worden dat rechtstreekse leidingen tussen andere bedrijven en het aangevraagde dus zeer beperkt zijn. Telkens is voor deze pijpleiding een alternatief voorzien, zodat deze relatie niet wederzijds strikt noodzakelijk is. Zo kan de opslag van C4-producten ook op het eigen bedrijf gebeuren en kan dit afgevoerd worden via schepen. De aanlevering van NaOH kan ook per vrachtwagen gebeuren afkomstig van een andere leverancier. Met deze pijpleidingen wenst de aanvrager optimaal gebruik te maken van de ruimtelijke context om zo onnodige transporten met een vrachtwagen te vermijden.

De eindproducten worden dus geïnjecteerd in een bestaand operationeel breed vertakt internationaal netwerk. Het betreft een pijpleidingennetwerk dat industriegebieden in Duitsland, België en Nederland verbindt, maar ook binnen de Antwerpse haven een aantal bedrijven die deze producten produceren of verbruiken, en tevens de Belgische industrieterreinen onderling (Antwerpen, langs het Albertkanaal, Feluy en Jemeppe). Het geproduceerde ethyleen en propyleen kan dus niet alleen verbruikt worden door Ineos Manufacturing Belgium (IMB) maar door veel ondernemingen. IMB is als sedert lang bestaand bedrijf reeds vergund voor een verwerkingscapaciteit van circa 1/3^e van wat met huidige aanvraag als productie van ethyleen beoogd wordt. Dergelijke hoeveelheden ethyleen worden al jarenlang verwerkt bij IMB. Op het pijpleidingennetwerk takken momenteel reeds verschillende leveranciers en afnemers aan, ook binnen de Antwerpse haven. Deze leveranciers en IMB opereren reeds jaren zelfstandig en werden terecht steeds als aparte entiteiten aanzien. Er is dan ook geen enkele reden om voor huidige aanvraag anders te concluderen.

De connectie naar het ethyleennetwerk gebeurt via de bestaande pijpleidinginfrastructuur. Dit pijpleidingknooppunt wordt gebruikt voor meerdere producten, is historisch gelegen op het terrein van Inovyn en wordt al voor een zeer lange tijd gebruikt. Inovyn is verantwoordelijk voor het toezicht en de beveiliging, maar is niet de eigenaar ervan en is niet verantwoordelijk voor het onderhoud van de pijpleidingen. Elk van de vele betrokken bedrijven heeft zijn eigen onderhoudscabine.

Bijkomend kan opgemerkt worden dat binnen de Vlaamse context heel wat stoffen of energie(dragers) getransporteerd worden tussen ingedeelde inrichtingen (en ook huishoudens), denk maar aan afvalwater via rioleringen naar een RWZI, elektriciteit van productie-installaties naar afnemers, aardgas (LNG-terminal, leidingen, compressiestations naar afnemers) en leidingwater (waterproductiecentra naar afnemers) maar ook heel wat chemische producten (zie voorbeeldkaart in project-MER). Dergelijke connectie via pijpleidingen wijst dus duidelijk niet op een wederzijdse operationele en technische samenhang. Alleen dit element als voldoende doorslaggevend element gaan beschouwen om tot de conclusie te komen dat er sprake is van een milieutechnische eenheid is duidelijk niet de bedoeling geweest van de decreetgever.

Het aangevraagde project voorziet verder in een eigen administratief gebouw, een eigen waterzuiveringsinstallatie, een eigen stoomproductie, eigen waterbevoorrading en een eigen blusopvang en -watervoorraad.

Het betekent dus dat noch het aangevraagde bedrijf, noch de bestaande bedrijven noodzakelijk zijn voor de goede werking van respectievelijk de bestaande bedrijven of het aangevraagde bedrijf. Zowel de bestaande bedrijven als het aangevraagde bedrijf kunnen perfect apart (verder) functioneren bij een eventuele stopzetting van naburige bedrijven of bij een niet vergunnen van de huidige aanvraag. Er is geen sprake van operationele samenhang tussen de aangehaalde bedrijven, noch van enige onderlinge afhankelijkheid. Dit toont aan dat er noch operationeel, noch materieel samenhang is, en dat er al zeker geen noodzaak van samenwerking is.

De beoogde exploitatie door de aanvrager is op zichzelf staand en betreft geen uitbreiding van IMB of Inovyn.

Er is evenmin sprake van een 'relatieve afscheiding' van IMB, Inovyn en de aanvrager ten opzichte van andere inrichtingen. Zoals vastgesteld bevinden deze bedrijven zich te midden van een cluster van Seveso-bedrijven, waaronder Vopak NV (voordien: Gunvor NV), Nippon Gases Belgium NV, Vesta Terminal Antwerp NV, Bayer, OTSA NV, Evonik, enz. Deze bedrijven bevinden zich alle tussen de Scheldelaan en het kanaaldok. De bedrijven kunnen gebruik maken van de kades en het insteekdok B2. Dit is eigen aan het functioneren van een afgebakend havengebied, en overigens vergelijkbaar met wat op andere bedrijventerreinen buiten de context van het havengebied gangbaar is.

Louter het feit dat Inovyn en IMB tot dezelfde bedrijvengroep behoren, betekent niet noodzakelijk dat deze bedrijven tot dezelfde milieutechnische eenheid zouden behoren. Het eigendomsstatuut wordt in de definitie expliciet als niet decisief element opgenomen. Deze bedrijven functioneren momenteel reeds autonoom. Ook dit wordt bevestigd door recente rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Zelfs indien de inrichtingen door eenzelfde vennootschap worden uitgebaat, betekent dit niet dat het gaat om een milieutechnische eenheid (RvVb 19 januari 2023, nr. RvVb-A-2223-0445). Inovyn en IMB functioneren reeds lange tijd autonoom en zijn al jaren naast elkaar gelegen in de chemische cluster van de Antwerpse haven.

Voor zover men meent dat er sprake is van een milieutechnische eenheid omwille van gemeenschappelijke operationele doelen tussen de aanvrager, IMB en Inovyn, met name het bereiken van netto CO₂-neutraliteit tegen 2050, wordt erop gewezen dat de doelstelling tot het behalen van netto CO₂-neutraliteit een wereldwijde beleidsdoelstelling is ten aanzien van de lidstaten, vastgelegd in het Klimaatakkoord van Parijs. Deze verplichting geldt met andere woorden niet enkel voor deze drie bedrijven.

De door beroepers aangehaalde passage uit het project MER geldt ter illustratie van de reductie van de CO₂ voetafdruk van de ethyleenproductie door de aanvrager met 2Mton CO₂eq/jaar in vergelijking met het reeds aanwezige ethyleen op de markt dat geproduceerd wordt door andere bedrijven.

Bovendien heeft de Raad van State in zijn rechtspraak reeds geoordeeld dat het niet kennelijk onredelijk is om te oordelen dat twee bedrijven met een gemeenschappelijk actieplan geen milieutechnische eenheid vormen (RvS 11 september 2014, nr. 228.328).

Samengevat kan gesteld worden dat er sprake is van een op zichzelf staand bedrijf zonder dat er sprake is van een milieutechnische eenheid of een geïntegreerde chemische installatie met één of

meerdere chemische bedrijven. De project-MER-plicht werd niet omzeild of genegeerd en binnen elke discipline werd de referentiesituatie beschreven.

Indien de redenering van beroepsindieners gevolgd zou worden, maken alle installaties gelegen binnen het Antwerps havengebied deel uit van een milieutechnische eenheid, hetgeen het vergunningssysteem in het havengebied geheel onwerkbaar zou maken, hetgeen nooit de bedoeling van wetgeving kan zijn. Dit is ook nooit zo toegepast in het verleden, noch is er enige rechtspraak die dit verregaande standpunt onderschrijft.

Dit betekent niet dat er bij de evaluatie van deze aanvraag geen aandacht moet gaan naar mogelijke cumulatieve effecten met andere projecten of ontwikkelingen in de buurt of dat er bij de beoordeling van de impact van de aanvraag geen rekening moet worden gehouden met de aanwezige achtergrondconcentraties en -immissies veroorzaakt door de andere bedrijven en activiteiten. Dit is expliciet meegenomen in het project-MER en wordt eveneens in onderstaande beoordeling mee geëvalueerd, waar relevant.

Grondverzet en bodem

In het project-MER zijn de effecten op de bodem besproken.

Zowel de bodemsanering als het grondverzet vormen afzonderlijke administratieve politiestelsels van het vergunningstelsel zoals door het Omgevingsdecreet geregeld. Toch zijn er raakvlakken: voor de tijdelijke of definitieve opslag van grondoverschotten zijn er vergunningen vereist die afhankelijk zijn van de vraag of de regels in zake het grondverzet gevolgd worden of niet. Daarnaast mag overeenkomstig de regels van het grondverzet, het grondverzet een toekomstige bodemsanering niet onmogelijk maken en mag de toekenning van een omgevingsvergunning evenmin een latere bodemsanering onmogelijk maken overeenkomstig de rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb 14 januari 2021, nr. RvVb-A-2021-0520). Het komt het vergunningverlenend bestuur niet toe zich in de plaats te stellen van deze afzonderlijke administratieve politie, wel om er rekening mee te houden waar gepast en zo nodig een en ander op te leggen als voorwaarde.

De werken gaan gepaard met een aanzienlijk grondverzet. De teelaarde (circa bovenste 30 cm) wordt afgevoerd. Dit is circa 228.500 m³. Voor de nivelleringswerken zal circa 152.000 m³ afgegraven worden, waarvan circa 29.500 m³ zal worden afgevoerd en circa 122.500 m³ zal worden hergebruikt. Ook wordt ingeschat dat circa 80.500 m³ grond nog zal moeten worden aangevoerd. Na de nivelleringswerken zal er nog circa 423.500 m³ afgegraven worden, waarvan circa 143.000 m³ wordt afgevoerd en circa 280.500 m³ kan worden hergebruikt. Dit is een worst case inschatting. Mogelijk kan door een slimme planning een deel van de circa 143.000 m³ af te voeren grond toch hergebruikt worden voor bepaalde nivelleringswerken. Hierdoor zou worden vermeden dat er tijdens de nivelleringswerken een deel van de verwachte hoeveelheid aan te voeren gronden effectief moet worden aangevoerd. De aanvrager schat in dat 90% van de grond zal aan- of afgevoerd worden per schip. De rest zal via de weg aan- of afgevoerd worden. Eventuele stenen kunnen uitgezeefd worden met een mobiele zeefinstallatie. De stenen zullen nadien worden afgevoerd.

In het project-MER is de gekende bodemverontreiniging van het projectgebied en omliggende percelen besproken op basis van de beschikbare bodemonderzoeken die ingediend en goedgekeurd zijn door de OVAM. De reeds aanwezige al dan niet historische bodemverontreiniging wordt opgevolgd door de OVAM. De bepalingen van het VLAREBO en de bepalingen met betrekking tot het grondverzet blijven onverminderd van toepassing. De gebruiksadviezen uit de bodemonderzoeken moeten eveneens worden opgevolgd.

De richtlijnen omtrent bodemonderzoeken werden met ingang van 5 maart 2021 verstrengd naar aanleiding van de situatie rond 3M en de aangetroffen verontreiniging van de grondoverschotten van het Oosterweel-project met zogenaamde. 'forever chemicals' (meer bepaald PFOS).

Op 1 april 2021 traden er nieuwe richtlijnen in werking. Volgens deze nieuwe richtlijnen moest onderzoek naar PFAS uitgevoerd worden indien op de percelen activiteiten plaatsvonden die betrekking hadden op het gebruik en/of de productie van PFAS. Dit was niet het geval voor de percelen van Project ONE aangezien deze steeds braak hebben gelegen.

Deze richtlijnen werden opnieuw geüpdatet, en wel op 5 juli 2021, om de atmosferische depositie te integreren in het onderzoek. In deze richtlijnen moest er eveneens bepaald worden hoe vergaand het PFAS-onderzoek moest worden uitgevoerd. De richtlijn van 5 juli 2021 vereist PFAS-onderzoek van zodra werken uitgevoerd worden binnen een straal van 5 km van de industriële site van 3M te Zwijndrecht. De projectsite van Project ONE bevindt zich op rechteroever, buiten een straal van 5 km van de industriële site van 3M.

De aanvraag van de omgevingsvergunning voor Project ONE werd ingediend op 16 juli 2021. Op dat ogenblik was er geen verplichting om voor de percelen van Project ONE onderzoek uit te voeren naar PFAS/PFOS-verontreiniging.

In kader van grondverzet is een (voorlopig) technisch verslag opgemaakt door een erkend bodemsaneringsdeskundige dat de milieugehygiënische kwaliteit van de grond beschrijft. De definitieve technische verslagen moeten worden opgemaakt in kader van het grondverzet. Hierbij moet rekening worden gehouden met de meest recente richtlijnen. Bij de afvoer van gronden zal hiermee dus rekening te houden zijn. Niet vrij herbruikbare uitgegraven bodem wordt niet aanvaard. Het grondverzet kent een specifieke wetgeving en regeling in het VLAREBO. Daar deze verplichtingen reglementair van aard zijn, moeten ze sowieso worden nageleefd bij het grondverzet, ook ten aanzien van eventuele PFAS-verontreinigingen.

Sinds 1 april 2021 zijn de 'Richtlijn PFAS-onderzoek' en 'Toetsingswaarden voor PFAS in bodem en grondwater', en de latere herzieningen hiervan, van toepassing. De Richtlijn PFAS-onderzoek bevat richtlijnen voor de erkende bodemsaneringsdeskundigen om bij de uitvoering van decretale bodemonderzoeken of in het kader van grondverzet PFAS als verdachte stof te analyseren afhankelijk van de uitgevoerde activiteiten op het terrein. De te gebruiken bodemmateriële moeten voldoen aan de toetsingswaarden voor gebruik als bodem of bouwkundig bodemgebruik.

De traceerbaarheidsprocedure van het grondverzet moet strikt nageleefd worden, in overeenstemming met de traceerbaarheidsprocedure van de Grondbank vzw waaronder het kwaliteitszorgsysteem voor de werf. Dit wordt als aandachtspunt opgenomen.

De aanvraag omvat ook een tijdelijke opslagplaats voor het stockeren van grond en puin met het oog op het verder hergebruik onder de regels van het grondverzet. Deze tussentijdse opslag zal op verschillende locaties binnen het projectgebied voorzien worden. De tijdelijk gestockeerde uitgegraven grond wordt zo spoedig mogelijk opnieuw gebruikt zodat het ruimtegebruik voor de opslag van gronden zo beperkt mogelijk blijft. De grond die tijdens de aanlegfase wordt afgegraven en/of aangevoerd, zal op een aantal plaatsen op de site tijdelijk worden opgeslagen in afwachting van aanvulling/gebruik op het terrein of van afvoer. Voor de opslag van de verontreinigde gronden in de tijdelijke opslagplaatsen zal voorzien worden in een ondoorlatende folie, om uitloging van mogelijk verontreinigde gronden naar de bodem en het grondwater te voorkomen.

Om verontreiniging van afstromend hemelwater te voorkomen, zullen de zwaarst verontreinigde gronden ook afgedekt worden, op aanduiding van de bodemsaneringsdeskundige.

In het project-MER worden de effecten van grondverzet als beperkt negatief tot verwaarloosbaar beoordeeld, op basis van de kennis waarover de MER-deskundigen op dat ogenblik beschikten.

Er wordt een verwaarloosbaar effect verwacht met betrekking tot bodemerosie. Het projectgebied betreft een opgespoten terrein. De ondergrond blijkt weinig tot matig gevoelig voor verdichting. Er wordt geen belangrijke structuurwijziging van de bodem verwacht. Ook het effect van de profielwijziging van de bodem wordt als verwaarloosbaar beoordeeld.

Met betrekking tot de bodemstabiliteit zullen in de aanlegfase tijdelijke bemalingen uitgevoerd worden voor het uitgraven van de proefsleuven. Het opgepompte bemalingswater zal terug kunnen infiltreren in de bodem. Voor de bemalingen in functie van de bouwwerken is een grondwatermodellering uitgevoerd. Om zettingen die schade aan naburige gebouwen en installaties kan veroorzaken zijn een aantal maatregelen voorzien zoals infiltratievoorzieningen en damwanden. Hierdoor wordt het effect op mogelijke bodemzettingen en -inklinking als beperkt negatief tot verwaarloosbaar ingeschat. Voor een uitgebreidere evaluatie van de bemalingen wordt verwezen naar de watertoets (hoofdstuk 8.3.3 project-MER).

Met betrekking tot de mogelijke stofemissies en de mogelijke PFAS-problematiek wordt verwezen naar de beoordeling van het aspect 'Lucht'.

Cumulatieve effecten met andere relevante projecten in de buurt worden niet verwacht.

Afvalstoffen en materialen

Tijdens de exploitatiefase zijn de afvalstromen zeer divers en relatief beperkt van aard.

Tijdens de aanlegfase zullen verschillende afvalstoffen worden afgevoerd:

- Puin afkomstig van uitgegraven grond;
- Puin afkomstig van afbraakwerken;
- Verontreinigde grond en teelaarde;
- Afvalhout afkomstig van het verwijderen van de vegetatie.

De laag teelaarde die zal worden afgegraven en afgevoerd is vervuild met onder meer asbest, kwik, zink, thiazolen en minerale olie. Hierdoor betreft het gevaarlijk afval.

De verontreinigde grond (maximaal 50.000 m³) en het gevaarlijk puin (maximaal 2.000 ton) worden, in afwachting van afvoer, opgeslagen op een vloeistofdichte folie en zal overdekt worden. Dit moet opgelegd worden in de bijzondere voorwaarden. Het niet-gevaarlijk puin (maximaal 2.000 ton) zal, in afwachting van afvoer, in openlucht worden opgeslagen. De opslaghoogte van de afvalstoffen is maximaal 6 m.

Verontreinigde bodem wordt zo snel mogelijk afgevoerd naar een grondreinigingscentrum en bij gebrek aan grondreinigingscentrum naar een daartoe vergunde stortplaats.

Er worden geen afvalstoffen van derden aanvaard. De aanvraag omvat een ontwerp van werkplan.

Eventuele stenen en puin zullen worden uitgezeefd. Er wordt geen puin ter plaatse gebroken. Het puin kan asbest bevatten. Een voorafgaande controle wordt voorzien om dit te bepalen. De correcte opslagwijze wordt nadien toegewezen. Er wordt geen asbest(verdacht) materiaal

op de site opgeslagen. Dit zal steeds rechtstreeks afgevoerd worden. Het is aangewezen om de nodige voorwaarden met betrekking tot het handelen en afvoeren van asbestafval op te leggen in de bijzondere voorwaarden.

In de aanvraag zijn een aantal bijstellingen van de volgende artikelen van titel II van het VLAREM opgenomen met betrekking tot de behandeling van afvalstoffen en uitgegraven bodem:

- artikel 5.2.1.2, §2 en 5.61.2, §2 met betrekking tot het gebruik weegbrug. De exploitant wenst geen weegbrug te gebruiken voor de aan- en afvoer van afvalstoffen/uitgegraven bodem via schepen. Het geladen volume van schepen wordt ingeschat en rekening houdend met de densiteit bekomt men het gewicht. De vrachtwagens worden wel gewogen op een weegbrug. Er wordt geen puin of grond van derden aanvaard die niet zullen worden ingezet binnen het project;
- artikel 5.2.1.2, §3 en 5.61.2, §3 met betrekking tot de afvalstoffenaanvoer en -afvoer vóór 7 uur en na 19 uur. De exploitant stelt voor om, specifiek met het oog op het ontlasten van het wegverkeer tijdens de piekmomenten, transporten tussen 6 uur en 19 uur te laten plaatsvinden. Het grootste deel van de aanvoer en afvoer van grond gebeurt via binnenschepen;
- artikel 5.2.1.5, §5 met betrekking tot de aanleg groenscherm. De tijdelijke opslag wordt geschat op een 3-tal jaar waardoor het aanleggen van een groenscherm niet zinvol is;
- artikel 5.61.2, §4 met betrekking tot het register met gegevens over de aanvoer, opslag en afvoer. De exploitant voorziet wel een register, maar wenst dit niet te gebruiken voor de interne stromen of verplaatsingen van uitgegraven grond om voldoende operationele flexibiliteit toe te laten. De hopen zullen steeds gescheiden worden gehouden in toepassing van de grondverzetsreggeving.

De aanvraag omvat rubrieken voor afvalstoffen en uitgegraven grond specifiek in het kader van de aanlegfase en bijhorende afbraak- en grondwerken. Deze werken zijn beperkt in duur. De afvoer via schepen wordt aangevraagd om de impact op de mobiliteit te vermijden. Het is evident dat de afvoer via schepen niet via een weegbrug kan verlopen. De aanvraag is dus geenszins te vergelijken met een permanent afvalbedrijf of grondopslag. Het projectgebied is ook gelegen in havengebied, ver weg van bewoning. Er wordt geen geluidshinder verwacht. Er worden voldoende stofbeperkende maatregelen getroffen, zoals voorgesteld in het stofrapport en opgelegd als bijzondere voorwaarde. Tot slot gelden bijzondere grondverzetregels voor de interne stromen of verplaatsingen van uitgegraven grond (conform de regels inzake het grondverzet van het VLAREBO). Bijgevolg kan een afwijking op artikel 5.2.1.2, §2, en 5.61.2, §2, artikel 5.2.1.2, §3, en 5.61.2, §3, artikel 5.2.1.5, §5 en artikel 5.61.2, §4 van titel II van het VLAREM worden aanvaard.

Er wordt ook bijstelling gevraagd van artikel 5.2.1.2, §6, van titel II van het VLAREM met betrekking tot de totalisering van de hoeveelheden. Hiervoor kan binnen deze procedure geen bijstelling voor aangevraagd worden. Hiervoor moet een afwijking aangevraagd worden. Deze gevraagde bijstelling kan bijgevolg niet worden toegekend in de vergunning.

Bodemverontreiniging

Tijdens de aanlegfase worden verspreid in het projectgebied werfvoorzieningen geplaatst. De dieselopslag op deze werfvoorzieningen zijn ingekuipt. De tankplaatsen worden voorzien van een vloeiendvrije verharding. Het opgevangen water dat als mogelijk verontreinigd wordt beschouwd, zal worden afgevoerd. Bij calamiteiten zullen de nodige maatregelen getroffen worden. Hiervoor worden de nodige werkprocedures opgesteld. De verontreinigde grond

(maximaal 50.000 m³) en het gevaarlijk puin (maximaal 2.000 ton) worden opgeslagen op een vloeistofdichte folie. Het is aangewezen dit als bijzondere voorwaarde op te leggen.

Tijdens de aanlegfase wordt de impact van het project op mogelijke bodemverontreiniging als beperkt negatief of verwaarloosbaar ingeschat.

In het project-MER wordt de impact van het project op bodemverontreiniging tijdens de exploitatiefase eveneens als beperkt negatief of verwaarloosbaar ingeschat (hoofdstuk 8.4 project-MER). De meeste gevaarlijke stoffen en producten die opgeslagen worden zijn gasvormig bij atmosferisch omstandigheden. De opslagtanks worden opgesteld en gecontroleerd conform de bepalingen van titel II van het VLAREM. De C5+-producten zijn vloeibaar. De verladingsinstallaties zijn volledig gesloten. Voor de gevaarlijke stoffen die aan- of afgevoerd worden met een vrachtwagen is er een specifieke laad- en losplaats voorzien met een vloeistofdichte verharding met de nodig opvang in geval van calamiteiten. Hierdoor wordt het risico op bodemverontreiniging maximaal vermeden. Bij calamiteiten zullen de nodige maatregelen getroffen worden. De opslag van gevaarlijke stoffen in verplaatsbare recipiënten bevat onder andere de grotere vaten/cubiteainers (IBCs) die in openlucht opgeslagen worden. Alle producten in IBC-recipiënten betreffen uitsluitend groep 2 en 3-gevaarlijke vloeistoffen. Met betrekking tot de verplichte inkuiping voor deze IBC's bestaat uit het afvoersysteem voor potentieel verontreinigd hemelwater met flushbekkens (zie verder). In geval van een calamiteit met de IBC's zal de verontreiniging dus gedetecteerd worden in de flushbekkens. Dit voldoet strikt genomen niet aan de definitie van een inkuiping. Artikel 5.17.4.3.1, §1 van titel II van het VLAREM stelt het volgende: *“De houders worden in of boven een inkuiping geplaatst teneinde brandverspreiding, bodem- of grondwaterverontreiniging te voorkomen. Gelijkwaardige opvangsystemen kunnen in de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit worden toegelaten”*.

Het voorgestelde systeem kan echter wel als gelijkwaardig worden beschouwd. De nodige bijzondere voorwaarden hieromtrent moeten worden opgelegd.

Verontreinigd bluswater wordt apart opgevangen in een opvangbekken. Er mag geen ongecontroleerde overloop naar oppervlaktewater, bodem of riolering aanwezig zijn. Het bluswater mag slechts geloosd worden indien het voldoet aan de lozingsnormen. Het mag ook slechts hergebruikt worden als voor de verschillende PFAS-parameters, de concentratie lager is dan de rapportagegrens.

Het potentieel verontreinigd hemelwater kan opgevangen worden in twee opvangbekkens en na behandeling hergebruikt worden.

Cumulatieve effecten met andere relevante projecten in de buurt worden niet verwacht.

Lucht

In het project-MER is de impact van de luchtemissies op de omgeving onderzocht en beoordeeld, zowel voor de aanlegfase als voor de exploitatiefase.

Huidige luchtkwaliteit

In het project-MER is de huidige luchtkwaliteit besproken. Dit kan als volgt worden samengevat:

- Het NO₂-gemiddelde in de Antwerpse haven ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde, hetgeen uiteraard te maken heeft met de haven- en industriële activiteiten binnen de Antwerpse haven. Beide houden wel een dalende trend. De Europese grenswaarden worden nog gerespecteerd. Voor de jaargemiddelde NO₂-concentratie kan gesteld

worden dat voor bepaalde zones in het projectgebied 80% van de milieukwaliteitsnorm is ingenomen.

- Binnen het havengebied rechtoever is de achtergrondconcentratie 26-35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, buiten het havengebied dalen de concentraties onder 26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, met uitzondering van zones langs bepaalde wegen;
- Boven bepaalde dokken, waaronder Kanaaldok B2 ten zuidoosten van de site, zijn de concentraties verhoogd tot 36-40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- De A12, R2 en de tunnelmonden op de R2 zijn duidelijk zichtbaar door de verhoogde concentraties met overschrijdingen van de grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ op de wegen en ter hoogte van de tunnelmonden;
- Voor PM_{10} is de luchtkwaliteit in de Antwerpse haven gelijkaardig als in geheel Vlaanderen.
 - Binnen het havengebied rechtoever is de achtergrondconcentratie vrijwel overal 21-30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, buiten het havengebied dalen de concentraties onder 26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, met uitzondering van zones langs bepaalde wegen;
 - Specifieke bronnen, bijvoorbeeld loskade voor bulkgoederen langs Bevrijdingdok kunnen lokaal voor een verhoging van de concentraties zorgen;
- $\text{PM}_{2,5}$
 - Binnen het havengebied rechtoever is de achtergrondconcentratie 13-15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, buiten het havengebied dalen de concentraties onder 12 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, met uitzondering van zones langs bepaalde wegen;
- SO_2
 - Het SO_2 -gemiddelde in de Antwerpse haven ligt met circa 4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ hoger dan het Vlaams gemiddelde van circa 3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Beide houden wel eenzelfde gestagneerde trend;
 - De Europese normen voor SO_2 werden in 2019 overal gerespecteerd;
- Benzeen
 - De meetwaarden op de meetlocaties voor benzeen verschillen onderling sterk omwille van specifieke nabijgelegen industriële activiteiten. De meetstations bevinden zich op relatief grote afstand ten opzichte van het projectgebied en kunnen daarom niet als voldoende representatief beschouwd worden voor de lokale achtergrondconcentratie ter hoogte van het projectgebied;
 - Indien het gemeten jaargemiddelde in de meetposten in de Antwerpse haven wordt vergeleken met de gemiddelde benzeenconcentratie in Vlaanderen, dan kunnen we besluiten dat deze bij elkaar aanleunen.
 - De jaargemiddelde waarden liggen tussen 0,5 en 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, waarbij voldaan wordt aan de Europese grenswaarde bedraagt 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- VOS
 - Op meetplaatsen in de Antwerpse haven worden hogere waarden vastgesteld voor een aantal VOS dan het jaargemiddelde voor alle Vlaamse meetposten omwille van de nabijheid van enkele petroleumraffinaderijen. Deze waarden zijn daarom niet representatief voor de projectlocatie.

In het advies van het Departement Zorg wordt een opmerking gemaakt met betrekking tot het feit dat, voor wat de bepaling van de huidige luchtkwaliteit betreft, in het project-MER rekening wordt gehouden met het referentiejaar 2019. Deze gegevens zouden achterhaald zijn. Hierdoor zou het project-MER (of de effectbeoordeling) ook achterhaald zijn en moeten geactualiseerd worden. Opgemerkt moet worden dat tijdens de opmaak van het ontwerp-project-MER het team Milieueffectrapportage van de afdeling GOP expliciet oplegde dat er geen rekening mocht gehouden worden met de achtergrondwaarden uit 2020 en 2021 omdat zij omwille van de coronapandemie niet representatief waren, gelet op de verminderde verkeersintensiteit en mogelijke economische productie (met bijhorende emissies). Dit blijkt ook duidelijk uit het

goedkeuringsverslag van het team Omgevingseffecten van de afdeling GOP. Als referentiesituatie in de discipline Lucht werd daarom, op aangeven van de overheid, gebruik gemaakt van de achtergrondwaarden van 2019, wat aanzien kan worden als een worst case en veilige aanname. Uit een vergelijking tussen de cijfers van de twee VMM-rapporten 'Luchtkwaliteit in de Antwerpse haven - jaarrapport en 'VMM, Luchtkwaliteit in de Antwerpse haven 2021', blijkt dat de achtergrondwaarden voor de pollutanten SO₂, NO₂, PM_{2,5} en PM₁₀ in 2021 lager waren dan in 2019. Er moet dan ook geconcludeerd worden dat de effectinschattingen en -beoordelingen in het project-MER een worstcase inschatting zijn. Een nieuwe effectinschatting en -beoordeling heeft weinig meerwaarde en is dus niet aan de orde.

Aanlegfase

In de aanlegfase kunnen luchtemissies optreden gelinkt aan:

- Lokaal grondverzet en grondtransporten;
- Gebruik van werfmachines;
- Aanvoer van bouw- en constructiematerialen;
- Verplaatsingen van personeel.

Deze activiteiten brengen de volgende emissies met zich mee:

- Emissies gelinkt aan de uitlaatgassen;
- Emissies van stof door bouwwerken of opwaaiend stof.

De emissies van NO_x van de voertuigen en machines op de site tijdens de aanlegfase werden begroot in het project-MER op basis van een inschatting van het verwachte aantal voertuigen en machines op de site gedurende de gehele aanlegfase en de werfplanning (hoofdstuk 7.1.1 en 7.3.1.). De aanvrager engageert zich om gebruik te maken van voertuigen/machines van Stage IV of beter voor alle middelzware en zware voertuigen/machines (vanaf 56 kW). Voor de lichtere types (onder 56 kW) is er weinig of geen verschil in functie van de 'Stage' van de machines. Deze zijn pas vanaf Stage V (types vanaf 2019-2020) aan strengere emissie-eisen onderworpen. Er zal gewerkt worden met generatoren van Stage IV of beter met een vermogen kleiner dan 560 kW. Dit wordt opgelegd als bijzondere voorwaarde.

NO_x werd in het project-MER als kritische pollutant weerhouden voor de aanlegfase. De impact van deze NO_x-emissies is bepaald in het project-MER waarbij werd afgetoetst aan immissienormen. Gelet op de aard van de emissies van NO_x tijdens de aanlegfase is het niet verwonderlijk dat de grootste impact ter hoogte van de projectzone wordt verwacht. Beperkt negatieve effecten worden verwacht op 500 m tot 1 km van het terrein. Binnen deze zones zijn geen woonzones gelegen. De verwachte impact is ook zeer tijdelijk.

Met betrekking tot de impact van NO_x op natuurgebied wordt verwezen naar de natuurtoets.

De impact van de emissie van NO_x veroorzaakt door het werfverkeer, wordt als verwaarloosbaar geacht in het project-MER.

Tijdens de werken kunnen stofemissies optreden veroorzaakt door werfactiviteiten, grondverzet, intern transport of opwaaiend stof. Ook de tussentijdse opslag van grond kan zorgen voor emissies van stof.

De woningen liggen op ruime afstand van het projectgebied. De kans op stofhinder bij omwonenden tijdens de aanlegfase is daarom onbestaande indien codes van goede praktijk worden toegepast, zoals:

- Bij laden, lossen en graafwerken zullen technieken worden toegepast die zo weinig mogelijk stof doen opwaaien (gepast materieel/machines gebruiken, valhoogte van verplaatste materialen beperken, ...);

- Bij graafwerken waar relevante stofemissies mogelijk zijn (bijvoorbeeld gedurende langere drogere periodes) zal worden gesproeid om het opwaaien van stof te beperken;
- De tijdelijke opslagplaatsen voor grondopslag zullen bevochtigd worden indien noodzakelijk;
- Het verspreiden van grond of andere stuifgevoelige materialen buiten de werfzone zal worden voorkomen of beperkt, indien nuttig door het gebruik van een wielwasinstallatie en/of door het periodiek vegen van de wegen buiten de werfzone. De snelheid van werfvoertuigen zal worden beperkt op (werf)wegen waar opwaaien van stof optreedt (onverharde wegen, moeilijk reinigbare wegen, ...).

De concrete toepassing zal uitgewerkt worden in procedures en kenbaar gemaakt worden aan aannemers. De toepassing van de procedures zullen worden opgevolgd door de exploitant.

De aanvraag omvat een stofrapport naar aanleiding van het grondverzet. De stuifcategorie is bepaald op SC2. Daarin wordt vermeld dat er minimaal wekelijks een controle van de grondopslag zal gebeuren om na te gaan of de verontreinigde gronden zijn afgedekt, de stapeling niet te hoog is en er geen stofvorming optreedt. Aannemers moeten steeds een mobiele sproei-installatie ter beschikking hebben. Wanneer stof opwaait zal beneveling worden toegepast. Bij de stapeling wordt, voor zover de werfinrichting het toelaat, het aantal opslaghoppen beperkt en wordt rekening gehouden met de overheersende windrichting. Het naleven van de stofbeperkende maatregelen uit het stofrapport moet worden opgelegd in de bijzondere voorwaarden.

De exploitant moet voldoen aan de bepalingen van afdeling 4.4.7 van titel II van het VLAREM met betrekking tot de beheersing van niet-geleide stofemissies. Ook moet voldaan worden aan Hoofdstuk 6.12 van titel II van het VLAREM met betrekking tot de beheersing van stofemissies tijdens bouw-, sloop- en infrastructuurwerken.

In het beroepsschrift wordt aangehaald dat er geen maatregelen worden voorzien voor het geval er PFAS in de bodem aanwezig zou zijn. In het project-MER zijn geen specifieke maatregelen met betrekking tot PFAS opgenomen. Wel wordt er verwezen naar de algemene maatregelen met betrekking tot het beperken van niet-geleide stofemissies. Ook wordt gesteld dat de Richtlijn PFAS-onderzoek van 3 juni 2020 van toepassing is.

De maatregelen die in de aanvraag zijn opgenomen en de voorwaarden van titel II van het VLAREM beogen duidelijk het beheersen van alle niet-geleide stofemissies. Dit betekent dus ook dat deze maatregelen een milderende impact hebben op diffuse emissies van mogelijke PFAS-houdende gronden.

Zoals hierboven reeds gesteld, geldt er met betrekking tot het grondverzet immers een specifieke regeling dat een reglementair karakter heeft. Wel is het aangewezen dat met betrekking tot het beperken van de verspreiding van mogelijke PFAS-verontreiniging in de af te voeren gronden, transporten van gronden met een bepaalde concentratie aan PFAS worden afgedekt. De Expertcommissie Grondverzet in kader van de Oosterweelwerken heeft een aantal aanbevelingen geformuleerd met betrekking tot het beperken van opwaaiend stof. Zo stelt ze in haar advies van 22 februari 2022 voor om transporten van verontreinigde PFAS-gronden met een zekere concentratie (met een concentratie > 47 µg/kg ds PFAS) af te dekken bij gebruik van openbare weg. Ook wordt aangeraden om deze gronden lokaal vochtig te houden wanneer er stofvorming optreedt. Het is aangewezen om uit voorzorg deze voorwaarden op te leggen, ook al is het mogelijk dat de voorzorgsmaatregelen op het vlak van PFAS in de toekomst nog verscherpt worden. Dat kan dan via een bijstelling van de vergunningsvoorwaarden.

Hieruit blijkt dat er met de voorwaarden uit titel II van het VLAREM en de voorgestelde maatregelen en bijzondere voorwaarde (gebaseerd op het voorzorgsprincipe) er voldoende maatregelen zijn opgenomen om, in voorkomend geval, de mogelijke verspreiding van PFAS via diffuse stofemissies te vermijden.

Exploitatiefase

In de exploitatiefase kunnen luchtmissies optreden gelinkt aan:

- Geleide emissies via een schouw met NO_x, ammoniak, CO, VOS, PM₁₀ en PM_{2,5} als relevante polluenten. Gelet op de aard van gas dat verbrand wordt, wordt in het project-MER de emissie van zwavelhoudende polluenten als niet relevant beoordeeld;
- Op- en overslagactiviteiten;
- Fakkelemisssies;
- Fugitieve emissies uit de installaties;
- Verkeersemissies.

Voorafgaandelijk moet opgemerkt worden dat de beroepsindieners niet worden bijgetreden waar zij stellen dat de effecten van de fakkels niet onderzocht werden in het project-MER. Dat is wel degelijk het geval (zie hoofdstukken 7.1.2.1.4, 7.3.2.1, 7.3.2.1.9 en 7.3.2.2).

In het project-MER is een evaluatie uitgevoerd om de kritische (en dus relevante) polluenten te selecteren. De parameters NO_x, NH₃, SO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, CO, benzeen en butadiëen werden hierbij geselecteerd als relevante polluenten. Hiervoor werden in het project-MER dispersieberekening uitgevoerd. Er is ook een evaluatie uitgevoerd van de impact van mogelijke geuremissies.

NO_x en NH₃

Bij het ontwerpen van de productie-installaties werd aandacht besteed aan het maximaal beperken van emissies naar lucht. Met betrekking tot de NO_x-emissies werden in het project-MER twee scenario's gemodelleerd:

- Scenario A: Toepassen van low NO_x-branders en emissies in overeenstemming met de BBT-GEN;
- Scenario B: Toepassen van low NO_x-branders en een nageschakelde SCR-denoxinstallatie met emissies die lager liggen dan de BBT-GEN.

De SCR-denoxinstallatie bestaat uit katalytische bedden waar NO_x door het toevoegen van ammoniak wordt gereduceerd tot stikstofgas. De efficiëntie van de katalysatorbedden daalt met het gebruik. Hierdoor daalt het verwijderingsrendement voor NO_x. Dit kan gecompenseerd worden door het verhogen van de ammoniakdosering. Hierdoor stijgt het risico op hogere ammoniakemissies. De exploitant voorziet in de vervanging van de katalysatorbedden minstens om de 5 jaar wat overeenkomt met de periodiciteit van het stilleggen van de procesinstallaties voor onderhoud.

De exploitant stelt voor beide scenario's volgende maximale emissiegrenswaarden voor:

Mg/Nm ³	Scenario A	Scenario B	
		Maximale emissie (uur- /daggemiddelde)	Verwachte emissie (gemiddelde alle schoorstenen over 3 jaar)
NO _x kraakfornuizen	100	60/40	25
NO _x stoomketels	80	60/40	25
NH ₃ kraakfornuizen	/	8/6	3
NH ₃ stoomketels	/	8/6	3

In scenario A komen de voorgestelde emissiegrenswaarden voor de kraakfornuizen overeen met de emissiegrenswaarden van titel III van het VLAREM van maximaal 100 mg NO_x/Nm³. Voor de stoomketels liggen deze iets lager dan de emissiegrenswaarde overeenkomstig titel III van het VLAREM. De emissiegrenswaarden van titel III van het VLAREM zijn in overeenstemming met de bovengrens van de range uit de BREF's LCP en LVOC.

In het project-MER wordt in scenario A de volgende totale vracht voor de kraakfornuizen en de stoomketels samen bepaald op 572,8 ton NO_x/jaar. In dit scenario is er geen emissie van ammoniak.

In scenario B liggen de emissiegrenswaarden voor NO_x uiteraard opmerkelijk lager door het toepassen van de SCR. Dit geldt zowel voor de daggemiddelde grenswaarde maar zeker voor de over 3 jaar voortschrijdende gemiddelde emissiegrenswaarde. Opgemerkt moet worden dat de voorgestelde emissiegrenswaarden voor de kraakfornuizen van 40 mg NO_x/Nm³ en 25 mg NO_x/Nm³ ook lager liggen dan wat er in de BREF LVOC is opgenomen als ondergrens van de BBT-GEN-range, zijnde 60 mg NO_x/Nm³. De exploitant gaat dus verder dan wat conform de toepasselijke BREF als BBT wordt beschouwd.

In het project-MER wordt voorgesteld om in scenario B een gemiddelde emissiegrenswaarde over alle schouwen op te nemen. De SCR op elke installatie moet echter op zich zo performant mogelijk bedreven worden. Bijgevolg kan niet akkoord gegaan worden met een uitmiddeling van de voorgestelde norm over alle schouwen, maar moeten de voorgestelde concentratienormen van 25 mg/Nm³ voor NO_x en 3 mg/Nm³ voor NH₃ gerespecteerd te worden op elke individuele schoorsteen. Deze emissiegrenswaarden gelden zowel voor normale bedrijfsomstandigheden als tijdens decoking, aangezien de NO_x-emissies in de afgassen van de fornuizen tijdens decoking zowel volgens de BREF LVOC als volgens het project-MER vergelijkbaar zijn met deze in normale bedrijfsomstandigheden.

Voor wat betreft de emissiegrenswaarden voor ammoniak uit de stoomketels is de emissiegrenswaarde volgens titel III van het VLAREM 10 mg NH₃/Nm³. Dit is in overeenstemming met BREF LCP die als BBT-GEN voor ammoniak een range van 3 tot 10 mg NH₃/Nm³ aangeeft. Met betrekking tot de emissie van ammoniak is de emissiegrenswaarde volgens titel III van het VLAREM 15 mg NH₃/Nm³ voor de kraakfornuizen. Dit is in overeenstemming met BREF LVOC die als BBT-GEN voor ammoniak een range van 5 tot 15 mg NH₃/Nm³ aangeeft. De voorgestelde daggemiddelde emissiegrenswaarde ligt dus tegen die onderste range terwijl de over 3 jaar voortschrijdende gemiddelde emissiegrenswaarde van 3 mg NH₃/Nm³ duidelijk onder deze ondergrens van de BBT-GEN-range ligt. De exploitant gaat dus voor wat betreft de kraakfornuizen duidelijk verder dan wat conform de toepasselijke BREF als BBT wordt beschouwd. Deze emissiegrenswaarden moeten opgelegd worden in de voorwaarden. De BREF WGC suggereert een range voor BBT-GEN (uurgemiddelden) van 0,5 tot 8 mg NH₃/Nm³ bij gebruik van S(N)CR. De waarde van 3 mg NH₃/Nm³ als 3-jaar voortschrijdend daggemiddelde ligt binnen de onderste helft van deze range. Deze BBT-GEN uit de BREF WGC zijn strikt genomen niet van toepassing op procesfornuizen voor de productie van lagere olefinen. Voor de procesfornuizen zoals voorzien in huidige aanvraag is de BREF LVOC van toepassing. Wanneer men echter toch indicatief toetst aan de emissiegrenswaarde voor ammoniak bij gebruik van S(N)CR uit de BREF WGC, dan voldoet deze ook aan de in de BREF WGC voorgestelde range.

In het project-MER worden in scenario B de volgende totale vracht voor de kraakfornuizen en de stoomketels samen bepaald op:

- 148,8 ton NO_x/jaar (voortschrijdend 3-jaarlijks gemiddelde);
- 17,9 ton NH₃/jaar (voortschrijdend 3-jaarlijks gemiddelde);

Deze vrachtnormen moeten opgelegd worden in de voorwaarden. Daarnaast moeten ook de concentratienormen (uurgemiddelden, daggemiddelden en voortschrijdend driejaargemiddelden op het niveau van elk individueel emissiepunt) verankerd worden in de bijzondere voorwaarden om te vermijden dat er hogere concentraties uitgestoten zouden kunnen worden bij lagere productiecapaciteiten.

Volgens zowel de BREF LVOC als volgens het project-MER zijn de NO_x-emissies tijdens het decokingsproces vergelijkbaar met deze in normale bedrijfsomstandigheden. Bijgevolg worden dezelfde emissiegrenswaarden voor de fornuizen opgelegd voor het decokingsproces als voor de normale bedrijfsomstandigheden.

In de restgassen van het decokingsproces kan ook NO_x aanwezig zijn. In het project-MER wordt worst case rekening gehouden met een emissie van 50 mg NO_x/Nm³.

De emissies van de naverbrander van de waterzuivering kunnen ook in beperkte mate NO_x bevatten. In het project-MER wordt gerekend met een emissiegrenswaarde van 100 mg NO_x/Nm³. Dit is in overeenstemming met BBT 16, tabel 4.4 (emissies NO_x, CO, SO₂ van thermische oxidator) van de BREF WGC waarin een range opgenomen is van 5-130 mg/Nm³. De concentratie van 100 mg/Nm³ waarmee gerekend werd in het project-MER moet worden opgelegd in de bijzondere voorwaarden.

De totale NO_x-emissie van alle bronnen samen bedraagt 167,34 ton NO_x/jaar, rekening houdende met scenario B.

In het project-MER zijn er dispersieberekeningen uitgevoerd. Als jaargemiddelde immissiegrenswaarde geldt 40 µg NO_x/Nm³ en een uurgrenswaarde van 200 µg NO_x/Nm³.

In scenario A worden geen negatieve effecten (1,2 à 4 µg NO_x/m³) verwacht ter hoogte van woongebieden. Binnen deze effectzone liggen wel natuurgebieden. Een beperkt negatief effect (0,4 à 1,2 µg NO_x/m³) wordt verwacht ter hoogte van Berendrecht en Zandvliet. De zone met een beperkt negatief effect reikt tot aan de grens met Nederland maar reikt niet tot aan woonzones in Nederland.

In scenario B zijn de effectcontouren uiteraard veel kleiner dan scenario A, gelet op de emissiereducerende maatregelen die voorzien worden in dit scenario. Deze maatregelen zorgen voor een reductie van NO_x van 72%. Het negatief effect is beperkt tot het Kanaaldok. De beperkt negatieve effecten reiken niet tot aan de woonzones. Binnen de zone voor beperkt negatieve effecten zijn natuurgebieden gelegen.

Wat de piekimpact van de emissies van NO_x betreft, wordt in het project-MER aangegeven dat de berekening/modellerings niet evident is waardoor een beoordeling op basis van deze berekeningen weinig zinvol is. Een informatieve berekening is echter wel opgenomen in het project-MER. Negatieve effecten worden alleen verwacht ter hoogte van het Kanaaldok. Beperkt negatieve effecten zijn te verwachten tot ruim buiten het projectgebied, tot circa 8 tot 12 km.

Uit bovenstaande beoordeling blijkt dat er geen negatieve effecten worden verwacht op de luchtkwaliteit ter hoogte van woonzones. Bij deze evaluatie wordt getoetst aan de wettelijke milieukwaliteitsnormen zoals opgenomen in bijlage 2.5.3.11 'Grenswaarden voor de bescherming van de menselijke gezondheid' van titel II van het VLAREM.

In het project-MER is naast de toetsing aan deze wettelijke grenswaarden ook een evaluatie van de impact van de NO_x-immissie op de menselijke gezondheid besproken. Uit het project-MER blijkt uit verschillende onderzoeken een duidelijk verschil in advieswaarden naar voor te komen die soms ver uit elkaar liggen. In het project-MER is daarom ook een sensitiviteitstoets uitgevoerd aan de gezondheidkundige advieswaarde (GAW) voor NO_x van 20 µg/m³, naast de wettelijke milieukwaliteitsnorm.

Tijdens de aanlegfase wordt als resultaat van deze sensitiviteitstoets in de worst case voor een deel van Berendrecht een bijdrage van meer dan 1% van de GAW verwacht. Volgens het MER-toetsingskader is er ten aanzien van deze GAW een negatief effect. Binnen deze zone zijn geen gevoelige locaties gelegen. Voor overige locaties is er een beperkt negatief of verwaarloosbaar effect.

In de exploitatiefase wordt een bijdrage van het project aan de GAW voor NO_x verwacht tussen 1 en 3% tot op circa 4 km. Binnen deze perimeter liggen woongebieden en beschermde locaties. Dit wordt in het project-MER als een negatief effect beoordeeld.

Gelet op het respecteren van de wettelijke norm, wordt in het project-MER als eindbeoordeling alsnog het effect als verwaarloosbaar beschouwd.

Opgemerkt moet worden dat na de opmaak van het project-MER de WHO nieuwe advieswaarde voor NO₂ van 10 µg/Nm³ heeft voorgesteld. Dit betreft het invoeren van een bijkomend interim-target, zijnde interim-target 3 van 20 µg NO₂/m³ en een nieuw GAW van 10 µg NO₂/m³. Met betrekking tot deze nieuwe advieswaarde en de interim-target is het volgende opgenomen in het rapport van de WHO (p. 115):

"Interim targets are proposed as incremental steps in a progressive reduction of air pollution and are intended for use in areas where pollution is high. [...]"

Interim targets were not specified for nitrogen dioxide in Global update 2005. [...]"

The GDG recommends using the long-term air quality guideline from global update 2005 of 40 µg/m³ as interim target 1, as this is a level already shown to be achievable in many parts of the world.

As interim target 2, a level of 30 µg/m³ is proposed and, as interim target 3, a level of 20 µg/m³ is proposed. Proposing two additional interim targets provides reasonable guidance to policy-makers on how to bring the gap between the 2005 air quality guideline and the new, much lower, AQG level."

Vrij vertaald:

"Tussentijdse doelen worden voorgesteld als incrementele stappen in een progressieve vermindering van luchtverontreiniging en zijn bedoeld voor gebruik in gebieden waar de vervuiling hoog is. [...]"

Tussentijdse doelen werden niet gespecificeerd voor stikstofdioxide in de wereldwijde update 2005. [...]"

De GDG beveelt aan om de langetermijnrichtlijn voor luchtkwaliteit uit de wereldwijde update 2005 van 40 µg/m³ te gebruiken als tussentijds doel 1, omdat dit al een niveau is dat in veel delen van de wereld haalbaar blijkt te zijn.

Als tussentijds doel 2 wordt een niveau van 30 µg/m³ voorgesteld en als tussentijds doel 3 wordt een niveau van 20 µg/m³ voorgesteld. Het voorstellen van twee extra tussentijdse doelen biedt redelijke begeleiding aan beleidsmakers over hoe het gat tussen de luchtkwaliteitsrichtlijn van 2005 en het nieuwe, veel lagere, AQG-niveau te overbruggen.”

Hieruit volgt dat de 10 µg/Nm³ niet zo maar onmiddellijk kan toegepast worden als onmiddellijke toetsingswaarde, daar deze niet zijn omgezet in beleid. De WHO stelt niet voor om de jaargemiddelde waarde voor NO_x onmiddellijk naar 10 µg/Nm³ te brengen. De WHO stelt echter wel aan beleidsmakers voor om tussentijdse doelstellingen te formuleren richting een jaargemiddelde grenswaarde van 10 µg/Nm³. Het gaat dus om een beleidsmatige aanbeveling, die geen verordenend of anderszins bindend karakter heeft in het kader van de toetsing van een vergunningsaanvraag. De nieuwe WHO-advieswaarde doet daarom evenmin afbreuk aan de conclusies van het project-MER.

Met betrekking tot deze interim-doelstellingen kan verwezen worden naar het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030. Daarin is het volgende opgenomen met betrekking tot de “middellangetermijndoelstellingen 2030”:

“Door de maatregelen verschuift de jaargemiddelde NO₂-concentratie waaraan het merendeel van de bevolking in Vlaanderen wordt blootgesteld naar ca. 10 µg/m³. Als zowel de Vlaamse overheid als de lokale overheden de maatregelen die zijn opgenomen in het beleidsscenario uitvoeren, daalt het aantal Vlamingen dat wordt blootgesteld aan een jaargemiddelde NO₂-concentratie boven 20 µg/m³ van 2,6 miljoen in 2016 naar minder dan 0,2 miljoen in 2030, wat een daling betekent van ongeveer 70% in vergelijking met het scenario waarbij het bestaande beleid wordt verdergezet en een daling met meer dan 90% in vergelijking met 2016”.

Het Vlaams Luchtbeleidsplan voorziet dus reeds een verdere daling dan de huidige jaargemiddelde immissiegrenswaarde van 40 µg/Nm³. Het vastleggen van andere jaargemiddelde grenswaarden en luchtkwaliteitsdoelstellingen betreft een maatschappelijke en beleidsmatige afweging die buiten de scope van de evaluatie van deze vergunningsaanvraag valt.

Het beroepsargument dat een emissiegrenswaarde van 40 mg/Nm³ NO_x-uitstoot ongezien en onhaalbaar zou zijn, wordt derhalve niet bijgetreden. De door de MER-deskundigen haalbaar geachte stikstofemissies worden vastgelegd in de bijzondere vergunningsvoorwaarden. Deze zijn dan ook de waarden die in rekening moeten gebracht worden in de studies en die de aanvrager moet naleven.

SO_x

De emissie van SO_x zijn beperkt tot de emissies van fakkels en schepen (zie verder).

De totale SO_x-emissie van alle bronnen samen bedraagt 0,967 ton SO_x/jaar.

In het project-MER zijn er dispersieberekeningen uitgevoerd. Als jaargemiddelde immissiegrenswaarde geldt 125 µg SO_x/Nm³ en een uurgrenswaarde van 350 µg SO_x/Nm³. In het project-MER wordt de maximale bijdrage aan deze grenswaarden als beperkt negatief beoordeeld. Zowel de emissies als de immissies worden in hoofdzaak bepaald door de schepen. De effecten zijn zeer lokaal. Bijgevolg is de impact van deze emissies op de luchtkwaliteit aanvaardbaar.

Stof

Tijdens het decokingsproces kan cokesstof vrijkomen. Dit stof wordt afgescheiden via twee cyclonen in serie. Deze afgassen worden per fornuis geëmitteerd via een aparte schouw. BBT20-technieken vanuit de BREF LVOC worden toegepast. Verder omleiden van de emissies van decoking naar de procesfornuizen om de stofemissies verder te reduceren, heeft een negatieve impact op de stikstofuitstoot. In het project-MER wordt rekening gehouden met een emissiegrenswaarde voor PM_{10} van 30 mg/Nm^3 als gemiddelde over de decoking. Het is aangewezen deze emissiegrenswaarde op te leggen in de bijzondere voorwaarden.

De emissies van de kraakfornuizen, stoomketels en de naverbrander kunnen ook in beperkte mate stof bevatten.

De totale PM_{10} -emissie van alle bronnen samen bedraagt 29 ton PM_{10} /jaar.

In het project-MER zijn er dispersieberekeningen uitgevoerd. De jaargemiddelde grenswaarde voor PM_{10} bedraagt $40 \text{ } \mu\text{g } PM_{10}/\text{m}^3$ en de daggemiddelde grenswaarde $50 \text{ } \mu\text{g } PM_{10}/\text{m}^3$. In het project-MER wordt de maximale bijdrage aan deze grenswaarden als beperkt negatief beoordeeld.

De jaargemiddelde grenswaarde voor $PM_{2,5}$ bedraagt $20 \text{ } \mu\text{g } PM_{2,5} /\text{m}^3$. De fractie ligt lager dan de fractie PM_{10} . Er is in het project-MER echter geen specifieke inschatting van de hoeveelheid $PM_{2,5}$ gemaakt omdat het aandeel $PM_{2,5}$ in de PM_{10} -fractie niet gekend is. Indien de impact van PM_{10} wordt afgetoetst aan de immissiegrenswaarde voor $PM_{2,5}$ (worst case) dan wordt nog steeds een verwaarloosbaar effect verwacht voor $PM_{2,5}$.

In het project-MER is de impact van de fijn stofemissies op de gezondheid besproken. Hierbij wordt toepassing gemaakt van de pseudo-GAW (Gezondheidskundige Advieswaarde), zijnde een drempel waaronder het merendeel van de bevolking beschermd wordt tegen nadelige gezondheidseffecten. Deze GAW is afgeleid in een studie van VITO van 8 december 2017 die de GAW zoals voorgesteld door de Wereldgezondheidsorganisatie overneemt voor het gebruik in milieueffectenrapporten.

In tegenstelling tot hetgeen de beroepers aanvoeren, houdt deze pseudo-GAW wel rekening met chronische gezondheidseffecten. Zo stelt het project-MER onder meer:

“Fijn stof geeft aanleiding tot gezondheidseffecten na inhalatie, zowel op korte als op lange termijn. De effecten zijn afhankelijk van de grootte en de samenstelling van de deeltjes. Zowel kortstondige blootstelling aan verhoogde concentraties als een verhoogde achtergrondconcentratie leiden tot gezondheidseffecten. Kwetsbare groepen zijn ouderen en personen met hart-, vaat- of longaandoeningen. Verscheidene studies verbinden acute blootstelling aan fijn stof van PM_{10} en $PM_{2,5}$ met vervroegd overlijden van voornamelijk ouderen met hart- en longproblemen. Bij kinderen vermindert fijn stof de longfunctie bij TSP (totaal stof)-concentraties boven de $180 \text{ } \mu\text{g}/\text{m}^3$ of wanneer er meer dan $110 \text{ } \mu\text{g}/\text{m}^3$ inadembare deeltjes (PM_{10}) zijn.” (Project-MER, p. 13-7)

Er wordt dus zowel rekening gehouden met gezondheidseffecten op korte als op lange termijn.

In tabel 13-7 in hoofdstuk mens en gezondheid van het project-MER wordt een overzicht gegeven van de woongebieden in het studiegebied met een overzicht van de afstand tot het projectgebied, het aantal inwoners en het aantal minderjarigen ouder en jonger van vijf jaar. Hiermee schetst het project-MER de omvang van de blootgestelde bevolking.

De maximale immissiebijdrage is lager dan 1% van de GAW van $20 \mu\text{g PM}_{10}/\text{m}^3$. De impact van deze immissie op de gezondheid wordt in het project-MER als beperkt negatief beoordeeld omdat de achtergrondconcentratie deze GAW reeds overschrijdt. Dezelfde conclusie geldt voor de $\text{PM}_{2,5}$, waar de immissie van de fractie PM_{10} (worst case) werd afgetoetst de GAW van $10 \mu\text{g PM}_{2,5}/\text{m}^3$. De impact van de immissie van het project op de gezondheid is op zich ook hier verwaarloosbaar maar wordt omwille van de huidige achtergrondconcentratie als beperkt negatief beoordeeld ter hoogte van Berendrecht en een deel van Zandvliet.

Gelet op de beperkt negatieve effecten werden in het project-MER milderende maatregelen voorgesteld die als bijzondere voorwaarden worden opgelegd. De stofemissies zijn hoofdzakelijk afkomstig van de decokingprocessen, aangezien er enkel gasvormige brandstof wordt gebruikt. Als milderende maatregel wordt stofverwijdering door cyclonen in het proces geïntegreerd om deze decoking-emissies te verwijderen.

Daarnaast blijkt uit het project-MER eveneens dat de emissie van het aangevraagde project slechts 0,2% van de nationale emissieplafonds (NEC) bedraagt.

Opgemerkt moet worden dat na de opmaak van het project-MER de WHO nieuwe advieswaarden voor PM_{10} en voor $\text{PM}_{2,5}$ heeft voorgesteld van respectievelijk 15 en $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dit betreft het invoeren van een bijkomend interim-target, zijnde interim-target 4 van $10 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ voor $\text{PM}_{2,5}$ en een nieuwe GAW van $5 \mu\text{g PM}_{2,5}/\text{m}^3$. Voor PM_{10} geldt hetzelfde waar een bijkomend interim-target, zijnde interim-target 4, van $20 \mu\text{g}/\text{Nm}^3$ voor PM_{10} werd ingevoegd en een nieuwe GAW van $15 \mu\text{g PM}_{10}/\text{m}^3$. Het gaat om een beleidsmatige aanbeveling, dat geen verordenend karakter heeft ten aanzien van de toetsing van een vergunningsaanvraag. De nieuwe WHO-advieswaarde doet daarom evenmin afbreuk aan de conclusies van het project-MER. Tot op heden is er ook geen nieuw beoordelingskader in het Richtlijnenboek Mens-Gezondheid.

Ook hier betreft het al dan niet aanpassen van de luchtkwaliteitsdoelstellingen aan de nieuwe doelstellingen of interim-targets een maatschappelijke en beleidsmatige afweging die buiten de scope van de evaluatie van deze vergunningsaanvraag valt. Er kan ook in deze verwezen worden naar het Vlaams Luchtbeleidsplan en haar doelstellingen die een algemene verbetering van de luchtkwaliteit tot doel heeft.

In het beroepsschrift wordt verwezen naar een nota van een zelf aangestelde deskundige of lobbygroep (opgesteld met als doel het project-MER op de korrel te nemen, zo blijkt uit de titel van het document) die stelt dat de berekeningen met betrekking tot $\text{PM}_{2,5}$ een onderschatting zijn aangezien de vorming van secundair $\text{PM}_{2,5}$ en de impact hiervan niet is meegenomen in het model. In deze nota wordt op basis van een model de gezondheidsimpact van het project berekend onder de vorm van een aantal aan het project toegewezen doden, zijnde 132 (op een termijn van 40 jaar) en een economische kost. Dit model is echter niet geschikt om de impact van een specifiek project op de omgeving in kaart te brengen op immissieniveau. De in het project-MER gebruikte methodiek is de gevalideerde methodiek die standaard wordt toegepast bij de opmaak van een project-MER. Met deze methodiek kan de impact op immissieniveau in kaart worden gebracht en worden afgetoetst aan de geldende milieukwaliteitsnormen, rekening houdende met de achtergrondconcentratie. Hierbij moet specifiek ook rekening gehouden worden met de locatie van de relevante immissiepunten (bijvoorbeeld de ligging van woningen) of de specifieke kenmerken van het emissiepunt. De in de nota van de beroepsindieners gebruikte methodiek kan worden gebruikt om de impact van luchtverontreiniging of de impact/doelstellingen van het luchtbeleid op de volksgezondheid in het algemeen van een regio of land in kaart te brengen maar is niet geschikt om de impact van één bepaald project op een specifieke omgeving in kaart te brengen of te evalueren.

De vorming van secundair PM_{2,5} is daarenboven een complex gegeven dat niet eenvoudig te modelleren is. Hierbij spelen langere termijneffecten en ook lange afstandseffecten een rol. Deze zijn moeilijk in kaart te brengen en de oorzaak is ook niet (steeds) toewijsbaar aan één specifiek project. De aanvrager neemt, zoals hierboven duidelijk weergegeven, verregaande maatregelen om de emissie van precursoren van secundair PM_{2,5} te voorkomen. De aanwezigheid van secundair PM_{2,5} in de huidige situatie wordt in het project-MER meegenomen in de achtergrondconcentratie. Het Vlaams Luchtbeleidsplan beoogt het terugdringen van luchtverontreiniging, waaronder fijn stof en de precursoren van secundair fijn stof, op regionaal niveau. In kader van het Luchtbeleidsplan wordt ook een daling van de emissie van de precursoren en ook van totaal PM_{2,5} verwacht, met gunstige effecten op de volksgezondheid tot gevolg.

Het bestaan, in voorkomend geval, van een leemte in de wetenschappelijke kennis maakt, in tegenstelling tot hetgeen de beroepers voorhouden, het project-MER niet gebrekkelijk of onvolledig. Integendeel, artikel 4.3.7 DABM en Bijlage II *bis* bij het DABM stippen uitdrukkelijk aan dat het project-MER eventuele leemten dient te vermelden, hetgeen in het project-MER onder meer is gebeurd in onderdeel 7.5.2.7.4 en hoofdstuk 16. Wetenschappelijke kennis is nu eenmaal evolutief. Dat op een later tijdstip betere kennis beschikbaar wordt, betekent niet dat voordien onzorgvuldig te werk zou gegaan zijn voor zover op dat ogenblik gebruik werd gemaakt van de best beschikbare wetenschappelijke kennis (*cf.* RvS NL 5 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1299 in verband met de evoluerende stikstofbeoordelingsinstrumenten).

De in het project-MER gehanteerde werkwijze is overigens geheel in overeenstemming met het richtlijnenboek Mens-Gezondheid dat opgesteld werd in toepassing van artikel 4.6.2 DABM en waarmee een uniforme en kwaliteitsvolle uitwerking van de verschillende MER-disciplines wordt beoogd.

Desalniettemin menen de beroepers, steunend op de nota van CREA, dat de begroting van secundair PM_{2,5} routinematig gebeurt, zo onder meer door het Europees Milieuagentschap voor individuele industriële installaties waaronder zeven INEOS-faciliteiten in België.

Uit nazicht van de referenties waarnaar de nota verwijst, blijkt dat het niet gaat om onderzoeken in het kader van een project-MER, maar om studies op beleidsniveau. Ter illustratie kan hierbij verwezen worden naar de studie van het Europees Milieuagentschap waarin gegevens van maar liefst 14.325 afzonderlijke inrichtingen worden gebruikt die werden gerapporteerd aan het E-PRTR-register. Om die reden zijn ook de gegevens van zeven INEOS-faciliteiten betrokken, zonder dat hierbij in de studie de afzonderlijke faciliteiten worden vermeld. Deze studie reikt derhalve geen methode aan die kan worden toegepast op projectniveau, doch louter op beleidsniveau.

Waar de beroepers, aan de hand van de nota van CREA, verwijzen naar een studie waarin een individuele installatie wordt bestudeerd, betreft het een installatie waarvan de omvang en de emissies, m.n. primair fijn stof en de precursoren van secundair fijn stof (SO₂ en NO_x) geenszins vergelijkbaar zijn met deze van het aangevraagde project.

Bijgevolg kan dit beroepsargument niet weerhouden worden.

CO

CO-emissies kunnen optreden tijdens de productie maar vooral tijdens het decokingsproces. In het project-MER wordt rekening gehouden met een emissieconcentratie van 3.200 mg CO/Nm³. In titel II van het VLAREM zijn voor deze specifieke emissies geen emissiegrenswaarden

opgenomen. In het project-MER wordt gesteld dat deze emissie gelijkaardig is aan emissies van andere ECR-installaties.

De emissies van de kraakfornuizen, stoomketels en de naverbrander kunnen ook in beperkte mate CO bevatten.

De totale CO-emissie van alle bronnen samen bedraagt 421,06 ton CO/jaar.

In het project-MER zijn er dispersieberekeningen uitgevoerd. Voor de hoogste 8-uurgemiddelde immissiewaarde van de dag geldt als grenswaarde 10 mg CO/Nm³. De impact wordt in het project-MER als verwaarloosbaar beoordeeld aangezien de hoogste immissiewaarde minder is dan 1% van de grenswaarde.

VOS

Vanuit de waterzuivering kunnen VOS verdampen. Deze dampen worden afgezogen en behandeld in de naverbrander. Zowel de gassen uit de buffertanks voor bepaalde afvalwaterstromen als de dampen van specifieke afvalwaterbehandelingsinstallaties worden behandeld in de naverbrander. In de naverbrander worden alleen afgassen behandeld en geen vloeibare stromen. De gassen worden verbrand met stookgas of aardgas. Er wordt slechts een beperkt debiet verwacht.

Vanuit de gaswasser bij de waterzuiveringsinstallatie worden ook VOS-emissies verwacht met een emissiegrenswaarde van maximaal 5 mg/Nm³.

De emissies van de kraakfornuizen en stoomketels kunnen ook VOS bevatten.

Verdampingsgassen en verdringingsgassen vanuit de ethaantank worden ofwel gecomprimeerd en gecondenseerd en opnieuw naar de cryogene tank gevoerd. Ofwel wordt dit ethaan ingezet als brandstof. De tank is ook aangesloten op het fakkelsysteem als veiligheidsvoorziening. De verladinginstallaties voor het laden en lossen van schepen zijn volledig gesloten. De gassen worden ofwel gecondenseerd en opgeslagen of ingezet als brandstof in de installaties of eventueel in de motoren van het schip.

Bij de tanks voor de opslag van C5+-fractie en pyrolyse olie is een gaszuivering voorzien voor het behandelen van opslagemissies of verladingsgassen, bestaande uit actief koolfilter, membraanfilter of gelijkaardig systeem. Bij de verlading werd initieel een dampretoursysteem voorzien. Er wordt gekozen worden voor een damprecuperatiesysteem, bestaande uit een absorptiestap, gevolgd door membraanfilters. De absorptievloeistof kan met het teruggewonnen product in de tank worden teruggebracht. Alle opslag- en verladingemissies van C5+-koolwaterstoffen zouden hiermee opgevangen worden.

Opslag- en beladingemissies van methanol moeten worden behandeld met een grondfakkel of gelijkaardig alternatief om te kunnen voldoen aan artikel 5.17.4.1.9 van titel II van het VLAREM. Dit moet opgelegd worden in de bijzondere voorwaarden.

Er wordt voor VOS een emissiegrenswaarde van 20 mg/Nm³ vooropgesteld in het project-MER. Voor butadien en benzeen wordt een emissiegrenswaarde van 1 mg/Nm³ per pollutant aangenomen.

De totale VOS-emissie van alle bronnen samen bedraagt 73,539 ton VOS/jaar, waarvan circa 510 kg butadien/jaar en 620 kg benzeen/jaar. Dit ligt vooral aan de ingeschatte fugatieve emissies.

Fugatieve VOS-emissies uit de procesinstallaties en leidingen worden voorkomen en beperkt. Hiervoor worden de nodige maatregelen besproken in het project-MER op vlak van ontwerp, constructie, oplevering, onderhoud en monitoring. In het project-MER wordt gemotiveerd dat kan worden aangenomen dat de beoogde installatie de laagste fugatieve emissies met zich mee zal brengen ten opzichte van andere vergelijkbare Europese installaties.

In het project-MER wordt met betrekking tot de impact van de VOS-emissies gesteld dat deze niet met modelberekeningen in kaart kunnen worden gebracht vanwege de wisselwerking tussen de verschillende VOS en andere parameters. Het is uiteraard zinvol om de emissies van VOS maximaal te beperken. Om de fugatieve VOS-emissies te beperken, moet de exploitant voldoen aan afdeling 4.4.6 van titel II van het VLAREM. Bij de bouw van de installatie moet er voldoende aandacht zijn voor het lekvrij ontwerpen en construeren.

In het project-MER zijn er dispersieberekeningen uitgevoerd voor butadien en benzeen. De jaargemiddelde grenswaarden zijn $5 \mu\text{g benzeen}/\text{m}^3$ en $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ als P98. In de directe omgeving van het project wordt een beperkt negatief effect verwacht. In de woongebieden en natuurgebieden wordt de impact als verwaarloosbaar ingeschat. Voor butadien is geen grenswaarde.

In het project-MER is de impact van de emissie van benzeen op de gezondheid onderzocht (Hoofdstuk 13, in het bijzonder 13.2.1.1.3; 13.5.2.2). Hierbij moet opgemerkt worden dat de toetsingswaarden in de discipline Mens-gezondheid veel lager liggen dan jaargemiddelde grenswaarde. Gelet op de achtergrondconcentratie en de bijdrage van het project wordt de impact ter hoogte van Berendrecht en Lillo als beperkt negatief ingeschat. Voor de overige woongebieden is het effect verwaarloosbaar. Voor butadien geldt een gelijkaardige conclusie met een beperkt negatief effect ter hoogte van Berendrecht omwille van de achtergrondconcentraties. Voor de andere woongebieden is het effect op de gezondheid verwaarloosbaar. Butadien en benzeen kunnen cumulatieve effecten veroorzaken. Ook dit is onderzocht in het project-MER. Ook hier wordt door de mogelijke emissies van butadien en benzeen het totale gezondheidsrisico nauwelijks beïnvloed gelet op de achtergrondconcentratie. Gelet op de lagere toetsingswaarden in de discipline Mens-gezondheid is het aangewezen om, in aanvulling van de bepalingen van afdeling 4.4.6 van titel II van het VLAREM, de nodige bijzondere voorwaarden op te leggen.

Meetverplichtingen

De stoomketels moeten voldoen aan de bepalingen van hoofdstuk 5.43 van titel II van het VLAREM en van hoofdstuk 3.12 van titel III van het VLAREM. Voor de stoomketels met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 142,5 MW geldt conform artikels 3.12.5.1.7 en 3.12.6.1.10 van titel III van het VLAREM een continue meetverplichting voor NO_x en CO en een driemaandelijkse meetverplichting voor SO_2 , HCl, HF en totaal vluchtige organische stoffen. Voor de procesparameters zuurstofgehalte, waterdampgehalte, temperatuur en druk geldt een periodieke of continue bepaling. De continue meting van het waterdampgehalte in de afgassen is niet nodig als het monster van het afgas gedroogd wordt voor de emissies geanalyseerd worden. Aangezien SCR toegepast wordt, geldt voor ammoniak conform artikel 3.12.2.4.2 van titel III van het VLAREM een continue meetverplichting en voor SO_2 conform artikel 3.12.2.3.5 van titel III van het VLAREM een jaarlijkse meetverplichting.

In de kraakfornuizen is er geen contact tussen de rookgassen en de te kraken chemicaliën, bijgevolg moet er voldaan worden aan de bepalingen van hoofdstuk III van de RIE en hoofdstuk 5.43 van titel II van het VLAREM. Daarnaast gelden voor de kraakfornuizen de bepalingen van hoofdstuk 3.13 van titel III van het VLAREM. De kraakfornuizen zijn hierbij conform de definitie in artikel 3.12.1.2 van titel III van het VLAREM te beschouwen als procesovens of -verhitters.

Bijgevolg geldt conform artikel 3.13.2.3.5 van titel III van het VLAREM een continue meetverplichting voor CO, NO_x en SO₂. Aangezien de fornuizen gestookt worden met gasvormige brandstoffen, kan de continue meetfrequentie voor SO₂ vervangen worden door ofwel periodieke metingen om de drie maanden, ofwel door berekeningen, als kan worden aangetoond dat die berekeningen gegevens van een gelijkwaardige kwaliteit opleveren. Aangezien SCR toegepast wordt, geldt voor ammoniak conform artikel 3.13.2.4.1 van titel III van het VLAREM een continue meetverplichting.

Hieruit blijkt duidelijk dat zowel voor de stoomketels als voor de kraakfornuizen er een continue meetverplichting geldt voor zowel ammoniak als voor NO_x. Hieruit blijkt duidelijk dat de vrachtnorm, opvolgbaar en handhaafbaar is.

Geur

De biologische waterzuiveringsinstallatie kan mogelijke geuremissies met zich meebrengen. Zowel de primaire fysicochemische zuivering als de secundaire biologische afvalwaterbehandelingsinstallatie zullen binnen opgesteld of gesloten worden. De afgezogen lucht afkomstig van de installaties voor fysicochemische zuivering zullen worden behandeld in een naverbrander aangezien de afgezogen lucht grote hoeveelheden koolwaterstoffen kan bevatten. De afgezogen lucht afkomstig van de biologische zuiveringsstappen en de slibbehandelingsinstallatie wordt behandeld in een geurverwijderingsinstallatie bestaande uit een gaswasser met micro-organismen voor verwijdering van de geurstoffen of een gelijkwaardige alternatieve zuivering.

Fakkels

Het fakkelsysteem wordt slechts beperkt ingezet bij gepland onderhoud (grondfakkels) of bij incidenten (grondfakkels en torenfakkels). Dit veroorzaakt bijgevolg slecht beperkte emissies. De immissies veroorzaakt door de emissies van de fakkels is bijgevolg sterk afhankelijk van de meteorologische omstandigheden op dit moment.

Continue emissies zijn beperkt en gelinkt aan de waakvlam.

In het project-MER zijn deze emissies ingeschat. Het betreft NO_x, CO, SO₂ en VOS. Deze zijn meegenomen in bovenstaande evaluatie.

Emissies gelinkt aan schepen en verkeer

In het project-MER zijn de emissies van de schepen begroot en meegenomen in bovenstaande evaluatie. Er wordt aangegeven dat gebruik zal gemaakt worden van moderne schepen. Omwille van veiligheidsoverwegingen en gelet op het benodigde vermogen van meer dan 2 MW dat nodig is voor het laden of lossen is walstroom momenteel niet evident. Wel worden de nodige voorzieningen aangelegd om in de toekomst walstroom te kunnen gebruiken voor laad- en losactiviteiten. Voor de algemene energievraag van het schip kan wel walstroom gebruikt worden.

De totale emissies van de schepen bedraagt volgens de gegevens in het project-MER:

- 11.600 kg NO_x;
- 940 kg SO_x;
- 660 kg PM₁₀;
- 850 kg VOS.

De impact van de emissie van NO_x veroorzaakt door het verkeer gelinkt aan de exploitatie, wordt als verwaarloosbaar geacht in het project-MER.

Cumulatieve effecten

In het project-MER is de mogelijke cumulatieve impact van het aangevraagde project met relevante andere projecten besproken.

De bouw van de kaaimuur heeft maximaal gedurende 1 jaar cumulatieve effecten, vooral tijdens de aanlegfase. Tijdens de aanlegfase worden in de cumulatieve situatie beperkt negatieve effecten verwacht.

Tijdens de exploitatie zal de kaaimuur namelijk grotendeels afgewerkt zijn. De kaai zal hoofdzakelijk gebruikt worden voor de schepen van de aanvrager. Deze emissies zijn meegenomen in de bovenstaande evaluatie.

In het strategisch MER voor ECA (extra containerbehandelingscapaciteit Antwerpen) is opgenomen dat in het voorkeursalternatief een emissie van 1.407 ton NO_x/jaar wordt verwacht, verspreid in een aantal zones in de haven op linker- en rechteroever. Via de implementatie van milderende maatregelen kan de emissie gehalveerd worden. De emissie van het aangevraagde project ligt in grootteorde (scenario B) duidelijk lager dan de emissies die kunnen verwacht worden bij de realisatie van ECA. Er kan volgens het project-MER (hoofdstuk 11.7.1) in dit stadium van ECA geen zinvolle beoordeling van de cumulatieve effecten gebeuren. Relevante cumulatieve effecten worden in voorkomend geval meegenomen in het kader van de uitwerkingsfase van het dossier ECA en het geïntegreerd effectenonderzoek dat thans daarvoor in uitvoering is.

De projectzone voor de Oosterweel ligt op circa 10 km van het aangevraagde project. Dit kan niet zorgen voor cumulatieve effecten voor de luchtaspecten.

Milderende maatregelen

De project-geïntegreerde milderende maatregelen zijn mee besproken in bovenstaande evaluatie (zie Hoofdstuk 7.8 Project-MER).

In de branders worden deels procesgassen verbrand die bestaan uit methaan en waterstof. Door het hoge gehalte aan waterstof worden CO₂-emissies vermeden. Op momenten dat er onvoldoende procesgassen als stookgas beschikbaar zijn, kan aardgas ingezet worden. Een eventueel overschot van de stookgassen verkregen vanuit de procesinstallaties kan worden afgeleid naar de stoomketels zodat de hoeveelheid aan te voeren aardgas kan worden beperkt. Ook ethaangassen die ontstaat bij het lossen van schepen kunnen worden ingezet in de branders. Alle branders (ovens en stoomketels) kunnen zowel aardgas als stookgassen (procesgassen) verbranden.

Bij het ontwerp van de installaties en de gaszuivering is ook reeds rekening gehouden met het mogelijk toepassen van een installatie voor de afvang van CO₂. De ruimte op het terrein en de nodige leidingen en aansluitingen zijn hiertoe voorzien.

Conclusie

Uit bovenstaande beoordeling kan worden geconcludeerd dat, mits het doorvoeren van de projectgeïntegreerde milderende maatregelen en het opnemen van de noodzakelijke bijzondere voorwaarden, de impact op de luchtkwaliteit tot een aanvaardbaar niveau beperkt zal blijven.

In het advies van het Departement Zorg wordt voorgesteld om vóór de effectieve bouw van de ECR een nieuwe boordeling voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} uit te voeren op basis van het nieuwe beoordelingskader in Richtlijnenboek Mens-Gezondheid, dat binnenkort beschikbaar zal zijn. De aangepaste GAW's op basis van de WHO-AQG-2021 vormt een basis voor deze evaluatie, die

dan ook best de impact positioneert ten opzichte van deze GAW of de WHO-AQG interim targets.

Het uitvoeren van een nieuwe effectenbeoordeling op basis van een mogelijk vernieuwde methodiek dat nog niet is vastgesteld is niet opportuun. Uit bovenstaande worst case evaluatie en uit het goedkeuringsverslag van het project-MER van 2 januari 2024 blijkt dat de effectbeoordeling in het project-MER voldoende breed en voldoende worst case is om een correct beeld te geven van de impact van de luchtemissies. Omwille van het rechtszekerheidsbeginsel kan er geen rekening gehouden worden met eventuele (en dus momenteel nog onzekere) toekomstige wetgeving, richtlijnenboeken, actieplannen of kaders.

In het advies van het Departement Zorg wordt voorgesteld om 5-jaarlijks nieuwe mogelijkheden te onderzoeken om emissies van verschillende installaties te beperken. Opgemerkt moet worden dat het hier een GPBV-bedrijf betreft die moet voldoen aan de BBT-conclusies opgenomen in de van toepassing zijnde Europese BREF's. Uit de bovenstaande evaluatie blijkt dat het project op vlak van emissiegrenswaarden reeds (ruim) voldoet aan de onderste grens van wat momenteel als BBT wordt beschouwd. Bijgevolg kan men stellen dat het hier een state of the art-installatie betreft waar bij de bouw reeds ingezet wordt op het absoluut minimaliseren van de emissies. Dit mag ook verwacht worden van dergelijke nieuwe grootschalige installatie. De relevante emissiegrenswaarden worden opgelegd in de bijzondere voorwaarden.

Europese BREF's worden periodiek herzien, waarna nieuwe BBT-conclusies worden vastgelegd. In Vlaanderen worden deze BBT-conclusies enerzijds omgezet in algemeen geldende sectorale voorwaarden in titel III van het VLAREM waardoor deze sectorbreed van toepassing zijn. Daarnaast wordt na de publicatie van een nieuwe BREF de installatie onderworpen aan een GPBV-evaluatie om na te gaan of de vergunningsvoorwaarden (waaronder de emissiegrenswaarden) voldoen aan de nieuw vastgestelde BBT-conclusies. Bijgevolg is er voor dergelijke installaties reeds een periodieke opvolging en evaluatie door de overheid voorzien.

Bijkomend kan ook gewezen worden op artikel 4.1.2.1 van titel II van het VLAREM waarin gesteld wordt dat de exploitant steeds als normaal zorgvuldig persoon de beste beschikbare technieken moet toepassen ter bescherming van mens en milieu, en dit zowel bij de keuze van behandelingsmethodes op het niveau van de emissies, als bij de keuze van bronbeperkende maatregelen (aangepaste productietechnieken en -methoden, grondstoffenbeheersing, energie en dergelijke meer).

Gelet op bovenstaande worden de voorgestelde voorwaarden in het advies van het Departement Zorg niet weerhouden. Mede gelet op de gunstig beoordeelde worst case situatie is een periodieke impactmodellering bijgevolg niet aan de orde.

Energie en klimaat

Zoals hierboven vermeld omvat de aanvraag een energie-intensieve inrichting.

In de bij de aanvraag gevoegde energiestudies wordt aangetoond dat de in bedrijf te stellen inrichting de meest energie-efficiënte inrichting is die economisch haalbaar is.

De energiestudie en de bijhorende kostenbatenanalyse werden gunstig beoordeeld door het VEKA in de adviezen van 23 november 2023 en 28 november 2023.

De ethaankraker gebruikt het meeste energie. In de energiestudie voor de ethaankraker komt de deskundige tot de conclusie dat de voorziene kraakinstallatie tot de meest efficiënte ethaankrakers in de wereld behoort. In Europa wordt ethyleen hoofdzakelijk geproduceerd in nafta-gebaseerde krakers, die een hoger specifiek primair energieverbruik hebben per geproduceerde ethyleen. Het procesontwerp omvat reeds veel maatregelen die de energie-efficiëntie verhogen.

Het bedrijf voorziet in het kader van energie-efficiëntie in de eigen productie van elektriciteit. Het hoogspanningsnet kan ingezet worden als back-up. De eigen elektriciteit wordt opgewekt met stoomturbines. Deze stoom wordt geproduceerd via de kraakovens zelf en via twee stoomketels. In deze stoomketels wordt ook het overschot aan stookgas verbrand. De stoomketels zullen bij normale productie niet op volle capaciteit draaien. Alleen tijdens de opstart van de installatie wordt verwacht dat deze ketels op volle capaciteit zullen draaien.

In de energiestudie werden meer dan 50 bijkomende maatregelen onderzocht. Vele hiervan zijn reeds opgenomen in het basisontwerp en sommige zullen geïmplementeerd worden. De energiestudie toont hiermee op voldoende wijze aan dat de in bedrijf te nemen installaties van Project One de meest energie-efficiënte inrichting is die economisch haalbaar is. De energiestudie werd door het VEKA gunstig beoordeeld in het gunstige advies van 28 november 2023.

In het GOVC-advies werd voorgesteld om als voorwaarde op te leggen dat een addendum bij de energiestudie zou moeten worden opgesteld, en dit addendum zou tegen einde 2023 (*sic*) ter goedkeuring moeten voorgelegd worden aan VEKA en VBBV. Het betreft een voorwaarde die was voorgesteld in het voorwaardelijk gunstig advies van VEKA van 3 maart 2022. In dat advies werd vastgesteld dat de energiestudie uitgevoerd werd uitgaande van het basisontwerp van de installaties, waarbij nog geen specifieke apparaatgegevens beschikbaar waren. Aldus was het op dat ogenblik niet steeds mogelijk om een beslissing te nemen over de implementatie van bepaalde maatregelen. Het recentste VEKA-advies van 28 november 2023 bevat geen dergelijk voorbehoud meer, maar luidt onvoorwaardelijk gunstig. De betreffende voorwaarde is dus niet meer aan de orde en wordt niet meer opgenomen. Gezien het energie-intensief zijn van deze installatie zal het VEKA wel de verdere verbeteringen aan de energie-efficiëntie van de installatie, eenmaal deze gebouwd is, verder opvolgen en handhaven via het vierjaarlijks conform te verklaren energieplan (in het kader van art. 6.5.1 tem 6.5.8 van het Energiebesluit).

Richtlijn 2011/92/EU, zoals gewijzigd bij Richtlijn 2014/52/EU en omgezet in Titel IV van het DABM, verplicht ertoe om in een project-MER de *“directe en indirecte aanzienlijke effecten van een project”* op, onder meer, het klimaat op passende wijze te identificeren, beschrijven en beoordelen. Overweging 15 van richtlijn 2014/52/EU stelt daaromtrent het volgende: *“Klimaatverandering zal schade aan het milieu blijven veroorzaken en blijft een bedreiging voor economische ontwikkeling. In dit verband is het passend de effecten van projecten op het klimaat (bijvoorbeeld de uitstoot van broeikasgassen) en hun kwetsbaarheid voor klimaatverandering te beoordelen.”* Aldus dient een MER overeenkomstig bijlage IV van Richtlijn 2011/92/EU een beschrijving te bevatten van *“de waarschijnlijk aanzienlijke milieueffecten van het project ten gevolge van, onder meer (...) het effect van het project op het klimaat (bijvoorbeeld de aard en de omvang van emissies van broeikasgassen) en de kwetsbaarheid van het project voor klimaatverandering”*. Het onderzoek van de aanzienlijke milieueffecten in een project-MER is daarom beperkt tot de waarschijnlijk aanzienlijke milieueffecten van *“het project”* op het klimaat (bijvoorbeeld de broeikasgasemissies) en kwetsbaarheid van *“het project”* voor klimaatverandering met het oog op klimaatadaptie. In het project-MER bij de aanvraag is de impact van de aanvraag op het klimaat en de kwetsbaarheid van het project voor klimaatverandering inderdaad besproken. Daarbij worden ook de indirecte effecten van

de constructie en de exploitatie op de projectsite in rekening gebracht, geheel in lijn met de rechtspraak van het Hof van Justitie waarin het project-begrip centraal staat. Hierbij kan onder meer verwezen worden naar de arresten van het Hof van Justitie van 28 februari 2008 (nr. C-2/07) en 25 juli 2008 (C-142/07).

De beroepers kunnen niet worden bijgetreden waar zij poneren dat de effecten van het project onvoldoende werden beoordeeld in het project-MER.

De klimaatimpact van de aanlegfase (Hoofdstukken 14.1.3.1 en 14.2-14.3 project-MER) wordt in het project-MER ingeschat op (éénmalig) 201 kton CO₂. Er wordt een koolstofbalans opgemaakt voor de vegetatieverwijdering, het afgraven van de bovenste bodemlaag, de omvorming naar industrieel landgebruik en de juridisch verplichte boscompensatie. Daarnaast worden de emissies berekend van de afvoer van hout en de aan- en afvoer van grond op 3.918 ton CO₂. Voor de emissies van grondverzet een opsplitsing wordt gemaakt tussen het vervoer over land en over water. Het project-MER begroot de uitstoot van het woon-werkverkeer van werfpersoneel op 30.347 ton CO₂. Het vervoer van beton en staal wordt berekend op 17.820 ton CO₂ respectievelijk 20.328 ton CO₂. De uitstoot van de werfmachines wordt in het project-MER begroot op circa 129 kton CO₂. In het project-MER wordt reeds aangegeven dat met moderne machines wordt gewerkt. Bijkomend wordt maximaal ingezet op de aan- en afvoer van grond en materialen via de scheepvaart. Dit heeft een gunstig effect op de uitstoot van CO₂. Naast de juridisch verplichte boscompensatie, het engagement om het deel van het geoogste hout bij de ontbossing dat hiervoor in aanmerking komt om te zetten in houtproducten, en het gebruik van de binnenvaart voor de aan- en afvoer van gronden, zijn er verder geen milderende maatregelen voorzien.

Wat betreft de exploitatiefase (Hoofdstukken 14.1.3.2 en 14.4 project-MER) worden door het gebruik van de grondstof ethaan en het hergebruik van stookgas dat als bijproduct geproduceerd wordt, de directe emissies (emissies van de verbrandingsprocessen) van de Project One installatie beperkt. In het project-MER wordt de jaarlijkse emissie van CO₂ tijdens de exploitatiefase ingeschat op 655.000 ton CO₂ per jaar. Ook stelt het project-MER dat een gemiddelde naftakraker in Europa circa 0,891 ton CO₂ uitstoot per ton afgewerkt product, terwijl de voorziene installatie circa 0,290 ton CO₂ zal uitstoten per ton afgewerkt product. De huidige EU-ETS referentiewaarde voor de 10% beste krakers in Europa is 0,681 ton CO₂ per ton afgewerkt product.

De Europese broeikasgasreductiedoelstellingen worden *de facto* opgesplitst in twee doelstellingen, namelijk:

- de doelstelling die betrekking heeft op de broeikasgasuitstoot die onder het EU-ETS (Europees emissiehandelssysteem) valt: het toepassingsgebied van dit systeem is grosso modo de energie-intensieve industrie en de klassieke (op verbranding van fossiele brandstoffen gebaseerde) elektriciteitscentrales;
- de doelstelling die betrekking heeft op de broeikasgasuitstoot die niet onder het EU ETS valt, de non-ETS uitstoot: deze emissies worden grosso modo veroorzaakt door de gebouwenverwarming, het transport, de landbouw, de minder energie-intensieve industrie en de afvalverwerking.

In concreto is de Europese broeikasgasreductiedoelstelling momenteel een reductie van 40% tegen 2030 ten opzichte van de emissies van 1990, verdeeld over een noodzakelijke inspanning voor:

- ETS-sectoren met een reductie van 43% tegen 2030 ten opzichte van 2005;
- non-ETS-sectoren met een 30% reductie tegen 2030 ten opzichte van 2005.

Naar aanleiding van de (recente) verhoging van de Europese broeikasgasreductiedoelstelling van 40% naar 55% reductie tegen 2030 ten opzichte van 1990, heeft de Europese wetgever deze ETS en niet-ETS doelstellingen verder aangescherpt. De inspanning voor ETS-sectoren werd verhoogd van 43% tegen 2030 ten opzichte van 2005 naar 62%.

Voor bepaalde sectoren (met uitzondering van EU-ETS sectoren) werden de reductiedoelstellingen verhoogd van 30% naar 40%. Voor België impliceert dit een nieuwe reductiedoelstelling voor non-ETS-sectoren van 47% tegen 2030 ten opzichte van 2005 (in plaats van een vorige reductiedoelstelling van 35%).

De eerste doelstelling (inzake ETS) wordt niet verdeeld over de lidstaten, de tweede (inzake non-ETS) wél. Daardoor moeten de lidstaten alleen doelstellingen formuleren en nastreven met betrekking tot deze non-ETS emissies. Hiertoe heeft de Vlaamse Regering op 9 december 2019 het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 definitief goedgekeurd. Wat de aanpak van de ETS-uitstoot betreft, wordt met het ETS-systeem binnen Europa op het vlak van het klimaatbeleid en de emissiereductiedoelstellingen een gelijk speelveld over alle lidstaten beoogd voor alle installaties die onder het systeem vallen. Dit geldt dus niet alleen voor de bestaande installaties, maar ook voor de installaties die nog worden gebouwd.

Het behalen van de broeikasgasreductiedoelstelling inzake ETS-uitstoot (voordien een 43% reductie, inmiddels een 62% reductie tegen 2030 ten opzichte van 2005) wordt bewerkstelligd door de hoeveelheid emissierechten die op de markt wordt gebracht stelselmatig te verminderen. Dit omvat zowel de hoeveelheden kosteloze toewijzing van emissierechten als de hoeveelheden geveilde emissierechten. Ook mechanismen om vroegere overschotten van emissierechten te annuleren, zijn ontwikkeld. Het aantal emissierechten dat jaarlijks op deze Europese markt gratis wordt toegewezen of geveild, is beperkt en jaarlijks dalend. De reducties in emissie van CO₂ zullen dan ook uitgelokt worden door de totstandkoming van een hogere prijs per emissierecht. Door deze werking van het marktmechanisme van het ETS zullen in principe op Europees niveau de emissies onder het ETS in hun totaliteit niet toenemen en dus jaarlijks dalen. De wijze waarop Europa voor de eerste doelstelling inzake ETS haar doelstelling wil nastreven en welke maatregelen, mechanismen, tussentijdse doelstellingen, enzovoort, hiervoor moeten worden uitwerkt, valt onder de bevoegdheid van de bevoegde Europese instanties en vallen duidelijk buiten de beoordeling van deze vergunningsaanvraag.

De CO₂-emissies van het aangevraagde bedrijf hebben, net omwille van het feit dat ze onder het ETS-systeem vallen, geen impact op het al dan niet nakomen van de door België en Vlaanderen aangegane engagementen inzake de vermindering van de non-ETS emissies.

De eventuele invloed van Project One op de benchmark die wordt gehanteerd voor het bepalen van het aantal kosteloos toegewezen emissierechten in het kader van EU ETS, valt buiten de contouren van de bevoegdheid van het vergunningverlenend bestuur. Niettemin kan ten overvloede worden opgemerkt dat de indienstneming van Project One naar alle waarschijnlijkheid wel degelijk tijdig zou zijn om een impact te hebben op de benchmark (in die zin dat andere minder efficiënte ethaankrakers voortaan minder gratis emissierechten zouden ontvangen), aangezien de EU-ETS-Richtlijn (zoals herzien) het systeem van kosteloze toewijzing van emissierechten voor zover relevant voor het aangevraagde project niet beoogt af te schaffen.

Dergelijk lage specifieke emissies vanwege de ethaankraker van Project One zouden in de toekomst in het kader van het EU ETS leiden tot een hogere maximale aanscherping van de Europese benchmark voor stoomkraken en dus een lagere kosteloze toewijzing voor de kraakinstallaties binnen het ETS in Europa, wat kan leiden tot een lagere uitstoot op Europees

niveau door deze installaties. Het juiste tijdstip waarop die gevolgen zich zullen laten voelen hangt uiteraard af van het tijdstip van inwerkingtreding van de exploitatie van de ECR en haar andere installaties (zie standpunt beroeper over tijdstip waarop die effecten zich zouden voordoen).

De totale elektriciteitsvraag van het project wordt afgedekt door contracten voor de levering van groene stroom. In hoofdstuk 14.4 van het project-MER wordt inzicht gegeven in de begroting van deze emissies. Onder deze stroomvraag zit ook het verbruik van energie voor het administratief gebouw begrepen.

Voor de exploitatiefase worden tevens de emissies ten gevolge van het woon-werkverkeer van de werknemers begroot op 2.183 ton CO₂ per jaar. Ook de uitstoot van het transport van grondstoffen wordt begroot op circa 105 kton CO₂ per jaar.

Effecten afkomstig van de producten in de aanvoerlijnen (upstream) en afvoerlijnen (downstream) maken geen onderdeel uit van “het project” en moeten niet mee in rekening worden gebracht. De effecten van de productie van de aangevoerde producten en het verbruik van de aangemaakte producten worden in principe ook onderzocht naar aanleiding van de bedrijfsvoering van de leveranciers en de afnemers van Project One, zodat dubbeltellingen te vermijden zijn. Project One valt bovendien onder het EU ETS-Systeem, die de broeikasgasemissies van deze ETS-sectoren reguleert, zodat het in rekening brengen van scope 2 en 3-emissies een vertekend beeld zou kunnen geven (scope 2: indirecte CO₂-uitstoot, door opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit of warmte; scope 3: indirecte uitstoot van CO₂, veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van de leveranciers van de grond- en brandstoffen en de afnemers van de geproduceerde eindproducten).

In lijn met de rechtspraak van het Hof van Justitie, maken ook de richtlijnenboeken met betrekking tot milieuraapportage die door het departement Omgeving per discipline, waaronder klimaat, ter beschikking worden gesteld, geen melding van de vereiste om scope 2 en 3 emissies in een project-MER te begroten. Wel is bij de knelpunten een lijst met richtinggevende vragen over mitigatie en adaptatie opgenomen. Daarin is onder meer de vraag opgenomen of het project het energieverbruik doet toe- of afnemen, hoe die wijzigingen de variatie in energievoorziening beïnvloeden en welke gevolgen de veranderingen zullen hebben op broeikasgassen door energieproductie. Ook wordt in deze lijst de vraag opgenomen of het project personen- en vrachtvervoer doet toe- af afnemen.

Deze elementen worden, zoals hierboven vermeld, wel degelijk meegenomen in het project-MER.

Het Greenhouse Gas Protocol kan evenmin als rechtsgrond dienen om onderzoek naar dergelijke emissies in een project-MER te verplichten. Het betreft een standaardkader voor het meten en beheren van broeikasgasemissies die het gevolg zijn van activiteiten in de particuliere en openbare sector, waardeketens en mitigatiemaatregelen. Het heeft betrekking op verslaggeving, op basis waarvan de vergunningverlenende overheid geen inhoudelijke verplichtingen kan opleggen aan de vergunningsaanvrager.

Het project-MER moet de vergunningverlenende overheid voldoende inzichten geven in de verwachte aanzienlijke milieueffecten van het aangevraagde project, en niet om de eventuele effecten op het klimaat veroorzaakt door de productie van grondstoffen of de consumptie van de geproduceerde goederen in kaart te brengen. Het voorliggende project-MER bevat de vereiste informatie daartoe.

In een recent arrest van 8 juni 2023 bevestigt de Raad voor Vergunningsbetwistingen dat de scope 2 en 3 emissies geen onderdeel uitmaken van het project en derhalve ook niet in een project-MER moeten worden meegenomen (RvVb 8 juni 2023, nr. RvVb-A-2223-0941):

“Waar de verzoekende partij haar kritiek nog toespitst op het gegeven dat de emissies van de ontginning en het transport van aardgas onder het niet-ETS systeem vallen waardoor de verwerende partij het EU-ETS systeem zou omzeilen, moet worden vastgesteld dat de ontginning en het transport van het aardgas geen voorwerp van de aanvraag uitmaken en deze dus niet in rekening moeten worden gebracht.”

Ook later in het arrest wordt deze zienswijze herhaald:

“De verzoekende partij overtuigt bovendien niet dat uit de definitie van het begrip ‘project’ in artikel 4.1.1, §1, 5° DABM, zoals hiervoor geciteerd, volgt dat ook de ‘scope 3’-emissies waarop ze in het verzoekschrift doelt, in rekening moeten worden gebracht. Hoewel aan het toepassingsgebied van de MER-verplichtingen uit titel IV van het DABM – en dus aan de definitie van project – overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Justitie een ruime invulling moet worden gegeven, gaat de definitie niet zo ver dat de zinsnede “inclusief de grondwaterwinningen en de ingrepen voor de ontginning van natuurlijke rijkdommen” betekent dat voor elk project dat aardgas verbruikt de ontginning van aardgas daar een onderdeel van zou zijn. Die zinsnede verduidelijkt enkel dat ook ingrepen voor de ontginning van natuurlijke rijkdommen als een ingreep in het milieu moet worden beschouwd en dus een project in de zin van titel IV DABM zijn. De activiteit van ontginning en transport van aardgas behoort niet tot het project dat op basis van rubriek 2, a) van bijlage I bij het Project-MER-besluit onderworpen is aan de project-MER-verplichtingen.

De verzoekende partij toont evenmin aan dat het ‘Greenhouse Gas Protocol’, waarnaar ze verwijst om te verduidelijken wat met ‘scope 3-emissies’ wordt bedoeld, heeft geleid tot andere of bijkomende concrete (inter)nationale wettelijke verplichtingen inzake milieueffectrapportage voor een specifiek vergunningsplichtig project, laat staan voor het project in kwestie, dan de verplichtingen inzake milieueffectrapportage die reeds in titel IV van het DABM zijn opgenomen. Zij beperkt zich tot de loutere stelling dat de scope 3-effecten van het project (de verwerking en het transport van aardgas) niet in rekening zouden zijn gebracht en verwijst naar een uitspraak van het Tribunal Administratif van Marseille van 11 maart 2021. Ze verduidelijkt echter geenszins waarom die uitspraak de verwerende partij dan wel de Raad op enigerlei wijze zou moeten verbinden, te meer daar de bestreden beslissing in kwestie betrekking blijkt te hebben op een hervergunning van een raffinaderij en de exploitatie van die raffinaderij grotendeels gebaseerd is op de import van palmolie afkomstig van Indonesië en Maleisië en de bestreden beslissing toestemming verleende voor de productie van biobrandstof uit 450.000 ton palmolie. De geciteerde uitspraak genereert geen precedentwaarde binnen de Belgische of Vlaamse rechtsorde. De verzoekende partij toont aan de hand van verwijzingen naar dergelijke rechtspraak de kennelijke onredelijkheid of het gebrek aan motivering van de bestreden beslissing niet concreet aan.”

In dit arrest wordt de rechtspraak van de administratieve rechtbank die door de beroepers wordt aangehaald, en die overigens in de Belgische rechtsorde geen precedentwaarde kent, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen afgewezen als irrelevant.

In het project-MER wordt het volgende gesteld in verband met de routes om de directe uitstoot aan broeikasgassen verder te beperken:

“INEOS-groep heeft zich verbonden tot het behalen van de EU klimaat- en energiedoelstellingen voor 2050 en de netto CO₂-emissies tot nul te herleiden. Project One is ontworpen met het oog op net zero CO₂ emissies en beoogt de eerste CO₂ neutrale kraker te zijn in Europa die een rol zal kunnen spelen in de duurzame industriële toekomst van Antwerpen. Project One is er op heden van overtuigd dat het haalbaar is dit traject af te leggen in 10 jaar vanaf de opstart van de kraker.”

Hoe dit gerealiseerd zal worden wordt niet in detail uitgewerkt in het project-MER. Wel worden drie mogelijke routes vermeld:

1. Gedeeltelijke elektrificatie van de ovens met gebruik van groene elektriciteit:
Elektrificatie van kraakovens zit volgens Ineos Olefins Belgium momenteel nog in de fase van onderzoek en ontwikkeling waardoor er nog geen gevestigde en kostencompetitieve technologie voorhanden is. Project One werd nog niet op deze route afgestemd. Zo zou een ander doel moeten gevonden worden voor de methaanstroom in het stookgas dat vrijkomt in het proces, waarbij er bijvoorbeeld grotere stoomketels zullen moeten gebouwd worden indien het zou gebruikt worden voor de opwekking van elektriciteit. Daarnaast zou deze elektrificatie een grote hoeveelheid extra groene stroom vergen, waarmee nog geen rekening gehouden werd bij het afsluiten van de windenergiecontracten met Engie en RWE.
2. Gebruik van groene en/of blauwe waterstof als brandstof:
Een andere mogelijkheid voor CO₂-reductie van de ECR is door het gebruik van groene waterstof (geproduceerd uit hernieuwbare energiebron) en/of blauwe waterstof (geproduceerd via steam reforming van methaan in combinatie met afvang van CO₂). De geschatte hoeveelheid waterstof die aanvullend op de waterstof uit het stookgas nodig is bedraagt 100 kton/jaar. Het is nog niet duidelijk hoe deze hoeveelheid voorzien zal worden. Verder moet ook in dit geval een uitweg gevonden worden voor de overige methaanfractie.
3. Carbon Capture and Storage (CCS).
Er werd onderzoek gedaan naar een post-combustion techniek voor de afvang van CO₂ uit de rookgassen afkomstig van zowel de ECR-installatie (ethaankraker) als van de stoom- en elektriciteitscentrale. De totale kapitaalsinvestering voor CO₂-afvang is geschat op 631 miljoen euro. De ingeschatte CO₂-reductiekost bedraagt volgens de studie zo'n 400 euro per ton vermeden directe CO₂-emissie, waarbij rekening wordt gehouden met de kosten van de captatie, transport en opslag en van de opzuivering van het waterstofrijk afgas voor verkoop van zuivere waterstof. De aanvrager concludeert dan ook dat CO₂-captatie met de huidige state-of-the-art technologie op dit moment niet verantwoord is. Project One wordt wel “CO₂-afvangklaar” gemaakt. Een concrete timing om over te gaan tot implementatie is niet voorhanden. Deze zal onder meer afhangen van de beschikbaarheid van een mature technologie en de evolutie van de CO₂-prijs.

Voor routes 2 en 3 werd voldoende oppervlakte gereserveerd op het projectgebied en er wordt in het ontwerp reeds rekening gehouden met een toekomstige retrofitting van de site en de installaties, maar al bij al kan geconcludeerd worden dat de aangegeven routes nog niet concreet uitgewerkt zijn en nog een aantal belangrijke hindernissen vertonen. Bijgevolg is het te verantwoorden om een aantal voorwaarden in de vergunning op te nemen opdat gegarandeerd wordt dat in de nabije toekomst de noodzakelijke stappen tot het bereiken van klimaatneutraliteit gezet worden door de aanvrager.

De aanvrager beoogt de eerste CO₂ neutrale kraker te zijn in Europa, die een rol zal kunnen spelen in de duurzame industriële toekomst van Antwerpen. Project One is er op heden van overtuigd dat het haalbaar is dit traject af te leggen in 10 jaar vanaf de opstart van de kraker. Dit wordt in het project-MER horende bij de vergunningsaanvraag aangehaald. Daarnaast werd dit ook vermeld in de nota aan de GOVC van 19 april 2022 (beschikbaar op het Omgevingsloket, pagina 7), verklaard door de aanvrager tijdens de hoorzitting in de GOVC-zitting van 22 april 2022 en ook expliciet vermeld in de presentatie van de exploitant als ondersteuning van het horen tijdens deze zitting, meer bepaald *“Project One – Klaar voor netto nul koolstof. Project One voorziet in het ontwerp 3 opties om klimaatneutraal te worden. Zal binnen 10 jaar na opstart net-nul kunnen bereiken.”* Het engagement werd opnieuw herhaald tijdens de hoorzitting van de GOVC op 19 december 2023.

Naast de projectgeïntegreerde milderende maatregelen, die ertoe leiden dat de impact van het project op het klimaat tot een aanvaardbaar niveau beperkt zal zijn, worden niettemin en daarbovenop met het oog op een gegarandeerde klimaatneutraliteit van het project tegen de vooropgestelde datum, voorwaarden opgelegd die ertoe strekken te waarborgen dat de exploitant dit engagement ook tijdig zou waarmaken.

Ook het uitvoeren van een regelmatige, herhaaldelijke haalbaarheidsanalyse inzake de manier waarop klimaatneutraliteit kan worden behaald wordt zinvol en verantwoord geacht. Het is immers van belang om de mogelijke trajecten ter reductie van de directe CO₂-emissies op de voet op te volgen. Indien een maatregel haalbaar blijkt, moet deze worden geïmplementeerd. Een aantal bijzondere milieuvoorwaarden met betrekking tot klimaat, en meer bepaald het bereiken van klimaatneutraliteit, werden door de deputatie opgenomen in het vergunningsbesluit van 16 december 2021 (voorwaarden 50 tot en met 53).

In de nota aan de GOVC van 19 april 2022 naar aanleiding van de GOVC-zitting op 22 april 2022 verklaarde de aanvrager de hierin gevraagde onderzoeken te zullen uitvoeren:

“Daarenboven zal IOB periodiek studiewerk verrichten omtrent de toekomstroutes die in het MER worden besproken teneinde netto CO₂-neutraliteit te bereiken en hierover rapporteren, waarna zij technisch en economisch haalbare maatregelen implementeert in het project. Hetzelfde geldt voor het onderzoek naar biogebaseerde grondstoffen als alternatief voor ethaan.” en

“Daarenboven wordt de toepassing van alternatieve, klimaatneutrale grond- en brandstoffen onderzocht. Hierbij wordt benadrukt dat in het MER het vervangen van ethaan door biograndstoffen wordt onderzocht dewelke, zodra zij op industriële schaal beschikbaar zijn en op technisch haalbare manier in de installatie kunnen worden aangewend onmiddellijk in het project kunnen worden toegepast.”

De motivering voor het opleggen van deze vergunningsvoorwaarden door de deputatie wordt gevolgd, mits enige aanpassingen, ingegeven door de vereiste rechtszekerheid en uitvoerbaarheid van de bijzondere voorwaarden (zie RvVb 13 januari 2022, nr. 2122.0362; RvS 22 juni 2017, nr. 238.599)

Meer bepaald worden een aantal voorwaarden opgenomen in de vergunning waarvan de inhoud als volgt kan worden samengevat:

1. In aanvulling op de bepalingen van artikel 3.12.2.2.1 van titel III van het VLAREM wordt binnen punt 7 van het milieubeheersysteem (volgen van de ontwikkelingen op het vlak van schonere technologieën) het volgende tweejaarlijks onderzocht:
 - de evolutie van de drie aangehaalde toekomstroutes ter reductie van de directe CO₂-emissies;

- de inzet van alternatieve, hernieuwbare en klimaatneutrale grond- en brandstoffen, waar voor de grondstoffen zowel gekeken wordt naar gerecycleerde, broeikasgasgebaseerde als biogebaseerde grondstoffen;
- de mogelijkheden naar aparte valorisatie van waterstof, via het afscheiden van waterstof uit de procesinstallaties van de ECR.

De resultaten van dit tweejaarlijks onderzoek worden gerapporteerd aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en de afdeling GOP van het Departement Omgeving (gop.ant.omgeving@vlaanderen.be). Indien van toepassing, worden de resultaten mee opgenomen in de decretale milieuaudit. De resultaten worden steeds besproken met de betrokken partijen.

Wanneer een maatregel haalbaar blijkt, wordt de realisatie ervan concreet uitgewerkt. Voor wat het afvangen en comprimeren van CO₂ betreft, wordt in het onderzoek getoetst aan de bepalingen van artikel 5.43.3.20 van titel II van het VLAREM.

Dit haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd door deskundigen ter zake, bestaande uit minstens een erkend MER-deskundige in de discipline klimaat. Het resultaat van deze onderzoeken wordt onverwijld aan het VEKA, de afdeling GOP van het Departement Omgeving (gop.ant.omgeving@vlaanderen.be) overgemaakt. Indien van toepassing, worden de resultaten mee opgenomen in de decretale milieuaudit. De resultaten worden steeds besproken met de betrokken partijen.

2. De exploitant streeft er naar om bijkomende maatregelen toe te passen om netto CO₂-neutraal te worden binnen een termijn van 10 jaar te rekenen vanaf de aanvang van de exploitatie van de inrichting, van zodra de technologieën om de CO₂-uitstoot te reduceren zich verder ontwikkelen en praktisch inzetbaar worden voor de inrichting. De inrichting wordt zo gebouwd en onderhouden dat het steeds mogelijk is en blijft één van de drie in het MER onderzochte routes naar klimaatneutraliteit toe te passen, indien één van deze maatregelen praktisch haalbaar blijkt uit de haalbaarheidsstudie, zoals opgelegd in de voorgaande voorwaarde. Indien de exploitant in dat geval geen initiatief neemt om de maatregel te implementeren (d.m.v. de voorbereiding en indiening van een aanvraag van de daartoe vereiste vergunningen en tenuitvoerlegging van deze vergunningen of het nemen van overige maatregelen), kan de vergunningverlenende overheid de vergunningsvoorwaarden ambtshalve bijstellen zodat vervolgens handhavend kan worden opgetreden.
3. Bij de bouw van het project wordt voldoende ruimte voorzien voor en wordt in het ontwerp rekening gehouden met de mogelijke toekomstige plaatsing van een Carbon Capture-installatie of een pre-combustion installatie op de ECR en de stoomketels.
4. Er worden bijkomende maatregelen genomen die de emissies tijdens de aanlegfase beperken, zoals het gebruik van efficiënte of elektrische werfmachines.

Naast de projectgeïntegreerde milderende maatregelen, die ertoe leiden dat de impact van het project op het klimaat tot een aanvaardbaar niveau beperkt zal zijn, worden met het oog op een toekomstige klimaatneutraliteit van het project tegen de vooropgestelde datum, de hierboven vermelde voorwaarden opgelegd.

Deze bijzondere voorwaarden zijn nochtans niet nodig om de hinder ten gevolge van het project tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Zij zijn ingegeven vanuit de optiek dat de aanvrager zelf voorstelt om versneld te trachten de eerste CO₂-neutrale kraker van Europa te worden. Daartoe zal de aanvrager onderzoek naar de toekomstroutes effectief uitvoeren.

Deze techniek wordt uitdrukkelijk aanvaard in rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen:

“Uit het louter gegeven dat een akoestische studie wordt opgelegd, kan niet zonder meer worden afgeleid dat de vergunningverlenende overheid op het ogenblik van haar beoordeling geen duidelijkheid of zekerheid zou hebben gehad over het al dan niet aanvaardbaar karakter van de geluidshinder, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren. Evenmin kan daaruit overigens, tegen de duidelijke bewoordingen van de bestreden beslissing in, een bekentenis worden gezien dat de geluidshinder niet aanvaardbaar zou zijn.” (RvVb 13 januari 2022, nr. RvVb-A-2122-0362.)

Artikel 73 van het Omgevingsvergunningsdecreet laat aan de vergunningverlenende overheid de mogelijkheid een studie of monitoringverplichting op te leggen aan de aanvrager. Deze monitorings- en onderzoeksverplichting is zoals vereist door artikel 74 Omgevingsvergunningsdecreet voldoende precies en kan door de aanvrager zelf worden uitgevoerd.

Op de aanvrager rust daarnaast een initiatiefverplichting aan de hand van deze studies. Zowel het initiatief om de installaties zo te bouwen dat de toekomstroutes kunnen worden geïmplementeerd, als het initiatief om de vereiste aanvraag in te dienen of om de nodige maatregelen te nemen, rust exclusief op de aanvrager.

Voor de duidelijkheid wordt hierbij opgenomen dat de vergunningverlenende overheid haar bevoegdheid tot het bijstellen van vergunningsvoorwaarden zoals voorzien in artikel 82 van het Omgevingsvergunningsdecreet kan uitputten en handhavend kan optreden indien de aanvrager haar initiatiefplicht niet uitvoert. Dit doet evenwel geen afbreuk aan het uitvoerbaarheidsvereiste.

Externe veiligheid

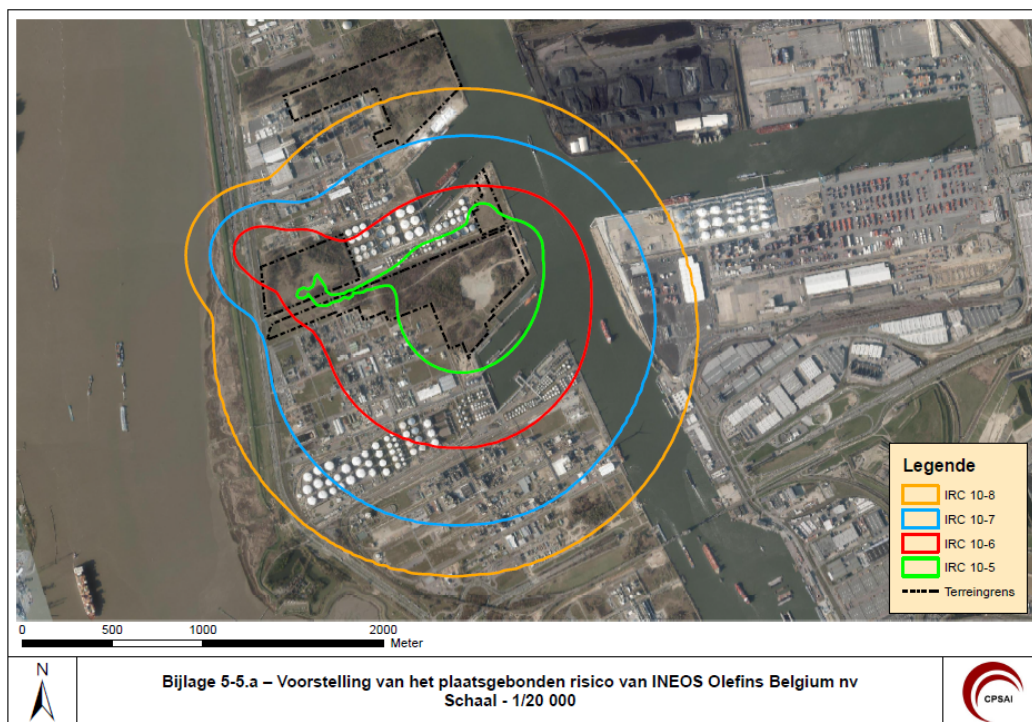
In de aanvraag is een omgevingsveiligheidsrapport (OVR) opgenomen waarin de externe risico's en de milieurisico's van de installatie worden beschreven.

Het team Omgevingseffecten (Externe Veiligheid) van de afdeling GOP van het Departement Omgeving verwijst in het gunstig advies van 21 november 2023 naar de goedkeuring van het OVR op 7 oktober 2021.

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Uit de berekening van het plaatsgebonden risico blijkt dat:

- de 10^{-5} -isorisicocontour (IRC) de terreingrens overschrijdt. Het gaat om een overschrijding van een deel van het kanaaldok en van verschillende bedrijven (Bayer, Vesta en OTSA). INEOS Olefins Belgium neemt verschillende maatregelen om mogelijke risico's vanuit de eigen inrichting op een naburige Seveso-inrichting uit te sluiten of te beperken, waardoor het effectieve risico naar externe mensen toe in realiteit zeker minder zal zijn dan berekend;
- de 10^{-6} -IRC tot maximaal 600 m over de terreingrens reikt richting het zuidwesten. De contour valt niet binnen een gebied met woonfunctie;
- de 10^{-7} -IRC tot maximaal 980 m over de terreingrens (eveneens zuidwestelijk) reikt en niet tot aan een kwetsbare locatie komt.

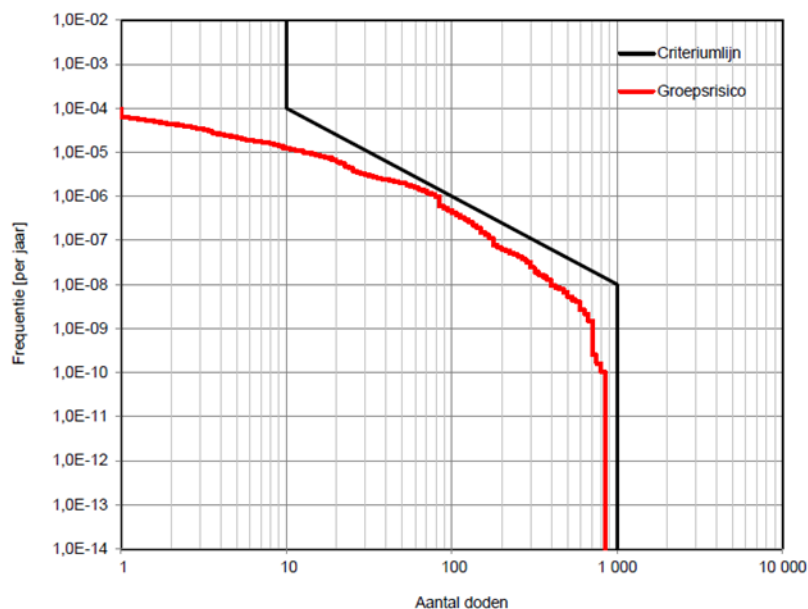

Uitgaande van bovenstaande kan besloten worden dat het plaatsgebonden risico van de inrichting beantwoordt aan de Code van Goede Praktijken inzake risicocriteria voor externe mensrisico's, met uitzondering van de 10^{-5} -contour. Ineos Olefins Belgium heeft reeds een Veiligheidsinformatieplan (VIP) opgemaakt met OTSA en Vesta en heeft ook een intentieverklaring ondertekend om dit met Bayer te doen. De ondertekende VIP's en de intentieverklaring zijn toegevoegd aan het dossier.

Groepsrisico

Op basis van de groepsrisicocurve (fN-curve) wordt besloten dat het groepsrisico van de inrichting (nipt) beantwoordt aan de Code van Goede Praktijken inzake risicocriteria voor externe mensrisico's:

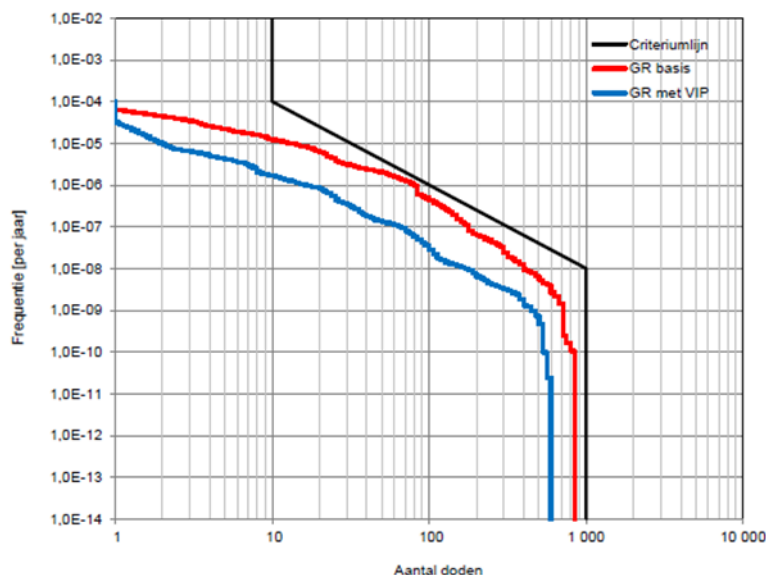
Bijlage 5-6 – Voorstelling van het groepsrisico van INEOS Olefins Belgium nv

Het maximum aantal doden dat bereikt wordt bedraagt 841.

De leidraad voor het opstellen van een veiligheidsrapport vermeldt dat één van de mogelijke specifieke maatregelen om het risico te beperken het VIP is. Ingeval bij de berekening van het groepsrisico beroep gedaan wordt op een VIP, wordt de fN-curve getoond, zowel voor de situatie met als de situatie zonder VIP. De weergave met inachtnahme van de VIP's met Vesta, OTSA en Bayer is opgenomen in het OVR:

Bijlage 5-13 – Vergelijking groepsrisicocurves INEOS Olefins Belgium met beschouwing VIPs

Domino-effecten

Binnen de maximale schadeafstanden voor de beschouwde installaties van Ineos Olefins Belgium zijn volgende bedrijven gelegen:

- IMB;
- Inovyn met op dit terrein tevens ook Air Liquide;
- Vesta;
- Bayer;
- OTSA;
- Evonik;
- ABT;
- Sea-Tank.

Domino-effecten richting naburige bedrijven zijn niet volledig uit te sluiten. De meest relevante zijn deze met de buurbedrijven Bayer, OTSA, en Vesta. Ineos Olefins Belgium neemt verschillende maatregelen om mogelijke domino-effecten vanuit de eigen inrichting op een naburige Seveso-inrichting uit te sluiten of te beperken. Ineos Olefins Belgium heeft hiertoe reeds een VIP opgemaakt met OTSA en Vesta, en heeft ook een intentieverklaring ondertekend om dit met Bayer te doen.

Een beschrijving van de relevante installatie-onderdelen van de naburige bedrijven die binnen de maximale effectafstanden gelegen zijn wordt gegeven in het confidentiële deel van het OVR. De maatregelen die door Ineos Olefins Belgium genomen worden om mogelijke domino-effecten vanuit de eigen inrichting op een naburig Sevesobedrijf uit te sluiten of te beperken zijn opgenomen in bijlage 5-11 van het confidentiële gedeelte van het OVR. Deze worden verankerd in een bijzondere voorwaarde.

Ook domino-effecten vanuit de omgeving kunnen niet volledig uitgesloten worden. De meest relevante zijn deze vanuit de buurbedrijven Vesta en OTSA. Met Vesta en OTSA werd een VIP

opgesteld. Ineos Olefins Belgium neemt zelf verschillende maatregelen om mogelijke domino-effecten vanuit de eigen inrichting op een naburige Seveso-inrichting uit te sluiten of te beperken. Een aspect hiervan betreft ruimtelijk ordening op het terrein van Ineos Olefins Belgium zelf, welke tevens escalatie van eigen installatie-onderdelen als gevolg van een zwaar ongeval op een naburig bedrijf dient te voorkomen/beperken.

Milieurisicoanalyse

De relevante stoffen in het kader van milieurisico's zijn voornamelijk deze met het GHS09-symbool:

1. Katalysator;
2. Dimethyldisulfide;
3. Ammoniumhydroxide;
4. Solventen (bv. penteen, xyleen, ...);
5. Toevoegstoffen waterbehandeling stoomketels;
6. Toevoegstoffen waterbehandeling koeltorens;
7. Additieven waterzuivering;
8. Diesel.

Op basis van de analyse van de preventieve en mitigerende maatregelen in het confidentiële gedeelte van het OVR (veelal structureel van aard, aangevuld met organisatorische elementen en gebaseerd op de meest recente BBT-aanbevelingen) wordt door de VR-deskundige besloten dat Project One voldoende maatregelen voorziet om:

- de verspreiding van gevaarlijke producten in het milieu (bodem & grondwater; oppervlaktewater, lucht) tegen te gaan;
- de opvang van bluswater voor een aanzienlijke tijd kan garanderen, waardoor de mogelijkheid voor het nemen van remediërende maatregelen aanwezig is en de kans op verspreiding van een verontreiniging naar het oppervlaktewater beperkt is.

Er kan volgens de deskundige dan ook gesteld worden dat het milieurisico afdoende beheerst wordt.

Grensoverschrijdende effecten

Grensoverschrijdende effecten naar mensen, alsook grensoverschrijdende domino-effecten zijn uit te sluiten. Hetzelfde wordt gesteld over impact naar het milieu. Ook grensoverschrijdende effecten richting water toe zijn niet te verwachten.

De maatregelen ter beperking van de kans op een zwaar ongeval en de gevolgen in geval van een zwaar ongeval die zijn opgenomen in het OVR moeten worden nageleefd. Dit wordt in een bijzondere voorwaarde opgenomen.

Overige veiligheidsaspecten

Er is een fakkelsysteem waarbij bij calamiteiten onderdelen van de installatie kunnen geïsoleerd worden waardoor slechts een beperkt deel van de procesgassen afgefakkeld moeten worden. Er worden 3 afgeschermd grondfakkels voorzien van 20 m hoog zonder zichtbare vlam die kunnen ingezet worden bij opstarten, stilleggen of kleinere incidenten. Daarnaast is er één open torenfakkel van 208 m hoog voorzien die uitsluitend in absolute noodsituatie wordt geactiveerd waarbij om veiligheidsredenen op korte tijd een grote hoeveelheid gas moet worden geëvacueerd. Deze situaties komen dus slechts zeer uitzonderlijk voor (circa 2 u/jaar).

Het bedrijf voorziet in de eigen productie van elektriciteit waardoor in geval van stoomuitval op het hoogspanningsnet, het bedrijf in dienst kan blijven en dus geen noodstop met activering van de fakkels moet uitvoeren.

Het bedrijf heeft een noodplan uitgewerkt als onderdeel van het OVR.

De wettelijke scheidingsafstanden opgenomen in titel II van het VLAREM worden gerespecteerd.

De brandweer heeft een voorwaardelijk gunstig advies aan de stad Antwerpen geformuleerd op 18 oktober 2021. In kader van deze procedure heeft de stad Antwerpen opnieuw advies gevraagd aan de brandweer. Op 10 november 2023 heeft de brandweer opnieuw een voorwaardelijk gunstig advies geformuleerd aan de stad Antwerpen. De voorwaarden en opmerkingen uit dit advies, met het oog op de brandveiligheid, kunnen integraal aan de vergunning worden gehecht.

Met betrekking tot de ligging nabij nutsvoorzieningen en pijpleidingen werden verschillende adviezen gevraagd. De volgende adviezen werden ontvangen:

- de bv Petrochemical Pipeline Services: voorwaardelijk gunstig;
- Inovyn Manufacturing Belgium: voorwaardelijk gunstig;
- TotalEnergies Olefins Antwerp: voorwaardelijk gunstig;
- de nv Air Liquide Industries Belgium: voorwaardelijk gunstig;
- de Fluxys Belgium: voorwaardelijk gunstig.

De naleving van de voorwaarden in deze adviezen wordt opgelegd in de vergunningsvoorwaarden.

Gezien de aanwezigheid van een spoorlijn en andere spoorinfrastructuur in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied werd advies gevraagd aan de nv Infrabel. Deze verleende op 24 oktober 2023 een gunstig advies op voorwaarde dat, indien bij de uitvoering gebruik zou gemaakt worden van torenkranen die bij incident op het spoor kunnen terechtkomen of indien er werken uitgevoerd zouden worden op een afstand kleiner dan 4,5 m van Infrabelspoor, dan is een aparte Infrabel-toelating vereist en gelden een aantal veiligheidsvoorwaarden. Ook voor de bronbemaling waarvoor zettingen ter hoogte van de sporen van Infrabel te verwachten zijn, is een aparte Infrabel-toelating vereist. Het naleven van het advies van Infrabel wordt opgenomen in de vergunningsvoorwaarden.

Het Directoraat-generaal Luchtvaart van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer verleende op 30 oktober 2023 een gunstig advies op voorwaarde dat de opgegeven bouwhoogtes, vermeld op voorgelegde plannen, niet worden overschreden en onder voorwaarden van het aanbrengen van bebakening van de schoorsteen/ECR torenfakkel. Indien er tijdens de werken hoge kranen worden ingezet moet Skeyes tijdig worden verwittigd. Ook Defensie moet worden verwittigd over het verloop van de werken. Ook het naleven van dit advies wordt opgelegd in een vergunningsvoorwaarde.

Mits het naleven van de voorwaarden is het risico voor de externe veiligheid tot een aanvaardbaar niveau beperkt.

Geluid en trillingen

In het project-MER wordt de geluidsimpact van het beoogde project beschreven en beoordeeld (zie Hoofdstuk 6).

In kader van deze effectbeoordeling zijn in juni 2019 gedurende 4 weken en in februari 2021 gedurende 3 weken continue geluidsmetingen uitgevoerd ter hoogte van 4 meetpunten in de omgeving van het projectgebied. Twee meetpunten zijn gelegen ter hoogte van woningen in

Berendrecht en Lillo en twee meetpunten ter hoogte van het natuurgebied Galgenschoor. Deze meetpunten liggen op minder dan 500 m van een industriegebied.

In de huidige situatie wordt het geluidsklimaat van het projectgebied en de nabije omgeving bepaald door de aanwezige industriële activiteiten en slechts in beperkte mate door het verkeersgeluid. Midden 2020 lagen de productie-installaties van een naburig bedrijf stil. Daarom werden begin 2021 nieuwe metingen uitgevoerd, aanvullend op de metingen van 2019, zodat de huidige situatie op een zo meest actueel mogelijke wijze kan worden ingeschat. De metingen uit 2021 tonen echter geen duidelijke verlaging van het aanwezige geluidsniveau aan, wel in tegendeel.

Op basis van de metingen blijkt dat er tijdens de meest kritische momenten ter hoogte van het Galgenschoor, onmiddellijk naast het industriegebied, een overschrijding is van de milieukwaliteitsnorm van maximaal 2 dB(A) tot 4 dB(A) tijdens de dagperiode en met maximaal 7 dB(A) tot 9 dB(A) tijdens de avond- en nachtperiode. Ter hoogte van het meetpunt in Lillo worden overschrijdingen van de milieukwaliteitsnorm van maximaal 2 dB(A) gemeten tijdens de avondperiode tijdens de meest kritische momenten. Tijdens de dag- en nachtperiode zijn geen overschrijdingen van de milieukwaliteitsnorm vastgesteld. Gemiddeld genomen wordt er echter wel voldaan. Ter hoogte van het meetpunt in Berendrecht wordt er tijdens de meest kritische momenten de milieukwaliteitsnorm gerespecteerd tijdens de dagperiode maar tijdens de avond- en nachtperiode wordt een overschrijding van de milieukwaliteitsnorm gemeten van 4 dB(A).

Voor de evaluatie van de geluidsimpact tijdens de aanlegfase worden verschillende werfstadia onderscheiden en apart beoordeeld:

- Werfstadium A: vegetatiewijziging, afgraven teelaarde, nivellering, aanleg toegangswegen en bouw contractordorp (noordelijk en zuidelijk deel);
- Werfstadium B: terreinprofilering en funderingswerken (hoofdzakelijk zuidelijk deel);
- Werfstadium C: constructie van de gebouwen en installaties (hoofdzakelijk zuidelijk deel);

Per stadium is in het project-MER een inschatting gemaakt van het type, het aantal en de werkingsduur van de in te zetten werfmachines.

Voor de evaluatie van de geluidsimpact tijdens de exploitatiefase wordt gebruik gemaakt van gegevens van leverancier of gegevens of inschattingen van gelijkaardige installaties. Ook hier worden drie exploitatieregimes beoordeeld:

- Exploitatieregime A: representatieve doch maximale werking van de productie-installaties (continue geluidsemissie). Aangemeerde schepen worden tijdens het laden of lossen meegerekend als continue bronnen aangezien het laad- of losproces enkele uren tot een halve dag in beslag kan nemen;
 - A1: productie-installaties en aanhorigheden;
 - A2: productie-installatie en aanhorigheden en 2 kleine schepen;
 - A3: productie-installatie en aanhorigheden, 1 klein en 1 groot schip.
- Exploitatieregime B: opstart of geplande stop waarbij naast de productie-installaties ook één grondfakkel in werking is (continue geluidsemissie);
- Exploitatieregime C: ongeplande calamiteit waarbij één of meerdere fakkels kortstondig in werking zijn (incidentele geluidsemissie).

De relevante bronnen tijdens de exploitatiefase zijn allemaal gelegen op het zuidelijke deel.

De geluidsimpact van de verschillende fases en regimes is in het project-MER ingeschat met een akoestisch overdrachtsmodel. Dit betreft telkens voor ieder scenario de worst case. In het

project-MER zijn de geluidscontouren opgenomen. Daarnaast is voor een aantal relevante beoordelingspunten het geluidsniveau bepaald.

Voor de aanlegfase wordt in het project-MER nagegaan welke mogelijke verhoging van het omgevingsgeluid de geplande werken met zich meebrengen (Hoofdstukken 6.2.2.-6.2.5; 6.3 en 6.4). In de worst case situatie wordt ter hoogte van de woningen slechts een stijging van het omgevingsgeluid verwacht met maximaal 1,0 dB(A) tijdens de dagperiode. Tijdens de avond- en nachtperiode wordt geen of slechts een minieme verhoging van 0,1 dB(A) verwacht. Dit geldt voor de drie werfstadia. In het project-MER wordt dit als verwaarloosbaar beoordeeld. Ter hoogte van het Galgenschoor wordt ter hoogte van het noordelijk deel een verhoging verwacht van maximaal 1,8 dB(A) tijdens de dagperiode en van maximaal 0,2 dB(A) tijdens de avond- en nachtperiode. Voor de dagperiode is dit maximaal net een beperkt negatief effect. Dit effect wordt alleen verwacht tijdens stadium A. Voor de andere stadia en tijdens de avond- en nachtperiode is het effect als verwaarloosbaar beoordeeld. Ter hoogte van het zuidelijk deel van het Galgenschoor wordt overdag een stijging van het omgevingsgeluid verwacht tot maximaal 3,5 dB(A) tijdens de dagperiode en voor de avond- en nachtperiode wordt een verhoging van 0,9 dB(A) verwacht. De verhoging voor de dagperiode wordt in het project-MER als beperkt negatief tot zeer lokaal negatief beoordeeld. Tijdens de avond- en nachtperiode is dit effect verwaarloosbaar. In het project-MER is er ook een evaluatiepunt ter hoogte van het natuurgebied 'Opstalvallei'. Hier worden slechts verwaarloosbare effecten verwacht tijdens de aanlegfase.

Bij de effectieve exploitatiefase (hoofdstukken 6.2.2.-6.2.2.5; 6.3 en 6.5) is er in het project-MER een toetsing uitgevoerd aan de geldende VLAREM-normen. Voor de continue bronnen (exploitatieregime A en B) is getoetst aan de normen van de nacht, aangezien dit de strengste normen zijn.

Uit deze toetsing blijkt dat in exploitatieregime A (normale werking) er steeds kan voldaan worden aan de geldende geluidsnormen (na wiskundige afronding). Het hoogste specifiek geluid tijdens dit regime wordt verwacht bij de aanwezigheid van een klein en een groot schip en dit ter hoogte van beoordelingspunt 24 en in mindere mate beoordelingspunt 23. Opgemerkt moet worden dat dit beoordelingspunt weliswaar op 200 m van de inrichting is gelegen maar respectievelijk midden in het insteeddok B2 en het kanaaldok ligt. Deze zone is volledig omgeven door grootschalige industriële installaties en wordt gekenmerkt door frequent scheepvaartverkeer. De relevantie en het belang van dit beoordelingspunt voor de beoordeling van de geluidshinder voor de mens en het milieu kan in vraag gesteld worden. Ter hoogte van Berendrecht en Lillo wordt zeer ruim voldaan aan de geldende richtwaarden voor geluid. Ook ter hoogte van de natuurgebieden Galgenschoor en Opstalvallei wordt ruim voldaan aan de geldende richtwaarden. Uit de effectbeoordeling in het project-MER blijkt dat de effecten verwaarloosbaar zijn met alleen een beperkt negatief effect ter hoogte van insteeddok B2.

In exploitatieregime B (geplande start/stop) wordt ook opnieuw overal voldaan aan de geldende richtwaarden (na wiskundige afronding). De effecten worden als verwaarloosbaar beoordeeld in het project-MER. Opnieuw is beoordelingspunt 24 het meest kritische punt. Hiervoor wordt opnieuw een beperkt negatief effect ingeschat.

Exploitatieregime C (noodstop) is zeer atypisch aangezien dit geen normale bedrijfsvoering betreft. De torenfakkel zal alleen in werking zijn in geval van ongeplande incidenten en calamiteiten. De torenfakkel wordt dus alleen bij hoge uitzondering gebruikt en dit om de veiligheid van de installaties en de omgeving te garanderen. Wanneer de torenfakkel wordt geactiveerd zal de fakkel slechts zeer beperkt werken aan maximaal debiet en dus met een maximale geluidsemissie. Het fakkelsysteem is ook zo ontworpen dat eerst de grondfakkel op

maximale capaciteit in werking zal zijn en dat pas bij grote restgasstromen de torenfakkel in werking treedt.

Wanneer de exploitant op een geplande wijze stromen wil affakkelen zal gebruik gemaakt worden van de grondfakkels (exploitatieregime B). Men kan zich de vraag stellen of dergelijke uitzonderlijke gebeurtenis (calamiteit) op zich behoort tot het te beoordelen specifiek geluid van een ingedeelde inrichting of activiteit. Ter informatie werd in het project-MER de geluidsimpact van de torenfakkel in kaart gebracht en getoetst aan de richtwaarden voor incidenteel geluid. Tijdens de dagperiode worden de richtwaarden voor incidenteel geluid gerespecteerd. Tijdens de avond- en nachtperiode worden strikt genomen overschrijdingen van de richtwaarden verwacht. Ook de disciplines geluid en mens bevatten een evaluatie inzake het fakkelgeluid.

De torenfakkel is een noodinstallatie die slechts zeer uitzonderlijk in werking zal treden wanneer een veiligheidsrisico optreedt bij een ongeplande stop die niet kan opgevangen worden door de grondfakkels. Dit betreft dus geen bron die veelvuldig of met enige regelmaat geactiveerd wordt. Het mag duidelijk zijn dat deze bron dan ook duidelijk niet tot de normale werking van het bedrijf behoort en dus ook niet tot de bronnen die moeten getoetst worden aan de geldende geluidsnormen. Het toezicht op het uitzonderlijk gebruik van de torenfakkel is mogelijk via de voorgestelde bijzondere voorwaarden. Bijgevolg kan ook voor de torenfakkel gesteld worden dat de hinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt.

In het project-MER is ook de geluidsimpact van het verkeer verbonden aan de aanlegfase en de exploitatiefase beoordeeld. De omgeving van de projectzone wordt gekenmerkt door grootschalige industrie. In het project-MER komt de geluidsdeskundige tot de conclusie dat, rekening houdende met het industriegeluid, de geluidsimpact veroorzaakt door het verkeer gelinkt aan deze aanvraag, verwaarloosbaar is. Ook de geluidsimpact van het scheepvaartverkeer verbonden aan de aanvraag is mee beoordeeld in het project-MER. Tijdens de aanlegfase wordt een toename van het scheepvaartverkeer met maximaal circa 1% van het aantal binnenschepen in de huidige situatie en met maximaal circa 7% van de zeeschepen in de huidige situatie ter hoogte van op het kanaaldok. Tijdens de exploitatie wordt een maximale toename van circa 2% van het aantal binnenschepen en van circa 3,5% van het aantal zeeschepen verwacht. Dit is verwaarloosbaar.

Cumulatief (werfverkeer en aanleg- of exploitatiefase) wordt een verwaarloosbaar tot beperkt negatief effect verwacht. Ook worden geen relevante cumulatieve geluidseffecten verwacht met de werken aan de kaaimuur.

In het project-MER worden samengevat volgende milderende maatregelen voorzien:

- Aanlegfase:
 - de aannemers moeten gebruik maken van werfmachines waarvan de emissies (uitlaatgassen) minstens voldoen aan de vereisten "Stage IV", wat inhoudt dat de gebruikte machines over het algemeen dateren van na 2014;
 - Bij de keuze van de werfmachines zal bijzondere aandacht besteed worden aan de geluidsemisatie van de machines en zal in de mate van het mogelijke de voorkeur gegeven worden aan geluidsarme toestellen. In ieder geval mag het geluidsvermogeniveau van de werfmachines niet hoger komen te liggen dan de aannames die werden beschouwd in het project-MER. Batterij aangedreven werfmachines zullen zo maximaal mogelijk worden ingezet rekening houdend met het benodigd vermogen van het rollend materieel en de omvang van de aanlegfase:

- Opmaak van een inventarisatie (3-maandelijks) van de relevante bronnen/machines op de werf met vermelding van het geluidsvermogeniveau door de coördinator van de verschillende werfcontractoren;
- Toetsing van de werfmachines aan de voorwaarden van de Europese Richtlijn CEE/2000/14 omgezet in KB 6 maart 2002 betreffende het geluidsvermogeniveau van materieel voor gebruik buitenshuis door de coördinator van de verschillende werfcontractoren;
- Het voorzien van regelmatig onderhoud van de machines volgens de voorschriften van de fabrikant;
- De transportbewegingen worden geoptimaliseerd. Er wordt ingezet:
 - op aanvoer van installaties/modules via binnenscheepvaart;
 - aan- en afvoer van grond in bulk via schepen;
 - verschuiven van transporten buiten de spitsuren;
- Niet-mobiele machines op de westelijke helft van het projectgebied zullen zo ver mogelijk van het Galgenschoor voorzien worden om de impact op het Galgenschoor te milderen;
- De werktijden met betrekking tot activiteiten met een significante geluidsimpact zullen beperkt worden tot de dagperiode;
- Voorafgaand aan de uitvoering van specifiek geluidsbelastende activiteiten, waarvan een potentieel geluidseffect nabij de woningen wordt verwacht, de omwonenden duidelijk informeren over de duur en het type werkzaamheden;
- Exploitatiefase:
 - Tijdens de vordering van het project wordt nagegaan of alle leveranciersgegevens in lijn liggen met de aannames in het project-MER en of er bijgevolg voldaan wordt aan de maximaal aangenomen geluidsemissies;
- Fakkels:
 - Het gebruik van de torenfakkel wordt beperkt tot uitsluitend ongeplande procesonderbrekingen waarbij gasstromen vrijkomen die de capaciteit van de geïnstalleerde ECR-grondfakkel overschrijden;
 - Om een stabiele werking van het productieproces te behouden en de kans op een ongeplande uitval te voorkomen wordt voorzien in de volgende investeringen:
 - Gebruik van betrouwbare pompen met aanvullende instrumenten om een stabiele werking te ondersteunen en oneigenlijke activering van het uitschakelsysteem te voorkomen;
 - Gebruik van een dubbele externe stroomtoevoer door middel van twee onafhankelijke hoogspanningskabels van 380 kV om de elektrische voeding te verzekeren;
 - Bouw van een interne stroomvoorziening voor de ethaankraker, die kan voorkomen dat de ethaankraker ongepland stopt bij een stroomstoring op het externe elektriciteitsnet;
 - Bouw van 2 stoomketels welke een dubbele taak vervullen door enerzijds het proces te allen tijde te voorzien van een continue stroomtoevoer om de normale werking te voorzien en anderzijds het verbruiken van de proces afgassen om zo het affakkelen van overtollige gasstromen te verminderen;
 - Het toepassen van ontwerpnormen voor de installatieprocessen om een hoge technische beschikbaarheid te garanderen en het toepassen van geautomatiseerde systemen die de afgashoeveelheid naar de fakkels kunnen beperken door apparatuur die een fakkelwerking kan veroorzaken, automatisch uit te schakelen;

- Tijdens de verdere vordering van het project wordt nagegaan of alle aangenomen geluidsvermogens voor de fakkels in lijn liggen met de aannames in het project-MER en of er bijgevolg voldaan wordt aan de maximaal aangenomen geluidsemissies. Bij de definitieve keuze van de torenfakkel gaat de voorkeur naar het meest geluidsarme type dat beschikbaar wordt gesteld door de leveranciers.

Uit bovenstaande evaluatie blijkt dat onder normale productieomstandigheden er steeds kan worden voldaan aan de geldende richtwaarden van titel II van het VLAREM ter hoogte van de relevante punten. Tijdens de aanlegfase wordt slechts maximaal een beperkt negatief tot zeer lokaal negatief verwacht. Zowel in de aanlegfase als in de exploitatiefase is gerekend in een situatie waarbij de geluidsbronnen tegelijkertijd allemaal op vol vermogen in werking zijn. Dit is een absoluut worst case scenario. Daarnaast worden in het project-MER bijkomende milderende maatregelen voorgesteld waarbij de exploitant er zich toe verbindt om het bronvermogen van de machines en installaties of het aantal relevante geluidsbronnen te verminderen. Het naleven van de meest relevante milderende maatregelen wordt opgelegd in de bijzondere voorwaarden en verder geconcretiseerd als volgt:

- Voor de aanlegfase:
 - De exploitant maakt een inventaris van de geluidsvermogens van alle relevante geluidsbronnen op de werf om een totaal geluidsvermogen te berekenen. Een regelmatige en minstens maandelijkse update van dit document wordt gemaakt. Naast het geluidsvermogen wordt de gebruikperiode (dag/avond/nacht) aangegeven. Voor activiteiten die plaatsvinden buiten de dagperiode wordt in de inventaris een motivatie opgenomen waarom beperking tot de dagperiode niet mogelijk is. De werkelijke totale geluidsvermogenniveaus mogen hierbij de totale geluidsvermogenniveaus zoals berekend in de tabellen 6-6 en 6-7 van het project-MER niet overschrijden;
 - De meest relevante niet-verplaatsbare machines, met name stroomaggregaten, luchtcompressoren en afwateringspompen, die 's nachts in werking zijn, worden:
 - Zo mogelijk op minstens 200 m van de Scheldelaan geplaatst;
 - of voorzien van een verplaatsbaar geluidsscherm (bij voorkeur een U-vormig geluidsscherm dat 1 m hoger is dan de bovenzijde van de machine);
- Voor de exploitatiefase:
 - De exploitant houdt een inventaris bij van de geluidsvermogens van alle relevante geluidsbronnen op de inrichting om een totaal geluidsvermogen te berekenen. De werkelijke totale geluidsvermogenniveaus mogen hierbij de totale geluidsvermogenniveaus zoals opgenomen in de tabellen 6-12 en 6-13 van het project-MER niet overschrijden. Bij relevante wijzigingen wordt deze inventaris en het totaal geluidsvermogen geactualiseerd;
 - De exploitant moet bij de definitieve keuze van de torenfakkel opteren voor het meest geluidsarme type dat beschikbaar wordt gesteld door de leveranciers. Dit kan aangetoond worden aan de toezichthouder. Het maximaal geluidsvermogen van de torenfakkel bij maximale werking mag niet hoger zijn dan 133,5 dB(A);
 - In toepassing van artikel 4.1.12.2 en artikel 4.1.12.3 van titel II van het VLAREM wordt telkens de torenfakkel wordt gebruikt in noodsituaties de toezichthouder zo snel mogelijk op de hoogte gesteld.
 - In een logboek wordt bijgehouden wanneer het affakkelen met de torenfakkel is gestart, gestopt en hoeveel gassen zijn afgefakkeld. Ook wordt steeds de

mogelijke oorzaak onderzocht en worden de nodige maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen.

Bijgevolg kan gesteld worden dat de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt.

De geluidsimpact van het project op de gezondheid van omwonenden wordt in het project-MER als verwaarloosbaar beoordeeld. Het gebruik van de torenfakkel kan mogelijk wel voor een zeer tijdelijk verhoging van omgevingsgeluid veroorzaken. Dit is echter het geval bij een duidelijk veiligheidsrisico dat niet kan opgevangen worden door de grondfakkels. Dit komt slechts uitzonderlijk voor. De geluidsimpact van de torenfakkel op de gezondheid wordt in het project-MER als beperkt negatief beoordeeld.

In het advies van het Departement Zorg wordt aanbevolen om de geluidsimpact ter hoogte van de woonkernen op te volgen. Het Departement Zorg erkent dat de geluidsimpact van de aanvraag ter hoogte de woonkernen beperkt is. Het opvolgen van het algemene geluidsniveau ter hoogte van woonkernen (al dan niet veroorzaakt door de Antwerpse havenbedrijven), kan niet toegewezen worden aan één bedrijf. Het Departement Zorg stelt hier ook geen bijzondere voorwaarde voor. De vergunningverlenende overheid ziet evenmin een reden om een bijzondere voorwaarde op te leggen.

Er wordt tijdens de aanlegfase geen trillingshinder verwacht. De funderingen zullen worden uitgevoerd met schroeffunderingsmachines. Er zullen geen funderingspalen geheid worden. Bij plaatsing van de damwanden zal gebruik gemaakt worden van een druktechniek, waarbij de damwanden met behulp van een kraan en hydraulische drukmachine in de grond worden geschoven. Deze beide methoden zijn een geluids- en trillingsarme uitvoeringsvariant. Dit wordt als milderende maatregel vermeld in het project-MER en wordt als bijzondere voorwaarde opgenomen.

Licht en stralingen

De aanvraag is gelegen in industriegebied, zijnde de zeehaven van Antwerpen. De haven is gekenmerkt door grootschalige infrastructuur, onder andere grootschalige chemische installaties. Dergelijke installaties, dus ook de aangevraagde installatie, worden omwille van veiligheidsredenen verlicht. De verlichting moet voldoen aan de bepalingen van hoofdstuk 4.6 van titel II van het VLAREM om overmatige hinder en aanschijnen van aanpalende percelen te vermijden.

De torenfakkel wordt alleen in noodsituaties gebruikt.

De impact op de omgeving wordt hierdoor beperkt. De impact op de gezondheid wordt als verwaarloosbaar beoordeeld in het project-MER.

In het advies van het Departement Zorg worden voorwaarden voorgesteld om de lichthinder te beperken. Deze zijn echter voldoende ondervangen in de doelvoorschriften van hoofdstuk 4.6 van titel II van het VLAREM hieromtrent waardoor de voorgestelde voorwaarde niet weerhouden worden.

Watertoets

Overeenkomstig artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid moet de aanvraag onderworpen worden aan de watertoets. Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 en latere wijzigingen stelt nadere regels vast

voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 1.2.2 van het decreet integraal waterbeleid en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

Hemelwater en overstromingen

In hoofdstuk 9 van het project-MER werden de wateraspecten van het project onderzocht. De projectzone is momenteel niet verhard. Er wordt circa 74.320 m² van het noordelijk projectgebied verhard en circa 261.000 m² in het zuidelijk projectgebied.

De aanvraag is niet gelegen in effectief of mogelijk overstromingsgevoelig gebied of een recent overstroomd gebied. De aanvraag is niet gelegen in een signaalgebied. Bij de evaluatie van deze aanvraag zijn ook de recente fluviale, pluviale en kustoverstromingsgevaarkaarten betrokken (Bron: <https://www.waterinfo.be/overstromingsrichtlijn>). De overstromingsgevaarkaarten werden voor 3 kansscenario's (kleine kans, middelgrote kans en grote kans op overstromingen) opgemaakt en dit zowel voor overstromingen vanuit zee (kust), vanuit waterlopen (fluviaal) als door intense neerslag (pluviaal). Daarbij werd ervoor gekozen om zowel kaarten voor het huidige klimaat als voor toekomstige klimaat (met klimaatprojectie 2050) op te maken.

Voor het projectgebied blijkt geen overstromingsgevaar te bestaan wanneer rekening wordt gehouden met het huidige klimaat. Wanneer de kaarten worden geconsulteerd waarbij rekening wordt gehouden met het toekomstig klimaat, wordt ook geen overstromingsgevaar of -risico verwacht veroorzaakt vanuit waterlopen (fluviaal) of vanuit de zee. In het zuidelijk projectgebied is er een kleine zone (maximaal 7.500 m²) waar er een risico bestaat op overstromingen door intense neerslag rekening houdend met het toekomstig klimaat. Daarbij wordt op deze kaarten een grote kans (terugkeerperiode circa 10 jaar) op een waterdiepte van circa 13 cm, een middelgrote kans (terugkeerperiode circa 100 jaar) op een waterdiepte van circa 32 cm en een kleine kans (terugkeerperiode circa 1.000 jaar) op een waterdiepte van 56 cm aangegeven. Deze kaarten zijn gebaseerd op het huidige terreinprofiel. Naar aanleiding van het huidige project wordt het terreinprofiel aangepast waardoor de maaiveldniveaus hoger zullen liggen. Er kan worden aangenomen dat de kaart met overstromingsgevaar er dus anders zal uitzien na de werken. Bij het ontwerp van de installaties is voorzien om de installaties hoog genoeg te bouwen om hiermee rekening te houden. Het risico op overstromingen is dus verwaarloosbaar, ook rekening houdende met de verwachte klimaatwijzigingen.

In het hoofdstuk klimaat van het project-MER wordt ook de kwetsbaarheid van het project voor klimaatverandering besproken en wordt eveneens verwezen naar bovenvermelde fluviale, pluviale en kustoverstromingsgevaarkaarten.

Er wordt in het project-MER geconcludeerd dat het overstromingsrisico in een toekomstig klimaat te wijten is aan oppervlakkige afstroming en niet aan overstroming vanuit de Schelde. Dit kan worden verklaard door de historische ophoging van het havengebied met gemiddeld vijf meter in de jaren 60, zoals ook beschreven in hoofdstuk 'Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie' van het project-MER.

Het gaat hierbij overigens om beperkte zones. Na ophoging van het terrein en uitvoering van de kraker is ook dit risico verwaarloosbaar.

Uit het project-MER en de bij de aanvraag gevoegde plannen blijkt deze ophoging van het terrein afdoende. De verdere ophoging van het terrein wordt besproken in het project-MER waarbij aangegeven wordt dat het noordelijk deel opgehoogd wordt tot 7,60 mTAW. De hoogte van het Zuidelijk deel zal zich bevinden tussen 7 en 9 mTAW. (project-MER, hoofdstuk 3, p. 3-5)

en 3-6) Het is dus duidelijk uit de plannen op te maken dat de installaties zich op een aanzienlijk hoger maaiveldniveau zullen bevinden.

De beroepers tonen niet aan dat deze conclusie uit het project-MER onjuist is. Uit de studie van Deltares en het nieuwsbericht van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) waarnaar de beroepers verwijzen, blijkt geenszins wat de impact van de zeespiegelstijging en het toekomstig klimaat op het projectgebied zal zijn. Bovendien wijzen deze studie en nieuwsbericht niet op andere prognoses tot 2050.

Bovendien wordt verder onderzoek naar overstromingsgevaar op beleidsniveau uitgevoerd. Hierbij kan worden verwezen naar het Masterplan Kustveiligheid, Kustvisie en het SIGMA-plan. Het kan niet worden verwacht van de vergunningverlenende overheid, noch van de MER-deskundige dat zij dit omvangrijk onderzoek project per project uitvoeren.

Daarnaast vermeldt het omgevingsveiligheidsrapport en project-MER (onder meer in hoofdstukken 3.4.11 en 6.5.1) dat er procedures zijn voorzien voor zowel geplande stops van de installatie als noodstops. Deze procedures zijn bedoeld om de installaties op veilige wijze stil te leggen in het kader van een noodgeval of gepland onderhoud.

Dezelfde procedures kunnen toegepast worden in het kader van een overstromingsrisico.

Het hemelwater dat op de verharde oppervlakte van het contractordorp terecht komt, wordt opgevangen in verschillende hemelwatertanks met een overloop naar de infiltratievoorzieningen met opnieuw een overloop naar het kanaaldok. Het opgevangen hemelwater wordt gebruikt voor sanitaire toepassingen en schoonmaak. Het hemelwater dat op de niet verharde zones valt, kan ter plaatse infiltreren.

Het hemelwater van de gebouwen wordt opgevangen in hemelwatertanks met een overloop naar een infiltratiesysteem en met een overloop naar de hemelwaterriolering. Het hemelwater afkomstig van de verharde oppervlaktes in het zuidelijk projectgebied wordt opgevangen in een watertank voor hergebruik. Een beperkt gedeelte van het terrein, namelijk de zone van de ethaantank, het kadegebied en de C5+-tank) zal rechtstreeks afwateren naar het Kanaaldok via een KWS-afscheider. Dit deel ligt te laag om te kunnen aansluiten op het regenwatersysteem. Infiltratie is hier ook niet aangewezen omwille van het drainagesysteem nabij de kaaimuur. Het is aangewezen om hiervoor ook de nodige voorwaarden met betrekking tot controle- en monitoring op te leggen in de bijzondere voorwaarden.

Het hemelwater dat op de parkings en de grindzones terecht komt kan ter plaatse infiltreren.

Het niet-verontreinigd hemelwater wordt dus maximaal ingezet voor sanitaire toepassingen en als koelwater.

Het potentieel verontreinigd hemelwater wordt opgevangen in twee bekkens voor hergebruik. Er is een first flush systeem voorzien dat het eerste regenwater opvangt dat mogelijk restconcentraties van koolwaterstoffen bevat. Het first flushbekken is 1.653 m³ groot. Wanneer dit bekken vol is wordt het hemelwater verder opgevangen in een second flush opvangbekken van 1.650 m³. Aangenomen wordt dat het regenwater in dit second flushbekken minder vervuild zal zijn. Na de regenbui wordt het hemelwater in beide bekkens geanalyseerd. Indien het opgevangen water aan de kwaliteitseisen voldoen kan het water van één of beide bekkens ingezet worden als koelwater. Gelet op de hoge vraag aan koelwater, zal het opgevangen water snel ingezet worden waardoor de opvangcapaciteit snel terug beschikbaar zal zijn. Wanneer het opgevangen hemelwater uit één of uit beide bekkens niet voldoet aan de kwaliteitseisen wordt het gezuiverd in de waterzuiveringsinstallatie.

Wanneer bij hevige regenval beide opvangbekkens vol zijn, wordt het hemelwater via een overloop naar een derde bekken waarna het geloosd wordt in het dok. Het derde bekken fungeert als KWS-afscheider. Het is aangewezen om hier ook de nodige voorwaarden met betrekking tot controle- en monitoring op te leggen in de bijzondere voorwaarden.

In het project-MER wordt ingeschat dat circa 52% van het hemelwater dat op het zuidelijk projectgebied valt, nuttig zal gebruikt worden, circa 34% zal infiltreren en circa 14% zal worden geloosd.

Tijdens de aanlegfase wordt de vegetatie verwijderd. Dit kan tijdelijk resulteren in een verhoogde infiltratiecapaciteit van regenwater. Ook wordt de aanleg van een aantal verhardingen voorzien. Deze blijven grotendeels behouden tijdens de exploitatiefase.

De gewestelijke verordening hemelwater is van toepassing op deze aanvraag. Met betrekking tot de toets aan deze verordening wordt verwezen naar onderstaande beoordeling.

Verbruik

Tijdens de aanlegfase zullen de installaties getest worden op hun lekdichtheid. Hiervoor zijn grote hoeveelheden testwater nodig. De duurtijd van die individuele testen is beperkt tot 30 dagen. Hiervoor zal stadswater gebruikt worden omwille van kwaliteitsvereisten. Om het waterverbruik te verminderen, zal dit testwater zo maximaal mogelijk meermaals ingezet worden voor tests bij verschillende installaties. Dit water kan zonder verdere behandeling op het einde van de tests geloosd worden in het kanaaldok.

Voor de waterbehoefte van het bedrijf tijdens de exploitatiefase wordt gebruikt gemaakt van stadswater (367 m³/uur), deminwater (333 m³/h) en regenwater (19 m³/uur). Drainagewater (1 m³/uur) kan ook ingezet worden wanneer voorradig. De totale waterbehoefte betreft dus 720 m³/uur.

In het project-MER worden de onderzochte opties weergegeven om het stadswaterverbruik te beperken. Er kan gesteld worden dat er voldoende onderzoek is gevoerd naar alternatieven. Hierbij moeten de kwaliteitseisen steeds voor ogen gehouden worden. Het gebruik van het effluent van de waterzuiveringsinstallatie blijkt niet mogelijk gelet op de verwachte concentratie van mineralen in het effluent. Het hergebruik (na verdere behandeling) van het effluent kan volgens het project-MER zorgen voor een beperkte daling van 5% van het waterverbruik.

Het gebruik van oppervlaktewater na behandeling is niet evident gelet op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Ook hier zou een behandeling via omgekeerde osmose tot een opconcentratie leiden van polluenten die opnieuw moeten geloosd worden. Door het hoge zoutgehalte is het gebruik van oppervlaktewater allesbehalve evident gelet op de kwaliteitseisen voor het koelwater.

Het stadswater en het deminwater wordt voorzien door de watermaatschappij waarmee de aanvrager contracten afsluit en wordt met leidingen aangevoerd. In het bestreden besluit is een voorwaarde opgenomen omtrent een calamiteitenplan voor de drinkwatervoorziening met betrekking tot droogte. Het is de verantwoordelijkheid van de watermaatschappij om haar contractuele verplichtingen ten aanzien van de aanvrager en de maatschappelijk verplichtingen met elkaar te verzoenen en na te komen. De watermaatschappij moet dergelijk calamiteitenplan opmaken in geval van droogte. De aanvrager heeft ook geen enkele impact

op de realisatie van een mogelijk calamiteitenplan. Bijgevolg is het niet aangewezen om een bijzondere voorwaarde hieromtrent op te nemen.

De verplichtingen van watermaatschappij zijn wettelijk verankerd. In het uitvoeringsbesluit van het gecoördineerd Decreet integraal waterbeleid van 15 juni 2018 worden door de Vlaamse Regering aan de waterleverancier openbare dienstverplichtingen opgelegd die betrekking hebben op de exploitatie, onderhoud en ontwikkeling van het waterdistributienetwerk en het verzekeren van de dienstverlening. (artikel 2.5.1.1 Decreet integraal waterbeleid)

De watermaatschappij moet alle passende middelen inzetten om de continuïteit van de waterlevering op elk moment te verzekeren en neemt passende maatregelen om te kunnen voorzien in de toekomstige behoeften van water en moet langetermijnvoorzieningsplannen opstellen. (artikel 3 BVR 8 april 2011; artikel 3/1 BVR 13 december 2002, opgeheven en vervangen door artikel 24 BVR 20 januari 2023).

Het Decreet Integraal Waterbeleid voorziet tevens in mogelijkheden om tijdelijke beperkingen op gebruik bij schaarste. (artikel 2.2.1, §3 DIW)

Daarnaast voorziet de aanvrager procedures voor zowel geplande stops als noodstops om de installatie op veilige manier stil te leggen. Deze procedures kunnen ook toepassing vinden in het geval er onvoldoende stadswater zou kunnen worden aangeleverd.

Beroepers kunnen dus niet worden bijgetreden indien zij voorhouden dat de verplichtingen van een aanvrager in kader van een milieueffectenbeoordeling zo ver gaan dat zij aan gelijkaardige verplichtingen als de watermaatschappij zou moeten voldoen.

Hoewel de beroepers gevolgd worden in de zin dat het calamiteitenplan niet kan worden opgemaakt door de aanvrager, kan hun argument met betrekking tot de deugdelijkheid van het project-MER niet worden bijgetreden.

In het project-MER wordt verwezen naar het strategisch plan van de betrokken watermaatschappij opgesteld in samenwerking met VMM, waarin wordt verwezen met de droge periode uit 2019. (Bron: VMM, Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen, 2021) Het plan vermeldt hierbij dat in 2019 de normale productie kon worden aangehouden. Daarnaast vermeldt het plan dat wordt ingezet op verlaagde afhankelijkheid van het Albertkanaal door een wisselwerking tussen de verschillende watermaatschappijen.

In het project-MER wordt vervolgens geconcludeerd dat de watervoorziening in de toekomst voor zowel residentiële als industriële klanten, rekening houdende met droogteperiodes gegarandeerd kan blijven. (project-MER onderdeel 14.4.3.2.2, pagina 14-54) Hiermee worden de effecten van het project op klimaat afdoende getoetst.

Het water wordt vooral gebruikt:

- Als koelwater: deminwater, regenwater en deels met stadswater;
- Als proceswater en voor stoomproductie: deminwater en stadswater;
- Voor sanitaire toepassingen: regenwater en stadswater;
- Als bluswater: stadswater.

Het koelwater wordt ingezet in de open koelsystemen. Om het water geschikt te maken voor gebruik in de koeltoren worden chemicaliën toegevoegd die bijvoorbeeld beschermen tegen corrosie of microbiologische groei. De spui wordt behandeld in de waterzuiveringsinstallatie.

Voor het bluswater wordt een bluswatervoorraad van 8.200 m³ voorzien.

Grondwater

In het project-MER is de impact van het project op het grondwater besproken en beoordeeld, zowel voor de aanlegfase als voor de exploitatiefase. Hiervoor is een grondwatermodel opgemaakt. In de aanvraag is ook een hydrogeologische studie opgenomen met betrekking tot de grondwateronttrekkingen. Bij de beoordeling zal ook rekening worden gehouden met secundaire effecten, zoals verzilting, mobiliteit van gekende verontreiniging, zettingen en de impact op grondwaterwinningen in de buurt.

Met betrekking tot de impact van de grondwaterwinningen op grondwaterafhankelijke vegetaties wordt verwezen naar de natuurtoets.

Aanlegfase

Voor het uitvoeren van boringen zijn geen bronbemalingen noodzakelijk. Naast de boringen moeten er in kader van het geotechnisch onderzoek ook maximaal 64 proefsleuven gegraven worden van gemiddeld 10 tot 12 m lang, circa 60 cm breed en maximaal 1,8 m diep. Hiervoor is voor sommige sleuven een beperkte bronbemaling nodig van circa 3 dagen per sleuf. Er wordt op maximaal 3 locaties tegelijk dergelijke sleuven gemaakt en dus ook bemalingen uitgevoerd.

Het opgepompte water van de bemalingen voor de sleuven zal bij het begin van de bemaling bemonsterd worden met betrekking tot de mogelijke verontreinigingsparameters. Aangezien de bemalingen voor de sleuven slechts 3 dagen duren, heeft het dagelijks analyseren van het bemalingswater weinig zin. De resultaten van de analyses zullen pas ontvangen worden nadat de bemaling reeds is gestopt. Ook wordt er geen relevante mobiliteit van polluenten verwacht bij dergelijke beperkte bemaling.

Indien er verontreiniging vastgesteld wordt, zal het bemalingswater worden gebufferd en in een mobiele waterzuivering behandeld. Indien er kan voldaan worden aan de geldende normen, dan zal het bemalingswater niet behandeld worden en kan het onmiddellijk over het terrein vloeien zodat het terug kan infiltreren. De mobiele waterzuivering wordt voorzien van de nodige modules aangepast aan de te verwijderen pollutent. Het bemalingswater wordt gezuiverd tot het kan voldoen aan de milieukwaliteitsnormen voor grondwater (bijlage 2.4.1 van titel II van het VLAREM). Voor de polluenten die niet in deze bijlage zijn opgenomen, worden in het project-MER de volgende specifieke normen voorgesteld:

Parameter	Voorgestelde norm (µg/l)*
Benzeen	2
MTBE	20
1,2-cis-dichlooretheen	5
Vinylchloride	2
Trichloormethaan	5
Dichloormethaan	5
1,1,2-trichloorethaan	5
1,2-dichloorethaan	5
1,2,3-trichloorpropaan	0,00128
Aniline	0,96
Alachloor	1,6
Diallaat	0,96
Benzothiazol (BT)	1,84
Benzothiazolol (BTOH)	1,84
2-Mercaptobenzothiazole (MBT)	1,84
Triallaat	1,1

Triethylamine (TEA)	9,6
Monochloorbenzeen	5

* indien opgegeven infiltratienorm lager is dan de haalbare detectielimiet voor de betreffende component, geldt de detectielimiet van het aangestelde laboratorium als infiltratienorm.

Hierbij moet opgemerkt worden dat conform de bepalingen van artikel 5.53.6.1.1, §4 van titel II van het VLAREM het bemalingswater dat terug in de grond wordt ingebracht moet voldoen aan de milieukwaliteitsnormen, bedoeld in artikel 2.4.1.1 van titel II van het VLAREM. In artikel 2.4.1.1 van titel II van het VLAREM wordt verwezen naar de richtwaarden vermeld in artikel 1 en 2 van bijlage 2.4.1. Hiervan kan niet afgeweken worden. Voor parameters die niet opgenomen zijn in bijlage 2.4.1 van titel II van het VLAREM zijn de rapportagegrenzen voor grondwater uit het compendium voor de monsterneming, meting en analyse van water (WAC) van toepassing. Hiervoor moeten geen bijzondere voorwaarden worden opgelegd. Er moet voldaan worden aan de bepalingen van het VLAREM. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor PFAS.

Wanneer na de zuivering aan deze normen voldaan kan worden, zal het bemalingswater over het terrein vloeien, waardoor het uiteindelijk terug in de grond zal kunnen infiltreren. Er wordt dus geen bemalingswater geloosd in oppervlaktewater. In de bijzondere voorwaarden moeten voorwaarden rond de monitoring en zuivering van het bemalingswater opgelegd worden.

De exploitant vraagt bijstelling van artikel 5.53.6.1.1, §3 van titel II van het VLAREM voor de behandeling van bemalingswater voorafgaand aan infiltratie. De bijstelling is nodig om retour mogelijk te maken in toepassing van artikel 5.53.6.1.1, §2 van titel II van het VLAREM gelet op de mogelijke verontreiniging die aanwezig zou kunnen zijn in het bemalingswater van de proefsleuven. Een mobiele waterzuiveringsinstallatie zal voorzien worden om het bemalingswater te zuiveren voordat het geherinfiltrereerd wordt. Zo kan er voldaan worden aan de geldende normen voor het retourneren van bemalingswater. De gevraagde bijstelling kan worden aanvaard.

Het debiet is maximaal 484 m³/dag over de verschillende zones. In deze maximale debieten is een veiligheidsmarge van 25% opgenomen. Het is echter niet aangewezen om dergelijke veiligheidsmarge te vergunnen. Het debiet kan bijgevolg beperkt worden tot maximaal 387 m³/dag en 12.843 m³/jaar in totaal. Het voorwerp van de vergunning moet ook hieraan aangepast worden, waarbij hogere debieten moeten worden geweigerd. Naast maximale dag- en jaardebieten is het ook aangewezen om het maximale totale debiet op te leggen in de voorwaarden.

Gelet op de voorgestelde aanpak wordt in het project-MER de impact van deze bemalingen voor sleuven op de grondwaterkwaliteit en -kwantiteit verwaarloosbaar geacht.

Voor de aanlegfase worden ook diverse bemalingen voorzien voor de aanleg van infrastructuur. Er werd aan de hand van het grondwatermodel de effecten onderzocht voor 3 scenario's:

- Scenario A: geen maatregelen met betrekking tot grondwater. Dit scenario geeft de maximale grondwaterverlaging weer;
- Scenario B: het voorzien van infiltratietechnieken met damwanden (of equivalente techniek) op locaties waar zettingen verwacht worden. Er wordt ingeschat dat circa 50% van het grondwater kan infiltreren en 50% zal geloosd worden, eventueel na zuivering indien nodig;
- Scenario C: het volledig omringen van het zuidelijk deel van de projectzone met damwanden (of equivalente techniek) met lozing van het bemalingswater in het Kanaaldok, eventueel na zuivering indien nodig;

Scenario C heeft hierbij de voorkeur van de aanvrager omdat dit de meeste garanties biedt dat de impact naar zettingen en het verplaatsen van verontreiniging beperkt wordt. Als back-up wordt scenario B ook weerhouden en besproken in het project-MER. Voor het noordelijk deel zijn de bemalingen beperkt. Hiervoor wordt de evaluatie gemaakt zonder preventieve maatregelen zodat de worst case wordt beoordeeld. Het toepassen van scenario C blijkt de minste impact hebben op de omgeving. Het is aangewezen dat het toepassen van dit scenario wordt opgelegd in de voorwaarden.

De bemalingen voor de specifieke constructies en installaties moet gebeuren tot 0,5 m onder de bouwdiepte. Dit verschilt uiteraard naar gelang de te bouwen installatie of constructie. De verschillende zones met hun bouwdiepte zijn weergegeven in het project-MER en zijn opgenomen in het grondwatermodel. Er worden 4 diepere bemalingen voorgesteld. De bemaling voor deze diepe bekkens gebeurt binnen waterremmende wanden (damplanken) die aangezet worden op circa 23 m-mv in het kleiige zand van Kruisschans.

De bemalingen zullen gebeuren gedurende 25 maanden. Niet alle bemalingen gebeuren tegelijkertijd. Er is een bemalingsschema opgenomen in het project-MER. Hierbij is ook rekening gehouden met het aandeel mogelijks verontreinigd en niet-verontreinigd bemalingswater.

De volgende volumes te lozen en te infiltreren bemalingswater wordt weergegeven in het project-MER:

Scenario	Te lozen debiet (m ³)	Te infiltreren debiet (m ³)
A	457.400	/
B	368.600	164.600
C	409.500	/

In de hydrogeologische studie wordt voor scenario C het totale debiet over de volledige bemalingsperiode opgesplitst in 360.000 m³ uit het freatische aquifer en 49.500 m³ uit het gespannen aquifer met een maximaal dagdebiet van respectievelijk van 3.810 m³/dag en 152 m³/dag. In de studie wordt er nog een veiligheidsmarge van 25% gehanteerd waardoor er hogere debieten worden aangevraagd. Het is echter niet aangewezen om dergelijke veiligheidsmarge te vergunnen. De debieten kunnen bijgevolg beperkt worden tot de debieten die hierboven vermeld worden, dus exclusief de veiligheidsmarge. Het voorwerp van de vergunning moet ook hieraan aangepast worden. Naast maximale dag- en jaardebieten is het ook aangewezen om het maximale totale debiet op te leggen in de voorwaarden.

In het project-MER zijn de grondwaterverlagingen bepaald voor twee aquifers. Voor het freatisch aquifer worden de volgende invloedsstralen berekend:

Scenario	Invloedsstraal
A	425 m – 725 m
B	425 m – 600 m
C	425 m – 480 m

Voor de gespannen aquifer is de invloedsstraal ruimer. De verschillen zijn echter beperkt met circa 1.950 m voor scenario A en circa 1.760 m voor scenario B en C. De grootste effecten worden verwacht ter hoogte van de projectzone en het omliggende industriegebied.

In scenario C wordt er lokaal een tijdelijke verhoging van de grondwatertafel verwacht. Dit effect wordt in het project-MER als verwaarloosbaar beoordeeld.

Het grondwaterpeil zal zich na de werken herstellen. Het betreft dus een tijdelijk effect. In het project-MER wordt de impact van de bemalingen op de grondwaterkwantiteit als beperkt negatief beoordeeld.

De volgende monitoring wordt voorzien conform hoofdstuk 9 van de hydrogeologische studie:

- Debietmeting: Het monitoren van de onttrokken en geloosde debieten met verzegelde debietmeters is nodig voor de verschillende pompeenheden. Bovendien is de monitoring van het geloosde volume voor de verschillende lozingsplaatsen nodig om de infiltratievolumes te kunnen bepalen;
- Aanleg peilbuizen: er wordt één peilbuis per bemalingszone aangelegd:
 - 19 in de freatisch aquifer: 13 in het zuidelijk projectgebied en 6 in het noordelijk projectgebied
 - Minimaal 4 in de gespannen aquifer bij de diepe uitgravingen.

De peilbuis wordt continu gemonitord tijdens de bemalingen in de bemalingszone. Dit wordt in de bijzondere voorwaarden opgelegd en verder geconcretiseerd.

Het bemalingswater zal in scenario C worden geloosd in het Kanaaldok. De kwaliteit van het onttrokken grondwater kan, omwille van de mogelijke aanwezige verontreiniging, verschillen van zone tot zone. Ook voor deze bemalingen wordt een monitoring voorzien. Indien nodig zal een mobiele waterzuiveringsinstallatie ingezet worden in kader van de te respecteren lozingsnormen. De impact van de lozing wordt hieronder besproken.

In het project-MER en de hydrogeologische studie zijn de mogelijke zettingen veroorzaakt door de bemalingen onderzocht en beoordeeld. Naar aanleiding van bemalingen in het noordelijk projectgebied worden geen relevante zettingsrisico's verwacht. Voor scenario B en C worden in het zuidelijke projectgebied geen zettingen verwacht, gelet op de milderende maatregelen die voorzien zijn in die scenario's. In de hydrogeologische studie wordt er uit voorzorg toch een monitoring voorzien ondanks de conservatieve aannames. Het is aangewezen om het uitvoeren van het monitoringsplan op te leggen in de voorwaarden.

Ter hoogte van een naburig bedrijf (Vesta) is er reeds een grondwaterwinning in het kader van een lopende bodemsanering. In scenario B en C wordt hier een damwand voorzien. Bij een gelijkaardig onttrekkingsdebiet kunnen lokaal mogelijk zettingen optreden indien het bemalingsdebiet van de bodemsanering bij het naburig bedrijf niet bijgesteld wordt. Opgemerkt moet ook worden dat de inschatting in het project-MER op conservatieve wijze is gebeurd. De exploitant voorziet de nodige monitoring. Het is aangewezen dat hieromtrent de nodige afspraken worden gemaakt met Vesta om bijvoorbeeld zettingen bij Vesta te voorkomen. Zettingsmonitoring ter hoogte van deze zones wordt opgenomen in de bijzondere voorwaarden.

Door de damwanden is er een verminderde toestroming van grondwater naar het terrein van Vesta. Hierdoor kan bij de grondwateronttrekking door Vesta, het grondwaterniveau op het terrein van Vesta te sterk dalen. Een aansturing van de bemaling van de grondwatersanering op het terrein van Vesta op basis van effectieve grondwaterstanden, is aangewezen om eventuele zettingen te voorkomen. Mogelijk kan dit resulteren in een tijdelijk lager onttrekkingsdebiet voor de grondwatersanering.

Door de bemalingen kunnen de reeds aanwezige verontreinigingen zich verplaatsen. De gekende verontreiniging is in kaart gebracht op basis van de gekende bodemonderzoeken. De mogelijke verplaatsingen zijn gemodelleerd in het project-MER. In scenario B en C zijn de berekende verplaatsingen kleiner dan 3 m. Rekening houdende met het industriële karakter van

het projectgebied en de omvang van de verontreinigingen wordt geen nadelige impact verwacht. In het project-MER wordt aangegeven dat het echter wel aangewezen is om de eventuele verplaatsing van verontreiniging te monitoren tijdens de bemalingswerken. Dit wordt opgenomen in een bijzondere voorwaarde.

In het project is de impact van de bemalingen op de mogelijke verzilting onderzocht. In kader van Project One werden twee diepe boringen tot op de Boomse klei geplaatst waarin EM-39 metingen werden uitgevoerd om de diepte van het grensvlak tussen zout en zoet grondwater na te gaan. De mogelijke opwelling van zout water blijft beperkt tot de diepe gesloten bouwputten ter hoogte van de 4 diepe bekkens. De berekende effecten worden echter als beperkt begroot, waardoor de impact van de bemaling op de verzilting als verwaarloosbaar wordt beoordeeld. Er wordt echter wel een monitoring voorzien. De impact van de bemaling op de verzilting zal nagegaan worden in twee diepe boringen (één vlak bij de diepe bekkens en één verderaf) en de geleidbaarheid en/of het chloridegehalte wordt opgevolgd in het bemalingswater van de diepe bekkens. Dit wordt opgelegd in de bijzondere voorwaarden.

In de omgeving bevinden zich andere grondwaterwinningen. De impact van de bemaling op grondwaterwinningen uit het gespannen aquifer wordt ingeschat tot maximaal 8 cm. Dergelijke tijdelijk impact ligt binnen de natuurlijke seizoenale schommelingen en wordt als verwaarloosbaar beoordeeld. De maximale tijdelijk verlaging van de grondwatertafel ter hoogte van grondwaterwinningen in het freatische aquifer bedraagt 40 – 50 cm. Dit tijdelijk effect wordt verwacht tijdens de aanleg van een kabel en wordt in het project-MER als beperkt negatief beoordeeld.

De cumulatieve effecten van de bemaling met de bemalingen nodig voor de aanleg van de kaaimuur worden in het project-MER besproken. Er worden geen cumulatieve effecten verwacht.

Gezien de ingeschatte duurtijd van de bemaling voor de aanleg van Project One 25 maanden bedraagt en gelet op de fasering (bemaling voor proefsleuven + verschillende fases voor de aanleg) wordt voor de vergunning voor de bemaling een termijn van 5 jaar vastgelegd. In dit kader wordt in de vergunningsvoorwaarden opgelegd dat de start- en de stopdatum moet worden gemeld aan de VMM.

Exploitatiefase

In de zones K1, K2 en L1 wordt een drainage voorzien die zal voorkomen dat te hoge grondwaterstanden kunnen optreden in regenrijke periodes. De drainages hebben tot doel om de grondwaterstand tot 1 m onder het maaiveld te houden. Het grondwater afkomstig uit zones K1 en K2 wordt opgevangen voor hergebruik als koelwater. Indien het verontreinigd zou blijken te zijn zal het eerst behandeld worden. Het drainagewater afkomstig van zone L1 wordt geloosd in het insteedok, eventueel na behandeling indien het verontreinigd zou zijn.

Met behulp van het grondwatermodel worden de effecten in kaart gebracht. Ter hoogte van de kaaimuur is ook een drainage voorzien. Dit wordt meegenomen in het grondwatermodel. Ook de geplande aanleg van verhardingen worden meegenomen in het grondwatermodel aangezien deze een lokaal verdrogend effect kunnen hebben. De verwachte grondwaterverlaging na realisatie van het project blijken beperkt. De zone met een verlaging van 5 cm heeft een diameter van circa 1 km in noord-zuidrichting en is in oost-westrichting beperkt tussen de Schelde het kanaaldok.

De in het model berekende grondwaterstanden liggen lager dan 1 m onder het maaiveld indien rekening wordt gehouden met gemiddelde neerslaghoeveelheden. Het drainagesysteem zal dus

alleen effectief draineren bij extreme neerslag. Dit heeft dus slechts een tijdelijk en lokaal effect op de grondwaterstand.

De volgende winterdebieten worden verwacht (totaal 26 m³/dag):

- K1: 18 m³/dag;
- K2: 4 m³/dag;
- L2: 4 m³/dag.

De mogelijke secundaire effecten ten gevolge van de wijzigingen in de grondwatertafel zijn beperkt.

In de bijzondere voorwaarden wordt opgenomen dat de drainage moet aangelegd worden met peilsturing, zodanig dat de hoeveelheid bodem- en grondwater die afgevoerd wordt, geregeld wordt in functie van het gebruik van de grond of het terrein.

Aangezien de aanleg van de kaaimuur afgerond is in de exploitatiefase worden geen cumulatieve effecten verwacht.

Voor de beoordeling van de impact van de bemalingen op de natuurwaarden wordt verwezen naar de natuurtoets.

Lozing van afvalwater

Overeenkomstig artikel 1.2.2. van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid moet tegen de datum vermeld in artikel 1.7.2.1.1,§2 van dit decreet, zijnde 22 december 2027, een goede toestand van de watersystemen worden bereikt, afhankelijk van de specifieke milieudoelstellingen. Een bestaande of nieuwe lozing van een bedrijf mag in toepassing van de Kaderrichtlijn Water geen aanleiding geven tot een achteruitgang van de toestand van het waterlichaam of het behalen van de doelstellingen van een waterlichaam hypothekeken.

Uit de analyseresultaten van stalen die genomen werden ter hoogte van de relevante meetpunten van de VMM blijkt dat de milieukwaliteitsdoelstellingen van het Scheldewater in de huidige situatie kunnen worden gerespecteerd met uitzondering van de volgende parameters:

- Chemisch zuurstofverbruik;
- Stikstof, namelijk de gemiddelde som van nitriet, nitraat en ammonium;
- Orthofosfaat;
- Opgelost boor;
- Arseen, kobalt, vanadium;
- Maximale concentratie cadmium (meetpunt stroomafwaarts);
- Benzo(a)pyreen.

Voor chloriden, sulfaat en geleidbaarheid zijn er omwille van het brakke karakter van het water in het Schelde-estuarium geen milieukwaliteitsdoelstellingen. De overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen worden zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts vastgesteld, met uitzondering van de maximale concentratie cadmium. Er zijn verder geen belangrijke verschillen vastgesteld tussen de stroomopwaartse en stroomafwaartse concentraties met uitzondering van de parameters benzo(a)pyreen en kobalt waarbij de stroomopwaartse concentratie significant hoger ligt dan de stroomafwaartse concentratie.

De milieukwaliteitsdoelstellingen van het dokwater worden in de huidige situatie gerespecteerd met uitzondering van de volgende parameters:

- Chemisch zuurstofverbruik;
- Totaal stikstof;
- Totaal fosfor;
- Sulfaat;
- Chloride;
- Opgelost cadmium, boor, kobalt, nikkel, arseen.

Ook hier worden de overschrijdingen zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts vastgesteld en zijn er geen belangrijke verschillen tussen resultaten van de stroomopwaartse en stroomafwaartse meetpunten.

In het project-MER zijn de effecten van het project op het oppervlaktewater onderzocht en beoordeeld en dit voor zowel de aanleg- als de exploitatiefase.

Aanlegfase

Het huishoudelijk afvalwater van de bouwvakkers (tot 195 m³/dag) en het mogelijke bedrijfsafvalwater wordt opgevangen en afgevoerd.

Tijdens de aanlegfase wordt een deel van het bemalingswater geloosd in het kanaaldok. Het maximale lozingsdebiet betreft:

- Noordelijk projectgebied: maximum 42 m³/uur, maximum 996 m³/dag en maximum 64.900 m³/jaar;
- Zuidelijk projectgebied: maximum 206 m³/uur, maximum 4.950 m³/dag en maximum 386.700 m³/jaar.

Het verontreinigd bemalingswater zal worden gezuiverd met behulp van een mobiele waterzuivering dat aangepast is aan de te verwijderende pollut(en). In het project-MER zijn volgende lozingsnormen voorgesteld:

Parameter	Voorgestelde norm (µg/l)
Arseen	50
Chroom	500
Benzeen	10
Tolueen	10
Ethylbenzeen	10
Som xylenen	10
Minerale olie	500
MTBE	100
1,2-cis-dichlooretheen	50
Vinylchloride	5
Trichloormethaan	25
Dichloormethaan	20
1,1,2-trichloorethaan	200
1,2-dichloorethaan	10
Cyanide	500
1,2,3-trichloorpropaan	20
Aniline	15
Alachloor	1,6
Diallaat	1,1
Benzothiazol (BT)	30
Benzothiazolol (BT-OH)	30
2-Mercaptobenzothiazole (MBT)	20

Triallaat	1
Triethylamine (TEA)	100
Monochloorbenzeen	60

In het project-MER is een impactbepaling uitgevoerd voor de relevante parameters. Voor alle parameters is de procentuele bijdrage lager dan 10% met een maximum van 7,7% voor aniline. De impact van de lozing van het bemalingswater op de toestand van het waterlichaam is dus verwaarloosbaar.

Gelet op de te verwaarlozen impact van de lozing van bemalingswater op de waterkwaliteit wordt de impact op de waterbodembodemkwaliteit ook als verwaarloosbaar ingeschat.

Voor bemalingsdossiers is het aangewezen dat dezelfde normen van toepassing als voor bodemsaneringen aangezien het niet de bedoeling kan zijn om de verontreiniging op te pompen en te verspreiden naar het andere milieucompartiment. De lozingsnormen voor bemalingswater moeten dan ook afgestemd te worden op de normen uit de standaardprocedure voor bodemsaneringsprojecten (OVAM, 2021). Bijgevolg moeten de aangevraagde lozingsnormen als volgt worden aangepast:

- 1,1,2-trichloorethaan: 20 µg/l (in procedure OVAM beperkt tot 12 µg/l, maar het indelingscriterium bedraagt 20 µg/l)
- Vinylchloride: 1 µg/l

Voor aniline en alachloor wordt de lozingsnorm voor bemalingswater gelijkgesteld aan de gevraagde lozingsnorm uit het dossier voor de aanleg van de nieuwe kaaimuur Kanaaldok B2. Voor diallaat, triallaat, 1,2,3-trichloorpropaan, 2-mercaptobenzothiazole en benzothiazol, wordt de lozingsnorm overgenomen uit het bodemsaneringsproject (BSP) van Bayer. Voor benzothiazolol werd er in het BSP geen lozingsnorm voorgesteld. De verwachte concentraties liggen in dezelfde grootteorde als deze van benzothiazol. De lozingsnorm wordt gelijkgesteld aan deze voor benzothiazol. Voor triethylamine werd in het BSP Bayer geen lozingsnorm voorgesteld. Voor TEA wordt hier de lozingsnorm gelijkgesteld aan de detectielimiet.

In het advies van de Vlaamse Milieumaatschappij wordt ook een lozingsnorm voor isopropylbenzeen voorgesteld voor het lozen van bemalingswater van 10 µg/l. Er wordt echter voor het lozen van bemalingswater geen norm voor isopropylbenzeen aangevraagd. Bijgevolg moet de aanvrager aan de algemene lozingsvoorwaarden voldoen.

Het lozingsdebiet bedraagt slechts 0,5% van het debiet van het kanaaldok wat als verwaarloosbaar wordt beoordeeld.

In de hydrogeologische studie is een monitoring opgenomen met betrekking tot de lozing van het bemalingswater. Het is aangewezen een monitoring op te leggen in de bijzondere voorwaarden.

De beroepsindiener stelt dat de bodem mogelijk met PFAS vervuild is. Het is aangewezen dat hiervoor de nodige voorwaarden worden opgelegd zodat lozing van PFAS maximaal vermeden wordt. Ook moet voor de duidelijkheid een voorwaarde opgenomen met de betrekking tot de niet-nominatief in de vergunning genoemde parameters welke bedoeld zijn in bijlage 2C bij titel II van het VLAREM.

De exploitant vraagt de bijstelling van artikel 4.2.5.1.1, §1 van titel II van het VLAREM met betrekking tot de controle-inrichting en bemonsteringsapparatuur voor het geloosde afvalwater. De hoeveelheid grondwater die opgepompt wordt, kan bepaald worden door

middel van een meetmethode conform hoofdstuk 5.53 van titel II van het VLAREM (debietmeter). Naargelang de monitoringsresultaten zal al of niet een zuivering van het bemalingswater noodzakelijk geacht worden om de lozingsnormen te respecteren. De mobiele waterzuiveringsinstallaties zullen eveneens uitgerust worden met een debietmeting opdat de hoeveelheid aan behandeld afvalwater kan begroot worden. De gevraagde bijstelling kan worden aanvaard.

Exploitatiefase

Het huishoudelijk afvalwater van het noordelijk deel zal worden opgevangen en afgevoerd.

Ter hoogte van het zuidelijk deel wordt een waterzuivering voorzien. Het afvalwater afkomstig vanuit de procesinstallaties (zowel ECR als nutsvoorzieningen), sanitaire voorzieningen van het zuidelijk deel en het verontreinigd hemelwater wordt zoveel als mogelijk gescheiden aan de bron. Bepaalde van de industriële afvalwaterstromen krijgen een doorgedreven voorbehandeling naargelang de specifieke verontreiniging in deze deelstroom. Alle deelstromen worden uiteindelijk samengevoegd en behandeld in een centrale waterzuiveringsinstallatie.

De centrale waterzuivering is opgebouwd uit een primaire zuivering bestaande uit verzameltanks en een mechanische afscheiding (KWS en DGF). Een secundaire zuivering is voorzien onder de vorm van een biologische zuivering met actief slib. Daarna doorloopt het effluent nog een tertiaire zuiveringstap (zandfilter, bezinker, buffertank, chemische oxidatie en actief kool). Het gevormde slib wordt aeroob vergist en ontwaterd en wordt afgevoerd.

Het gezuiverde afvalwater wordt geloosd in de Schelde aan een debiet van 74 m³/h in normale omstandigheden. In de worst case-omstandigheden kan het debiet oplopen tot 246 m³/h. De lozing gebeurt via een bestaande ondergrondse leiding die reeds gebruikt wordt door een aanpalend bedrijf. De aanvrager heeft deze optie besproken met het buurbedrijf en de capaciteit van de afvoerleiding is voldoende groot om de bestaande afvalwaterstroom van het naburige bedrijf en het aangevraagde bedrijf af te voeren. Zo vermijdt de aanvrager dat een nieuwe leiding moet geboord worden door het schorregebied van het natuurgebied Galgenschuur en wordt verstoring maximaal vermeden.

De zuivering van het afvalwater en de controle van het afvalwater (debiet, kwaliteit) van beide bedrijven gebeurt onafhankelijk van elkaar. Beide bedrijven voorzien in een eigen controle-inrichting voor het afvalwater alvorens de twee stromen worden samengevoegd.

De volgende lozingsnormen worden voorgesteld in het project-MER:

Parameter	Voorgestelde lozingsnorm
CZV	100 mg/l
BZV	25 mg/l
Zwevende stoffen	35 mg/l
Nitriet	1 mg/l
Nitriet+Nitraat+Ammonium	4,9 mg/l
Totaal N	15 mg/l
Totaal P	2 mg/l
Orthofosfaat	0,7 mg/l
As	0,05 mg/l
Cu	0,05 mg/l
Zn	0,3 mg/l
B	1,4 mg/l
Mo	0,7 mg/l
Ti	0,04 mg/l

Cr	0,025 mg/l
Ni	0,05 mg/l
Co	0,003 mg/l
V	0,025 mg/l
Se	0,006 mg/l
Naftaleen	20 µg/l
Benzeen	100 µg/l
Ethylbenzeen	50 µg/l
Tolueen	900 µg/l
Xyleen	40 µg/l
Isopropylbenzeen	10 µg/l
Diethylamine	300 µg/l
Dimethylamine	60 µg/l
Fenolen som	400 µg/l
AOX	400 µg/l

In het project-MER is de impact van de lozing op de Schelde onderzocht voor de relevante parameters. In een eerste stap wordt per relevante parameter de procentuele bijdrage berekend aan de toetswaarde voor de ontvangende waterloop. Indien de bijdrage lager is dan 10%, dan kan er vanuit gegaan worden dat de waterkwaliteit van de Schelde niet achteruit zal gaan. Voor deze parameters is de impact van de lozing van het effluent op het waterlichaam bijgevolg verwaarloosbaar. Uit de berekeningen blijkt dat de procentuele bijdrage voor iedere beschouwde relevante parameters lager is dan 10% waardoor in het project-MER wordt gesteld dat de impact van de lozing van het effluent verwaarloosbaar is. De voorgestelde lozingsnormen zijn bijgevolg aanvaardbaar. De gevraagde normen voor totaal titanium, chroom en koper zijn kleiner of gelijk aan het indelingscriterium en hoeven dus niet weerhouden te worden. De lozingsnorm voor BZV is de algemene lozingsnorm voor lozing op oppervlaktewater en moet dus ook niet opgelegd worden in de bijzondere voorwaarden. Ook zijn de lozingsparameter voor Nitriet+Nitraat+Ammonium en orthofosfaat niet noodzakelijk. De lozingsparameters Totaal N en Totaal P zijn voldoende.

Er worden geen PFAS geproduceerd. Er worden bijgevolg geen PFAS in het afvalwater verwacht tijdens de exploitatiefase. Mogelijk kan dit wel in het bluswater aanwezig zijn. Daarom is het aangewezen hiervoor de nodige voorwaarden op te leggen. Ook moet voor de duidelijkheid een voorwaarde opgenomen met de betrekking tot de niet-nominatief in de vergunning genoemde parameters welke bedoeld zijn in bijlage 2C bij titel II van het VLAREM.

Het is ook aangewezen om in de voorwaarden op te leggen dat bij brandblusoefeningen geen PFAS-houdend schuim mag worden ingezet.

De spui van de koelwatercircuit wordt ook mee behandeld in de waterzuivering. De overtollige warmte wordt afgevoerd via verdamping in de koeltorens. Een temperatuursimpact op de Schelde wordt niet verwacht. Het spui (circa 2/3de van het te lozen afvalwater) kan polluenten bevatten omwille van additieven die toegevoegd worden aan het koelwater en opconcentraties. Daardoor komen mogelijk in deze stroom verhoogde hoeveelheden van opgeloste stoffen, sporen van chemicaliën, fosfaten en opgeloste koolwaterstoffen voor. Wat de additieven (biociden, anti-corrosie,...) voor de waterbehandeling betreft, zullen vooral snel (bio-)afbreekbare stoffen gebruikt worden, zodat de verwerking in de biologische waterzuiveringsinstallatie vlot zal verlopen. ClO₂ zal gebruikt worden als biocide. ClO₂ is een superieur biocide ten opzichte van NaOCl en produceert geen gechloreerde bijproducten waardoor de vorming van AOX in afvalwater wordt vermeden. Het toevoegen van de koelwateradditieven gebeurt op basis van een on-line meet- en controlesysteem. Het is

aangewezen om een extra on-line P-meting op de koelwaterspuistroom te voorzien. Dit moet opgelegd worden in de bijzondere voorwaarden.

Gelet op de te verwaarlozen impact van de lozing van het effluent op de waterkwaliteit wordt de impact op de waterbodempkwaliteit ook als verwaarloosbaar ingeschat.

Het lozingsdebiet bedraagt slechts 0,07% van het debiet van de Schelde wat als verwaarloosbaar wordt beoordeeld.

In het project-MER is een monitoringsaanpak uitgewerkt (hoofdstuk 9.2.4.2.6) op het globale influent en de deelstromen. De uitvoering hiervan moet opgelegd worden in de bijzondere voorwaarden.

Conclusie

Gelet op de aard van de aangevraagde activiteiten en mits naleving van de opgelegde voorwaarden zullen er geen schadelijke effecten zijn op het watersysteem. Bijgevolg wordt voldaan aan artikel 1.3.1.1. van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets.

Natuur

Algemeen

In de ruime omgeving van het projectgebied zijn een aantal Natura 2000-gebieden, VEN-gebieden en erkende natuurrreservaten gelegen op het Vlaams grondgebied (zie 'Beschrijving Omgeving').

Uit het project-MER (inclusief aangepaste passende beoordeling) blijkt dat de effecten voor de discipline biodiversiteit over het algemeen verwaarloosbaar tot beperkt negatief zijn voor zowel de aanlegfase als de exploitatiefase. Er is alleen een aanzienlijk negatief effect voor wat betreft de effecten van het permanent ruimtebeslag en de inname van leefgebied voor soorten door het project op lokaal niveau. De effectbeoordeling uit het project-MER toont het volgende aan:

- *Tijdens de aanlegfase:*

De impact van bodemverstoring, verzurende en vermestende deposities en lichthinder/visuele verstoring is verwaarloosbaar. Geluidsverstoring en wijziging van de grondwaterhuishouding hebben tijdens de aanlegfase een verwaarloosbare tot beperkt negatieve invloed (ter hoogte van Galgenschuur). Het effect van versnippering en barrièrewerking wordt beoordeeld als beperkt negatief.

Op vlak van ecotoop- en biotoopverlies concludeert het project-MER dat – ook na compensatie, milderende en herstelmaatregelen – er op lokaal niveau een aanzienlijk negatief effect blijft. Dit is een gevolg van de omvang (90,3 ha open ruimte), het permanente karakter, de inname van aanwezige biologisch waardevolle vegetaties en biotopen, het verlies aan leefgebied van de aanwezige beschermde soorten en de verstoring van de beschermde vogelsoorten. Het betreft onvermijdbare schade. Gelet op de hoogdynamische omgeving (haven) kunnen de opgenomen milderende en herstelmaatregelen slechts deels lokaal uitgevoerd worden. De boscompensatie gebeurt op bovenlokaal niveau.

- *Tijdens de exploitatiefase:*

De impact van geluidsverstoring, direct ruimtebeslag, verzurende en vermestende deposities en ecotoxicologische effecten van water- en luchtmissies zijn verwaarloosbaar. De effecten van lichthinder en visuele verstoring zijn beperkt. In die zin kan besloten worden dat de effecten van de exploitatie van het project aanvaardbaar zijn.

De milderende maatregelen, die zijn opgesomd in het project-MER, werden geïntegreerd in het project.

Tijdens de aanlegfase wordt een set van milderende maatregelen genomen om de impact op biodiversiteit zo beperkt mogelijk te houden. Zo zal er tijdens de aanlegfase op toegezien worden dat er zich op de werf geen beschermde soorten kunnen vestigen. De eerste fase van de werken zal uitgevoerd worden buiten het broedseizoen. Voor een aantal soorten is een afwijking van het soortenbesluit gevraagd zodat deze soorten (zoals de Bijenorchis, de Grote keverorchis en de Rugstreeppad) op gepaste wijze verplaatst kunnen worden.

Tijdens de aanlegfase worden ook onder andere principes van goed verlichten toegepast. Dit onder andere met het oog op lichtschuwe vleermuissoorten die hun vlieg- en migratieroutes langs het Kanaaldok hebben. Verder zijn in het project reeds maatregelen geïntegreerd voor de beperking van de emissies van NOx en geluidsemissies.

Er zal een boscompensatie worden uitgevoerd door de initiatiefnemer. Ook zal het aanwezige duindoornstruweel, aanwezig in het bos, worden gecompenseerd door een heraanplanting met streekeigen struweel in een zone van het VEN. Er zal in het kader van natuurherstel getracht worden om de rietvegetaties in de mate van het mogelijke te behouden op het terrein. Indien dit toch niet mogelijk zou zijn, zal er op het terrein een zone vrijgehouden worden voor spontane rietontwikkeling of aanplant. In samenwerking met het Havenbedrijf Antwerpen wordt ecologisch interessant schraal grasland ontwikkeld in de haven. Ook wordt de corridor voor pijpleidingen, die een verbinding vormt tussen de Scheldelaan en het Kanaaldok, ecologisch beheerd.

Tijdens de exploitatiefase zijn er geen specifieke milderende maatregelen voor de discipline biodiversiteit, maar de milderende maatregelen op de emissies in andere disciplines (vooral lucht, geluid en water) beperken ook de effecten voor biodiversiteit.

Stikstofdepositie

Algemeen

Emissies van stikstofoxiden en ammoniak verspreiden zich via de lucht en slaan vervolgens neer, onder meer in natuurgebieden. De verzurende en vermestende effecten van deze stikstofneerslag of -depositie, kunnen een schadelijke impact hebben op het milieu, de gezondheid en de biodiversiteit. Om die reden vormt de depositie van stikstof een belangrijk aandachtspunt bij de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen habitats en soorten in de Natura 2000-gebieden.

De belangrijkste bronnen van stikstofemissie in Vlaanderen zijn de land- en tuinbouw (voornamelijk veehouderijen) (59%) en transport (22%). Andere sectoren en emissiebronnen (industrie, energie, handel en diensten, huishoudens, offroad, enz.) dragen gezamenlijk bij tot de overige 19%.

Het Vlaamse Gewest heeft zich tot doel gesteld om tegen 2050 de Europese verplichting te realiseren om alle habitats en soorten op haar grondgebied in een 'gunstige staat van

instandhouding' te brengen (zie artikel 50ter van het Natuurdecreet en het Vlaamse Natura 2000-programma).

Dalende trend

De Vlaamse Regering keurde op 25 oktober 2019 het **Luchtbeleidsplan** goed. Dit plan bevat doelstellingen op de korte, middellange (2030) en lange (2050) termijn, alsook een uitgebreid pakket aan maatregelen om de luchtverontreiniging in Vlaanderen aan te pakken en zo de impact van luchtverontreiniging op onze gezondheid en het leefmilieu verder te verminderen.

Het Luchtbeleidsplan stelt o.a. als middellangetermijndoelstelling om tegen 2030 de oppervlakte van ecosystemen waar de draagkracht door vermesting of verzuring wordt overschreden met een derde terug te brengen ten opzichte van 2005, zodat de kritische last voor vermesting nog in minder dan 61% van de oppervlakte natuur in Vlaanderen overschreden wordt en de kritische last voor verzuring nog in minder dan 46% van de oppervlakte natuur in Vlaanderen overschreden wordt. Tegen 2050 stelt het Luchtbeleidsplan als langetermijndoelstelling voorop om ernaar te streven dat de kritische lasten voor zowel vermesting als verzuring niet meer worden overschreden.

De uitvoering van het Luchtbeleidsplan 2030 wordt geëvalueerd in tweejaarlijkse voortgangsrapporten, opgemaakt door de Vlaamse Milieumaatschappij. Het eerste voortgangsrapport dateert van 16 juli 2021 (<https://www.vmm.be/publicaties/vlaams-luchtbeleidsplan-2030-voortgangsrapport>), het tweede voortgangsrapport van 4 oktober 2023 (<https://www.vmm.be/publicaties/vlaams-luchtbeleidsplan-2030-voortgangsrapport-2023>).

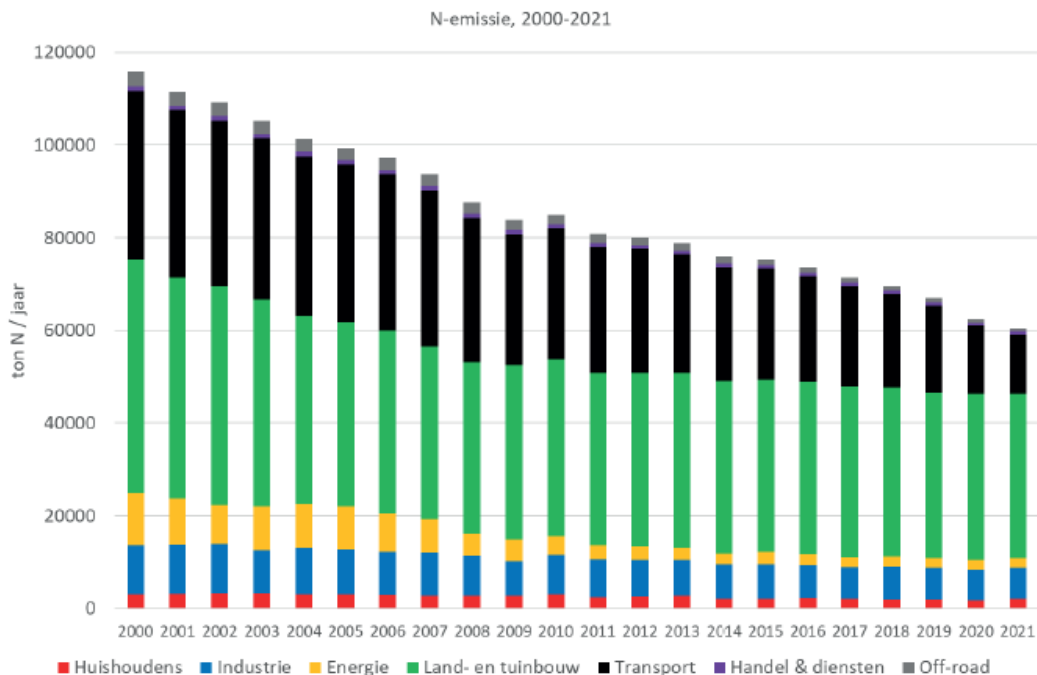
Uit het laatste voortgangsrapport blijkt dat, voor wat de overschrijding van de kritische lasten voor *vermesting* betreft, het doel voor 2030 reeds bereikt werd voor soortenrijk grasland. Voor bos en heide blijven er overschrijdingen bestaan. Uit de ruimtelijke spreiding blijkt dat de hoogste stikstofdepositie in Vlaanderen zich nog steeds voordoet in en nabij veeteelt-intensieve regio's. Gemiddeld over Vlaanderen bestaat de depositie van stikstof voor 62% uit $\text{NH}_x\text{-N}$ (stikstof onder de vorm van ammoniak), 29% uit $\text{NO}_y\text{-N}$ (stikstof onder de vorm van stikstofoxiden) en 9% uit N_{org} (organisch stikstof).

Verder blijkt uit het meest recente voortgangsrapport dat, voor wat de overschrijding van de kritische lasten voor *verzuring* betreft, het doel voor 2030 reeds bereikt werd voor zowel bossen, soortenrijke graslanden als heide.

Het meest recente voortgangsrapport geeft ook een beeld op de implementatie van de concrete maatregelen uit het Luchtbeleidsplan. Hieruit blijkt dat 22 acties afgerond zijn (t.o.v. zeven acties in 2021), 44 acties op schema zitten (t.o.v. 41 acties in 2021), drie acties nog niet opgestart zijn (t.o.v. 10 acties in 2021), uitgesteld werden of stopgezet werden, 21 acties bijgestuurd moeten worden of een kleine afwijking vertonen (t.o.v. 35 acties in 2021) en twee acties vervangen werden.

De in het Luchtbeleidsplan vooropgestelde reductiedoelstellingen zijn dus niet enkel beleidsmatig geborgd, maar worden daadwerkelijk uitgevoerd: de meerderheid is afgerond of zit op schema, en slechts een minderheid moet bijgestuurd of nog opgestart worden. Naast de daadwerkelijke uitvoering van deze maatregelen blijkt ook het gunstig effect van deze maatregelen in de vorm van een dalende emissies en deposities duidelijk uit de voortgangsrapportage van het Luchtbeleidsplan. Het betreft dus een vaststaand en kwantificeerbaar gunstig effect.

Op 10 maart 2023 keurde de Vlaamse Regering de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) goed. De PAS bevat onder meer een analyse van de problematiek van stikstofemissies en -deposities in relatie tot de instandhouding van Europees te beschermen natuur. Daaruit blijkt onder meer dat de totale emissie van stikstof in Vlaanderen tijdens de periode 2000-2021 jaarlijks systematisch gedaald is, waarbij de afname sinds 2008 toe te schrijven is aan de (zich verderzettende) dalende trend in de emissies van NO_x. De emissie van ammoniak stagneert sinds 2008 (PAS, Figuur 2.2):

De analyse in de PAS geeft aan dat de bijdrage van de sector industrie tot de totale stikstofemissie in Vlaanderen in 2021 11% bedroeg (PAS, Tabel 2.1), en dat de emissies van deze sector in de periode 2000-2021 met 38% verminderd zijn.

De depositie van stikstof is in Vlaanderen in de periode 2002-2020 afgenomen met zo'n 40% door de inspanningen om de stikstofuitstoot in binnen- en buitenland terug te dringen. Stikstofdepositie afkomstig uit de sector industrie vertegenwoordigt slechts 0,4 kg N/ha/j, ofwel slechts 1,8% van de totale stikstofdepositie in Vlaanderen (PAS, Tabel 2.2).

Het relatieve aandeel van ammoniak en stikstofoxiden in de totale stikstofdepositie bleef de laatste jaren vrij constant (voor ammoniak: 62% in 1990, 63% in 2020). Omdat ammoniak sneller dan NO_x uit de atmosfeer verdwijnt via droge depositie en omzetting naar fijn stof, draagt de Vlaamse uitstoot van ammoniak véél meer bij tot de depositie van stikstof in Vlaanderen dan de Vlaamse NO_x-emissies. In 2015 werd ongeveer 37% van de in Vlaanderen uitgestoten ammoniak in Vlaanderen afgezet. Voor stikstofoxides was dit amper 9% (PAS, blz. 19).

Met een dalende trend van de stikstofdeposities mag volgens de **rechtspraak** onder bepaalde voorwaarden rekening gehouden worden in een individuele passende beoordeling. De Raad voor Vergunningsbetwistingen oordeelde, met verwijzing naar de rechtspraak van het Hof van Justitie, dat zulks het geval is voor zover sprake is van maatregelen (autonome maatregelen, of maatregelen op grond van art. 6, lid 1 of lid 2 Habitatrichtlijn), voor zover die maatregelen *daadwerkelijk worden uitgevoerd* (RvVb 15 december 2022, RvVb-A-2223-0346, met verwijzing

naar HvJ 17 april 2018, nr. C-441/17, Commissie/Polen (oerbos van Białowieża), punt 213; HvJ 7 november 2018, C-293/17 en C-294/17, punt 124). Dit veronderstelt tevens dat reeds is uitgewerkt hoe de ecologische voordelen van deze maatregelen tot stand zullen worden gebracht en dat deze voordelen met zekerheid in kaart kunnen worden gebracht of gekwantificeerd. Aan deze vereiste is enkel voldaan wanneer het niveau van wetenschappelijke kennis het mogelijk maakt om deze verwachte voordelen met zekerheid in kaart te brengen of te kwantificeren. Bovendien volstaat een algemene verwijzing naar een dalende trend niet. Deze dalende trend moet gebiedsgericht gekwantificeerd worden, zodat aangetoond kan worden dat de noodzakelijke daling van deposities voor de onderscheiden habitats in de betrokken SBZ zich realiseert, zodat de realisatie van de gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD) niet in het gedrang komt.

Stikstofemissies en -deposities Project One

Zoals uitvoerig beschreven onder de titel 'lucht', werd bij het ontwerp van de productie-installaties in voorliggende aanvraag zeer veel aandacht besteed aan het maximaal beperken van emissies naar lucht. De emissie van NO_x wordt gereduceerd door een combinatie van geavanceerde low NO_x-branders en gespecialiseerde, nageschakelde gaszuivering (SCR –deNO_x-technologie). Dit resulteert in emissieconcentraties die gemiddeld 3 à 4 keer lager liggen dan de emissiegrenswaarden van het VLAREM en dan BBT-GEN. De verwachte jaarlijkse emissie van Project One aan NO_x en NH₃ bedraagt respectievelijk 167 ton en 18 ton.

Door het gebruik van selectieve catalytische reductie (SCR) als deNO_x-techniek op de kraakfornuizen en de ovens, wordt de uitstoot van NO_x verlaagd van 591 ton/jaar naar 167 ton/jaar. De toepassing van de SCR zorgt weliswaar voor een fors verminderde NO_x-uitstoot, maar leidt ook tot een beperkte, bijkomende ammoniakuitstoot. Deze ammoniakuitstoot, de zgn. NH₃-slip, is afkomstig van een beperkte resthoeveelheid toegediend ammoniak die niet met NO_x wegreacteert. Het project-MER geeft aan dat deze installaties zodanig gedimensioneerd en aangestuurd zullen worden dat er geen bijkomende (*i.e.*, verhoogde) depositie-impact optreedt ingevolge de resulterende NH₃-slip. De NO_x-uitstoot wordt met andere woorden in die mate gereduceerd dat de bijkomende deposities ingevolge de ammoniakuitstoot samen met de resterende deposities van de NO_x-emissies kleiner zijn dan de NO_x-emissies, gerekend indien geen SCR zou worden toegepast. De totale uitstoot van NH₃ bedraagt 18 ton/jaar. De toepassing van de SCR zorgt er aldus voor dat de deposities nog verder kunnen worden verlaagd.

Met betrekking tot de bezorgdheid van beroepsindieners over het dalende verwijderingsrendement van de SCR-installatie, garandeert het opleggen van de in de titel 'Lucht' voorgestelde emissiegrenswaarden als bijzondere milieuvoorwaarden – in het bijzonder de voortschrijdende driejaargemiddelde vracht voor alle schoorstenen van 148,8 ton/jaar voor NO_x en 17,9 ton/jaar voor NH₃ – de regelmatige vervanging van de katalysatorbedden.

Via gecertificeerde meetapparatuur op elk van de schoorstenen zullen deze emissies bovendien continu gemonitord worden. Gebruik makend van gevalideerde modellen zal de verspreiding van deze stikstofemissies van Project One naar de omgeving worden berekend. De voorgestelde emissiegrenswaarde én de maximale vrachten voor NO_x en ammoniak worden expliciet verankerd in de bijzondere voorwaarden waardoor een duurzame realisatie van deze maximale normen en vrachten gegarandeerd blijft.

De emissie van Project One vertaalt zich in een maximale, lokale stikstofdepositie van 0,09 kg N/ha/j (= 6,4 mol N/ha/j) in de Vlaamse speciale beschermingszones (en met name in het SBZ-H Schelde- en Durme estuarium van de Nederlandse grens tot Gent, H1130, H6430 en H6510, alsook in de zoekzones voor H1130, H1310, H1320, H1330 en H6430) en van 0,13 kg N/ha/j (= 9,3

mol N/ha/j) in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (en met name in het SBZ-H Brabantse Wal, Lg4030 en Lg13). Deze maximale stikstofdepositie doet zich voor tijdens de exploitatiefase.

Passende beoordeling van de stikstofimpact: algemene aspecten en evaluatie door ANB

Een passende beoordeling moet worden opgemaakt indien een project significante gevolgen kan hebben voor een speciale beschermingszone. Een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een speciale beschermingszone en dat de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken gebied in gevaar dreigt te brengen, moet worden beschouwd als een project dat significante gevolgen kan hebben voor het betrokken gebied. Wanneer het risico op een betekenisvolle aantasting niet bij voorbaat kan worden uitgesloten, moet een passende beoordeling worden opgemaakt (RvVb 3 maart 2020, nr. RvVb-A-1920-0604). Voor een dergelijk project mag slechts toestemming worden verleend indien het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet aantast.

Een passende beoordeling is geen loutere vormvereiste voor vergunningsaanvragen, maar een specifiek inhoudelijk wetenschappelijk onderbouwd ecologisch onderzoek dat moet worden gevoerd vooraleer een vergunning kan worden goedgekeurd (RvS 23 april 2015, nr. 230.935).

Een passende beoordeling moet leiden tot volledige, precieze en definitieve constatering die elke redelijke wetenschappelijke twijfel over de gevolgen van het geplande project voor de betrokken speciale beschermingszone wegnemen (EUROPESE COMMISSIE, Beheer van Natura 2000-gebieden. De bepalingen van artikel 6 van de habitatrichtlijn, 2018, 50-54. Zie ook RvS 29 oktober 2019, nr. 245.957, VZW Natuurpunt Beheer; HvJ 7 november 2018, nrs. C-293/17 en C-294/17, Coöperatie Mobilisation for the Environment UA e.a., overweging 93).

De passende beoordeling mag geen leemten vertonen en moet bovendien steunen op betrouwbare en geactualiseerde gegevens (HvJ 11 september 2012, nr. C-43/10, Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias e.a., overweging 115).

De uiteindelijke beoordeling gebeurt door de vergunningverlenende overheid. Overeenkomstig artikel 36ter, §4 Natuurdecreet, mag de overheid die over een vergunningsaanvraag moet beslissen de vergunning slechts verlenen wanneer de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken. De bevoegde overheid draagt er zorg voor, desnoods door het opleggen van voorwaarden, dat geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan ontstaan. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie blijkt dat het volstaat dat op het tijdstip van afgifte van een vergunning voor de realisatie van een project wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel meer bestaat dat de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet worden aangetast (HvJ van 26 oktober 2006, C-239/04, punt 24). Wanneer zich in de passende beoordeling gebreken zouden voordoen, moet vervolgens onderzocht worden of deze gebreken doorwerken in de uiteindelijke beslissing (RvS 29 oktober 2019, nr. 245.957).

De aanvrager heeft naar aanleiding van het vernietigingsarrest de passende beoordeling en de verscherpte natuurtoets uitgebreid en toegevoegd aan de aanvraag. Deze passende beoordeling en verscherpte natuurtoets zijn ook opgenomen in het project-MER. Naar aanleiding van het advies van het ANB van 8 november 2023 op het ontwerp-project-MER heeft de aanvrager een verduidelijkende nota toegevoegd aan het dossier op 15 december 2023. Het ANB verklaarde zich akkoord met deze verduidelijkingen en dus met de conclusies in de passende beoordeling en de verscherpte natuurtoets (zie gunstig advies met kenmerk 2021104744_V3 van 21 december 2023).

In zijn eerder advies van 8 november 2023 formuleerde het Agentschap voor Natuur en Bos een aantal opmerkingen op de voormelde door de aanvrager bijgebrachte documenten.

Het advies wees erop dat in de bijlage 10 onder de paragraaf 'Detectie- en meetbeperkingen in de ecologie' verschillende studies aangehaald worden om aan te tonen dat er geen causaal verband kan aangetoond worden tussen de lage stikstofdeposities (in grootteorde van de verwachte depositie van Project One) en de effecten ervan op een habitat. In bijlage 10 wordt onder meer gesteld dat:

“Als MER-deskundige biodiversiteit menen wij dat voor de habitats en soorten die het voorwerp uitmaken van deze studie, de effecten van dergelijk lage projectdeposities in de praktijk op de onderzochte habitats en species op het terrein niet meetbaar en/of aantoonbaar kunnen worden gemaakt door gangbaar analytisch en ecologisch onderzoek.”

In het advies van 8 november 2023 wijst het Agentschap voor Natuur en Bos op de INBO.A.4341-studie¹ waarin wordt gesteld dat de relatie tussen de omvang van de stikstofdepositie en de soortenrijkdom en samenstelling van de habitatwaardige vegetatie, niet toelaat om – op projectniveau – een ondergrens aan te duiden van bijkomende stikstofdepositie, waaronder ecologische effecten automatisch uitgesloten kunnen worden. Volgens deze INBO-studie wijst wetenschappelijk onderzoek langsheen depositiegradiënten op een continu toenemende negatieve impact van bijkomende stikstofdepositie op Europees beschermd habitat. De foutenmarge op deze significante relaties vormt geen valabele onderbouwing voor een stikstofdosering of depositiehoeveelheid waaronder bijkomende stikstoftoediening geen effect heeft, aldus het advies van 8 november 2023.

In de aanvullende nota van 15 december 2023 wijst de aanvrager erop dat de verwijzing in de passende beoordeling naar de “meetbaarheid en aantoonbaarheid” van geringe hoeveelheden stikstofdepositie afkomstig van het Project One gericht is op de potentiële effecten op vegetaties en soorten, rekening houdend met enerzijds de totaliteit van de milieudrukken die zich ten aanzien van de habitat manifesteren en anderzijds met de verwaarloosbaarheid ervan in het licht van de totale stikstofdepositie op de SBZ en (vooral) van de gebiedsspecifieke neerwaartse trends van die totale stikstofdepositie in het betreffende SBZ in het Vlaamse Gewest en Nederland. In deze context van specifieke ecologische beoordeling is de term “meetbaar & aantoonbaar” volgens de nota van 15 december 2023 gehanteerd in de betekenis van “verwaarloosbaar” in het licht van zowel de neerwaartse trends en omvang van de totale stikstofdepositie, als de interactie en samenhang met andere omgevingsfactoren en milieudrukken die in de specifieke natuurgebieden aan de orde zijn.

De aanvrager verduidelijkt in zijn nota van 15 december 2023 verder:

“Het is die tweeledige beoordeling die de basis vormt van onze finale beoordeling over het al dan niet of “betekenisvol” zijn van de stikstofimpact, en bij uitbreiding alle onderzochte effecten, van het onderzochte project in termen van effecten op de relevante habitats en/of soorten. Dergelijke verwaarloosbare projectdepositie brengt de verwachte effecten van de herstelmaatregelen niet in het gedrang zodat de habitats/SBZ's het gewenste niveau van instandhouding kunnen bereiken, ongeacht de aan- of afwezigheid van het aangevraagde project. De gebiedsspecifieke neerwaartse depositietrends zullen gaandeweg voor merkbare verbeteringen van de habitatkwaliteit (herstel), en van een verhoogde effectiviteit van het

¹ De Keersmaeker L., Lefebvre W., Deutsch F., Vanderhaeghe F. & Louette G. (2022). Advies over de toepassing van de Duitse drempelwaarde van 0,3 kg N/ha/jaar in Vlaanderen. Adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Nr. INBO.A.4341. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

gevoerde natuur- en herstelbeheer zorgen. In onze passende beoordeling hebben we hierbij een doorkijk naar het jaar 2030 gehanteerd. De beperkte projectbijdragen op de verschillende binnen- en buitenlandse SBZ verhouden zich in elk van de gebieden en voor elk van de te onderzoeken habitattypes ten opzichte van de gebiedsspecifieke uitgesproken dalende depositietrends op een dusdanig verwaarloosbare wijze dat het ingezette verbetertraject naar een ecologische gunstige staat van instandhouding niet gehypothekeerd wordt.”

In het advies van 8 november 2023 vroeg het Agentschap voor Natuur en Bos eveneens om de concrete gevolgen van de toename in stikstofdepositie te onderzoeken: *“met voldoende ecologische onderbouwing de vraag of er in het Natura 2000-gebied sprake is van zodanige omstandigheden dat een verwaarloosbare toename aan stikstofdepositie alsnog zou kunnen leiden tot in ecologische zin aantoonbare significante gevolgen voor de kwaliteit van de verschillende habitattypen en/of leefgebieden.”.*

Hierbij werd ook gewezen op de volgende relevante elementen:

- De criteria voor lokale staat van instandhouding van de Europees beschermde habitats;
- De trends van de habitats en milieudrukken kunnen bijdragen bij de beoordeling evenals de PAS-gebiedsanalyses.

Tevens benadrukte de aanvrager in zijn aanvullende nota van 15 december 2023 in antwoord op voormelde opmerkingen dat de passende beoordeling al een dergelijke analyse bevat. Ter verduidelijking werd in de nota een samenvatting gegeven van de gebiedsspecifieke beoordelingen opgenomen in de passende beoordeling voor elk van de speciale beschermingszones. Er wordt steeds aangegeven wat de dominante milieudrukken zijn die een knelpunt vormen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen; de stikstofdepositie wordt relatief ten opzichte van deze milieudrukken geëvalueerd, en er wordt rekening gehouden met het gevoerd beheer in functie van stikstofmildering en verwachte neerwaartse trends:

1. Kalmthoutse Heide (SBZ-H BE2100015 & SBZ-V BE2100323) - Passende Beoordeling hst 6.3

De hydrologische problematiek (verdroging en schommelende waterstanden door grondwaterwinning, waterkwaliteit) vormt in dit SBZ voor meerdere habitats (H3130, H3160, H4010, H7140, H7150, H9190) een belangrijke hinderpaal om tot de vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen te komen. Daarbij staan een aantal vochtige habitats (H3130, H4010, H7140) onder invloed van instromend nutriëntrijk water (vanuit nabijgelegen landbouwpercelen). Ook andere habitats (H4030, H9120, H9190) ondervinden vermetingsdruk vanuit nabije bronnen. Hieruit wordt geconcludeerd dat de relatieve invloed van atmosferische stikstofdepositie en zeker ook de projectbijdrage daarin, van verwaarloosbare aard is.

Versnippering als gevolg van verkaveling en zandwinning leidt tot te kleine arealen voor bepaalde vegetatietypes (H2310, H2330) waardoor de noodzakelijke natuurlijke dynamiek ontbreekt. Dezelfde factor van versnippering, ook recreatiedruk en gevoeligheid voor betreding limiteert voor vele habitats (H3130, H4010, H4030, H7140, H7150) in dit SBZ de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Ook spontane successie (verbossing) en de aanwezigheid van exoten vormen samen met een gebrek aan een aangepast/voldoende beheer determinerende hinderpalen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor enkele habitats (H4030, H9120 en H9190).

De gebiedsspecifieke, tegen 2030 verwachte (bij ongewijzigd beleid) afname in stikstofdepositie van ca. 6-7 kg N/ha/j ondersteunt het herstel van de aanwezige habitats (en gelinkte zoekzones) naar het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen, waarbij de stikstofbijdrage van Project

One verwaarloosbaar is in de totaliteit van de aanwezige milieudrukken, de herstelmaatregelen en deze verwachte neerwaartse trend in stikstofdepositie.

2. Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent (SBZ-H BE2300006) & Zeeschelde – Schorren en polders van de Beneden-Schelde (SBZ-V BE2301336) - Passende Beoordeling hst 6.4

Enkele habitats in dit SBZ ondervinden negatieve effecten van wijzigingen in de getijdedynamiek (H1310, H1320, H1330, H6430), maar vooral de problematiek van de waterverontreiniging is belangrijk voor heel wat habitats (H1130, H1310, H1320, H1330, H6430, H6510). Deze waterverontreiniging reflecteert zich ook in een ondermaatse (water)bodemkwaliteit.

Structurele ingrepen zoals oeververharding, toenemende aanwezigheid van exoten en een gebrek aan afdoend beheer bedreigen eveneens de realisatie van een goede staat van instandhouding in dit SBZ. Het concluderend overzicht (PB - item 6.4.9) stelt dat dit SBZ voornamelijk wordt gekenmerkt door habitattypes die weinig gevoelig zijn voor stikstof (KDW > 25 kg N/ha/j : H1130, H3150, H6430, H91E0).

Ook de andere habitats (H1310, H1320, H1330 en H6510) hebben een KDW die gelijk of hoger is dan 20 kg N/ha/j. Voor elk van deze habitats zullen zelfs in het conservatieve BAU-scenario de KDW-doelstellingen voor 2030 volledig gehaald worden.

De stikstofbijdrage van Project One is een verwaarloosbaar element in de totaliteit van de verscheidene milieudrukken in dit SBZ. De beperkte bijdrage van het project is geen hinderpaal voor de realisatie van de herstelmaatregelen en hypothekeert ook de tegen 2030 verwachte (bij ongewijzigd beleid) afname in stikstofdepositie (8–9 kg N/ha/j) niet.

3. Kuifeend en Blokkersdijk - deel de Kuifeend (SBZ-V BE2300222) - Passende Beoordeling hfst 6.5

De huidige milieudrukken in dit gebied zijn voornamelijk gerelateerd aan invasieve waterplanten, waterpeilverlaging ifv landbouwactiviteiten en ruimtelijke uitbreiding van de haven: mogelijke vermessende effecten van atmosferische stikstofdepositie zijn slechts van ondergeschikt belang.

In de MER-bijlage 10C, item 11.4.5.2 wordt trouwens geconcludeerd dat de achtergronddepositie voor enkele weinig stikstofgevoelige habitattypen die als leefgebied fungeren, reeds onder de KDW ligt. De verdere tegen 2030 verwachte (bij ongewijzigd beleid) afname in achtergronddepositie (5 tot 9 kg N/ha/j) maakt dat lokale vermessing zal afnemen.

De huidige beheersmaatregelen zijn bijgevolg hoofdzakelijk gericht op hydrologisch beheer en bestrijding van invasieve soorten en worden door stikstofdepositie niet beïnvloed.

De beperkte bijdrage aan stikstof vanuit Project One leidt dan ook niet tot een ecologisch betekenisvolle impact op de aangemelde en tot doel gestelde soorten in dit gebied.

4. Klein en Groot Schietveld (SBZ-H BE2100016) & De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld (SBZ-V BE2101437) - Passende Beoordeling hfst 6.6

Verdroging en schommelende waterstanden door grondwaterwinning vormen ook in dit SBZ voor meerdere habitats (H2330, H3130, H3140, H3160, H4010, H4030, H7140, H7150, H9190, H91E0) een belangrijke hinderpaal om tot de vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen te komen.

Daarnaast is er voor enkele habitats (H3130, H4010, H7140, H7150, H9120) ook de externe bemestingsdruk door nabijgelegen landbouw- en veeteeltactiviteiten. De relatieve invloed van atmosferische stikstofdepositie en zeker ook de projectbijdrage daarin, is van ondergeschikte en verwaarloosbare aard. Versnippering leidt tot te kleine arealen voor bepaalde vegetatietypes (H2310, H2330) waardoor de noodzakelijke natuurlijke dynamiek ontbreekt.

Versnippering, samen met recreatiedruk en gevoeligheid voor betreding limiteert voor vele habitats (H3130, H3140, H4010, H4030, H6230, H7140, H7150, H9120, H91E0) in dit SBZ de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. De aanwezigheid van exoten en spontane successie (verbossing) vormen samen met een gebrek aan een afdoend beheer, bepalende belemmeringen naar het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor vele van de habitats (H2310, H2330, H3130, H3140, H3160, H4010, H4030, H6230, H7150, H9120 en H9190) in dit SBZ.

Tot slot zijn enkele habitats (H3150, H3260) weinig gevoelig voor stikstof.

De gebiedsspecifieke tegen 2030 verwachte (bij ongewijzigd beleid) afname in stikstofdepositie van van ca. 6-7 kg N/ha/j ondersteunt het herstel van de aanwezige habitats naar het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor 2030, waarbij de stikstofbijdrage van Project One een verwaarloosbaar element is in de totaliteit van de verschillende milieudrukken in dit SBZ.

De beperkte bijdrage van het project is geen hinderpaal voor de realisatie van de herstelmaatregelen en hypothekeert de verwachte neerwaartse trend in stikstofdepositie niet.

5. Historische fortengordels van Antwerpen als vleermuizenhabitats (SBZ-H BE2100045) - Passende Beoordeling hfst 6.7

De belangrijkste milieudruk is echter de versnippering tot residueel kleine arealen die gevoelig zijn aan verstoring (H4030, H9120, H9160, H9190). Voor de boshabitattypen (H9120, H9160, H9190, H91E0) worden de KDW-doelstellingen in 2030 bereikt. Voor dit SBZ gelden ook andere milieudrukken zoals instroom nutriëntenrijk water en invasieve soorten.

Natuurlijke successie bv. verbossing, in combinatie met een gebrek aan en/of onaangepast beheer, zijn limiterende factoren voor enkele habitattypes (H4030, H6510, H9120, H9190) om de instandhoudingsdoelstellingen te halen. Samen met de aanpak van de diversiteit aan milieudrukken in dit SBZ, moet de gebiedsspecifieke, tegen 2030 verwachte (bij ongewijzigd beleid) afname in stikstofdepositie van ca. 7-9 kg N/ha/j het herstel van de aanwezige habitats (en gelinkte zoekzones) ondersteunen om de instandhoudingsdoelstellingen voor 2030 te behalen. In vergelijking met de totaliteit aan verschillende milieudrukken in dit SBZ is de stikstofbijdrage van Project One een verwaarloosbaar element.

De beperkte bijdrage van het project is geen hinderpaal voor de realisatie van de herstelmaatregelen en hypothekeert de verwachte neerwaartse trend in stikstofdepositie niet.

6. Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen (SBZ-H BE2100017) - Passende Beoordeling hfst 6.8

De waterhuishouding, incl. verdroging en de (grond)waterkwaliteit zijn erg belangrijke factoren in het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor verscheidene habitats in dit SBZ (H6230, H9120, H9190 en H91E0).

De aanwezigheid van exoten en onaangepast bosbeheer vormen hinderpalen voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor 2030 voor enkele habitats (H9120, H9190).

Tot slot is ook de factor verstoring door recreatiedruk kritisch in relatie tot het realiseren van een goede staat van instandhouding voor één van de habitats (H6230).

De beperkte depositiebijdrage van Project is qua impact verwaarloosbaar wanneer vergeleken met de totaliteit aan verschillende milieudrukken. Ook ten opzichte van de gebiedsspecifieke, tegen 2030 verwachte (bij ongewijzigd beleid), afname in stikstofdepositie van van ca. 9–10 kg N/ha/j is de projectbijdrage verwaarloosbaar.

Het herstel van de aanwezige habitats zal in de eerste plaats bepaald worden door andere milieufactoren dan atmosferische stikstofdepositie; de projectbijdrage beïnvloedt de effectiviteit van de herstelmaatregelen niet en hypothekeert de neerwaartse trend van stikstofdepositie evenmin.

7. Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel (BE2300005) - Passende Beoordeling hfst 6.9

Voor dit SBZ vormen de verstoring van de natuurlijke hydrologie (grote grondwateronttrekking) en de ondermaatse waterkwaliteit door gebrek aan waterzuivering, een probleem voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor een aanzienlijk aantal habitats (H3130, H3140, H3150, H4010, H4030, H6230, H6510 en H91E0).

Eveneens problematisch zijn de versnippering door woon- en dagrecreatie, de aanwezige landschapsarchitectuur en verkavelingen, waardoor de aanwezige relictvegetaties van beperkte omvang zijn wat een extra uitdaging vormt voor het voeren van een efficiënt en effectief beheer (H4010, H4030, H6230, H9120 en H9190).

Bovendien blijkt uit de gebiedsspecifieke analyses van dit SBZ dat de aanwezige habitats eveneens onderhevig zijn aan een bijzonder hoge (fosfaat)bemestingsdruk door nabijgelegen landbouwactiviteiten.

De beperkte projectbijdrage aan stikstof uit atmosferische depositie is in deze context verwaarloosbaar (H2330, H3130, H3140, H4030, H6510 en H9190). Het is duidelijk dat de boven vermelde milieudrukken moeten worden gereduceerd om een algemene verbetering van de ecologische toestand van de SBZ te bereiken in termen van de vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

De beperkte atmosferische stikstofdepositie ten gevolge van Project One is verwaarloosbaar (ook omwille van windopwaartse ligging ten opzichte van de SBZ) en zal, mede door de gebiedsspecifieke neerwaartse depositietrend slechts een verwaarloosbaar effect hebben in vergelijking met de meer bepalende milieudrukken voor dit SBZ.

Op basis van de gebiedsspecifieke ecologische analyse, concludeert de MER-deskundige dat voor alle huidige habitattypes, zoekzones en soorten geldt dat de projectdepositie aan stikstof geen betekenisvolle impact heeft, of anders gesteld, er sprake is van een verwaarloosbaar effect.

In het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 8 november 2023 werden ook een aantal methodologische opmerkingen geformuleerd over de passende beoordeling, met name aangaande de al dan niet bespreking van een aantal habitattypen en soorten.

Hierop wordt eveneens geantwoord door de aanvrager in zijn nota van 15 december 2023. Er wordt gesteld dat de gehanteerde methodologische aanpak een analyse omvat van het geheel van actueel aanwezige habitats, terreinen die beheerd worden met een habitatype als beheerdoel (items 6.3–6.9) en zoekzones gelinkt aan een actueel aanwezig habitatype (item 6.10) en aangemelde soorten (items 6.3–6.9), op basis van de volgende criteria:

- actuele aanwezigheid binnen het studiegebied,
- aangeduid als actueel habitatype, inclusief terreinen die onder beheer zijn met habitatype als beheerdoel,
- stikstofgevoeligheid;
- onderhevig aan stikstofdepositie vanuit het project (bijv. niet windopwaarts);
- specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor de soort(en);
- Zoekzones kunnen enkel geanalyseerd worden via het gebruik van een andere dataset met verschillen in geografische afbakening tegenover de habitat-dataset. Zoekzones waarvoor geen actueel habitatype aanwezig is het studiegebied, werden systematisch gescreend waarbij rekening gehouden werd met de volgende criteria:
 - o overlapping met een actueel aanwezig beschermd habitat;
 - o beoordeling voor het meest stikstofgevoelige habitatype voor gebieden die zijn aangewezen voor meer dan één zoekzone;
 - o stikstofgevoeligheid;
 - o onderhevig aan stikstofdepositie vanuit het project (bijv. niet windopwaarts);
 - o de totale stikstofdepositie (achtergrond + bijdrage Project One) beneden de KDW ligt in de doorkijk naar 2030. Op basis van bovenstaande criteria werd bepaald om de zoekzones op te nemen in de beoordeling in hoofdstuk 6.10.

In de nota van 15 december 2023 wordt de toepassing van deze methodische aanpak verder toegelicht en geconcretiseerd, in antwoord op de opmerkingen van het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 8 november 2023:

- Bruine kiekendief, ijsvogel, kleine zwaan, krakeend, pijlstaart, roerdomp, slobend, purperreiger. Deze soorten nestelen en foerageren in voedselrijke poelen, met een rijk aanbod aan vis, insecten en vegetatie. Noch de vogels, noch hun leefgebieden zijn gevoelig voor bemestende deposities. De blauwborst kan voorkomen in stikstofgevoelige habitats/leefgebieden, maar wordt niet beschouwd als gevoelig voor stikstofdepositie.
- Geel schorpioenmos is niet aanwezig binnen het studiegebied (Oelegem = dichtstbijzijnde vindplaats, waarnemingen Natuurpunt).
- Voor een aantal soorten (beekprik, rivierprik, rivierdonderpad, baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, bever) zijn geen specifieke doelstellingen geformuleerd voor de verbetering van gerelateerde habitats en het effect van stikstofdepositie op deze soorten is daarom niet nader onderzocht.
- De rugstreeppad wordt besproken in verschillende speciale beschermingszones die de soort koppelen aan de habitattypen 2330, 3130 en 4010 (zie tabel 5.2 - PB) De stikstofdepositie van Project One is niet de bepalende factor voor het behalen van de voorgestelde instandhoudingsdoelstellingen.
- Voor SBZ-H Schelde- en Durme-estuarium vanaf de Nederlandse grens tot Gent & Zeeschelde en SBZ-V Schorren en polders van de Beneden-Schelde liggen de habitattypes 3140, 6410 en 7140 buiten het studiegebied. Ook voor SBZ-H Bossen en heidevelden ten oosten van Antwerpen liggen veel habitats (2310, 2330, 3130, 3160, 7140, 3140, 3150, 7140,

3260, 4010, 7150, 4030, 6410 en 6510) verder dan 20 km rond de projectlocatie, net als habitat 6430 voor SBZ-H Bossen en heidevelden van Zandig Vlaanderen.

- Habitattype 3110 is opgenomen in de S-IHD besluit voor SBZ-H Kalmthoutse Heide zonder kwantitatieve instandhoudingsdoelstelling. In de feiten is het volledige gebied van H3110 in de Kalmthoutse Heide geëvolueerd naar H3160, iets wat ook bevestigd wordt door experts van INBO en zich reflecteert in het ontbreken van zoekzones voor type 3110 in de Kalmthoutse Heide, en wordt daarom opgenomen in de analyse van 3160, sectie 6.3.7.4 van de passende beoordeling.

In zijn gunstig advies van 21 december 2023 stelt het Agentschap voor Natuur en Bos vast dat (1) wordt uitgelegd waarom bepaalde tot doel gestelde soorten en habitats niet werden besproken, en (2) dat de heersende omgevingsfactoren en milieudrukken bijkomend worden verduidelijkt per SBZ in de aanvullende nota van 15 december 2023 en dat hiermee dus wordt voldaan aan de opmerkingen in het eerder advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 8 november 2023.

De passende beoordeling komt hiermee afdoende tegemoet aan de vereisten van het RvVb-arrest van 20 juli 2023, nr. RvVb-A-2223-1097, en houdt afdoende rekening met de instandhoudingsdoelen, het aanwezige areaal en de kwaliteit van de natuurwaarden, de specifieke milieukeurmerken en de reeds bestaande milieudrukken in het gebied. Aldus toont de aangeleverde ecologische onderbouwing voldoende aan dat in de betrokken Natura 2000-gebieden sprake is van zodanige omstandigheden dat een verwaarloosbare toename aan stikstofdepositie in ecologische zin niet leidt tot aantoonbare significante gevolgen voor de kwaliteit van de verschillende habitattypen en/of leefgebieden. Deze appreciatie door een erkende deskundige, gesteund op een concrete ecologische toetsing en beoordeling, wordt noch door de beroepers, noch door de bezwaarindieners op overtuigende gronden tegengesproken. De loutere bewering dat de passende beoordeling ‘nog altijd belangrijke lacunes’ zou vertonen, geformuleerd door de beroepers ter gelegenheid van de GOVC-hoorzitting van 19 december 2023, volstaat niet in het licht van de zeer omstandige passende beoordeling en de verduidelijkende nota die door de aanvrager werd bijgebracht, en in het licht van de duidelijke conclusie van het Agentschap voor Natuur en Bos in zijn gunstig advies van 21 december 2023. Uit het advies van 21 december 2023 blijkt duidelijk dat het Agentschap voor Natuur en Bos heeft geoordeeld dat integraal werd voldaan aan de eerdere opmerkingen in het advies van 8 november 2023. Het is immers niet zo dat alle bemerkingen in het advies van 8 november 2023 als essentieel kunnen worden aanzien. Zo bevatte dit advies meerdere aanbevelingen om bijkomende tabellen of visualisaties toe te voegen aan de passende beoordeling, dit om de leesbaarheid en inzichtelijkheid van de uitgevoerde analyses te verbeteren. Deze aanbevelingen bleken, gelet op onder meer het vormvrije karakter van een passende beoordeling, niet essentieel te zijn, zoals kan afgeleid worden uit het finaal gunstige advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 21 december 2023.

Een passende beoordeling is een door de Europese wetgever ingesteld instrument bedoeld om de beoordeling van vergunningsaanvragen met mogelijke impact op speciale beschermingszones mogelijk te maken. Te dien einde moet de passende beoordeling *“volledige, nauwkeurige en definitieve constatering en conclusies [moet] bevatten die elke redelijke wetenschappelijke twijfel over de gevolgen van de geplande werkzaamheden voor het betrokken beschermde gebied wegnemen”*, hetgeen veronderstelt dat *“alle aspecten van het beoogde project die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten de instandhoudingsdoelstellingen van een beschermd gebied in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd”*, zulks op grond van *“de beste wetenschappelijke kennis ter zake”* (RvVb 20 juli 2023, RvVb-A-2223-1097, r.o. 2.3). Aan die vereisten is te dezen voldaan.

In het gunstig advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 21 december 2023 werd bevestigd dat is komen vast te staan dat de stikstofdepositie afkomstig van Project One verwaarloosbaar is in het licht van de neerwaartse trend en de omvang van de totale stikstofdepositie, rekening houdend met de interactie en de samenhang met andere omgevingsfactoren en milieudrukken die in de specifiek natuurgebieden aan de orde zijn.

Deze conclusie en de behandeling van de passende beoordeling wordt bijgetreden.

Passende beoordeling van de stikstofimpact: bespreking en inhoudelijke beoordeling

Uit het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 20 juli 2023 vloeit voort dat de vergunningverlener een inhoudelijke bespreking en beoordeling dient op te nemen van de passende beoordeling moet opnemen in de beslissing. In het verlengde van de evaluatie van de passende beoordeling door het Agentschap voor Natuur en Bos zoals beschreven in voorgaande sectie, volgt hierna een bespreking en inhoudelijke beoordeling van de passende beoordeling en de daarin opgenomen ecologische toets.

Bijlage 10.1 van het project-MER betreft een aanvulling van de passende beoordeling voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden die reeds in het oorspronkelijk project-MER opgenomen was (zie hoofdstuk 11.10), en bijlage 10.2 van het project-MER betreft een aanvulling van de passende beoordeling voor de Vlaamse speciale beschermingszones die eveneens reeds in het oorspronkelijk project-MER opgenomen was (zie hoofdstuk 11.9).

De passende beoordeling voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden gaat concreet in op de effecten van de stikstofdeposities van Project One op de habitats en soorten in de volgende gebieden (bijlage 10.1 van het project-MER, p. 40-41):

- Habitatrichtlijngebieden:
 - Brabantse Wal (SBZ-H NL9801055)
 - Westerschelde en Saeftinghe (SBZ-H NL9803061)
 - Oosterschelde (SBZ-H NL3009016)
 - Vogelkreek (SBZ-H NL2003049)
 - Yerseke en Kapelse Moer (SBZ-H NL9802068)
- Vogelrichtlijngebieden:
 - Brabantse Wal (SBZ-V NL3009003)
 - Markiezaat (SBZ-V NL3009015)
 - Zoommeer (SBZ-V NL9902010)
 - Oosterschelde (SBZ-V NL3009016)
 - Westerschelde en Saeftinghe (SBZV NL9802026)
 - Yerseke en Kapelse Moer (SBZ-V NL9802068)

Het beroepsargument (en de gelijklopende bezwaren) dat de passende beoordeling ten onrechte niet zou ingaan op de effecten van stikstofdepositie op het Habitat- en Vogelrichtlijngebied Oosterschelde, het Vogelrichtlijngebied Vogelkreek of het Habitat- en Vogelrichtlijngebied Yerseke en Kapelse Moer kan niet gevolgd worden.

Voor zowel Oosterschelde als Vogelkreek bevat de passende beoordeling een afzonderlijke effectbeoordeling (bijlage 10.1 van het project-MER, titels 6.6 en 6.8). Yerseke en Kapelse Moer ligt verder dan 25 km van het projectgebied en vallen bijgevolg buiten het rekengebied van de Aeries Calculator (bijlage 10.1 van het project-MER, titel 6.9).

De Nederlandse Raad van State heeft de rechtsgeldigheid van de zgn. rekengrens van 25 km waarmee in Aeries gerekend wordt reeds gevalideerd en geoordeeld dat dit model met zijn rekengrens van 25 km de best beschikbare wetenschappelijke kennis vormt (ABRvS 5 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1299). De aanvrager heeft dus ook op dit punt gebruik gemaakt van de best beschikbare informatie. Het bezwaar dat stelt dat de passende beoordeling ook zou moeten ingaan op gebieden die ver buiten dit studiegebied liggen (bv. Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen: 62 km van het projectgebied), kan dan ook niet gevolgd worden. Stikstofdeposities voorbij de rekengrens zullen geen voorwerp van beoordeling zijn in het kader van een habitattoets op projectniveau, maar zullen desgevallend het voorwerp moeten uitmaken van maatregelen op grond van art. 6, lid 1 of lid 2, Habitatrichtlijn.

De passende beoordeling voor de Vlaamse speciale beschermingszones gaat concreet in op de effecten van de stikstofdeposities van Project One op de habitats en soorten in de volgende gebieden (bijlage 10.2 van het project-MER, p. 43):

- Habitatrichtlijngebieden:
 - Kalmthoutse heide (SBZ-H BE2100015)
 - Schelde- en Durme estuarium van de Nederlandse grens tot Gent (SBZ-H BE2300006)
 - Klein en Groot Schietveld (SBZ-H BE2100016)
 - Historische Fortengordels rond Antwerpen als vleermuizenhabitats (SBZ-H BE2100045)
 - Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen (SBZ-H BE2100017)
 - Bossen en heiden van zandig Vlaanderen – oostelijk deel (BE2300005)
- Vogelrichtlijngebieden:
 - Kalmthoutse heide (SBZ-V BE2100323)
 - Zeeschelde – Schorren en polders van de Beneden-Schelde (SBZ-V BE2301336)
 - Kuifeend (SBZ-V BE2300222) incl Blokkersdijk
 - De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld (SBZ-V BE2101437)

De passende beoordeling voor zowel de Vlaamse speciale beschermingszones als de Nederlandse Natura 2000-gebieden vangt aan met een **bespreking van de ecologische betekenis van stikstof** (zie bijlage 10.1 van het project-MER, p. 13-17 en bijlage 10.2 van het project-MER, p. 16-20).

Specifiek voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden verwijst de passende beoordeling eveneens naar de verwachte kritische depositiewaarden (KDW), zoals deze opgenomen zouden worden in de nieuwe versie van de Aeries-calculator in het najaar van 2023. Deze nieuwe versie trad pas in voege nadat het wijzigingsverzoek ingediend werd, maar het wijzigingsverzoek houdt reeds rekening met deze nieuwe KDW. Voor de Vlaamse speciale beschermingszones werd gebruik gemaakt van de in Vlaanderen gangbare, bestaande KDW (zie ook de op 10 maart 2023 vastgestelde PAS).

Beide passende beoordelingen vervolgen met een bespreking van de **evolutie van stikstofemissies- en -deposities**. Voor Vlaanderen wordt verwezen naar de neerwaartse evolutie van de NO_x en NH₃-emissies in de periode 2014-2020. Recente beslissingen van de Vlaamse Regering, o.a. in het kader van het Luchtbeleidsplan, verzekeren een verdere afname van de NO_x-emissies in Vlaanderen met 45% in vergelijking met 2015. Uit het meest recente voortgangsrapport blijkt dat heel wat maatregelen uit het Luchtbeleidsplan inmiddels ofwel

zijn uitgevoerd, ofwel op schema zitten (zie bijlage 10.2 van het project-MER, p. 21). Hier is sprake van maatregelen en evoluties die juridisch verankerd zijn, die daadwerkelijk uitgevoerd worden, en waarvan de gunstige effecten vaststaand en kwantificeerbaar zijn op grond van de huidige wetenschappelijke kennis, en die zich overigens reeds deels vertaald hebben in de referentiesituatie. Voor zover kwantificeerbaar op het niveau van de door stikstofdeposities 'getroffen' habitats, mag daarmee rekening gehouden worden op het niveau van een individuele passende beoordeling (zie verder).

Voor Nederland is eveneens een duidelijk dalende trend waarneembaar zowel in de stikstofemissies als in de stikstofdeposities (zie bijlage 10.1 van het project-MER, p. 18-19). De toekomstige reductiedoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen in natura 2000-gebieden zijn wettelijk verankerd in de vorm van resultaatsverplichtingen in artikel 1.12a van de Wet Natuurbescherming en artikel 2.15a van de Omgevingswet, zoals ingevoegd via de wet stikstofreductie en natuurverbetering van 21 maart 2021.

Daarnaast toont de passende beoordeling aan dat het Aerius-model zowel in de huidige toestand als in de toekomstige, verwachte toestand voor 2025 en 2030 een *overschatting* maakt van de actuele emissietoestand in Vlaanderen en België door gebruik te maken van emissieramingen uit 2019. Deze overschatting van de emissies (en de daaruit voortkomende) depositiebijdragen van Vlaamse (en Belgische) stikstofbronnen is *veel groter* dan de stikstofemissies van Project One. Als dusdanig kan geteld worden dat de emissiebijdrage van Project One reeds integraal vervat zit in de Vlaamse emissiegegevens waarmee de Aerius-calculator rekent (zie bijlage 10.1 van het project-MER, p. 19-21). Dit element wordt evenmin betwist door de Nederlandse provincies Noord-Brabant en Zeeland.

Vervolgens bevatten beide passende beoordelingen een **algemene effectbeoordeling** van stikstofdeposities. Daarbij worden de volgende elementen besproken (zie bijlage 10.1 van het project-MER, p. 22-32 en bijlage 10.2 van het project-MER, p. 22-32):

- Directe toxische effecten. Uit deze bespreking blijkt dat de deposities van de aanvraag dermate laag zijn dat dergelijke directe toxische effecten verder niet relevant zijn.
- Beschikbaarheid van stikstof voor vegetatie. Uit deze bespreking blijkt dat stikstofdeposities op gebieden met zandige bodems een hoge mate van uitspoeling kennen en dus niet opgenomen zullen worden door vegetatie. Dit toont aan dat niet alle projectdepositie uiteindelijk effecten zal veroorzaken op de aanwezige vegetatie. O.a. de Brabantse Wal en de Kalmthoutse Heide hebben dergelijke zandige bodems.
- Invloed door vermesting. Uit deze bespreking blijkt dat natuurlijke habitats ongeveer 10 tot 300 kg N/ha/j nodig hebben om in hun natuurlijke groei en evolutie te voorzien., afhankelijk van het habitat en bodemgesteldheid. De analyse van de impact van de projectdepositie wordt in de specifieke effectbeoordeling gemaakt (zie *infra*).
- Invloed door verzuring. Uit deze bespreking blijkt dat vooral ammoniakdepositie bijdraagt aan verzuring. De projectdepositie van de aanvraag bestaat slechts voor een klein deel uit ammoniakdepositie en zal slechts voor een zodanig klein verzurend effect zorgen dat de effecten ervan met de best beschikbare methoden niet gemeten kunnen worden.
- Bijdrage aan de totale depositie. In deze bespreking wordt inzichtelijk gemaakt wat de maximale projectdepositie van de aanvraag vertegenwoordigt, en wordt aangetoond dat deze maximale depositie minimaal is ten opzichte van (1) de onzekerheidsmarge bij het modelleren van achtergrondconcentraties, die 15% tot 30% voor concentraties en 50% tot 100% voor stikstofdeposities bedragen, en (2) de natuurlijke fluctuaties door weersomstandigheden, die 0,98 tot 5,6 kg N/ha.j bedragen. Tot slot wordt geduid dat de KDW voor ieder habitatype een afgerond bedrag per kg betreft waardoor de

maximale projectdepositie van de aanvraag van 0,13 kg N/ha/j (in Nederland) en 0,09 kg N/ha/j (in Vlaanderen) zich binnen de betrouwbaarheidsmarge bevindt waarmee de KDW toegepast worden.

- Bijdrage ten opzichte van de bestaande aan- en afvoer van stikstof uit ecosystemen. Hierbij wordt besproken op welke andere manieren stikstof in ecosystemen aangevoerd wordt (toestroming van grond- en oppervlaktewater en mineralisatie), alsook op welke manier stikstof uit ecosystemen afgevoerd wordt (uitspoeling, natuurlijke denitrificatie, immobilisatie van stikstof in organisch materiaal en cyclisch beheer). De depositietoename van de aanvraag is verwaarloosbaar klein ten opzichte van de hoeveelheid stikstof die door beheer verwijderd kan worden.
- Overige milieudrukken. Uit deze bespreking blijkt dat, afhankelijk van elk habitatype in elk gebied, er mogelijks andere drukfactoren bestaan die bepalend(er) zijn voor de kwaliteit en omvang van habitats. De rol van de impact van de projectdepositie ten opzichte van andere milieudrukken wordt in de specifieke effectbeoordeling besproken (zie *infra*).
- Responscurven. In dit onderdeel worden de zgn. 'dosis-responscurven' besproken die afkomstig zijn uit een studie van de universiteit van Wageningen van 2021 (Wamelink et al. 2021). Deze studie kan beschouwd worden als de best beschikbare wetenschappelijke informatie. Deze curves beschrijven op een kwantitatieve manier de gemodelleerde relatie tussen de hoeveelheid stikstofdepositie en de kwaliteit van habitattypen. Uit de bespreking blijkt dat de spreiding van stikstofdepositie om effecten te onderscheiden zeer ruim is (ca. 3 tot 55 kg) en in zeer grote stappen uitgedrukt wordt (10 kg), waardoor de gemodelleerde projectdepositie van de aanvraag niet te onderscheiden valt op deze curven. De toepasselijke dosis-responscurve wordt in de specifieke effectbeoordeling per habitat besproken (zie *infra*).
- Detectie- en meetbeperkingen in de ecologie. Hier wordt vooreerst de nauwkeurigheid van de KDW besproken. Verder wordt de foutenmarge van *in situ* meetmogelijkheden besproken, die volgens verschillende wetenschappelijke bronnen 5% tot zelfs 70% bedraagt. Tot slot blijkt uit een hele reeks wetenschappelijke bronnen dat meetbare, ecologisch relevante effecten ten gevolge van stikstofdeposities pas vastgesteld kunnen worden bij (totale) depositiebijdragen van 1 tot zelfs 5 kg N/ha/j. De projectdepositie van de aanvraag is ruimschoots lager dan deze waarden, zodat de effecten ervan in de praktijk niet meetbaar of aantoonbaar zijn door gangbaar analytisch en ecologisch onderzoek. In de context van deze specifieke ecologische beoordeling is de term "meetbaar en aantoonbaar" gehanteerd in de betekenis van "verwaarloosbaar" in het licht van zowel de neerwaartse trends en omvang van de totale stikstofdepositie, als de interactie en samenhang met andere omgevingsfactoren en milieudrukken die in de specifieke natuurgebieden aan de orde zijn.

Verder lichten beide passende beoordelingen toe op welke wijze de **effecten van stikstofdepositie op soorten** besproken worden (bijlage 10.1 van het project-MER, p. 33-38 en bijlage 10.2 van het project-MER, p. 33-37).

De passende beoordeling voor zowel de Vlaamse speciale beschermingszones als de Nederlandse Natura 2000-gebieden vervolgt met een **specifieke ecologische effectbeoordeling** waarbij voor elk gebied de impact van de projectdepositie op zowel de habitats als de soorten besproken wordt (bijlage 10.1 van het project-MER, p. 39-167 en bijlage 10.2 van het project-MER, p. 39-349). De algemene beschrijving van de habitats en soorten die in dit hoofdstuk besproken worden, is opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk 9.

De specifieke beoordeling werd voor ieder gebied opgesteld op grond van de best beschikbare wetenschappelijke kennis en informatie ter zake. Zo wordt voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden onder andere gebruik gemaakt van de natuurdoelanalyses, zoals opgemaakt én ter beschikking gesteld door de Nederlandse provincies zelf (althans voor zover deze reeds voor bepaalde gebieden opgemaakt werden).

Iedere specifieke beoordeling maakt vooreerst voor elk habitatype inzichtelijk wat de huidige achtergronddepositie bedraagt en hoe deze in de toekomst verwacht wordt te evolueren, en geeft de (gemiddelde en maximale) bijkomende stikstofdepositie van de aanleg- en exploitatiefase van Project One weer ten opzichte van zowel de huidige als de toekomstige, verwachte achtergronddepositie. Daarbij wordt eveneens nagegaan hoe zowel de huidige als de toekomstige, verwachte depositiebijdrage zich verhoudt tot de KDW.

Verder worden meteen de specifieke habitats geïdentificeerd met een KDW ">34" en die bijgevolg niet stikstofgevoelig zijn. Het gaat om habitatype H1160 in het Nederlandse SBZ-H Oosterschelde, habitatypes H110B, H1130 en H1140B in het Nederlandse SBZ-H Westerschelde & Saeftinghe, habitatypes H1130 en H6430 in het Vlaamse SBZ-H Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent, habitatype 3260 in het Vlaams SBZ-H Klein en Groot Schietveld en habitatype H3260 in het Vlaamse SBZ-H Bossen en heiden van zandig Vlaanderen – oostelijk deel. Voor deze habitats kan de minimale stikstofdepositie van Project One dus alleszins geen betekenisvol effect genereren.

Wat de toekomstige, verwachte achtergronddepositie betreft, wordt opgemerkt dat in de passende beoordeling voor de Vlaamse speciale beschermingszones zowel de achtergronddepositie uit het BAU-scenario ("*Business As Usual*") als het Luchtbeleidsplan-scenario gehanteerd worden (zie bijlage 10.2 van het project-MER, p. 14). De passende beoordeling zelf houdt bijgevolg **geen** rekening met de gunstige effecten van de bijkomende reducties die vooropgesteld worden in het G8-scenario van de PAS. De passende beoordeling gaat voor het bepalen van de toekomstige, verwachte achtergronddepositie dus uit van een conservatieve *worst case*-benadering en loopt geenszins vooruit op het toekomstig regelgevend kader van de PAS en het daarin verankerde maatregelenpakket.

In het kader van de PAS is binnen de Vlaamse Regering tot doel gesteld om de overschrijdingen van de KDW in 2015 met minstens 50% te halveren tegen 2030. Uit het advies van ANB blijkt dat de huidige sectorale trend (2015-2021) voldoende is om binnen het studiegebied van 20 km rondom het projectgebied de G8-doelstelling te behalen, en dit voor alle habitats en zoekzones in de speciale beschermingszones Kalmthoutse Heide, Klein en Groot Schietveld, De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld, Historische fortengordels van Antwerpen als vleermuizenhabitats, Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen en Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel. Deze dalende trend wordt niet gehypothekeerd door de bijkomende depositie van Project One. Dit vormt een bijkomend element dat de gunstige passende beoordeling mee ondersteunt.

De passende beoordeling bevat voor zowel de Vlaamse speciale beschermingszones als de Nederlandse Natura 2000-gebieden voor elk habitatype een tabel met de volgende gegevens:

- de gemiddelde depositiecijfers, opgedeeld per contributiestap van 0,02 kg N/ha.j, samen met de corresponderende oppervlakte (zowel absoluut als procentueel);
- de oppervlakte van het besproken habitatype waar de achtergronddepositie (exclusief de projectdepositie van Project One) zich beneden de KDW bevindt, zowel in de huidige als in de toekomstige, verwachte toestand;

- de oppervlakte van het besproken habitatype waar de achtergronddepositie (inclusief de projectdepositie van Project One) zich beneden de KDW bevindt in de toekomstige, verwachte toestand.

De passende beoordeling maakt dus op een overzichtelijke manier duidelijk voor welke habitatypes en op welke concrete oppervlaktes van ieder habitatype de projectdepositie gemodelleerd wordt, zowel in de huidige als in de toekomstige, verwachte toestand.

Daarbij wordt ook duidelijk gemaakt voor welke oppervlakte daarvan de KDW op heden en in de toekomstige, verwachte toestand nog overschreden wordt. Voor de Vlaamse speciale beschermingszones wordt ook de impact op de zoekzones mee besproken (bijlage 10.2, p. 347-349).

Het beroepsargument dat de passende beoordeling abstractie zou maken van de overbelaste toestand van bepaalde oppervlaktes en dus zou vertrekken vanuit een foute aanname, houdt bijgevolg geen stand.

De bespreking van ieder habitatype bevat eveneens een figuur die de evolutie van de stikstofdepositie voor elk habitatype in elk besproken gebied weergeeft, met telkens een aanduiding van de KDW en van de gemiddelde projectdepositie van Project One. Deze figuur biedt een duidelijke weergave van de verwaarloosbare projectdepositie van Project One ten opzichte van zowel de achtergronddeposities in de huidige en in de toekomstige, verwachte toestand, als ten opzichte van de KDW.

Uit de specifieke beoordelingen blijkt dat Project One stikstofdeposities veroorzaakt op een aantal habitats waarvoor de **KDW op heden niet overschreden is en in de toekomst evenmin overschreden zal worden**. De minimale bijkomende projectdepositie zorgt daarbij evenmin voor een dergelijke overschrijding, en dit zowel in de huidige als in de toekomstige, verwachte toestand. Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende habitatypes in de Vlaamse SBZ-H's Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent (zoals bv. habitatypes H1130, H1310 en H1320), Klein en Groot Schietveld (zoals bv. habitatypes H3150 en H3260²) en Bossen en heiden van zandig Vlaanderen – oostelijk deel (zoals bv. habitatypes H3150 en H3260³), alsook in de Nederlandse SBZ-H's Oosterschelde (zoals bv. habitatypes H1310A, H1320 en H1330A), Westerschelde & Saeftinghe (zoals bv. habitatypes H1310A, H1320 en H1330A) en Vogelkreek (met name habitatype H1614). In de specifieke beoordelingen wordt de milieudruk door stikstof ook steeds gekaderd binnen het geheel aan milieudrukken dat inwerkt op het habitat en zo de staat van instandhouding bepaalt.

Voor deze specifieke habitats wordt de KDW zowel op heden als onder de toekomstige, verwachte achtergronddeposities niet overschreden. De bijkomende projectdepositie zorgt evenmin voor een dergelijke overschrijding. De passende beoordeling besluit voor deze habitats terecht dat de bijkomende projectdepositie geen betekenisvolle aantasting zal vormen van de natuurlijke kenmerken van de besproken habitats.

Daarnaast blijkt uit de specifieke beoordelingen dat Project One stikstofdeposities veroorzaakt op een aantal habitats waarvoor de **KDW in de huidige toestand overschreden is, maar in de toekomstige, verwachte toestand niet langer overschreden zal zijn**. Deze daling tot onder de KDW zal ook met de minimale bijkomende projectdepositie bereikt worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende habitatypes in de Vlaamse SBZ-H's Kalmthoutse Heide (zoals

² Dat niet stikstofgevoelig is – zie *supra*.

³ Dat niet stikstofgevoelig is – zie *supra*.

bv. habitattypes H4010, H7140 en H7150), Schelde- en Durme estuarium van de Nederlandse grens tot Gent (zoals bv. habitattypes H1330, H6430⁴ en H6510) en Klein en Groot Schietveld (zoals bv. habitattypes H4010, H7150 en H91E0), alsook in het Nederlandse SBZ-H Brabantse Wal (habitattype H7150).

Het beroepsargument dat de passende beoordeling geen rekening zou houden met het gegeven dat de huidige staat van instandhouding van bepaalde habitats in de Brabantse Wal ongunstig is, kan dan ook niet gevolgd worden. De passende beoordeling houdt hier wel degelijk rekening mee.

In de eerste plaats blijkt dat verwacht wordt dat de toekomstige, verwachte achtergrondconcentraties voor deze habitats onder de KDW zullen reiken, en dat de minimale bijkomende projectdepositie geen impact heeft op deze daling tot onder de KDW. De passende beoordelingen gaan daarnaast ook in op de concrete effecten van de stikstofdeposities van Project One. De specifieke beoordelingen maken voor ieder habitat gebruik van de best beschikbare wetenschappelijke kennis betreffende de effecten van vermisting en verzuring, dosis-responscurven (voor zover beschikbaar), locatiegebonden factoren (zoals bv. nabijgelegen intensieve pluimveehouderijen – zie bv. habitattypes H4010, H7150 en H91E0 in het Vlaamse SBZ-H Klein en Groot Schietveld) en andere milieudrukken die bepalend zijn voor de kwaliteit van deze habitats. Daarnaast wordt de projectdepositie vergeleken met de effecten van de reeds toegepaste beheermaatregelen. Tot slot wordt de impact van de projectdepositie op de onderscheiden instandhoudingsdoelstellingen voor elk habitattype besproken.

Ook al wordt verwacht dat de toekomstige, verwachte achtergrondconcentraties voor deze habitats onder de KDW zullen reiken, bevatten de passende beoordelingen derhalve een analyse die op grond van de best beschikbare wetenschappelijke kennis op gefundeerde wijze besluit dat de bijkomende projectdepositie geen betekenisvolle aantasting zal vormen van de natuurlijke kenmerken van de besproken habitats. De bezwaren die stellen dat de passende beoordeling zou besluiten dat er *enkel omwille van deze dalende trend* geen betekenisvolle aantasting is, kunnen dan ook niet gevolgd worden: het is de *combinatie* van alle wetenschappelijke elementen die, afhankelijk van elk habitat in elk bestudeerd gebied, tot de conclusie leidt dat de bijkomende stikstofdepositie van Project One geen betekenisvolle effecten heeft.

Verder blijkt uit de specifieke beoordelingen dat Project One stikstofdeposities veroorzaakt op een aantal habitats waarvoor de **KDW overschreden is in de huidige toestand, en dat deze overschrijding ook in de toekomstige, verwachte toestand zal blijven bestaan**. Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende habitattypes in de Vlaamse SBZ-H's Kalmthoutse Heide (zoals bv. habitattypes H2310, H2330 en H3130), Klein en Groot Schietveld (zoals bv. habitattypes H2310, H2330 en H3130) en Historische Fortengordels rond Antwerpen als vleermuizenhabitats (zoals bv. habitattypes H3130 en H4030), alsook in het Nederlandse SBZ-H Brabantse Wal (zoals bv. habitattype H2310, H2330 en H3130).

Het is *niet* omdat het project een bijkomende stikstofdepositie veroorzaakt op beschermde habitats waarvan de KDW al in overschrijding is, dat dit noodzakelijkerwijze een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied betekent en het project daarom niet toelaatbaar zou zijn (zie het arrest RvVb 20 juli 2023, nr. RvVb-A-2223-1097. Zie ook voordien reeds RvVb 8 juni 2023, nr. RvVb-S-2223-0938; RvVb 15 december 2022, nr. RvVb-A-2223-0346. Zie in Nederland ook ABRvS 16 augustus 2023, nr. ECLI:NL:RVS:2023:3129, overweging 9.1; ABRvS 21 december 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3914, overweging 20.3; ABRvS 20 april 2016, nr.

⁴ Dat niet stikstofgevoelig is – zie *supra*.

ECLI:NL:RVS:2016:1072, overweging 34.1). De KDW geldt *niet* als een absolute grenswaarde voor het bepalen van de gunstige staat van instandhouding van stikstofgevoelige habitattypen (ABRvS 29 mei 2019, nr. ECLI:NL:2019:1603, overweging 14.5; ABRvS 6 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:940, overweging 6.9; ABRvS 22 april 2020, nr. ECLI:NL:RVS:2020:1125, overweging 32.4; ABRvS 11 maart 2020, nr. ECLI:NL:RVS:2020:741, overweging 11.1). De staat van instandhouding wordt immers bepaald door het *geheel* van milieudrukken dat inwerkt op het habitat.

Wanneer een project leidt tot een toename van de stikstofdepositie op al overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000- gebied, moeten de concrete gevolgen van die toename worden onderzocht vooraleer een vergunning wordt verleend. Bij dat onderzoek moet een relatie gelegd worden tussen de geringe toename van de stikstofdepositie en de KDW, de staat van instandhouding van de beschermde habitattypes en soorten en de concrete instandhoudingsdoelstellingen die daarvoor werden vastgesteld (zie het arrest RvVb 20 juli 2023, nr. RvVb-A-2223-1097 in deze zaak, met verwijzing naar HvJ 7 september 2004, C-127/02).

Indien een bijkomende depositie op een gebied toegestaan wordt, dan moet het met redelijke wetenschappelijke zekerheid vaststaan dat de bijkomende depositie geen schade veroorzaakt en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengt (zie RvVb 20 juli 2023, nr. RvVb-A-2223-1097, met verwijzing naar ABRvS 11 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:741 en ABRvS 22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1110). Ook in rechtsleer wordt bevestigd dat projecten die zorgen voor een bijkomende stikstofdepositie in gebieden waar de KDW reeds overschreden is, wel degelijk vergunbaar zijn wanneer op wetenschappelijke wijze aangetoond kan worden dat er geen causaal verband bestaat tussen het project en de mogelijke verslechtering (M. STRUBBE, “Stikstof en vergunningverlening in het Vlaamse Gewest: aandachtspunten uit de rechtspraak”, *TOO* 2021, afl. 2, (136) 145 en voetnoot 43).

Eén van de beroepsargumenten luidt dat louter feit dat bijkomende deposities gemodelleerd worden in gebieden waar de KDW reeds overschreden is, zou volstaan om een betekenisvolle aantasting aan te tonen. Die zienswijze is juridisch niet correct en werd duidelijk afgewezen in de aangehaalde rechtspraak en rechtsleer, alsook in het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 20 juli 2023 in deze zaak.

De specifieke bespreking voor de habitats waarvoor de KDW overschreden is in de huidige toestand en overschreden zal blijven in de toekomstige, verwachte toestand, bevat voor elk van deze habitats een wetenschappelijk-ecologische analyse die ingaat op de concrete effecten van de gemodelleerde projectdepositie. Deze analyse behandelt voor ieder habitat verschillende specifieke wetenschappelijk-ecologische argumenten, zoals de effecten van vermessing en verzuring, dosis-responscurven (voor zover beschikbaar), locatiegebonden factoren en andere milieudrukken die bepalend zijn voor de kwaliteit van deze habitats. Daarnaast wordt de projectdepositie vergeleken met de effecten van de reeds toegepaste beheermaatregelen. Tot slot wordt de impact van de projectdepositie op de onderscheiden instandhoudingsdoelstellingen voor elk habitatype besproken.

Deze analyse toont voor ieder habitat op grond van de best beschikbare wetenschappelijke informatie en dus met voldoende wetenschappelijke zekerheid aan dat de minimale projectdepositie geen betekenisvolle impact zal hebben op de specifieke habitats waarvan de KDW op heden overschreden is en in de toekomstige, verwachte toestand overschreden zal blijven. De passende beoordelingen bevatten derhalve een analyse die op grond van de best beschikbare wetenschappelijke kennis op gefundeerde wijze besluit dat de bijkomende

projectdepositie geen betekenisvolle aantasting zal vormen van de natuurlijke kenmerken van de besproken habitattypen.

De bezwaren die stellen dat de passende beoordeling zou besluiten dat er *enkel omwille van deze dalende trend* geen betekenisvolle aantasting is, kunnen dan ook niet gevolgd worden: het is de combinatie van alle wetenschappelijke elementen die, afhankelijk van elk habitat in elk bestudeerd gebied, tot de conclusie leidt dat de bijkomende stikstofdepositie van Project One geen betekenisvolle effecten heeft.

Het beroepsargument dat luidt dat het voorliggend project de instandhoudingsdoelstellingen van de Brabantse Wal, Westerschelde & Saeftinghe en Oosterschelde zou doorkruisen, kan niet gevolgd worden. De voorliggende passende beoordeling toont op gefundeerde wijze aan dat de minimale depositie van Project One het bereiken van deze instandhoudingsdoelstellingen voor geen enkele van de habitats in de Brabantse Wal, Westerschelde & Saeftinghe en Oosterschelde zal verhinderen.

De analyse die in de passende beoordeling gemaakt is, is toegespitst op elk habitatype in elk onderscheiden gebied, en schenkt de nodige aandacht aan de specifieke milieukenmerken en instandhoudingsdoelstellingen van elk habitatype bij het beoordelen van de effecten van de minimale projectdepositie van Project One. Er wordt daarbij geen gebruik gemaakt van abstracte (absolute of relatieve) drempels om tot die conclusie te komen, maar per habitatype een concrete en ecologische analyse gemaakt van de effecten van deze depositie. Het beroepsargument dat de specifieke milieukenmerken en de concrete omstandigheden van de besproken gebieden onvoldoende betrokken zouden zijn, kan dan ook niet gevolgd worden.

De conclusies van de specifieke effectbeoordelingen wordt mee onderbouwd door de elementen die in de algemene effectbeoordeling aangehaald en besproken worden. Als voorbeeld kan verwezen worden naar de effecten van uitspoeling: zo bevatten het Nederlandse SBZ-H Brabantse Wal en in het Vlaamse SBZ-H Kalmthoutse Heide een aantal habitats waarvoor de KDW overschreden is in de huidige toestand en overschreden zal blijven in de toekomstige, verwachte toestand, maar hebben deze gebieden een zandige bodem die ervoor zorgt dat de minimale projectdepositie van Project One voor een groot deel zal uitspoelen en dus niet door de vegetatie opgenomen zal worden. De algemene effectbeoordeling ondersteunt met andere woorden bijkomend de conclusies die in de habitatspecifieke effectbeoordeling gemaakt worden.

Tot slot bevatten beide passende beoordelingen ook een specifieke effectbeoordeling voor de soorten in elk besproken gebied. Ook deze analyses zijn gebaseerd op de best beschikbare wetenschappelijke informatie ter zake. Daarbij wordt concreet ingegaan op de impact van de stikstofdepositie van Project One op de leefgebieden en habitats waar elke soort in voorkomt, en worden eveneens de voornaamste knelpunten voor het behalen van een goede staat van instandhouding voor elke soort besproken. Ook voor de soorten bevatten beide passende beoordelingen derhalve een analyse die op grond van de best beschikbare wetenschappelijke kennis op gefundeerde wijze besluit dat de bijkomende projectdepositie geen betekenisvolle aantasting of verstoring zal vormen van deze soorten.

Beide passende beoordelingen voldoen aan de randvoorwaarden uiteengezet in het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 20 juli 2023: de analyse houdt bij het beoordelen van de impact van de projectdepositie rekening met de instandhoudingsdoelen, het aanwezige areaal en de kwaliteit van de natuurwaarden, de specifieke milieukenmerken en de reeds bestaande milieudrukken in elk besproken gebied, zonder gebruik te maken van een abstracte (absolute of relatieve) drempelwaarde.

De inhoud van beide passende beoordelingen kan aldus, in lijn met het gunstig advies van ANB, gevalideerd worden. Er kan besloten worden dat het project niet zal resulteren in een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de besproken Natura 2000-gebieden in Vlaanderen of Nederland en dus het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van de aangemelde en tot doel gestelde habitats en soorten die erin leven. Ook ten aanzien van de Bijlage IV soorten (soorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd) wordt geen betekenisvolle aantasting verwacht.

Dalende trends in stikstofdepositie vs projectbijdrage

Op grond van de aanvullingen van het project-MER PR3263 in bijlage 10 'Addendum: Passende beoordeling Project One voor het aspect stikstof in Vlaanderen' is het duidelijk dat de totale stikstofdepositie op elk van de tot doel gestelde habitats, zoekzones (en leefgebieden van soorten) in de verschillende SBZ-H bij ongewijzigd beleid (BAU scenario) een dalende trend vertoont tussen 2020 en 2030 en dat de depositiebijdrage van huidige aanvraag de verwachte afname van de stikstofdepositie niet hypothekeert (verwaarloosbare bijdrage).

In het project-MER wordt de evolutie van stikstofemissies en -deposities in Vlaanderen beschreven. De totale stikstofemissies dalen systematisch sinds 2000. Sinds 2008 is de dalende trend grotendeels toe te schrijven aan de daling van de NO_x-emissies. Eenzelfde dalende evolutie wordt vastgesteld bij de stikstofemissies uit het Antwerpse havengebied. In de periode 2015–2021 is de totale emissie van reactief stikstof (NO_x + ammoniak) uit het Antwerps havengebied, over alle sectoren, emissiebronnen en activiteiten heen, structureel en systematisch afgenomen met 21%. Dit komt neer op een reductie van de emissies van meer dan 1.650 ton stikstof tijdens die periode.

De aanhoudende afname van de NO_x-emissies in het Vlaamse Gewest is onder meer het gevolg van reeds beslist beleid waaronder het Luchtbeleidsplan 2030 en van technologische en maatschappelijke evoluties zoals de implementatie van Europese BBT. De verdere uitvoering van het Luchtbeleidsplan 2030, gecombineerd met de verwachte autonome evolutie van de uitstoot, houdt een verdere afname in van de NO_x-uitstoot in Vlaanderen met meer dan 43% tegen 2030 in vergelijking met 2015. Het beleidsdoel en bijhorend maatregelenpakket in het Luchtbeleidsplan 2030 houdt rekening met een jaarlijkse, netto economische groei van 1% voor de chemische sector in Vlaanderen.

Ondanks de thans aanwezige dalende trend in stikstofdepositie zal de kritische depositiewaarde van verschillende habitats in 2030 nog steeds overschreden zijn. Enkel binnen het habitatrichtlijngebied 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent' zullen er in 2030 geen overschrijdingen van de KDW meer plaatsvinden.

De door de Vlaamse Regering vastgestelde PAS is gebaseerd op de centrale doelstelling om tegen 2030 de overschrijdingen van de KDW in 2015 voor alle habitattypen en in elk SBZ-H met minstens 50% te halveren. Hiervoor is een G8 2030-doelstelling opgesteld, hetgeen moet worden aanzien als een tussentijdse doelstelling in het kader van het bereiken van de gunstige staat van instandhouding tegen 2050. Er moet dus getoetst worden of de huidige sectorale trend (2015-2021) voldoende is om de G8 2030-doelstelling te behalen en of de bijkomende depositie van Project One deze trend hypothekeert.

Het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 21 december 2023 lijst in onderstaande tabel voor elk Vlaams SBZ-H binnen de 20-km toetszone de habitattypen op waarvoor bij het in de project-MER gehanteerde BAU-scenario ('ongewijzigd beleid') de stikstofdepositie in 2030

nog hoger ligt dan de kritische depositiewaarde. Voor elk van die habitattypen wordt onder 'actuele depositietrend NOx' de evolutie weergegeven van de jaardepositie van NOx (kg N/ha) tijdens de periode 2015–2021 op de totale oppervlakte van betreffend habitatype. Deze trend is de helling [(kg N/ha)/j] van de lineaire regressielijn van alle jaardeposities tijdens de periode 2015–2021. In elk van de SBZ-H is deze trend voor elk habitatype uitgesproken en (statistisch) significant dalend.

De vierde kolom geeft de (lineaire) trend aan die voor elk habitatype moet gerealiseerd worden om voor dat specifiek habitatype in dat specifiek SBZ-H, en binnen de contouren van de 20-km toetszone, de G8 2030-doelstelling te behalen. Uit de vergelijking van kolom 4 en kolom 3 blijkt dat, voor wat NOx betreft, de tot op heden gerealiseerde trend (en dus ook de jaarlijkse afname van) NOx-deposities systematisch lager ligt (*i.e.*, sterke dalend is) dan de trend die nodig is om de G8 2030-doelstelling te realiseren.

De depositiebijdrage (ammoniak + NOx; uitgedrukt in kg N/ha/jaar) van Project One in de exploitatiefase staat in kolom 5. Die bijdrage varieert tussen de 9 en 48 gram stikstof per hectare per jaar. Ten slotte ging het Agentschap voor Natuur en Bos per habitatype en per SBZ-H na of deze jaarlijkse, project-specifieke depositiebijdrage inpasbaar is in het verschil in depositietoestand 2021 en de (virtuele) depositietoestand overeenkomstig de nodige trend. Waar dit het geval is, wordt het realiseren van de nodige trend, gelet op de emissiereducties die voor liggen op schema, niet gehypothekeerd door de bijdrage van het aangevraagde project.

SBZ	Habitatype	Actuele depositietrend NOx, 2015-2021 (kg N/ha)/j	Nodige trend NOx, 2015-2021 (kg N/ha)/j	Projectbijdrage N jaardepositie (kg N/ha)	Project inpasbaar obv actuele trend?
Kalmthoutse Heide	2310	-0,138	-0,078	0,032	OK
	2330	-0,143	-0,081	0,033	OK
	3130	-0,133	-0,079	0,030	OK
	3160	-0,144	-0,081	0,033	OK
	4010	-0,132	-0,073	0,030	OK
	4030	-0,151	-0,084	0,034	OK
	7150	-0,128	-0,072	0,030	OK
	9120	-0,166	-0,098	0,027	OK
	9190	-0,166	-0,095	0,035	OK
Klein en Groot Schietveld	2310	-0,216	-0,107	0,031	OK
	2330	-0,209	-0,105	0,028	OK
	3130	-0,181	-0,097	0,021	OK
	3140	-0,205	-0,107	0,027	OK
	3160	-0,172	-0,093	0,020	OK
	4010	-0,178	-0,092	0,022	OK
	4030	-0,182	-0,092	0,022	OK
	6230	-0,209	-0,098	0,027	OK
	7140	-0,196	-0,105	0,021	OK
	7150	-0,181	-0,095	0,023	OK
	9120	-0,224	-0,118	0,034	OK
	9190	-0,219	-0,114	0,033	OK
Bos en heidegebieden ten oosten	6230	-0,485	-0,279	0,024	OK
	9120	-0,454	-0,263	0,026	OK

van Antwerpen	9190	-0,503	-0,293	0,025	OK
Fortengordels	3130	-0,215	-0,123	0,048	OK
	4030	-0,286	-0,162	0,030	OK
	6510	-0,318	-0,175	0,014	OK
	9190	-0,349	-0,196	0,019	OK
Bossen en heiden van zandig Vlaanderen	2330	-0,316	-0,182	0,009	OK
	3130	-0,177	-0,099	0,010	OK
	3140	-0,176	-0,098	0,010	OK
	4010	-0,183	-0,102	0,010	OK
	4030	-0,185	-0,104	0,010	OK
	6230	-0,185	-0,101	0,010	OK
	9190	-0,210	-0,118	0,009	OK

Uit het voorgaande blijkt dat binnen het studiegebied van 20 km rondom Project One de huidige sectorale trend voldoende is om de G8 2030-doelstelling te behalen en dit voor alle habitats en zoekzones in De Kalmthoutse Heide (SBZ-H BE2100015 & SBZ-V BE2100323), Klein en Groot Schietveld (SBZ-H BE2100016) & De Maatjes, Wuustwezelheide en Groot Schietveld (SBZ-V BE2101437), Historische fortengordels van Antwerpen als vleermuishabitats (SBZ-H BE2100045), Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen (SBZ-H BE2100017) en Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel (BE2300005). Bovendien wordt deze dalende trend niet gehypothekeerd door de extra depositie van Project One.

Zoals hoger reeds beschreven, kwam Het Agentschap voor Natuur en Bos in zijn advies van 21 december 2023 tot de conclusie dat de emissies van Project One niet tot een betekenisvolle aantasting leiden van de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszones in Vlaanderen. De hierboven beschreven trendanalyse vormde daarin een bijkomend element die de gunstige passende beoordeling mee ondersteunt.

In de passende beoordeling werd aangetoond dat de enige effectgroep waarvoor het aangevraagde project leidt tot mogelijke effecten in natuurgebieden in Nederland, stikstofdepositie betreft als gevolg van de emissie van NO_x en NH₃.

Uit het project-MER blijkt dat een groot deel van de stikstofgevoelige natuur (habitats, leefgebieden soorten) in de onderzochte Nederlandse Natura 2000-gebieden momenteel een te hoge stikstofbelasting heeft. Uit de analyse blijkt ook dat er in de voorbije 10 jaar een dalende trend vastgesteld wordt in de totale stikstofdepositie op deze gebieden. Uit het wetenschappelijk gevalideerde en in Nederland gebruikte Aerius-model blijkt dat deze dalende trend zich doorzet richting 2030.

Voor het Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal' moet worden vastgesteld dat de depositiebijdrage vanuit Vlaanderen op de stikstofgevoelige natuur in dit gebied in de periode 2015–2021 is afgenomen met 19%, van 9,9 kg N/ha in 2015 naar 8,0 kg N/ha in 2021. De stikstofdepositie vanuit Nederlandse bronnen op de stikstofgevoelige natuur in Brabantse Wal bedroeg in 2021 zo'n 8,5 kg N/ha, wat licht hoger is dan de totale depositiebijdrage vanuit Vlaanderen op dit gebied.

De stikstofdepositie op dit gebied vanuit Vlaamse bronnen is sinds 2015 jaarlijks met gemiddeld 0,31 kg N/ha verminderd. Deze afname of trend is de helling van de lineaire trendlijn van de jaarlijkse, totale depositiebijdrage vanuit Vlaanderen op het Natura 2000-gebied 'Brabantse Wal' tijdens de periode 2015–2021. De depositiebijdrage van Nederlandse emissiebronnen op de Brabantse Wal is in diezelfde periode slechts met gemiddeld 0,13 (kg N/ha)/jaar afgenomen. De

depositiebijdrage vanuit Nederland op dit gebied is in de periode 2015–2021 dus met een factor 2,5 minder afgenomen dande depositiebijdrage van Vlaamse emissiebronnen.

Deze uitgesproken afname van de depositiebijdrage op de Brabantse Wal vanuit Vlaanderen zal zich ook de komende jaren verderzetten. Zo zullen onder meer de ammoniakemissies uit het Antwerps Havengebied de komende jaren nog verder structureel afnemen als gevolg van (1) generiek, reeds beslist beleid (Luchtbeleidsplan 2030; programmatische aanpak stikstof), en (2) in reeds verleende vergunningen verankerde afnames van stikstofemissies als gevolg van verplichte wijzigingen in productieprocessen en luchtbehandeling. De afnames in stikstofemissies en de resulterende afnames in depositiebijdragen op de Brabantse Wal die hiermee gerealiseerd zullen worden, zijn ruim groter dan de depositiebijdrage van Project One op dit gebied.

De jaarlijkse depositiebijdrage van voorliggend project op de stikstofgevoelige natuur in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal bedraagt gemiddeld 0,04 kg N/ha (met maximumbijdrage op Aerius-hexagoonniveau = 0,13 kg N/ha). Deze bijdrage doet geen afbreuk aan de jaarlijkse neerwaartse trend van Vlaamse stikstofdepositie op het gebied: in de periode 2015-2021 werd er immers jaarlijks vanuit Vlaanderen gemiddeld 310 g N/ha minder op de stikstofgevoelige natuur in Brabantse Wal gedeponeerd (totaal tijdens periode 2015–2021: min 1.900 g/ha). De gemiddelde jaarbijdrage van 40 g N/ha – vanaf de exploitatiefase – wordt dus ruimschoots ‘gecompenseerd’ door de reeds gerealiseerde en de aankomende reducties in de Vlaamse depositiebijdragen op dit gebied. De projectbijdrage leidt er bovendien in geen geval toe dat de Vlaamse depositiebijdrage langzamer zouden gaan afnemen dan de Nederlandse depositiebijdragen op dit gebied.

Een gelijkaardige analyse is van toepassing op het Natura 2000-gebied ‘Westerschelde en Saeftinghe’. De Vlaamse depositiebijdrage op de stikstofgevoelige natuur in dit gebied is in de periode 2015-2011 afgenomen met 17%, van 4,2 kg N/ha in 2015 naar 3,4 kg N/ha in 2021. De stikstofdepositie vanuit Vlaamse bronnen op dit Natura 2000-gebied is sinds 2015 jaarlijks met gemiddeld 0,12 kg N/ha/jaar afgenomen. De bijdrage van Nederlandse emissiebronnen op ‘Westerschelde & Saeftinghe’ is tijdens diezelfde periode niet statistisch significant afgenomen (trend = -0,01 (kg N/ha)/jaar, $p > 0,05$). De stikstofdepositie vanuit Nederlandse bronnen op ‘Westerschelde & Saeftinghe’ bedroeg in 2021 zo’n 3,9 kg N/ha.

Op analoge wijze als voor de habitattypen in de Vlaamse SBZ-H, kan ook voor de Natura 2000-gebieden in Nederland vastgesteld worden dat de sectorale NO_x-deposities vanuit het Vlaamse Gewest op deze gebieden sinds 2015 sterker afgenomen zijn dan het tempo dat vereist is om op die gebieden de 2030-G8 doelstelling uit de PAS te bereiken. De projectspecifieke depositiebijdrage op elk van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in deze Natura 2000-gebieden brengt deze dalende trend niet in het gedrang.

Deze vaststellingen ondersteunen mee de conclusie van de passende beoordeling dat de impact van verzurende en vermestende deposities zowel tijdens de aanlegfase als de exploitatiefase niet zal resulteren in een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden in Nederland. En dat bijgevolg het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van de er aangemelde en tot doel gestelde habitats en soorten niet gehypothekeerd wordt. Ook ten aanzien van de Bijlage IV soorten (soorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd) wordt geen betekenisvolle aantasting verwacht.

Overige inspraakreacties en beroepsargumenten

Het beroepsargument dat de *"beperking van de beoordeling van de aanvaardbaarheid van stikstofdeposities tot goedgekeurde Natura 2000 iets absurds heeft"* en *"Om een goede staat van instandhouding te bereiken, is het nodig om ook de kwaliteit van de oppervlakte buiten SBZ-H te bewaken"* kan evenmin worden bijgetreden. Artikel 36ter, §3, van het Natuurdecreet definieert het onderwerp van de passende beoordeling: *"Een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, zonder dat die vergunningsplichtige activiteit of dat plan of programma direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied in de speciale beschermingszone in kwestie dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone."*

Dit betekent dat de passende beoordeling zich toespitst op de afgebakende gebieden, zijnde de speciale beschermingszones.

Het beroepsargument dat de emissie van ammoniak belangrijk is omdat ammoniak lokaal neerslaat en dus de stikstofdepositie op bijvoorbeeld de Kalmthoutse heide en de Brabantse Wal sterk bepaalt, is zonder voorwerp. Bij alle berekeningen en modelleringen van de emissie, dispersie en depositie in het project-MER werden NOx en ammoniak wel degelijk als afzonderlijke polluenten behandeld. De stikstofdepositie op een gegeven locatie is steeds de som van de depositie van N onder de vorm van NOx en de depositie van N onder de vorm van ammoniak.

Verscherpte natuurtoets

Bespreking

Bijlage 10.3 van het project-MER betreft een aanvulling van de verscherpte natuurtoets die reeds in het oorspronkelijk project-MER opgenomen was (zie hoofdstuk 11.8).

Artikel 26b*is*, §1 van het Natuurdecreet bepaalt dat de overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

De bij de aanvraag gevoegde VEN-toets gaat in op de mogelijke effecten van stikstofdepositie op de volgende VEN-gebieden:

- Slikken en Schorren langsheen de Schelde: deelgebieden Groot Buitenschoor, Galgenschoor; Schorren van Doel; Hobokense Polder
- De Kuifeend: deelgebieden Kuifeend, Grote Kreek, Opstalvallei
- Blokkersdijk
- De Kalmthoutse Heide
- De Maatjes
- De Oude Landen en Bospolder
- De Stropers
- Wase Scheldepolders
- Het Kleidaal

Elk VEN-gebied wordt vooreerst in het studiegebied gesitueerd. Daarbij wordt waar nodig verwezen naar de (gedeeltes van deze) gebieden die overlappen met de speciale beschermingszones die in de passende beoordeling besproken worden (bijlage 10.3 van het project-MER, p. 8-10).

Voor elk VEN-gebied wordt vervolgens een beschrijving van hun huidige toestand opgenomen. Die beschrijving is gebaseerd op verschillende publiek beschikbare bronnen. Dit resulteert in een gedetailleerde beschrijving van de referentietoestand van deze gebieden, met inbegrip van een opsomming van de huidige knelpunten en milieudrukken, de visie en de reeds uitgevoerde beheermaatregelen in deze gebieden (bijlage 10.3 van het project-MER, p. 11-49).

Vervolgens worden de effecten van de stikstofdepositie van Project One op deze VEN-gebieden besproken. Daarbij wordt voor elk VEN-gebied een tabel gegeven met een weergave van de verschillende habitats en regionaal belangrijke biotopen in dat gebied, met telkens een duiding van hun KDW, de huidige achtergronddepositie en de toekomstige, verwachte achtergronddepositie, een duiding of de KDW in toekomstige, verwachte situatie overschreden zal zijn of niet, de verwachte daling in de achtergronddepositie, alsook de gemodelleerde depositie van Project One als gemiddelde, als maximum en als percentage van de KDW.

In deze tabel worden de specifieke habitats en regionaal belangrijke biotopen in elk gebied geïdentificeerd die niet stikstofgevoelig zijn (aangeduid met “*” of “>34*”). Op deze habitats en regionaal belangrijke biotopen kan de minimale stikstofdepositie van Project One dus alleszins geen schade veroorzaken.

De bespreking van elk gebied bevat eveneens een overzichtelijke figuur die de evolutie van de stikstofdepositie voor elk habitatype en elk regionaal belangrijk biotoop weergeeft, met telkens een aanduiding van de gemiddelde projectdepositie van Project One. Deze figuur biedt een duidelijke weergave van de zeer beperkte bijdrage van de projectdepositie van Project One aan de achtergronddeposities in de huidige en in de toekomstige, verwachte toestand.

Uit de verschillende effectbesprekingen blijkt dat Project One stikstofdeposities veroorzaakt op een aantal habitats en regionaal belangrijke biotopen waarvoor de **KDW op heden niet overschreden is en in de toekomst evenmin overschreden zal worden**. De minimale bijkomende projectdepositie zorgt daarbij evenmin voor een dergelijke overschrijding, en dit zowel in de huidige als in de toekomstige, verwachte toestand. Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende habitatypes en regionaal belangrijke biotopen in het VEN-gebied Slikken en schorren langsheen de Schelde (bv. habitatype H1310 en regionaal belangrijk biotoop rbb mr), het VEN-gebied De Kuifeend: deelgebieden Kuifeend, Grote Kreek, Opstalvallei (bv. habitatype H3150 en regionaal belangrijk biotoop rbb mr) of het VEN-gebied Blokkersdijk (bv. habitatype H1330 en regionaal belangrijk biotoop rbb mr).

Voor deze specifieke habitats wordt de KDW zowel op heden als onder de toekomstige, verwachte achtergronddeposities niet overschreden. De bijkomende projectdepositie zorgt evenmin voor een dergelijke overschrijding. De verscherpte natuurtoets besluit voor deze habitats en regionaal belangrijke biotopen terecht dat de bijkomende projectdepositie geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan deze natuur in het VEN zal veroorzaken.

Daarnaast blijkt uit de verschillende effectbesprekingen dat Project One stikstofdeposities veroorzaakt op een aantal habitats waarvoor de **KDW in de huidige toestand overschreden is, maar in de toekomstige, verwachte toestand niet langer overschreden zal zijn**. De minimale bijkomende projectdepositie zorgt er niet voor dat deze daling tot onder de KDW niet bereikt zal worden en heeft derhalve geen impact op deze dalende trend, die zich zowel in het BAU- als in het scenario van het Luchtbeleidsplan (het ‘LBP-scenario’) aftekent. Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende habitatypes in het VEN-gebied Slikken en schorren langsheen de Schelde (bv. habitatype H6510), het VEN-gebied De Kuifeend: deelgebieden Kuifeend, Grote Kreek,

Opstalvallei (bv. habitatype H6510) of het VEN-gebied Kalmthoutse Heide (bv. habitatypes H4010, H7140 en H7150).

In de eerste plaats blijkt dat verwacht wordt dat de toekomstige, verwachte achtergrondconcentraties voor deze habitats onder de KDW zullen reiken, en dat de minimale bijkomende projectdepositie geen impact heeft op deze daling tot onder de KDW. De verscherpte natuurtoets gaat daarnaast ook in op de concrete effecten van de stikstofdeposities van Project One. De effectbesprekingen maken voor ieder VEN-gebied gebruik van de best beschikbare wetenschappelijke kennis die ingaat op locatiegebonden factoren en andere milieudrukken die bepalend zijn voor de kwaliteit van deze habitats. Daarnaast wordt afgetoetst of de projectdepositie enige invloed heeft op de effecten van de reeds toegepaste beheermaatregelen.

Ook al wordt verwacht dat de toekomstige, verwachte achtergrondconcentraties voor deze habitats onder de KDW zullen reiken, bevat de verscherpte natuurtoets derhalve een analyse die op grond van de best beschikbare wetenschappelijke kennis op gefundeerde wijze besluit dat de bijkomende projectdepositie geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan deze natuur in het VEN zal veroorzaken.

Verder blijkt uit de verschillende effectbesprekingen dat Project One stikstofdeposities veroorzaakt op een aantal habitats en regionaal belangrijke biotopen waarvoor de **KDW overschreden is in de huidige toestand, en dat deze overschrijding ook in de toekomstige, verwachte toestand zal blijven bestaan**. Dit geldt bijvoorbeeld voor verschillende habitatypes en regionaal belangrijke biotopen in het VEN-gebied Slikken en schorren langs de Schelde (bv. habitatype H3140), het VEN-gebied De Kuifeend: deelgebieden Kuifeend, Grote Kreek, Opstalvallei (bv. habitatypes H2330, H3140 en H9190) of het VEN-gebied Kalmthoutse Heide (bv. habitatypes H2310, H2330 en rbb mr). Daar de beoordeelde habitats (Natura 2000 codes en rbb) het meest kritisch zijn voor wat betreft vermestende depositie, gelden deze conclusies evenzeer voor andere vegetaties binnen VEN-gebied.

In de eerste plaats blijkt dat de minimale bijkomende projectdepositie geen impact heeft op de dalende trend van de stikstofdeposities. Zoals ANB in zijn voorwaardelijk gunstig advies opmerkt, zal Project One niet verhinderen dat de stikstofdepositie verder zal afnemen, waardoor een (ecologisch) herstel van vegetaties op termijn mogelijk is.

De verscherpte natuurtoets gaat daarnaast ook in op de concrete effecten van de stikstofdeposities van Project One. De effectbesprekingen maken voor ieder VEN-gebied gebruik van de best beschikbare wetenschappelijke kennis die ingaat op locatiegebonden factoren en andere milieudrukken die bepalend zijn voor de kwaliteit van deze habitats en regionaal belangrijke biotopen. Daarnaast wordt afgetoetst of de projectdepositie enige invloed heeft op de effecten van de reeds toegepaste beheermaatregelen.

Beoordeling

De indirecte effecten van geluidsverstoring, direct ruimtebeslag, lichthinder en visuele verstoring, ecotoxicologische effecten als gevolg van wateremissies en effecten op de grondwaterhuishouding zijn voldoende in beeld gebracht.

De impact van verzuring en vermesting werd verder verduidelijkt in de bijkomende nota van de aanvrager d.d. 15 december 2023. Hierin wordt aangegeven dat de potentiële schade van Project One herstelbaar wordt geacht aangezien de neerwaartse depositietrend onder BAU

niet gehypothekeerd wordt. Het project zal niet verhinderen dat de stikstofdepositie verder zal afnemen, waardoor een (ecologisch) herstel van vegetaties op termijn hoe dan ook mogelijk is.

Voor de relevante VEN-gebieden binnen het studiegebied worden de mogelijke effecten van atmosferische stikstofdepositie en de bijdrage van Project One daaraan in kaart gebracht en beoordeeld. De huidige situatie en de verwachte situatie in 2030, rekening houdend met de gebiedsspecifieke neerwaartse depositietrend, zijn vergeleken en er is geconcludeerd dat de projectbijdrage aan stikstof in de verschillende VEN-gebieden niet zal leiden tot onherstelbare schade.

Binnen het project worden maatregelen genomen om de stikstofuitstoot te beperken. Deze bestaan uit emissiebeperkende technologie (o.a. ultralow NO_x branders) en emissiereducerende technieken (deNO_x, selectieve catalytische reductie - SCR). De toepassing van deze BBT-technieken zorgt voor een effectieve reductie van 74% van de NO_x-emissies, hierbij zal wel een extra emissie van 18 ton/jaar NH₃ veroorzaakt worden, als gevolg van de werking van de SCR-DeNO_x gaszuivering. Maar de totale N-depositie mits toepassing van de SCR-DeNO_x gaszuivering is lager dan zonder toepassing van BBT.

Het Agentschap voor Natuur en Bos stelt in haar gunstig advies van 21 december 2023 vast dat stikstofdeposities veroorzaakt door de vergunningsplichtige activiteit onvermijdbare, maar herstelbare schade aan de natuur in het VEN zal veroorzaken.

Deze analyse toont voor ieder VEN-gebied op grond van de best beschikbare wetenschappelijke informatie en dus met voldoende wetenschappelijke zekerheid aan dat de minimale projectdepositie ook geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan deze natuur in het VEN zal veroorzaken.

Globaal gezien kan de minimale stikstofdeposities van het project aangemerkt worden als herstelbaar, aangezien de beperkte stikstofbijdrage hoe dan ook moet beoordeeld worden tegen de vastgestelde dalende NO_x-deposities ingevolge de aangehaalde maatschappelijke evoluties, beslist beleid en uitgevoerde en in uitvoering zijnde maatregelen.

De vergunningverlenende overheid verklaart zich bijgevolg akkoord met de inhoud van de verscherpte natuurtoets. Er kan besloten worden dat het project niet zal resulteren in onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in de besproken VEN-gebieden.

Ontbossing

Uit het dossier kan afgeleid worden dat een oppervlakte van 393.115 m² zal worden ontbost in functie van de realisatie van de geplande werken. Deze ontbossing werd inmiddels reeds uitgevoerd op grond van de eerder verleende, inmiddels vernietigde vergunning. Hiervan is 142.445 m² compensatieplichtig en 250.670 m² vrijgesteld van compensatieplicht. De totaal te compenseren oppervlakte bedraagt 284.890 m². De aanvrager heeft een boscompensatie in natura voorzien en dit op bovenlokaal niveau.

Na onderzoek van het compensatievoorstel uit de aanvraag werd dit voorstel goedgekeurd door ANB in haar advies van 21 december 2023. Dit compensatievoorstel staat geregistreerd bij het ANB onder het kenmerk 21-215624. De noodzakelijke voorwaarden in het kader van artikel 90bis van het bosdecreet worden in de vergunning opgenomen.

Ook de boscompensatie in natura is inmiddels reeds (groten)deels uitgevoerd.

Ontheffing VEN-verbod, afwijking verboden te wijzigen vegetaties en soortentoets

In het project-MER wordt een voorstel voorzien voor het natuurherstel van het duindoornstruweel dat als gevolg van het project wordt ingenomen. Dit natuurherstel wordt binnen de perimeter van het VEN 'Slikken en schorren langs de Schelde' beoogd. Deze ontheffing VEN-verbod wordt door de initiatiefnemer los van de lopende omgevingsvergunningsprocedure aangevraagd en toegekend. De werken werden intussen ook reeds uitgevoerd. De ontheffing is geregistreerd bij het ANB onder kenmerk 21-217691.

In het project-MER wordt een voorstel voorzien voor het natuurherstel van het duindoornstruweel en de aanwezige rietvegetatie welke als gevolg van het project worden ingenomen. Deze afwijking van verboden te wijzigen vegetaties werd door de initiatiefnemer los van de lopende omgevingsvergunningsprocedure aangevraagd en bekomen. De afwijking verboden te wijzigen vegetaties is geregistreerd bij het ANB onder kenmerk 21-217690.

Binnen het projectgebied werd het voorkomen van verschillende door het soortenbesluit beschermde soorten vastgesteld: Bijenorchis, Grote keverorchis, Blauwvleugelsprinkhaan, Echt duizendguldenkruid, Rugstreeppad. Daarnaast zijn de vogelsoorten eveneens beschermde soorten. De aanvrager heeft hiervoor apart een afwijking op de bepalingen van het soortenbesluit aangevraagd bij het ANB en bekomen voor de Bijenorchis, Grote Keverorchis, Blauwvleugelsprinkhaan, Echt duizendguldenkruid en Rugstreeppad. De referentie van deze afwijking betreft ANB/BL-FF/V20-00233 en ANB/BL-FF/V21-00383. Ook hier is sprake van een zorgvuldige voorbereiding van het dossier, waardoor er geen sprake is van enige lacune in het onderzoek. De hierop betrekking hebbende bezwaren worden dus ook verworpen.

Deze vegetatieverwijdering heeft inmiddels plaatsgevonden op grond van de eerder verleende maar vervolgens vernietigde omgevingsvergunning.

Grondwateronttrekkingen

Binnen de invloedstraal van de bemaling is SBZ en VEN-gebied gelegen. De impact van de grondwaterwinningen (bemalingen) op grondwaterafhankelijke vegetaties werd in het project-MER onderzocht.

Voor wat betreft de bronbemaling van de proefsleuven werd bepaald dat de grootste verlaging van het grondwaterpeil zich zal voordoen binnen de contour van het projectgebied en bijgevolg niet zal reiken tot in het Galgenschor. Aangezien alle natuurwaarden in deze fase reeds verdwenen zijn in het projectgebied, wordt de impact op de grondwatertafel voor de proefsleuven als een verwaarloosbaar of geen effect beoordeeld.

Er wordt in het project-MER ook besloten dat het effect van de grondwaterverlaging tijdens de aanlegfase van de infrastructuur als beperkt negatief moet beoordeeld worden. Bij het zuidelijk deel van het projectgebied strekt de invloedssfeer zich uit tot in het Galgenschor in het damwandscenario (dit scenario wordt geselecteerd in het project). De dalingen bedragen tijdelijk tussen 0,05 en 0,10 m ter hoogte van het schor met rietvegetatie. De grondwatertafeldaling blijft binnen de natuurlijke variatie, maar in zeer droge perioden kan mogelijk een beperkt negatieve impact verwacht worden. Een geringe verlaging van de watertafel onder het onverzadigde schor gedeelte - dat mede door de verzoeting hoofdzakelijk bedekt is met riet - zal weinig effect hebben, rekening houdend met de huidige range van grondwaterstanden. Bovendien bedraagt de tijdelijke verlaging slechts een 5 tot 10-tal cm, wat binnen de natuurlijke schommelingen van het grondwaterpeil valt.

Er worden geen relevante effecten verwacht ten gevolge van grondwaterverlaging.

Verstoring avifauna

Globaal genomen wordt voor de aanlegfase in het project-MER de impact op broedvogels en niet broedvogels in de omgeving van het projectgebied beoordeeld als beperkt negatief voor de verschillende werfstadia samen. Er wordt wel opgemerkt dat er ook rekening is gehouden met het gegeven dat de voorkomende soorten in de omgeving van het projectgebied ondanks de drukke en lawaaierige havenomgeving *de facto* aanwezig zijn en blijven. De voorkomende soorten zijn dus voor een groot deel reeds aangepast aan de hoge geluidsbelasting en een beperkte toename van het geluidsniveau zal bijgevolg vrijwel geen impact hebben op de voorkomende soorten

De beroepsindiener stelt dat de fakkels de belangrijkste bron van geluidshinder zijn, maar dat deze niet zijn meegenomen in de studie van de geluidseffecten van de exploitatie op de avifauna. De effecten werden onderzocht en beschreven in de discipline geluid van het project-MER. Punten 6.5.2.1.2 'Geluidsimpact bij opstart of geplande stop van de ECR' en 6.5.2.1.3 'Geluidsimpact bij een calamiteit' bevatten de nodige informatie om de effectinschatting in het luik biodiversiteit te ondersteunen. In het MER wordt aangegeven dat het geluid van de fakkels niet mee ingecalculeerd is in het geluidsmodel omdat deze niet behoren tot het normale productieproces en deze een zeer korte werking hebben. De fakkels worden beschouwd als een incidentele geluidsbron. Tijdens stabiele productie treden de fakkels gemiddeld éénmaal per jaar in werking. Het fakkelen heeft slechts een beperkte bijdrage in de verstoring ten opzichte van het constante geluid tijdens de exploitatie.

Het project-MER besluit dat het effect ten gevolge van geluidsverstoring tijdens de exploitatiefase voor vogelsoorten in het Galgenschoor verwaarloosbaar is. Voor overwinterende watervogels die gebruik maken van de slikzone is er een verwaarloosbaar of geen effect. Ook ter hoogte van de andere aanwezige natuurwaarden en het projectgebied zelf zal er een verwaarloosbaar of geen effect zijn.

Conclusie

Met betrekking tot het lokale niveau kan gesteld worden dat het lokale effect inzake ecotoop- en biotoopverlies – ook na het nemen van de milderende, compenserende en natuurherstelmaatregelen – aanzienlijk negatief moet beoordeeld worden.

Gegeven het feit dat:

- er geen betekenisvolle aantasting zal optreden voor de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone;
- er geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN zal optreden;
- het verder milderen van ecotoop- en biotoopverlies in de directe omgeving van het project niet mogelijk is, waardoor het milderen bovenlokaal gebeurt;

kan de realisatie van voorliggend project aanvaard worden.

Er kan worden geconcludeerd dat de vergunningsplichtige activiteit geen betekenisvolle aantasting impliceert voor de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszones en geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN zal veroorzaken, mits de timing van de werken, evenals de projectgeïntegreerde en de milderende maatregelen onverminderd gevolgd en uitgevoerd worden. Deze uitvoering wordt in de vergunningsvoorwaarden opgenomen.

Ruimtelijke verenigbaarheid (artikel 4.3.1, §1, van de VCRO)

Overeenstemming van de aanvraag met de stedenbouwkundige voorschriften van het geldende plan

De aanvraag is principieel in overeenstemming met het geldende plan zoals hoger omschreven met dien verstande dat de ondersteunende functies in het administratief hoofdgebouw zoals de kantoren, vergaderzalen en fitness inherent zijn aan en uitsluitend ten dienste staan van de industriële activiteiten en exploitatie ervan op de projectlocatie. De ethaankraker is duidelijk een zeehaven- en watergebonden bedrijvigheid gelet op de aan- en afvoer van vooral ethaan via zeeschepen.

De verenigbaarheid van de aanvraag met de goede ruimtelijke ordening wordt hierna behandeld.

Overeenstemming van de aanvraag met de stedenbouwkundige voorschriften uit verordeningen

De aanvraag is principieel in strijd met de geldende stedenbouwkundige voorschriften van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.

De aanvraag omvat de volgende vraag tot afwijking met betrekking tot de inhoud van de hemelwateropvang: de aanvrager wenst een hemelwateropvang te realiseren met inhoud van meer dan 10.000 l zoals voorzien in de verordening, meer bepaald met een inhoud van 155.000 l in het noordelijke deel en 7.830.000 l in het zuidelijke deel.

De aanvraag voorziet hergebruik van hemelwater voor de volgende doeleinden: koelwater bij de ECR kraker, spoelwater bij sanitair, kuiswater voor onderhoud en als douchewater bij de kleedkamers (in het noordelijke deel). Het gebruik van hemelwater in functie van persoonlijke hygiëne is niet gebruikelijk gezien het stof en vuil dat hemelwater met zich meebrengt. Douches mogen daarom niet aangesloten worden op hemelwater.

De motivatienota bijgevoegd bij addendum B25a geeft de nodige berekeningen en motivatie voor de gevraagde afwijking. Gelet op de omvang van het nuttige hergebruik kan de afwijking worden aanvaard.

Voor wat betreft de verhardingen die worden aangelegd en de overdekte constructies kan er op basis van de motiveringsnota van 16 juli 2021 als bijlage bij addendum B25a in het aanvraagdossier worden van uitgegaan dat er wordt voldaan aan de gewestelijke hemelwaterverordening.

De aanvraag is principieel in overeenstemming met de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake de toegankelijkheid. Alle kantoren, kantines, kleedruimtes en andere faciliteiten in het noordelijke deel, alsook de andere gebouwen in het zuidelijke deel, zijn uitsluitend voor intern gebruik, niet publiek toegankelijk en zullen onderhevig zijn aan toegangscontrole. Het administratief gebouw en het ontvangstgebouw moeten voldoen aan de bepalingen van de voormelde gewestelijke verordening. Het aanvraagdossier bevat een voorwaardelijk gunstig advies van INTER van 9 juni 2021. Mits wordt voldaan aan de gestelde opmerkingen voldoet de aanvraag aan de verordening.

Goede ruimtelijke ordening (artikel 4.3.1, §2, van de VCRO)

Het aangevraagde moet, voor zover noodzakelijk of relevant, beoordeeld worden aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen, in het bijzonder met inachtneming van de doelstellingen van artikel 1.1.4 van de VCRO. Het vergunningverlenende bestuursorgaan houdt bij de beoordeling van het aangevraagde rekening met de in de omgeving bestaande toestand, maar kan ook de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten vermeld in punt 1° van artikel 4.3.1, §2, van de VCRO in rekening brengen, evenals de bijdrage van het aangevraagde aan de verhoging van het ruimtelijk rendement, voor zover de rendementsverhoging gebeurt met respect voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en die in de betrokken omgeving verantwoord is.

Functionele inpasbaarheid

De aanvraag betreft het bouwen van een ethaankraker (ECR) met bijhorende ondersteunende gebouwen en infrastructuur (zie 'aanvraag inclusief wijzigingsverzoek'). Een ethaankraker zet ethaan om in ethyleen, een grondstof die gebruikt wordt in de chemische industrie.

De voorbereidende werkzaamheden houden een afbraak in van de bestaande constructies, een ontbossing, de wijziging van de vegetatie noodzakelijk voor de oprichting van het project en de ondersteunende faciliteiten en de nivellering van het terrein.

Wegens de omvang en de duurtijd van de bouwwerkzaamheden wordt de gehele site voorzien als projectzone.

De gevraagde werken omvatten alle voorzieningen en ondersteunende voorzieningen nodig zowel tijdens de aanlegfase als de exploitatiefase.

Gelet op de industriële activiteiten die kenmerkend zijn voor de activiteiten in de onmiddellijke en ruimere omgeving, kan in alle redelijkheid worden geoordeeld dat de aanvraag functioneel inpasbaar is.

Het Havenbedrijf Antwerpen-Brugge heeft op 10 november 2023 een gunstig advies gegeven verwijzend naar het advies van 6 oktober 2021. In dit advies wordt gevraagd om als aandachtspunt te willen meegeven dat de toegekende omgevingsvergunning pas uitvoerbaar is na het verkrijgen van de bouwtoelating van de eigenaar van de grond, in deze van het Havenbedrijf. Hierbij zal het Havenbedrijf alvast volgende onderwerpen verder met Ineos opnemen:

- De toegankelijkheid van de openbare leidingenzone (in beheer van het Havenbedrijf) door medewerkers van het Havenbedrijf en derden.
- Het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare leidingenzone door medewerkers van het Havenbedrijf en derden.
- De uitvoeringsmodaliteiten van de geplaatste constructies door Ineos ter hoogte en in de directe nabijheid van de openbare leidingenzone.
- De operationele toegankelijkheid van de kaai voor hulpdiensten en andere havendiensten (bv. Brabo).

Het verkrijgen van deze bouwtoelating wordt als aandachtspunt opgenomen.

Mobiliteitsimpact

Bereikbaarheidsprofiel

De projectlocatie is gelegen langsheen de Scheldelaan, de belangrijke en goed bereikbare verkeersas die van zuid naar noord doorheen het havengebied loopt. De Scheldelaan is aangesloten op de Antwerpse ringweg ten zuiden van de project locatie en in het noorden is er een aansluiting met de A12 als alternatieve route. Er moeten geen woonkernen doorkruist worden om de site te bereiken.

Langs de Scheldelaan loopt een fietsroute die is opgenomen in het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk. De dichtstbijzijnde fiets-o-strade is de F12, tussen Antwerpen en Bergen-op-Zoom. Deze is zo'n 2,5 km verwijderd van de site. Via een fietsverbinding, eveneens opgenomen in het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk, over de Lillobrug wordt de fietsinfrastructuur langs de Scheldelaan verbonden met fiets-o-strade F12.

Er zijn geen haltes voor openbaar vervoer aanwezig in de omgeving van de Scheldelaan. De dichtstbijzijnde bushalte is gelegen aan de oostzijde van het Kanaaldok op de N180-Noorderlaan. In de onmiddellijke omgeving van de site zijn geen treinstations aanwezig. De aanwezige spoorinfrastructuur is voorbehouden voor goederentransport. De Fietsbus is een initiatief van het Havenbedrijf dat gratis vervoer aanbiedt aan werknemers uit de haven en aan recreatieve fietsers. Deze bus rijdt door de Tijsmanstunnel en Liefkenshoektunnel en maakt zo het kruisen van de Schelde en het Kanaaldok per fiets een stuk eenvoudiger. Ook de Waterbus is een initiatief van het Havenbedrijf. Hiermee kan men tegen betaling meevaren over de Schelde en op verschillende locaties op- of afstappen. De dichtstbijzijnde halte voor werknemers van Project One is halte Lillo, op zo'n 2,8 km van de site, ten noorden van Complex Lillo. Tussen 5u en 23u vertrekt er elk half uur een Waterboot richting Antwerpen. Deze doet er 60 minuten over om het Steenplein in centrum Antwerpen te bereiken.

Er wordt in de project-MER van uit gegaan dat gemotoriseerd verkeer uit het zuidelijke en oostelijke deel van het land voornamelijk gebruik zal maken van complex 12-Lillo. Verkeer vanuit Antwerpen zelf zal ofwel via de Scheldelaan rijden, ofwel ook via complex 12. Verkeer uit het noorden van het land en vanuit Nederland kan complex 11-Zandvliet gebruiken.

De nieuwe site van Project One zal ontsloten worden via de bestaande inrit naar Vesta. Deze is niet lichtengeregeld. Verkeer komende uit het noorden heeft twee doorgaande rijstroken en ter hoogte van het kruispunt één linkse afslagstrook. Verkeer komende uit het zuiden heeft twee doorgaande rijstroken en één rijstrook voor rechts afslaand verkeer.

Wat het huidige bereikbaarheid- en mobiliteitsprofiel betreft stellen de bevindingen in het project-MER dat de site niet bereikbaar is met het openbaar vervoer, maar dat de site van Project One goed ontsloten is voor verplaatsingen met de fiets. Verder wordt gesteld dat de site voor gemotoriseerd personenverkeer en zwaar verkeer goed ontsloten is. Op de Scheldelaan is er momenteel voldoende capaciteit om het verkeer vlot af te wikkelen. Er is nog voldoende restcapaciteit ter hoogte van de kruispunten met de op- en afritten naar de R2, met uitzondering van het oostelijke kruispunt, waar op 17u een verzadigingsgraad van 100% wordt vastgesteld.

Aanlegfase

Tijdens de aanlegfase zal er weldegelijk een mobiliteitsimpact aanwezig zijn. Er wordt een inschatting gemaakt van een piek van circa 2.500 werknemers aanwezig op de site tijdens de werffase. Tijdens deze fase zal er uiteraard extra verkeer zijn vanwege het aanvoeren van diverse installatiedelen en bouwmaterialen, maar vooral vanwege de dagelijkse verplaatsingen van het werfpersonnel. De aanvoer van installatiedelen en bouwmaterialen wordt deels per schip georganiseerd en er wordt maximaal ingezet op collectief transport van arbeiders. Tijdens de hele aanlegfase worden tijdens spitsuren verzadigingsgraden boven de 100% verwacht. Dit

wordt gemilderd door samen te werken met de contractoren om de verkeersimpact te minimaliseren, zoals werken met aangepaste shiften om spitsperiodes te vermijden. Een goede inrichting van het kruispunt ter hoogte van de ingang van het terrein en de plaatsing van extra verkeerslichten kan de situatie voor de fietser verbeteren.

Om de bijdrage aan de verhoogde verzadigingsgraad van het complex 12-Lillo en bepaalde segmenten van de A12 te beperken, is het noodzakelijk, naast het stimuleren van een zo efficiënt en duurzaam mogelijke modal split (50/50), dat het verkeer zo veel mogelijk via complex 11-Zandvliet gestuurd wordt. Op die manier ontstaat een rechts-in-rechts-uit-circulatie die het complex 12-Lillo deels ontlast. Dit wordt als voorwaarde opgenomen.

Aangezien er voldoende parkeerplaatsen op het eigen terrein worden voorzien, zal er geen parkeerdruk ontstaan in de omgeving. In een voorwaarde wordt opgenomen dat de bussen die arbeiders vervoeren naar de projectsite, moeten halteren op eigen terrein. Het in- en uitstappen mag met andere woorden niet gebeuren op de Scheldelaan. Dit omwille van de verkeersveiligheid en de doorstroming.

Exploitatiefase

Tijdens de exploitatiefase is er minder personeel dan tijdens de aanlegfase. De meeste grondstoffen en eindproducten worden aan- en afgevoerd per schip of via pijpleidingen.

Tijdens de exploitatiefase ligt het aantal aanwezige werknemers beduidend lager dan tijdens de aanlegfase, namelijk rond de 500 werknemers op piekmomenten tijdens shiftwissels. De aanvrager heeft de ambitie om extra in te zetten op een ambitieuzere modal shift dan in de bestaande situatie. Zaken zoals extra inzetten op deeltijds thuiswerken voor de functies waar dit haalbaar is, incentives voor elektrische fietsen, het opzetten van carpoolprogramma's, extra collectief busvervoer,

Bij het contractordorp wordt plaats voorzien voor 918 wagens, 66 vrachtwagens en 38 minibussen waarmee het werfpersonnel naar de site wordt gebracht. In totaal worden 460 parkeerplaatsen voorzien op de site van Project One in het zuidelijke projectgebied. 160 van deze plaatsen worden als overflow parking ingericht. Dat betekent dat er voor de dagelijkse werking van Project One 300 parkeerplaatsen beschikbaar zijn. De overige 160 plaatsen kunnen ingeschakeld worden op dagen waarop er meer mensen (met de wagen) aanwezig zullen zijn (bv. turnover, uitzonderlijk slecht weer,...). Er worden in eerste instantie 34 laadpunten voor elektrische voertuigen voorzien. Dit aantal kan op termijn uitgebreid worden. In eerste instantie worden er 72 fietsenstalplaatsen voorzien in een aparte overdekte fietsenstalling in de noordoosthoek van de administratieve campus. Daarvan zullen er 34 uitgerust zijn met laadapparatuur voor elektrische fietsen. Op termijn is het mogelijk om dit aanbod uit te breiden. In een voorwaarde wordt opgenomen dat het gebruik van de fietsenstalling gemonitord wordt en desgevallend uitgebreid.

Ter hoogte van de toegang naar Project One (oostzijde inrit Vesta) zal er plaats zijn voor zes bijkomende vrachtparkeerplaatsen. Die zullen enkel gebruikt worden door vrachtwagens naar Project One. De parkeervraag mag nooit afgewikkeld worden op het openbaar domein. Dit geldt ook voor wachtrijen van vrachtverkeer en laden en lossen. Dit moet steeds op eigen terrein worden gefaciliteerd. Er mag nooit terugslag zijn naar de openbare weg. Dit wordt in een vergunningsvoorwaarde opgelegd. Er wordt een weegbrug voorzien. Er worden op dagbasis 5 vrachtwagens verwacht op de site. De meeste grondstoffen en eindproducten worden tijdens de exploitatiefase aan- en afgevoerd per schip of via pijpleidingen.

Voor fietser en voetganger worden voorzieningen en markeringen voorzien. Zowel tijdens de aanleg- als exploitatiefase moeten deze fietsvoorzieningen ook kwalitatief zijn uitgewerkt. Fietspaden zijn minstens 1,5 meter (enkelrichting) of 2 meter breed (dubbelrichting). De fietsinfrastructuur moet veilig, zichtbaar en comfortabel zijn ingericht. Idem voor voetgangersvoorzieningen (loopzones en oversteekplaatsen). Ook bij kruispunten en in- en uitritten dient de veiligheid van de fietser en voetganger in rekening gebracht te worden. Fietsoverstekten die niet geregeld zijn met een VRI (verkeersregelinstallatie), moeten met signalisatie bij in- en uitrit zichtbaar gemaakt en in de aandacht gebracht worden. Zo dient er ook, zolang er op het kruispunt Vopak geen VRI geïnstalleerd wordt, extra signalisatie zijn voorzien die het rechts afslaand verkeer wijst op de aanwezigheid van (doorgaande en rechts afslaande) fietsers. Fietsers op hun beurt moeten attent worden gemaakt op de aanwezigheid van werfverkeer en de daarmee gepaard gaande dode hoek. Dit alles wordt als voorwaarde opgenomen.

Het project-MER voorziet verschillende milderende en flankerende maatregelen zowel tijdens de aanlegfase als de exploitatiefase. Zo wordt tijdens de aanlegfase maximaal ingezet op watertransporten.

Het advies van 7 november 2023 van het Agentschap Wegen en Verkeer is gunstig.

Schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid

De ontbossing heeft betrekking op een aanzienlijke oppervlakte van 39,31 hectare, waarvan 14,24 hectare compensatieplichtig.

De constructies en gebouwen op de projectlocatie zijn van uiteenlopende omvang en hebben uiteenlopende visuele kenmerken.

De installaties die gerelateerd zijn aan de procesinstallaties zijn typische structuren eigen aan dergelijke industrie. Ze bestaan uit open gegalvaniseerde stalen structuren (kleur zilvergrijs) opgebouwd uit kolommen, balken en windverbanden die de stabiliteit garanderen. Daartussen komt secundair staal voor de uitvoering van vloeren in geperste en gelaste looproosters en/of tranenplaat. De toegankelijkheid wordt gegarandeerd door open trappen met voldoende beveiligingen zoals leuningen en poortjes. Om de veiligheid te optimaliseren worden deze geheel of gedeeltelijk geschilderd om de identificatie van de onderdelen visueel zichtbaar te maken (vb. hijsbalken of geel/zwarte gevaaraanduidingen). De toestellen en leidingen worden in deze open structuren geplaatst en worden geschilderd in een kleur volgens de gebruikelijke codering om de identificatie van de aanwezige stoffen en gevaren eigen aan dergelijke installatie visueel duidelijk te maken en de veiligheid te optimaliseren.

Een aantal constructies hebben een grotere schaal of bouwhoogte dan gemiddeld waaronder de ECR fakkel van 208 meter hoog en een grondfakkel met een hoogte van 20 meter. De ECR-unit met zes fornuizen omvat schoorstenen met een maximale hoogte van 65 meter. Verder bevinden zich nog zones met distillatietorens en scheidingstorens op de site met een bouwhoogte variërend van 50 meter tot circa 104 meter. De koeltorens zijn maximaal 23,50 meter hoog. De ethaan opslagtank heeft een diameter van 94 meter en een bouwhoogte van 42 meter.

Verspreid over de site bevinden zich allerhande technische en ondersteunende gebouwen waarvan de schaal en het ruimtegebruik in overeenstemming is met wat gebruikelijk is in het Antwerpse havengebied. Het gaat hier onder andere om de ethaankraker, hoogspanningsstations, technische gebouwen, magazijnen voor gevaarlijke stoffen, een

bluswaterpomp lokaal, analyselokalen, meetstations, een bedieningsgebouw, De schaal van deze gebouwen is niet storend in de industriële context.

De gebouwen die deel uitmaken van de administratieve campus bestaan voornamelijk uit twee bouwlagen met plat dak met een gemiddelde bouwhoogte van 13 tot 14 meter en enkele lagere gebouwtjes. In tegenstelling tot deze omvangrijke industriële installaties, verkleint de campus de schaal naar mensenmaat. Deze schaal is verantwoord omdat het bijdraagt tot een aangename werkomgeving voor werknemers. Op deze manier wordt er een architecturale overgang gecreëerd in het gabarit naar de achterliggende technische installaties, beginnende vanaf de straat met lagere zones die via groenzones overlopen naar gebouwen met één en/of twee bouwlagen met daarachter de hogere technische installaties. De footprint en omvang is in overeenstemming met wat gebruikelijk is voor een administratieve kantooromgeving.

De aanvraag is wat schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid betreft niet storend in de industriële context. De korrelgrootte van het project is in overeenstemming met wat gebruikelijk is in de industriële omgeving in het havengebied.

Visueel-vormelijke elementen

De plaatsing van de procesinstallaties betreft een invulling en inbreiding van het bestaande havengebied en zal dus nauw aansluiten bij de aanwezige visueel-vormelijke elementen die gekenmerkt worden door grote opslagtanks, magazijnen, haven gebonden infrastructuur en verticale elementen zoals schouwen, destillatiekolommen, koeltorens en fakkels. De isolatie rond de procesinstallaties wordt afgewerkt met aluminium of roestvrijstalen beplating. Deze materialen worden doorgaans gebruikt bij dergelijke temperatuurgevoelige procesinstallaties.

De gebouwen die deel uitmaken van de administratieve campus staan ingeplant in een groene omgeving met aandacht voor landschapsontwerp. Voor het administratief gebouw wordt een groene voorstrook ontworpen die tracht terug te grijpen naar het oorspronkelijke landschap en de ecologische cultuur die typerend is rond de Schelde. Het vormt een aangenaam kader voor het fietspad dat voor het administratief gebouw naar de achterliggende fietsenstalling loopt. De waterpartijen maken niet alleen deel uit van het waterbuffer- en infiltratieconcept, maar hebben ook een belangrijke bijdrage aan de fauna en flora. Daarnaast zorgen ze mee voor een visueel aantrekkelijk straatbeeld. De parkzone krijgt een natuurlijke aanplanting (inheemse beplanting), aansluitend op het natuurgebied aan de overzijde. Voor de bomen- en struiken wordt gekozen voor een gemengd assortiment bomen/struiken die bestand zijn tegen de industriëluchten, hevige (zoute) (zee)winden en geschikt voor de bodem (opgespoten zand).

Het nieuwe administratief gebouw fungeert als baken langs de Scheldelaan. Er wordt gestreefd naar een architecturale uitstraling die een meerwaarde betekent voor het straatbeeld door middel van een dynamische en organische vormgeving en een elegante gevel met voldoende transparantie (relatie binnen – buiten) en een verticale geleiding. Het nieuwe bakengebouw van de campus zorgt voor een prestigieuze uitstraling richting de Scheldelaan en wordt het herkenningspunt voor de campus en bij uitbreiding de achterliggende site. Door de langgerekte vorm fungeert het als buffer tussen de campus en de drukke, winderige Scheldelaan. Om een zekere uniformiteit op vlak van vormgeving te bekomen, wordt eenzelfde gevelconcept uitgewerkt voor alle gebouwen op de campus. Een flexibel gevelsysteem kan op verschillende manieren toegepast worden naargelang de specifieke noden per gebouw.

De industriële installaties en ondersteunende functies hebben weinig of geen architecturale kwaliteiten wat eigen is aan deze specifieke functies. Gelet op de visuele kenmerken van de industriële omgeving kan dit worden aanvaard.

Cultuurhistorische aspecten

Tijdens de terreinvoorbereiding zal er, gezien het opspuiten van het terrein in de jaren '60, geen verlies aan landschappelijke, bouwkundige en archeologische erfgoedwaarden optreden.

Het projectgebied situeert zich in het havenlandschap in Antwerpen, dat gekenmerkt wordt door industrie, kanalen, dokken en havengebonden infrastructuur. De erfgoedwaarde van het projectgebied op zich is zeer beperkt. In de exploitatiefase zal dan ook geen verlies optreden aan landschappelijke en bouwkundige erfgoedwaarde.

In de omliggende omgeving bevinden zich geen beschermde monumenten, stadsgezichten of andere voorlopig of definitief beschermde constructies die een nadelige invloed ondervinden van huidige aanvraag.

Op vraag van de dienst archeologie van de stad Antwerpen worden volgende voorwaarden opgenomen:

- De bouwheer meldt 2 weken voor aanvang de start van de archeologische werkzaamheden aan de dienst archeologie van de stad Antwerpen (archeologie@antwerpen.be).
- De bouwheer laat werfcontroles door stadsarcheologen toe.

De werken zijn reeds gestart maar werden naar aanleiding van het vernietigingsarrest stilgelegd. Het is dus aangewezen om de eerste voorwaarde in die zin te herformuleren.

Bodemreliëf

Het projectgebied maakt deel uit van de oude Scheldepolders die vroeger regelmatig door de Schelde overstroomd werden. Het terrein waarop het projectgebied zich bevindt, was onder het gemiddelde vloedniveau van de Schelde gelegen.

In het begin van de jaren '60 werd de industriezone waarin het projectgebied gelegen is, aangelegd met onder meer de gronden afkomstig van de uitgraving van de Kanaaldokken B1 en B2. De Kanaaldokken B1 en B2 werden tot in de tertiaire ondergrond uitgegraven. Het geborgen materiaal werd als kunstmatige opspuiting op de huidige industrieterreinen van het havengebied opgeslagen. De kunstmatige ophoging bedraagt ter hoogte van het projectgebied ongeveer 4 tot 5 meter. Voor het ophogen van het terrein werd gebruik gemaakt van persdijken. Het projectgebied bevindt zich in het algemeen tussen +7 en +9 mTAW (Tweede Algemene Waterpassing).

Het projectgebied wordt heden gekenmerkt door bos, struikvegetaties en braakliggende zones.

Het reliëf van de bodem wordt ten gevolge van de aanvraag gewijzigd. Voorafgaand aan de nivelleringswerken van het terrein wordt ongeveer 30 cm teelaarde afgegraven en grotendeels afgevoerd. Lokaal zijn afgravingen van maximaal drie meter mogelijk. Ter hoogte van het administratief gebouw wordt het terrein plaatselijk tussen de 80 cm tot één meter opgehoogd.

De grond die tijdens de aanlegfase wordt afgegraven en/of aangevoerd, zal op een aantal plaatsen op de site tijdelijk worden opgeslagen in afwachting van aanvulling/gebruik op het terrein of van afvoer. Voor de opslag van de verontreinigde gronden in de tijdelijke opslagplaatsen, zal voorzien worden in een ondoorlatende folie, om uitloging van mogelijk verontreinigde gronden naar de bodem en het grondwater te voorkomen. Om verontreiniging van afstromend hemelwater te voorkomen, zullen de zwaarst verontreinigde gronden ook afgedekt worden, op aanduiding van de bodemsaneringsdeskundige.

In het kader van grondverzet is er een technisch verslag opgemaakt door een erkend bodemsaneringsdeskundige dat de milieuhygiënische kwaliteit van de grond beschrijft. Bij de grondafvoer op het projectgebied zal rekening gehouden worden met de kwaliteit van de grond en de blootstelling aan verontreiniging.

Hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen

Met betrekking tot de hinder en de risico's wordt verwezen naar bovenstaande bespreking. Hieruit blijkt dat er kan voldaan worden aan de geldende normen zoals opgenomen in titel II van het VLAREM en dat de hinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt.

Deze normen en de beoordeling van de hinderaspecten hebben als doel voldoende levenskwaliteit te garanderen en de gezondheid niet in het gedrang te brengen. Bijgevolg kan gesteld worden dat de gezondheid van de omwonenden en passanten, het gebruiksgenot en de algemene veiligheid niet in het gedrang worden gebracht. In het project-MER is de impact van het project zowel tijdens de aanleg- als tijdens de exploitatiefase, beoordeeld. Ook hiervoor kan verwezen worden naar bovenstaande motivatie. Conform het Legionellabesluit moeten beheersmaatregelen worden genomen tegen de ontwikkeling en verspreiding van Legionella. Hiervoor wordt een Legionellabeheersplan opgesteld. Hierdoor wordt de impact op de gezondheid van omwonenden door de mogelijk verspreiding van Legionella als verwaarloosbaar beoordeeld in het project-MER. Aan de exploitatie zijn geen andere hinderaspecten verbonden dan degene in bovenstaande motivatie zijn opgenomen. De hinder van de bouwwerken is expliciet mee beoordeeld.

In het advies het Departement Zorg wordt voorgesteld om een voorwaarden op te leggen met betrekking tot communicatie naar de buurt toe. In de nota van de aanvrager van 15 december 2023 (21-03613-REN.16) wordt aangegeven dat er reeds een communicatieplan is in het kader van haar "Stakeholder Engagement Framework" dat is opgemaakt in samenwerking met de externe experts van een studiebureau. De aangereikte punten, zoals bv. het klachtenmeldpunt en de daarbij horende procedure worden via dit communicatieplan reeds geïmplementeerd. Ook aan de vergaderingen van de burenrade met vertegenwoordigers van de nabije woonkernen wordt actief deelgenomen. Er is ook een website van het project (<https://project-one.ineos.com>). Gelet op de initiatieven die de aanvrager reeds heeft genomen hieromtrent is er geen meerwaarde om alsnog een nieuw communicatieplan te laten opmaken door een onafhankelijk communicatiebureau zoals voorgesteld door het Departement Zorg in haar advies. Een voorwaarden hieromtrent wordt wel opgelegd.

Wat het aspect *klimaat* betreft, in het midden gelaten of dit – zoals voorgehouden door de beroepers – een relevant aspect is van goede ruimtelijke ordening bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag voor een individueel project (in de rechtsleer wordt dit alvast betwist, zie P. FLAMEY en G. DECLERCQ, 'De 'klimaattoets', the sequel. Haast en spoed zijn zelden goed', *STORM* 2023/3, bijdrage 16), wordt verwezen naar de motivering hoger in dit besluit en de opgelegde voorwaarden.

Conclusie

De aanvraag werd getoetst aan de decretale beoordelingsgronden van artikel 4.3.1, §2 van de VCRO. Hieruit volgt dat dit artikel geen weigeringsgrond vormt mits de milderende maatregelen voorzien in het project-MER in acht worden genomen.

Decretale beoordelingsgronden van artikel 4.3.2 tot en met artikel 4.3.8 van de VCRO

Direct werkende normen (artikel 4.3.3 van de VCRO).

Zoals hierboven is beoordeeld, wordt voldaan aan de natuurtoets mits het opnemen van de noodzakelijk maatregelen in de voorwaarden.

Zoals hierboven is beoordeeld, wordt voldaan aan de watertoets, met toepassing van de afwijkingsmogelijkheid voor de hemelwateropvang en mits het opnemen van de noodzakelijk maatregelen in de voorwaarden.

Doelstellingen of zorgplichten (artikel 4.3.4 van de VCRO)

Met betrekking tot de impact van de aanvraag op het klimaat wordt verwezen naar het aspect 'Energie en klimaat'. Hieruit blijkt dat er voorwaarden noodzakelijk zijn.

Voldoende uitgeruste weg (artikel 4.3.5 van de VCRO)

De aanvraag is gelegen langs een goed uitgeruste weg.

Toegang van personen met een functiebeperking tot openbare wegen (artikel 4.3.7 van de VCRO)

Het aanvraagdossier bevat een voorwaardelijk gunstig advies van INTER van 9 juni 2021. Mits wordt voldaan aan de gestelde opmerkingen voldoet de aanvraag aan de verordening.

Conclusie

De aanvraag werd getoetst aan de decretale beoordelingsgronden van artikel 4.3.2 tot en met artikel 4.3.8 van de VCRO. Hieruit volgt dat deze artikelen geen weigeringsgrond vormen.

Overige beroepsargumenten

Grensoverschrijdende effecten

In het project-MER zijn de grensoverschrijdende effecten beoordeeld. Uit die beoordeling blijkt dat de effecten ofwel niet tot aan de landsgrenzen reiken ofwel dat deze als verwaarloosbaar kunnen beschouwd worden.

Wat de impact op natuurwaarden in Nederland betreft wordt verwezen naar de natuurtoets.

Een beroepsindiener wijst erop dat er geen overleg heeft plaats gevonden met het buurland waarmee grensoverschrijdende effecten te verwachten zijn in toepassing van artikel 27, §4 van het omgevingsvergunningsbesluit. De Nederlandse overheden werden tweemaal om advies gevraagd met betrekking tot de scoping in verband met de opmaak van het project-MER. De aanvraag werd tijdens de procedure in eerste aanleg voor advies bezorgd aan de betrokken Nederlandse overheden. Dit staat uitdrukkelijk vermeld in zowel het bestreden besluit als in de goedkeuring van het project-MER door team MER van het departement Omgeving. De twee Nederlandse overheden hebben ook een gemotiveerd en uitgebreid standpunt overgemaakt. Bijgevolg blijkt duidelijk dat de Nederlandse overheden voldoende zijn ingelicht en de mogelijkheid hebben gehad om hun standpunten met betrekking tot de aanvraag kenbaar te maken. Van een schending van een verplichting tot overleg is dan ook geen sprake. Hiermee is voldaan aan de bepalingen inzake grensoverschrijdend overleg. Bovendien moet opgemerkt worden dat dit argument niet wordt geformuleerd in de beroepsschriften van de Nederlandse overheden. Deze overheden oordelen wel degelijk dat zij voldoende op de hoogte waren van huidige aanvraag.

Productie van plastics

De aanvraag omvat de bouw en exploitatie van een ethaankraker voor de productie van in hoofdzaak ethyleen en propyleen. Dit zijn basisgrondstoffen die verder ingezet en verwerkt worden in de chemische industrie. Het ethyleen wordt toegepast in verschillende toepassingen.

Louter het feit dat het ethyleen kan gebruikt worden voor de productie van plastic, betekent niet dat het hier een producent van plastic betreft. Zoals hierboven omstandig gemotiveerd is er ook geen sprake van een milieutechnische eenheid, laat staan met een milieutechnische eenheid met een plastic-producent. Bijgevolg zijn de beroepsargumenten met betrekking tot de productie van plastics niet dienstig in deze procedure, noch hebben die betrekking op huidige aanvraag.

Voor de goede orde wordt aldus ook benadrukt dat de productie van plastic pellets géén deel uitmaakt van de vergunningsaanvraag, zodat de effecten van de aanwezigheid van pellets ook geen voorwerp van studie moest zijn in het project-MER. Indien in het havengebied plastic pellets aanwezig zijn, is dit niet te relateren aan de voorgenomen activiteiten, die bovendien zelfs nog niet aanwezig zijn. Project One is een op zichzelf staand bedrijf dat géén plastic noch pellets produceert maar ethyleen, en het project kan dus onmogelijk beoordeeld worden in functie van gebeurlijke verontreiniging die op heden al zou bestaan vanwege een product dat het niet vervaardigt. Samengevat komt het erop neer dat IOB geen plastic maakt, noch plastic pellets. Project One zal ethaan omzetten in ethyleen, een basisgrondstof in de wereldwijde chemische industrie voor de productie van hoogwaardige producten. Bijgevolg dient het project-MER niet in te gaan op het onderwerp van de plastic pellets. Het project-MER is volledig zorgvuldig en is volledig op dit punt.

PFAS

Met betrekking tot PFAS wordt verwezen naar:

- De titel 'watertoets' en de bijzondere voorwaarden waarbij expliciet wordt opgelegd dat de lozing van PFAS boven de rapportagegrens niet toegelaten is;
- De titels 'Lucht' en 'Grondverzet en bodem' waarbij verwezen wordt naar de maatregelen ter beperking van diffuse stofemissies zoals beschreven in het stofrapport en de bepalingen van titel II van het VLAREM. De nodige bijzondere voorwaarden rond het afdekken van transporten worden opgelegd;
- De noodzakelijke voorwaarden met betrekking tot het bluswater.

Bijgevolg moet worden geconcludeerd dat, indien PFAS in de bodem of het bemalingswater aanwezig zouden zijn, er voldoende maatregelen worden voorzien zodat enig negatief effect wordt vermeden.

VERGUNNINGSTERMIJN

Conform artikel 68 van het Omgevingsvergunningsdecreet geldt een vergunning voor onbepaalde duur tenzij conform artikel 68, tweede lid, van het Omgevingsvergunningsdecreet in afwijking hiervan nog een beperkte termijn kan worden toegestaan.

Voor deze aanvraag van stedenbouwkundige handelingen en inrichtingen en activiteiten horende bij de exploitatiefase kan een vergunning voor onbepaalde duur worden verleend.

Voor deze aanvraag van stedenbouwkundige handelingen en inrichtingen en activiteiten horende bij de aanlegfase, die betrekking heeft op punt 1° van artikel 68, tweede lid, van het Omgevingsvergunningsdecreet, kan een omgevingsvergunning voor een vergunningstermijn van 5 jaar vanaf de start van de werkzaamheden worden verleend.

De inrichtingen en activiteiten behorende exclusief tot de aanlegfase en de stedenbouwkundige handelingen ten behoeve van en gerelateerd aan de werf worden aangevraagd voor een bepaalde duurtijd, met name de duurtijd van de werken. De aanvrager schat in dat de aanlegfase bij start in 2022 zal lopen tot midden 2026. Het is aangewezen een effectieve vergunningstermijn voor de aanlegfase op te nemen, meer bepaald voor een duur van 5 jaar vanaf de start van de werkzaamheden, teneinde mogelijke vertragingen enigszins te kunnen opvangen.

BEZWAREN OPENBAAR ONDERZOEK

De bezwaren uit het openbaar onderzoek kunnen als volgt worden beantwoord:

- Met betrekking tot het project-MER wordt verwezen naar de goedkeuring van het project-MER door het team Omgevingseffecten.
- Bij het beoordelen van een omgevingsvergunningsaanvraag moet rekening worden gehouden met de bestaande geldende regelgeving. Omwille van het rechtszekerheidsbeginsel kan er geen rekening gehouden worden met eventuele (en dus momenteel nog onzekere) toekomstige wetgeving, richtlijnenboeken, actieplannen of kaders. Zo is in de passende beoordeling ook gebruikt gemaakt van tools die op het moment van indienen van de aanvraag van toepassing waren.
- De berekeningen in het project-MER werden niet uitgevoerd door de vereenvoudigde impactscoretool die ter beschikking gesteld wordt op de website van 'Omgeving Vlaanderen'. De berekeningen van de impact op de luchtkwaliteit en de deposities zijn gebeurd aan de hand van het mathematisch verspreidingsmodel 'IMPACT' dat door erkende MER-deskundigen wordt gebruikt. Dit is het best beschikbare model in Vlaanderen.
- Met betrekking tot de impact van de aanvraag op het klimaat wordt verwezen naar bovenstaande motivatie, het project-MER en de voorwaarden die opgenomen worden.
- In 2019 werd de zogenaamde Vlaamse Moonshot 'Vlaanderen CO2 neutraal' gelanceerd, het innovatiespeerpunt in het Vlaamse energie- en klimaatbeleid met als doelstelling onderzoek en innovatie om de Vlaamse industrie koolstofcirculair en CO2-arm te maken tegen 2050. Concreet zal innovatief onderzoek binnen deze Moonshot ervoor zorgen dat er bijgedragen wordt aan de ontwikkeling in Vlaanderen van doorbraaktechnologieën tegen 2040 om nieuwe en betere processen uit te voeren waarmee nieuwe en unieke CO2-arme producten kunnen worden geproduceerd. In het project-MER staat dat de aanvrager onderzoekt hoe op termijn CO2 kan geborgen worden in uitgeputte olievelden in de Noordzee. In de voorwaarden is opgenomen dat CCS moet worden onderzocht en dat bij de bouw hiermee rekening moet worden gehouden. Ook zijn de nodige voorwaarden rond klimaatneutraliteit opgenomen.
- In het project-MER is een waterbalans opgenomen met een analyse over het gebruik van leidingwater. Om de druk op het waterverbruik te reduceren, werden 2 opties bestudeerd en afgewogen (§ 14.4.3.2.1). Hiervoor wordt verwezen naar de watertoets.
- In bovenstaande beoordeling is uitdrukkelijk wél rekening gehouden met een mogelijke stijging van de zeespiegel.
- Een verscherpte natuurtoets is opgenomen in het project-MER.
- Er moet geen project-m.e.r.-screening opgenomen worden in de aanvraag want er is een project-MER uitgewerkt.
- Het mogelijk economisch risicovolle karakter van de investering is geen beoordelingsgrond van een omgevingsvergunningsaanvraag.
- In het project-MER en in bovenstaande evaluatie is weldegelijk rekening gehouden met de relevante cumulatieve elementen.
- Met betrekking tot de impact op natuurwaarden wordt verwezen naar de natuurtoets.

- Wat de aangehaalde vrees betreft dat de wijziging van de grondwatertafel tijdens de constructiefase een negatieve impact zal hebben op de vegetatie in het Galgenschoor, wordt verwezen naar de beoordeling hiervan in het project-MER. De verlaging van de grondwatertafel vindt plaats gedurende 25 maanden (zie MER, p. 9-34). Het effect is ook slechts beperkt negatief beoordeeld op basis van het voorkomen bij zeer droge perioden. Het MER stelt in hoofdstuk 11.4.1.7 op p. 11-111: *“Bij het Galgenschoor is de schorzone grotendeels verzoet doordat er een scherpe steilrand aanwezig is tussen schor en slik. Het schor wordt dan ook alleen nog overstroomd gedurende springtij en dan nog maar occasioneel. Een geringe verlaging van de watertafel onder het onverzadigde schor gedeelte - dat mede door de verzoeting hoofdzakelijk bedekt is met riet - zal weinig effect hebben, rekening houdend met de huidige range van grondwaterstanden. Bovendien bedraagt de tijdelijke verlaging slechts een 5 tot 10-tal cm, wat binnen de natuurlijke schommelingen van het grondwaterpeil valt. Op basis van de grondwatermodellering worden er geen verziltingeffecten verwacht (zie Hoofdstuk 9 Water). Op basis van bovenvermelde argumenten, de resultaten van de grondwatermodellering en het tijdelijk karakter van de grondwaterverlaging, kan besloten worden dat het effect van de grondwaterverlaging tijdens de aanlegfase van het project als beperkt negatief (-1) kan beoordeeld worden. De grondwatertafeldaling blijft binnen de natuurlijke variatie, maar in zeer droge perioden kan mogelijk een beperkt negatieve impact verwacht worden.”* De impact van het verlies van de open ruimte met een ecologische verbindingfunctie wordt in de beoordeling in het MER geanalyseerd en geëvalueerd. De resultaten worden weerspiegeld in de toegekende score. Deze beoordeling kan onderschreven worden, en ze wordt alleszins niet op concrete gronden tegengesproken in de bezwaren. Er is hier geen sprake van een onaanvaardbaar effect. Voor het overige wordt verwezen naar de behandeling van de bezwaren hierboven.
- Ten onrechte wordt voorgehouden dat sprake zou zijn van een schending van het onpartijdigheidsbeginsel in het kader van de besluitvorming omtrent het project. Dat het project mogelijk een grote maatschappelijke toegevoegde waarde kan hebben, heeft niet weggenomen dat de aanvraag behandeld werd conform de gebruikelijke wettelijke regels en met toepassing van de regels die voor elke burger gelden. Hierbij werd evenzeer aandacht besteed aan de belangen van het betrokken publiek, bv. door in de fase na het vernietigingsarrest een nieuw openbaar onderzoek te organiseren. De finaal verleende vergunning sluit aan bij de adviezen die verleend werden door de diverse sectorale instanties, en het geïntegreerd advies van de GOVC. Op geen enkel ogenblik is hierbij enige partijdigheid aan de orde geweest, het blijft ook bij een vage verdachtmaking. Ten slotte, louter ten overvloede, dient opgemerkt te worden dat het onpartijdigheidsbeginsel niet in strijd met duidelijke wettelijke voorschriften toegepast kan worden, noch kan dit beginsel ertoe leiden dat het voor de bevoegde overheid onmogelijk zou worden om haar bevoegdheden uit te oefenen. Dat lijkt nochtans te zijn waarop het bezwaarschrift aanstuurt. Het bezwaar wordt verworpen.

Met betrekking tot de overige beroepsargumenten kan verwezen worden naar bovenstaande beoordeling en/of het goedkeuringsverslag van het project-MER.

Er kan bijgevolg gesteld worden dat de bezwaren ongegrond worden verklaard en voldoende worden ondervangen door het opnemen van de noodzakelijke voorwaarden.

ALGEMENE CONCLUSIE: deels voorwaardelijk gunstig

De hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door het aangevraagde project, kunnen mits naleving van de vergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau worden beperkt, behoudens wat het volgende onderdeel van de aanvraag betreft:

- De bemaling met een debiet groter dan 3.962 m³/dag en 371.783 m³/jaar;
- De gevraagde bijstelling van artikel 5.2.1.2, §6 van titel II van het VLAREM met betrekking tot de totalisering van de hoeveelheden;

De aanvraag is, onder de voorwaarden die hierna worden geformuleerd, in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

Er bestaat bijgevolg aanleiding toe om de beroepen ongegrond te verklaren en de vergunning te verlenen.

De vergunning voor de aanvraag kan worden verleend voor onbepaalde duur voor wat de stedenbouwkundige handelingen en de inrichtingen en activiteiten horende bij de exploitatiefase betreft en voor de duur van de werken voor wat de inrichtingen en activiteiten en de stedenbouwkundige handelingen horende bij de aanlegfase betreft.

**BESLUIT VAN DE VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING,
OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME**

Artikel 1. De ontvankelijk bevonden beroepen worden ongegrond verklaard.

Art. 2. §1. Aan de nv Ineos Olefins Belgium, Scheldelaan 482, 2040 Antwerpen wordt de vergunning verleend voor de volgende stedenbouwkundige handelingen gelegen te 2040 Antwerpen, Scheldelaan 460 - 490, zoals ingetekend op het omgevingsloket:

Planaanduiding	Stedenbouwkundige handeling	Beknorte beschrijving
Asfaltverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Wegenis P1, zowel asfalt als zeer open asfaltverharding (68.200m ²)
N3-01-Contractordorp en 'laydown' zone	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties & wegenis/koffer in projecteiland Z3-01
Z1-01-Onderstation Hoogspanning	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties & verharding/koffer in projecteiland Z1-01
Z1-04-Nutsvoorzieningen	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties & verharding/koffer in projecteiland Z1-04

Z1-05-Waterzuivering	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z1-05
Z3-06-Meetstation	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-06
Z3-07-Hoofd Leidingenbrug (Deel 1)	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-07
Z4-08-Hoofd Leidingenbrug (Deel 2)	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-08
Z3-09-Toekomstige Eenheid voor Koolstofopvang	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-09
Z3-10-ECR Fakkels	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-10
Z3-11-Koeltorens en Boiler	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-11
Z3-12-Opvangbekken en Bluswater	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-12
Z3-13-Laydown Zone	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z3-13
Z4-14-ECR Unit	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-14
Z4-15-Bullets	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-15
Z4-16-Ethaan Tank	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-16
Z2-17-C5+ Tank	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z2-17
Z2-18-Steiger Deel 1	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z2-18
Z4-19-Steiger Deel 2	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-19
Z4-20-Steiger Deel 3	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-20
Z4-21-Zuidgedeelte Bullets	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z4-21
Z1-22-Tijdelijk Faciliteiten Zuid	Nieuwbouw of aanleggen	Technische installaties in projecteiland Z1-22
Z1-01-UPI-GS-01	Bouwen of herbouwen	laag-/middenspanningslokaal
Z1-05-UPI-SS-09	Bouwen of herbouwen	unit laag-middenspanningslokaal
Z1-05-UPI-B-04	Bouwen of herbouwen	Waste water control room
Z1-05-UPI-B-06	Bouwen of herbouwen	Onderhoudsgebouw afvalwater & opslag reserveonderdelen
Z1-05-UPI-SH-17-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
Z1-05-UPI-AH-03-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	Analyselokaal volgens typeplannen Site-009

Z1-05-UPI-AH-04-Analyse Lokaal 2	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z1-04-UPI-SS-10	Bouwen of herbouwen	laag-/middenspanningslokaal
Z1-04-UPI-LER-10	Bouwen of herbouwen	technisch lokaal
Z1-04-UPI-B-02	Bouwen of herbouwen	chemisch magazijn ECR & OSBL
Z1-04-UPI-B-11	Bouwen of herbouwen	pomphuis brandweer
Z1-04-UPI-SH-03	Bouwen of herbouwen	opslagloods compressoren
Z1-04-UPI-SH-16-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
Z1-04-UPI-AH-01-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z1-04-UPI-AH-02-Analyse Lokaal 2	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z3-06-UPI-B-14	Bouwen of herbouwen	meetgebouw
Z3-06-UPI-B-12	Bouwen of herbouwen	Controlegebouw CCR
Z3-11-UPI-SS-05	Bouwen of herbouwen	laag-/middenspanningslokaal
Z3-11-UPI-LER-01+FOB	Bouwen of herbouwen	gebouw veldoperator & technisch lokaal
Z3-11-UPI-SH-37	Bouwen of herbouwen	opslagloods generatoren
Z3-11-UPI-SH-14-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
Z3-11-UPI-AH-05-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z3-11-UPI-AH-06-Analyse Lokaal 2	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-16-JTL-SS-06	Bouwen of herbouwen	laag-/middenspanningslokaal JTL zone marine
Z4-16-JTL-MCB-01	Bouwen of herbouwen	Controlegebouw Marine
Z4-16-JTL-SH-04	Bouwen of herbouwen	opslagloods
Z4-16-JTL-LER-01	Bouwen of herbouwen	technisch lokaal
Z4-16-JTL-SH-05-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
Z4-16-JTL-AH-02-Analyse Lokaal 1	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-19-JTL-B-01	Bouwen of herbouwen	Schuilplaats
Z4-20-JTL-LER-02	Bouwen of herbouwen	technisch lokaal
Z4-19-JTL-SH-06-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
Z4-19-JTL-SH-02-Afdak Panelen 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Afdak voor lokale bedieningsinstrumenten volgens typeplannen Site-027

Z4-20-JTL-SH-03-Afdak Panelen 1	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Afdak voor lokale bedieningsinstrumenten volgens typeplannen Site-027
N3-01-NCP-B-01-IPMT Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
N3-01-NCP-B-02-Type Kantoor 75P 1	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
N3-01-NCP-B-03-Type Kantoor 75P 2	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
N3-01-NCP-B-04-Type Kantoor 75P 3	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. Typeplannen Site-T011
N3-01-NCP-B-05-Type Kantoor 75P 4	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. Typeplannen Site-T011
N3-01-NCP-B-06-Type Kantoor 75P 5	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. Typeplannen Site-T011
N3-01-NCP-B-07-Type Kantoor 75P 6	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. Typeplannen Site-T011
N3-01-NCP-B-08-Gebouw Security	Bouwen of herbouwen	gebouw voor portiersloge met typenummer Site-T011
N3-01-NCP-B-09-Gebouw Lockers 1	Bouwen of herbouwen	Lockers cfr. typeplannen Site- T015
N3-01-NCP-B-10-Gebouw Lockers 2	Bouwen of herbouwen	Lockers cfr. typeplannen Site- T015
N3-01-NCP-B-11-Gebouw Lockers 3	Bouwen of herbouwen	Lockers cfr. typeplannen Site- T015
N3-01-NCP-B-11-Gebouw Lockers 4	Bouwen of herbouwen	Lockers cfr. typeplannen Site- T015
N3-01-NCP-B-13-Gebouw Lockers 5	Bouwen of herbouwen	Lockers cfr. typeplannen Site- T015
N3-01-NCP-SH-01- Rokersshelter 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	rokersshelter volgens typeplannen T003
N3-01-NCP-SH-02- Rokersshelter 2	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	rokersruimte volgens typeplannen Site-T003
N3-01-NCP-SH-03- Rokersshelter 3	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	rokersruimte volgens typeplannen Site-T003
N3-01-Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
N3-01-Fietsenstalling 2	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
Z4-14-ECR-SS-04	Bouwen of herbouwen	Onderstation ECR
Z4-14-ECR-SS-41	Bouwen of herbouwen	Satelliet Onderstation - ECR

Z4-14-ECR-LER-02	Bouwen of herbouwen	Technische Installatie Ruimte
Z4-14-ECR-AH-01-analyselokaal 1	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-02-analyselokaal 2	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-03-analyselokaal 3	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-04-analyselokaal 4	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-05A-analyselokaal 5A	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-05B-analyselokaal 5B	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-06-analyselokaal 6	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-07-analyselokaal 7	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-08-analyselokaal 8	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-AH-09-analyselokaal 9	Bouwen of herbouwen	analyselokaal volgens typeplannen Site-009
Z4-14-ECR-SH-01	Bouwen of herbouwen	Compressor Shelter Kraker
Z4-14-ECR-SH-02	Bouwen of herbouwen	Compressor Shelter Koelwater
Ontbossing kad. nr. 162/G	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 162/S	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 150/B	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 61/T	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 61/V	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 77/F	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 77/G	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
Ontbossing kad. nr. 77/C	Ontbossen	ontbossing van spontane beboste zone
AfbraakSchoorBestrating	Verwijderen van vrijstaande gebouwen	Afbraak loodsen en omliggende stelconverharding
AfbraakLuchtinlaat	Verwijderen van vrijstaande gebouwen	Afbraak beperkte constructie
Afbraak Grindasfaltweg	Slopen of verwijderen	Afbraak beperkte asfaltverharding op nieuwe projectsite
Afbraak Grindweg	Slopen of verwijderen	afbraak grindwegen op het zuidoosteiland
Afbraak GunvorWeg	Slopen of verwijderen	Afbraak grindverharding
Afbraak GrindwegNoord	Slopen of verwijderen	Grindweg t.p.v. de noordelijke officieruimte

Z1-02-ONE-B-01 - Admin gebouw	Bouwen of herbouwen	Bouwen van kantoorgebouw (Admin)
Z1-02-ONE-B-05 Workshop	Bouwen of herbouwen	Bouwen van onderhoudsgebouw met magazijn (Workshop)
Z1-02-ONE-SH-04 Fietsenstalling	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Bouwen van fietsenstalling en moto's parking voor personeel
Z1-02-ONE-SH-06 - Lube	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Bouwen van smeerolie opslag naast workshop (Lube shop)
Z1-02 - Fietspad	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van fietspad thv eiland 2
Z1-02-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z3-03-UPI-B-05 - Gate House	Bouwen of herbouwen	Bouwen van ontvangstgebouw (Security Gate House)
Z3-13-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z3-03-UPI-B-13 - Spare parts warehouse	Bouwen of herbouwen	Bouwen van magazijn (Long Term Warehouse)
Z2-18-TB-S-001-Type opslag 600m ²	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z1-22-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z1-02-TB-S-004-Type Kantine 125P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T013
Z1-02-TB-S-005	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T013
Z1-02-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z3-09-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z3-13-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z4-16-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-22-TB-S-006-1-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-22-TB-S-006-2-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-22-TB-S-006-3-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-04-TB-S-007	Bouwen of herbouwen	gebouw voor portiersloge met typenummer Site-T011

Z3-03 - Weg in asfaltverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van asfaltverharding thv eiland 3
Z3-03 - Fietspad	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van fietspad thv eiland 3
Z1-22-TB-S-007-1-Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	gebouw voor portiersloge met typenummer Site-T011
Z1-22-TB-S-007-2-Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	gebouw voor portiersloge met typenummer Site-T011
Z3-09-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
Z1-02 - Betonverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van betonverharding thv eiland 2
Z3-03 - Betonverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van betonverharding thv eiland 3
Z1-02 - Parking in waterdoorlatende klinkers	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van parking in waterdoorlatende klinkers thv eiland 2
Z3-03 - Parking in waterdoorlatende klinkers	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van parking in waterdoorlatende klinkers thv eiland 3
Z1-02 - Ophoging van de grond	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Het betreft het ophoging van de grondniveau thv eiland 2
Z1-02 - Aanleggen van wadi's	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Het betreft het aanleggen van wadi's voor buffer- en infiltratie van hemelwater
Z1-02-ONE-B-01-Terras	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Het aanleggen van een groen terras verbonden aan de refter zone
Z2-18-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
Z1-22-TB-S-008-1-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
Z1-22-TB-S-008-2-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
Z1-22-TB-S-008-3-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
Z3-13-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T011
Z3-13-TB-S-009-Type Sanitair Blok	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	sanitair blok cfr. typeplannen Site-T018
Z1-22-TB-S-009-Type Sanitair Blok	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	sanitair blok cfr. typeplannen Site-T018
Z3-13-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	kantinegebouw cfr. typeplannen Site-T012
Z3-13-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	kantinegebouw cfr. typeplannen Site-T012

Z1-02 - Totem Horizontaal	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Plaatsing van totem (horizontaal)
Z3-09-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	kantinegebouw cfr. typeplannen Site-T012
Z3-09-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	kantinegebouw cfr. typeplannen Site-T012
Z2-18-TB-S-010-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	kantinegebouw cfr. typeplannen Site-T012
Z1-22-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	kantinegebouw cfr. typeplannen Site-T012
Z1-22-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	kantinegebouw cfr. typeplannen Site-T012
Z3-12-TB-S-011-Type Medische Dienst	Bouwen of herbouwen	Medische dienstgebouw cfr. typeplannen Site-T016
Z1-02 - Weg in asfaltverharding	Nieuwbouw of aanleggen	Aanleggen van asfaltverharding thv eiland 2
Z1-02 - Aanleggen van groenzones	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Verwerking van reliëf en aanleggen van groen zones
Z3-03 - Aanleggen van groenzones	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Verwerking van reliëf en aanleggen van groen zones thv eiland 3
Z3-03 - Totem verticaal	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Het betreft de nieuwe totem thv eiland 3 op de inkom van de site
Z1-02 - Totem verticaal	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Het betreft de nieuwe totem thv de inkom van eiland 2
ONE-B-01 - Publiciteitsinrichting aan de gevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Het betreft de publiciteitsinrichting aan de gevel van Admin gebouw
UPI-B-05 - Publiciteitsinrichting aan de gevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning)	Het betreft de publiciteitsinrichting aan de gevel van de ontvangstgebouw
Z3-03 - Weegbrug	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Het plaatsen van een weegbrug voor vrachtwagens
Z1-02 - Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole thv eiland 2
Z1-02 - Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole thv eiland 2
Z3-03 - Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole thv eiland 3
Z3-03 - Beveiligingshekwerk en toegangscontrole	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Plaatsing van beveiligingshekwerk en toegangscontrole tussen eiland 2 en 3
Z4-16-TB-S-004-Type Kantine 125P	Bouwen of herbouwen	kantoorgebouw cfr. typeplannen Site-T013

Z4-16-TB-S-005-Type Kantoor 45P	Bouwen of herbouwen	kantoor cfr. typeplannen site-T014
Terreinaanpassing_ Nivellering_Project zuid	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Nivellering v/d ganse zuiderlijke projectzone
Bouwrijp maken van het terrein	Slopen of verwijderen	Bouwrijp maken van desbetreffende constructiezones
Terreinaanpassing - Nivellering - Project Noord	Het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen	Nivellering v/d ganse noordelijke projectzone
Z4-14-ECR-SH-04 - Fietsenstalling 1	Nieuwbouw van bijgebouwen, niet-overdekte lage constructies en andere handelingen	Fietsenstalling volgens typeplannen Site-T002
Z1-02-TB-S-007-Type Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Security gebouw cfr. typeplannen Site-T010
Z3-03-TB-S-007-Type Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	security gebouw cfr. typeplannen Site-T010
N3-01 Parkeerplaatsen vrachtwagens	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	parkeerplaatsen voor vrachtwagens
Asfaltverharding Z3-03 / Z3-06	Nieuwbouw of aanleggen	verharding t.b.v. parkeerplaatsen
UPI-B-12_logo noordgevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning	bedrijfslogo op de noordgevel van de controlekamer
UPI-B-12_logo zuidgevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning	bedrijfslogo op de noordgevel van de controlekamer
JTL-B-01_logo noordgevel	Nieuwe publiciteitsinrichting (met inbegrip van vernieuwen van een bestaande vergunning	bedrijfslogo op de noordgevel van de controlekamer
Z3-03 - Aanleggen van parking voor vrachtwagens	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	6 parkeerplaatsen
Parkeerplaatsen bij eiland Z4-14	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	6 stuks
Parkeerplaatsen bij eiland Z4-16	Een grond gebruiken, aanleggen of inrichten	8 stuks
grindverharding zuid	Nieuwbouw of aanleggen	grindverharding aan te leggen in buiten eilanden in zuidelijk deel
grindverharding noord	Nieuwbouw of aanleggen	additieve grindverharding voor laydown zone in het noorden

§2. Aan de nv Ineos Olefins Belgium, Scheldelaan 482, 2040 Antwerpen wordt de vergunning verleend voor de exploitatie van een chemisch bedrijf met inrichtingsnummer 20210706-0003, gelegen te 2040 Antwerpen, Scheldelaan 460-490, zoals ingetekend op het omgevingsloket, omvattende de volgende rubrieken:

Rubriek	Omschrijving	Totale hoeveelheid	Klasse
---------	--------------	--------------------	--------

2.1.3.2°	Tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodem die niet voldoet aan de bepalingen voor het gebruik van bodemmateri�len (grondverzetscode 999), voorzien van onder- en bovenafdek met een maximale capaciteit van - Aanlegfase: 50.000 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³ :	50.000 m ³	1
2.2.1.c)2°	De opslag en sortering van puin (afkomstig van uitgegraven grond en sloopwerken) met een maximale opslagcapaciteit van 2.000 ton : - Aanlegfase: 2.000 ton - Exploitatiefase: 0 ton	2.000 ton	1
2.2.1.e)3°	De opslag en sortering van potentieel gevaarlijk puin (teerhoudend) met een maximale opslagcapaciteit van 2.000 ton : - Aanlegfase: 2.000 ton - Exploitatiefase: 0 ton	2.000 ton	1
3.4.3°	Het lozen van bedrijfsafvalwater zonder behandeling in een afvalwaterzuiveringsinstallatie, dat al of niet één of meer van de gevaarlijke stoffen hoger dan de indelingscriteria bevat: - Aanlegfase: 248 m ³ /uur, 4.950 m ³ /dag en 451.600 m ³ /jaar, met volgende verdeling: - LP-N1: 42 m ³ /uur, 996 m ³ /dag en 64.900 m ³ /jaar (Kanaaldok) - LP-N2: 42 m ³ /uur, 996 m ³ /dag en 64.900 m ³ /jaar (Kanaaldok) - LP-S1: 206 m ³ /uur, 4.950 m ³ /dag en 386.700 m ³ /jaar (Kanaaldok) - LP-S2: 206 m ³ /uur, 4.950 m ³ /dag en 386.700 m ³ /jaar (Insteekdok 1) - Exploitatiefase: 0 m ³ /h	248 m ³ /uur	1
3.6.3.3°	Afvalwaterzuiveringsinstallatie voor de behandeling van bedrijfsafvalwater dat al of niet één of meer van de gevaarlijke stoffen hoger dan de indelingscriteria bevat met een totaal effluent debiet van 494 m ³ /h, waarvan: - Aanlegfase: 248 m ³ /uur, 4.950 m ³ /dag en 451.600 m ³ /jaar, met volgende verdeling: - LP-N1: 42 m ³ /uur, 996 m ³ /dag en 64.900 m ³ /jaar (Kanaaldok) - LP-N2: 42 m ³ /uur, 996 m ³ /dag en 64.900 m ³ /jaar (Kanaaldok) - LP-S1: 206 m ³ /uur, 4.950 m ³ /dag en 386.700 m ³ /jaar (Kanaaldok) - LP-S2: 206 m ³ /uur, 4.950 m ³ /dag en 386.700 m ³ /jaar (Insteekdok 1) - Exploitatiefase: LP-Schelde 246 m ³ /uur, 5.904 m ³ /dag en 723.576 m ³ /jaar (Schelde) na primaire/secundaire en tertiaire zuivering)	494 m ³ /uur	1

3.6.7.	Een zelfstandige geëxploiteerde behandeling van afvalwater ten dienste van GPBV-activiteiten: - Aanlegfase: 0 m ³ /h - Exploitatiefase: LP-Schelde 246 m ³ /uur, 5.904 m ³ /dag en 723.576 m ³ /jaar (Schelde) na primaire/secundaire en tertiaire zuivering	246 m ³ /uur	1
4.3.a)1°i)	Inrichting voor het mechanisch of pneumatisch aanbrengen van bedekkingsmiddelen voorzien van een filterinstallatie met gebruik van actieve kool en waarin minder dan 150 g VOS/l worden aangebracht met een geïnstalleerde totale drijfkracht van 5 kW, waarvan: - Aanlegfase: 0 kW - Exploitatiefase: 5 kW	5 kW	3
6.4.2°	Opslagplaatsen voor brandbare vloeistoffen met een totale opslagcapaciteit van 550.125 liter, waarvan: - Aanlegfase: 440.000 liter - Exploitatiefase: 110.125 liter	550.125 liter	2
6.5.2°	Brandstofverdeelininstallaties voor diesel: - Aanlegfase: 5 brandstofverdeelininstallaties met in totaal 9 verdeelslangen - Exploitatiefase: 0 brandstofverdeelininstallaties	9 verdeelslangen	2
7.11.1°a)	De fabricage van eenvoudige koolwaterstoffen (ethyleen, propyleen, C3+ producten) met een capaciteit van 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton/jaar - Exploitatiefase: 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Ethyleen: 1.450.000 ton/jaar - Bijproducten: 471.250 ton/jaar (230.500 ton/jaar zuiver propyleen, 12.000 ton/jaar pyrolyse olie, 162.000 ton/jaar C4 koolwaterstoffen en 66.750 ton/jaar C5+ koolwaterstoffen)	1.921.250 ton/jaar	1
7.12.1°a)	Chemische industrie voor de behandeling van tussenproducten en vervaardiging van chemische producten (Ethyleen, propyleen, C3+ producten) met een capaciteit van 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton/jaar - Exploitatiefase: 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Ethyleen: 1.450.000 ton/jaar - Bijproducten: 471.250 ton/jaar (230.500 ton/jaar zuiver propyleen, 12.000 ton/jaar pyrolyse olie, 162.000 ton/jaar C4 koolwaterstoffen en 66.750 ton/jaar C5+ koolwaterstoffen)	1.921.250 ton/jaar	1
7.13.3°	Productie van organische bulkchemicaliën door kraken, reforming, gedeeltelijke of volledige oxidatieve of vergelijkbare processen, met een maximale productiecapaciteit van 5.900 ton/dag	5.900 ton/dag	1

12.1.1.3°	Elektriciteitsproductie (opwekken wisselspanning) met een totaal geïnstalleerd elektrisch schijnbaar vermogen van 60.942 kVA, waarvan: - Aanlegfase: 5.892 kVA - Exploitatiefase: 55.050 kVA	60.942 kVA	1
12.2.1°	Het gebruik van 29 transformatoren met een individueel nominaal vermogen van 100 kVA tot en met 1.000 kVA (totale som 21.390 kVA), waarvan: - Aanlegfase: 8 transformatoren met een totaal vermogen van 8.000 kVA - Exploitatiefase: 21 transformatoren met een totaal vermogen van 13.390 kVA	21.390 kVA	3
12.2.2°	Het gebruik van 53 transformatoren met een individueel nominaal vermogen van meer dan 1.000 kVA (totale som 1.153.900 kVA), waarvan: - Aanlegfase: 11 transformatoren met een totaal vermogen van 27.500 kVA - Exploitatiefase: 40 transformatoren met een totaal vermogen van 1.123.900 kVA - Aanlegfase en Exploitatiefase: 2 transformatoren met een totaal vermogen van 2.500 kVA	1.153.900 kVA	2
12.3.1°	Vast opgestelde batterijen met een totale capaciteit van 12.674.000 VAh, waarvan: - Aanlegfase: 2.560.000 VAh - Exploitatiefase: 9.074.000 VAh - Aanlegfase en Exploitatiefase: 1.040.000 VAh	12.674.000 VAh	3
12.3.2°	Vaste inrichtingen voor het laden van accumulatoren met een totaal geïnstalleerd vermogen van 4.266 kW, waarvan: - Aanlegfase: 240 kW - Exploitatiefase: 3.816 kW - Aanlegfase en Exploitatiefase: 210 kW	4.266 kW	3
15.1.2°	Het stallen van 532 voertuigen op de site, waarvan: - Aanlegfase: 400 voertuigen zoals graafmachines, kranen en vorklitten - Exploitatiefase: 6 vrachtwagens - Aanlegfase en Exploitatiefase: 126 voertuigen	532 voertuigen	2
16.1.b)3°	Productie/omzetting van gassen (Ethyleen, Propyleen, C4) met een totaal gezamenlijke productiecapaciteit van 245.165 Nm ³ /h, waarvan: - Aanlegfase: 0 Nm ³ /h - Exploitatiefase: 245.165 Nm ³ /h	245.165 Nm ³ /h	1
16.3.1°	Koelinstallaties, warmtepompen en airconditioninginstallaties, met een gezamenlijke hoeveelheid van 32.324 ton CO ₂ -equivalent, waarvan: - Aanlegfase: 7.205 ton CO ₂ -equivalent - Exploitatiefase: 23.377 ton CO ₂ -equivalent	32.324 ton CO ₂ -equivalent	1

	- Aanlegfase en Exploitatiefase: 1.742 ton CO ₂ -equivalent		
16.3.2°b)	Koelinstallaties, luchtcompressoren, warmtepompen, airconditioninginstallaties, en andere installaties voor het fysisch behandelen van gasen met een totale geïnstalleerde drijfkraft van 35.352 kW, waarvan: - Aanlegfase: 2.671 kW - Exploitatiefase: 30.939 kW - Aanlegfase en Exploitatiefase: 1.742 kW	35.352 kW	2
16.5	3 ontspanningsstations voor gasen met een maximumdebiet van 70.000 Nm ³ /uur, 182.000 Nm ³ /uur en 184.400 Nm ³ /uur, totaal 436.400 Nm ³ /uur: - Aanlegfase: 0 Nm ³ /h - Exploitatiefase: 436.400 Nm ³ /h	436.400 Nm ³ /uur	1
17.1.2.1.3°	Opslag gasen in verplaatsbare recipiënten met een gezamenlijk waterinhoudsvermogen van 21.300 liter, waarvan: - Aanlegfase: 5.520 liter - Exploitatiefase: 15.780 liter	21.300 liter	1
17.1.2.2.3°	Opslag van gevaarlijke gasen in vaste reservoirs, met een gezamenlijk waterinhoudsvermogen van 217.000.000 liter, waarvan: - Aanlegfase: 0 liter - Exploitatiefase: 217.000.000 liter	217.000.000 liter	1
17.2.2.	Gevaarlijke stoffen : hoge-drempel Seveso-inrichting Categorie gevaarlijke stoffen: - H2: acuut toxisch categorie 2 en 3: 42,9 ton - P2: ontvlambare gasen: 47,6 ton - P5a: ontvlambare vloeistoffen cat. 1: 4.558,2 ton - P5c: ontvlambare vloeistoffen cat. 2 en 3: 924,7 ton - P8: oxiderende vloeistoffen en vaste stoffen: 13,0 ton - E1: gevaar voor het aquatische milieu, acuut 1 of chronisch 1: 178,8 ton - E2: gevaar voor het aquatische milieu, chronisch 2: 5.532,1 ton Met naam genoemde stoffen: - Waterstof 0,048 ton - Ontvlambare vloeibare gasen categorie 1 of 2 (incl. LPG) en aardgas: 119.997,6 ton - Acetyleen: 0,020 ton - Methanol: 44,8 ton - Zuurstof: 0,030 ton - Aardolieproducten en alternatieve brandstoffen: 40,9 ton	1 inrichting	1

17.3.2.1.1.3°	Opslag van gasolie, diesel, lichte stookolie en gelijkaardige vloeistoffen met een vlampunt ≥ 55 °C met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 1.356 ton, waarvan: - Aanlegfase: 540 ton - Exploitatiefase: 816 ton	1.356 ton	1
17.3.2.1.2.3°	Opslag van overige ontvlambare vloeistoffen van gevarencategorie 3 met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 550 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 109 ton	550 ton	1
17.3.2.2.3° b)	Opslag van ontvlambare vloeistoffen van gevarencategorie 1 en 2 met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 4.738 ton, waarvan: - Aanlegfase: 220 ton - Exploitatiefase: 4.518 ton	4.738 ton	1
17.3.3.1°a)	Opslag van oxiderende vloeistoffen en vaste stoffen met een gezamenlijke opslagcapaciteit van 13 ton, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton - Exploitatiefase: 13 ton	13 ton	3
17.3.4.3°	Opslag van bijtende vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 1.613 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 1.173 ton	1.613 ton	1
17.3.5.3°	Opslag van giftige vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 140 ton, waarvan: - Aanlegfase: 44 ton - Exploitatiefase: 95 ton	140 ton	1
17.3.6.3°	Opslag van schadelijke vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 1.375 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 935 ton	1.375 ton	1
17.3.7.3°	Opslag van gezondheidsgevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 518 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 77 ton	518 ton	1
17.3.8.3°	Opslag van milieugevaarlijke vloeistoffen en vaste stoffen met een totale opslagcapaciteit van 5.173 ton, waarvan: - Aanlegfase: 440 ton - Exploitatiefase: 4.732 ton	5.173 ton	1
17.4	Opslag gevaarlijke stoffen in kleine recipiënten met een totale maximale opslag van 5.000 liter, waarvan: - Aanlegfase en Exploitatiefase: 5.000 liter	5.000 liter	3

19.3.2°a)	Het mechanisch behandelen van hout met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 400 kW, waarvan: - Aanlegfase: 400 kW - Exploitatiefase: 0 kW	400 kW	2
19.6.1°a)	Opslag van hout in een lokaal met een totale capaciteit van 400 m ³ , waarvan: - Aanlegfase: 400 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³	400 m ³	3
19.6.1°b)	Opslag van hout in openlucht met een totale capaciteit van 500 m ³ , waarvan: - Aanlegfase: 500 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³	500 m ³	3
20.4.1.2°	Productie van alkenen niet inbegrepen in rubriek 7.3 met een totale productiecapaciteit van 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Aanlegfase: 0 ton/jaar - Exploitatiefase: 1.921.250 ton/jaar, waarvan: - Ethyleen: 1.450.000 ton/jaar - Bijproducten: 471.250 ton/jaar (230.500 ton/jaar zuiver propyleen, 12.000 ton/jaar pyrolyse olie, 162.000 ton/jaar C4 koolwaterstoffen en 66.750 ton/jaar C5+ koolwaterstoffen)	1.921.250 ton/jaar	1
23.2.2°a)	Het mechanisch behandelen van kunststoffen met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 650 kW, waarvan: - Aanlegfase: 400 kW - Exploitatiefase: 250 kW	650 kW	2
24.2.	Laboratoria gericht op kwaliteitscontrole, waarvan: - Aanlegfase: 0 labo's - Exploitatiefase: 3 labo's	3 labo's	3
29.5.2.2°a)	Het mechanisch behandelen van metalen met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 700 kW, waarvan: - Aanlegfase: 400 kW - Exploitatiefase: 300 kW	700 kW	2
29.5.4.1°a)	Het zandstralen van metalen met een totale geïnstalleerde drijfkracht van 10 kW, waarvan: - Aanlegfase: 0 kW - Exploitatiefase: 10 kW	10 kW	3
29.5.5.1°a)	Het ontvetten van metalen met een gezamenlijke inhoud van de opvangrecipiënten van 650 liter, waarvan: - Aanlegfase: 400 liter - Exploitatiefase: 250 liter	650 liter	3
29.5.7.2°a) 1)	Het ontvetten van metalen met een gezamenlijke inhoud van de opvangrecipiënten van 650 liter, waarvan: - Aanlegfase: 400 liter - Exploitatiefase: 250 liter	650 liter	3

31.1.3°	Stationaire motoren en gasturbines met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 28.845 kWth, waarvan: - Aanlegfase: 15.350 kWth - Exploitatiefase: 13.495 kWth	28.845 kW	1
39.1.3°	Andere stoomgeneratoren dan lagedrukstoomgeneratoren met een individuele inhoud van meer dan 5.000 liter (totale inhoud 50.000 liter), waarvan: - Aanlegfase: 0 stoomgeneratoren met een totale inhoud van 0 liter - Exploitatiefase: 2 stoomgeneratoren met een inhoud van 25.000 liter met een totale inhoud van 50.000 liter	50.000 liter	2
39.2.1°	Stoomvaten, met inbegrip van warmtewisselaars waarvan de primaire ruimte als stoomvat wordt beschouwd, met een individuele inhoud van 300 t.e.m. 5.000 liter (totale inhoud 32.206 liter), waarvan: - Aanlegfase: 0 stoomvaten met een totale inhoud van 0 liter - Exploitatiefase: 17 stoomvaten met een totale inhoud van 32.206 liter	32.206 liter	3
39.2.2°	Stoomvaten, met inbegrip van warmtewisselaars waarvan de primaire ruimte als stoomvat wordt beschouwd, met een individuele inhoud van meer dan 5.000 liter (totale inhoud 617.128 liter), waarvan: - Aanlegfase: 0 stoomvaten met een totale inhoud van 0 liter - Exploitatiefase: 14 stoomvaten met een totale inhoud van 617.128 liter	617.128 liter	2
39.4.1°	Andere warmtewisselaars dan de warmtewisselaars, vermeld in rubriek 39.2, met een individuele inhoud van 25 l tot en met 5.000 l (totale inhoud 169.440, waarvan: - Aanlegfase: 0 warmtewisselaars met een totale inhoud van 0 liter - Exploitatiefase: 82 warmtewisselaars met een totale inhoud van 169.440 liter	169.440 liter	3
39.4.2°	Andere warmtewisselaars dan de warmtewisselaars, vermeld in rubriek 39.2, met een individuele inhoud van meer dan 5.000 l (totale inhoud 83.000), waarvan: - Aanlegfase: 0 warmtewisselaars met een totale inhoud van 0 liter - Exploitatiefase: 8 warmtewisselaars met een totale inhoud van 83.000 liter	83.000 liter	2
39.5.2°	Stoomturbines met een totaal vermogen van 151 MW, waarvan: - Aanlegfase: 0 MW - Exploitatiefase: 151 MW	151 MW	1

39.7.1°	Industriële installaties voor het transport van stoom of warm water met een totaal vermogen van 106 kW, waarvan: - Aanlegfase: 0 kW - Exploitatiefase: 106 kW: 2 proceswaterpompen voor het transport van stoom of warm water met elk een vermogen van 53 kW	106 kW	2
43.1.3°	Stookinstallaties, met uitzondering van stationaire motoren en gasturbines, met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 978.000 kWth, waarvan: - Aanlegfase: 0 kWth - Exploitatiefase: 978.000 kWth	978.000 kW	1
43.3.2°	Stookinstallaties, inclusief stationaire motoren en gasturbines, met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 1.005 MWth, waarvan: - Aanlegfase: 0 MWth - Exploitatiefase: 1.005 MWth	1.005 MW	1
43.4.	Installaties voor het verbranden van brandstof met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 13.001 MWth, waarvan: - Aanlegfase: 0 MWth - Exploitatiefase: 13.001 MWth	13.000 MW	1
53.2.2°b)2°	Bronbemaling met inbegrip van eventuele retour, met een totaal onttrokken maximaal netto kalenderjaardebiet van 371.783 m ³ /jaar: - Aanlegfase: 371.783 m ³ /jaar - Bemaling proefsleuven met infiltratie: 12.843 m ³ /jaar (maximaal 387 m ³ /dag) - Bemaling Freatische aquifer: 309.440 m ³ /jaar - Bemaling Gespannen aquifer: 49.500 m ³ /jaar - Exploitatiefase: 0 m ³ /jaar	371.783 m ³ /jaar	2
53.3.	Gravitaire drainage tijdens wintermaanden met een debiet van 26 m ³ /dag: - Aanlegfase: 0 m ³ /dag - Exploitatiefase: 26 m ³ /dag	26 m ³ /dag	3
53.8.1°a)	Gravitaire drainage tijdens wintermaanden met een debiet van 4.680 m ³ /jaar met hergebruik binnen koelwatercircuit als toepassing: - Aanlegfase: 0 m ³ /jaar - Exploitatiefase: 4.680 m ³ /jaar	4.680 m ³ /jaar	3
53.11.2°	Werken voor het onttrekken van grondwater met een netto onttrokken debiet van maximaal 3.962 m ³ /dag in de buurt van VEN-gebied: - Aanlegfase: 3.962 m ³ /dag, overeenkomstig de maximale gelijktijdige onttrekking tijdens bemaling aanlegfase (geen overlap met bemaling proefsleuven): - Bemaling Freatische aquifer: 3.810 m ³ /dag - Bemaling Gespannen aquifer: 152 m ³ /dag	3.962 m ³ /dag	1

	- Exploitatiefase: 0 m ³ /dag		
61.2.2°	Tussentijdse opslagplaats voor grond die voldoet aan de bepalingen voor het gebruik van bodemmaterialen, (grondverzetscodes anders dan 999), met een maximale capaciteit van 150.000 m ³ : - Aanlegfase: 150.000 m ³ - Exploitatiefase: 0 m ³	150.000 m ³	2

§3. Aan de nv Ineos Olefins Belgium, Scheldelaan 482, 2040 Antwerpen wordt de vergunning geweigerd voor de volgende rubriek:

53.2.2°b)2	Bronbemaling met inbegrip van eventuele retour, met een totaal onttrokken maximaal netto kalenderjaardebiet van 467.664 m ³ /jaar: - Aanlegfase: 467.664 m ³ /jaar - Bemaling proefsleuven met infiltratie: 16.064 m ³ /jaar - Bemaling Freatische aquifer : 386.800 m ³ /jaar - Bemaling Gespannen aquifer: 64.800 m ³ /jaar - Exploitatiefase: 0 m ³ /jaar	467.664 m ³ /jaar	2
53.11.2°	Werken voor het onttrekken van grondwater met een netto onttrokken debiet van maximaal 4.950 m ³ /dag in de buurt van VEN-gebied: - Aanlegfase: 4.950 m ³ /dag; - Exploitatiefase: 0 m ³ /dag.	4.950 m ³ /dag	1

§4. De door de nv Ineos Olefins Belgium, Scheldelaan 482, 2040 Antwerpen gevraagde bijstelling van artikel 5.2.1.2, §6 van titel II van het VLAREM met betrekking tot de totalisering van de hoeveelheden, wordt niet ingewilligd.

Art. 3. De plannen en het aanvraagdossier waarop dit besluit gebaseerd zijn, maken er integraal deel van uit.

Art. 4. Voor wat betreft de ingedeelde inrichting of activiteit wordt de omgevingsvergunning verleend voor:

- onbepaalde duur, die aanvangt op datum van de vergunning, voor wat de inrichtingen en activiteiten horende bij de exploitatiefase betreft;
- een termijn van 5 jaar, die aanvangt vanaf de start van de werkzaamheden, voor wat de inrichtingen en activiteiten horende exclusief tot de aanlegfase betreft.

Voor wat betreft de stedenbouwkundige handelingen wordt de omgevingsvergunning verleend voor onbepaalde duur, die aanvangt op datum van de vergunning, met uitzondering van de volgende handelingen die worden vergund voor een termijn van 5 jaar vanaf de start van de werkzaamheden:

Planaanduiding	Stedenbouwkundige handeling	Beknorte beschrijving
Z1-02-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z3-13-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z2-18-TB-S-001-Type opslag 600m ²	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z1-22-TB-S-001	Bouwen of herbouwen	Opslag 600 m ² volgens typeplannen Site-T022
Z1-02-TB-S-004-Type Kantine 125P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T013
Z1-02-TB-S-005	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T013
Z1-02-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z3-09-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z3-13-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z4-16-TB-S-006-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-22-TB-S-006-1-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-22-TB-S-006-2-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-22-TB-S-006-3-Rokersshelter	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Rokersshelter volgens typeplannen Site-T003
Z1-04-TB-S-007	Bouwen of herbouwen	Gebouw voor portiersloge met typenummer Site-T011
Z1-22-TB-S-007-1-Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Gebouw voor portiersloge met typenummer Site-T011
Z1-22-TB-S-007-2-Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Gebouw voor portiersloge met typenummer Site-T011
Z3-09-TB-S-008-Type kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T011
Z2-18-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T011
Z1-22-TB-S-008-1-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T011

Z1-22-TB-S-008-2-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T011
Z1-22-TB-S-008-3-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T011
Z3-13-TB-S-008-Type Kantoor 75P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T011
Z3-13-TB-S-009-Type Sanitair Blok	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Sanitair blok cfr typeplannen Site-T018
Z1-22-TB-S-009-Type Sanitair Blok	Nieuwbouw van bijgebouwen en niet-overdekte lage constructie	Sanitair blok cfr typeplannen Site-T018
Z3-13-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw cfr typeplannen Site-T012
Z3-13-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw cfr typeplannen Site-T012
Z3-09-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw cfr typeplannen Site-T012
Z3-09-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw cfr typeplannen Site-T012
Z2-18-TB-S-010-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw cfr typeplannen Site-T012
Z1-22-TB-S-010-1-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw cfr typeplannen Site-T012
Z1-22-TB-S-010-2-Type Kantine 250P	Bouwen of herbouwen	Kantinegebouw cfr typeplannen Site-T012
Z3-12-TB-S-011-Type Medische Dienst	Bouwen of herbouwen	Medische dienstgebouw cfr typeplannen Site-T016
Z4-16-TB-S-004-Type Kantine 125P	Bouwen of herbouwen	Kantoorgebouw cfr typeplannen Site-T013
Z4-16-TB-S-005-Type Kantoor 45P	Bouwen of herbouwen	Kantoor cfr typeplannen site-T014
Z1-02-TB-S-007-Type Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Securitygebouw cfr typeplannen Site-T010
Z3-03-TB-S-007-Type Security Gebouw	Bouwen of herbouwen	Securitygebouw cfr typeplannen Site-T010

Art. 5. De omgevingsvergunning wordt verleend onder de volgende voorwaarden en/of lasten die moeten nageleefd worden:

§1. Met betrekking tot de stedenbouwkundige handelingen:

1. De maatregelen in de archeologienota met referentienummer ID 19550, waarvan op 31 juli 2021 akte werd genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, worden uitgevoerd overeenkomstig het programma geformuleerd in die archeologienota, inclusief de opgelegde voorwaarden, en het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
2. De bouwheer meldt de heraanvang de start van de archeologische werkzaamheden aan de dienst archeologie van de stad Antwerpen (archeologie@antwerpen.be).
3. De bouwheer laat werfcontroles door stadsarcheologen toe.
4. Met betrekking tot de boscompensatie:

- De voorwaarden zoals opgenomen in het hierbij gevoegde compensatieformulier met kenmerk: 21-215624 worden nageleefd.
 - De te ontbossen oppervlakte bedraagt 393.115 m². Deze oppervlakte valt niet meer onder het toepassingsgebied van het Bosdecreet.
 - De compenserende bebossing op de percelen Maasmechelen: 73008A1031/00C000, Alken: 73302G0747/00B000, 73302G0700/00A000, 73302G0065/00_000, 73302G0059/00B000, 73302G0059/00E000, 73302G0702/00B000, 73302G0702/00A000, 73302G0704/00C000, 73302G0704/00D000, 73302G0704/00E000, 73302G0745/00_000, 73302G0041/00B000, 73302E0313/00_000, Moerbeke: 44045K0859/00A000, 44045K0728/00A000, 44045K0742/00A000, Sint-Niklaas: 46445D1886/00D000, 46445D1886/00M000, 46445D1886/00L000, Veurne: 38012A0024/00A000, Lebbeke: 42027A0199/00A000, Zottegem: 41061A0001/00A000, 41061A0001/00B000, Oudsbergen: 72011B0336/00X003, 72011B0354/00B000, 72011B0350/00A000, Deinze: 44025A0337/00B000, 44025A0341/00A000, 44025A0403/00A000 over een oppervlakte van totaal 284.890 m² wordt uitgevoerd binnen 2 jaar vanaf de datum waarop gebruik mag gemaakt worden van deze vergunning. De compenserende bebossing wordt uitgevoerd door derden, met name Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, Berden Louis bv, Pleinstraat 131, 3570 Alken, Louis Berden, Pleinstraat 120, 3570 Alken, Serge Crahay, Schoenbeekstraat 29, 3570 Alken, Godelieve Beck, Smisstraat 106, 9100 Sint-Niklaas, Herman De Keyne, Korte Rijackerstraat 25, 9030 Gent, Guy Van Der Jeught, Kloosterstraat 8, 9280 Lebbeke en Jef Hendrixx-Creemers, Kabinestraat 46, 3670 Oudsbergen en Franz Loontjes, Wortegemstraat 24, 9771 Kruisem. De aanvrager van de vergunning verbindt er zich toe om minstens binnen 30 dagen voordat de compenserende bebossing wordt uitgevoerd dit aan het Agentschap voor Natuur en Bos te melden. Wanneer de compenserende bebossing volledig is uitgevoerd, kan men hiervan een attest bekomen bij de provinciale afdeling van het Agentschap voor Natuur en Bos.
5. De timing van de werken, alsook de project geïntegreerde maatregelen en de milderende maatregelen, zoals voorzien in de vergunningsaanvraag, worden onverminderd gevolgd en uitgevoerd.
 6. De voorwaarden vermeld in het advies van INTER van 9 juni 2021 worden nageleefd.
 7. De voorwaarden en opmerkingen vermeld in het advies van de brandweer zone Antwerpen van 10 november 2023 met referentie BW/DG/2023/H.00141.A4.0050 worden nageleefd.
 8. De voorwaarden vermeld in het advies van de nv Infrabel van 18 oktober 2023 en 24 oktober 2023 worden nageleefd.
 9. De voorwaarden vermeld in het advies van het Directoraat-generaal Luchtvaart van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer van 30 oktober 2023 worden nageleefd.
 10. De voorwaarden vermeld in de volgende adviezen worden strikt nageleefd:
 - advies van de bv Petrochemical Pipeline Services van 13 oktober 2023 en van 19 oktober 2023;
 - advies van Inovyn Belgium van 21 november 2023;
 - advies van TotalEnergies Olefins Antwerp van 21 november 2023 waarin men verwijst naar het advies van 10 augustus 2020;
 - advies van de nv Air Liquide Industries Belgium van 28 november 2023 waarin men verwijst naar het advies van 7 maart 2022;
 - advies van de Fluxys Belgium van 6 november 2023.
 11. De parkeervraag wordt nooit afgewikkeld op het openbaar domein.
 12. Wachtrijen van vrachtverkeer en laden en lossen worden steeds op eigen terrein gefaciliteerd. Er mag nooit terugslag zijn naar de openbare weg.

13. De bussen die arbeiders vervoeren naar de projectsite halteren op eigen terrein. Het in- en uitstappen gebeurt met andere woorden niet op de Scheldelaan.
14. Zowel tijdens de aanleg- als exploitatiefase worden fiets- en voetgangersvoorzieningen kwalitatief uitgewerkt. Fietspaden zijn minstens 1,5 m (enkelrichting) of 2 m breed (dubbelrichting). De fietsinfrastructuur en voetgangersvoorzieningen zijn veilig, zichtbaar en comfortabel ingericht (loopzones en oversteekplaatsen).
15. Fietsoversteken die niet geregeld zijn met een VRI, worden met signalisatie bij in- en uitrit zichtbaar gemaakt en in de aandacht gebracht.
16. Zolang er op het kruispunt Vopak geen VRI geïnstalleerd wordt, wordt extra signalisatie voorzien die het rechts afslaand verkeer wijst op de aanwezigheid van (doorgaande en rechts afslaande) fietsers. Fietsers worden attent gemaakt op de aanwezigheid van werfverkeer en de daarmee gepaard gaande dode hoek.
17. Het gebruik van de fietsenstalling wordt gemonitord en wanneer nodig wordt de fietsenstalling kwalitatief uitgebreid.
18. De aanvrager neemt de nodige initiatieven om leveranciers en transporteurs te stimuleren om zo veel mogelijk het complex 11-Zandvliet te gebruiken om de site te bereiken of verlaten.
19. Er wordt niet gebouwd in zoverre dit een bodemsanering, die vereist zou zijn, onmogelijk zou maken.

§2. Met betrekking tot de ingedeelde inrichting of activiteit:

- a. Algemene en sectorale milieuvoorwaarden van titel II en titel III van het VLAREM
De algemene en sectorale milieuvoorwaarden staan in titel II en titel III van het VLAREM. Bij wijziging van VLAREM wordt de exploitant geacht de meest actuele versie van de van toepassing zijnde bepalingen na te leven. De integrale en geconsolideerde tekst van titel II en titel III van het VLAREM is raadpleegbaar op de Milieunavigator, via de link: <https://navigator.emis.vito.be/>.

- b. Bijzondere milieuvoorwaarden:

AANLEGFASE:

1. De maatregelen uit het stofrapport ter beperking van de stofemissies worden uitgevoerd.
2. De volgende maatregelen worden genomen om de verspreiding van mogelijke PFAS te voorkomen:
 - Het afdekken van transporten van gronden met een concentratie > 47 µg/kg ds som PFAS bij gebruik van openbare weg. Bij grondtransporten van gronden met een concentratie > 47 µg/kg ds som PFAS op de werf worden de gronden vochtig gehouden of afgedekt;
 - Het lokaal vochtig houden van de locatie waar gronden met een concentratie > 47 µg/kg ds som PFAS worden afgegraven bij stofvorming of bij weersomstandigheden die aanleiding kunnen geven tot stofvorming.
3. Voor de stofbeheersing wordt niet-verontreinigd (bemalings-)water gebruikt. Onder niet-verontreinigd (bemalings-)water wordt verstaan dat het voldoet aan volgend normenkader voor de volgende PFAS-verbindingen, gebaseerd op het WAC_IV_A_025:
 - PFOS: maximum 0,1 µg/l;
 - PFOA: maximum 0,1 µg/l;
 - Andere PFAS-verbindingen dan PFOS en PFOA waarvoor er in het WAC_IV_A_025 analysemethodes zijn vastgesteld: maximum 0,1 µg/l per stof.
4. Het onderafdek van de tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven grond die niet voldoet aan de bepalingen voor het gebruik van bodemmateriële (grondverzetscode 999) en het gevaarlijk puin bestaat uit een vloeistofdichte folie. Het bovenafdek bestaat

uit een folie die zo aangebracht wordt dat hij niet kan weg waaien en dat hemelwater niet in contact kan komen met de verontreinigde gronden.

5. Sinds 1 april 2021 zijn de 'Richtlijn PFAS-onderzoek' en 'Toetsingswaarden voor PFAS in bodem en grondwater', en de latere herzieningen hiervan, van toepassing. De Richtlijn PFAS-onderzoek bevat richtlijnen voor de erkende bodemsaneringsdeskundigen om bij de uitvoering van decretale bodemonderzoeken of in het kader van grondverzet PFAS als verdachte stof te analyseren afhankelijk van de uitgevoerde activiteiten op het terrein. De te gebruiken bodemmaterialen voldoen aan de toetsingswaarden voor gebruik als bodem of bouwkundig bodemgebruik. Hierbij geldt voor PFAS-verbindingen volgend normenkader:
 - Voor PFOS: 3 µg/kg ds;
 - Voor PFOA: 2 µg/ kg ds;
 - Voor de som van de gemeten PFAS: 8 µg/kg ds.
6. In afwijking van artikel 5.2.1.2, §2, en artikel 5.61.2, §2, van titel II van het VLAREM moet geen gebruik gemaakt worden van een weegbrug voor de aan- en afvoer van de afvalstoffen/uitgegraven bodem via schepen en voor de interne stromen binnen het projectgebied. Het geladen volume van vrachtschepen wordt ingeschat en door middel van de densiteit wordt het getransporteerde gewicht berekend. De inschattingen van de volumes of geregistreerde hoeveelheden op niveau van het projectgebied worden bijgehouden in een register dat dagelijks wordt bijgewerkt. Alle afvalstoffen/uitgegraven bodem die niet terug kunnen ingezet worden op de werf, worden opgehaald/vervoerd via een inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar, waarvan de attesten eveneens worden bijgehouden in een register.
7. In afwijking van artikel 5.2.1.2, §3, en 5.61.2, §3, van titel II van het VLAREM mag de aan- en afvoer van afvalstoffen plaatsvinden tussen 6u00 en 19u00 (en dit gedurende de gehele werfperiode).
8. In afwijking van artikel 5.2.1.5, §5, van titel II van het VLAREM moet er geen groenscherm aangelegd worden.
9. In afwijking van artikel 5.61.2, §4, van titel II van het VLAREM moeten de opslag van de uitgegraven grond binnen het projectgebied en de interne verplaatsingen van gronden binnen de projectgrenzen van de site niet opgenomen worden in het register. De hopen worden steeds gescheiden gehouden in toepassing van de grondverzetsregelgeving.
10. Inzake het handelen en afvoeren van asbestafval dienen de richtlijnen uit de omzendbrief van 27 augustus 2008 over het omgaan met asbest in Vlaamse sorteercentra te worden nageleefd.
11. De exploitant maakt een inventaris van de geluidsvermogens van alle relevante geluidsbronnen op de werf om een totaal geluidsvermogen te berekenen. Een regelmatige en minstens maandelijkse update van dit document wordt gemaakt. Naast het geluidsvermogen wordt de gebruikperiode (dag/avond/nacht) aangegeven. Voor activiteiten die plaatsvinden buiten de dagperiode wordt in de inventaris een motivatie opgenomen waarom beperking tot de dagperiode niet mogelijk is. De werkelijke totale geluidsvermogenniveaus mogen hierbij de totale geluidsvermogenniveaus zoals berekend in de tabellen 6-6 en 6-7 van het project-MER niet overschrijden.

De meest relevante niet-verplaatsbare machines, met name stroomaggregaten, luchtcompressoren en afwateringspompen, die 's nachts in werking zijn, worden:

 - zo mogelijk op minstens 200 m van de Scheldelaan geplaatst;
 - of voorzien van een verplaatsbaar geluidsscherm (bij voorkeur een U-vormig geluidsscherm dat 1 m hoger is dan de bovenzijde van de machine).
12. Voor de funderingswerken worden schroeftechnieken gebruikt. Voor de aanleg van damwanden wordt een druktechniek gebruikt. Het gebruik van alternatieve technieken

- is toegelaten mits aangetoond kan worden dat dit leidt tot dezelfde geluidsemissievermogens.
13. Er wordt alleen gebruik gemaakt van voertuigen/machines van Stage IV of beter voor voertuigen/machines met een vermogen vanaf 56 kW tot 560 kW. Er wordt geen gebruik gemaakt van voertuigen/machines met een vermogen van meer dan 560 kW.
 14. De drainering wordt zodanig aangelegd dat het afvoeren van bodem- en grondwater gestuurd en volledig stopgezet kan worden. De sturing houdt in dat de hoeveelheid bodem- en grondwater die afgevoerd wordt, geregeld wordt in functie van het gebruik van de grond of het terrein. Er mag niet meer en niet langer bodem- en grondwater afgevoerd worden dan noodzakelijk voor het beoogde gebruik.
 15. Bemaling en lozing van bemalingswater
 - De start- en stopdatum van de bemaling wordt gemeld aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) via het mailadres grondwater.ant@vmm.be met vermelding van het projectnummer OMV_2021104744.
 - Het totaal opgepompte debiet over de volledige bemalingsperiode mag niet meer bedragen dan 422.343 m³, zijnde:
 - Debiet in kader van de bemaling van de proefsleuven: maximaal 12.843 m³;
 - Debiet in kader van de bemaling voor de aanleg van de installaties:
 - Freatisch: maximaal 360.000 m³;
 - Spanningsbemaling: maximaal 49.500 m³.
 - In afwijking van artikel 5.53.6.1.1, §3 van titel II van het VLAREM kan het bemalingswater voor de aanleg van de sleuven behandeld worden voordat het terug in de grond ingebracht wordt. Bij opstart van de bemaling voor elke sleuf wordt na de aanleg en het schoonpompen van de bemalingsinstallatie het bemalingswater bemonsterd en geanalyseerd. De bemaling wordt na deze eerste staalname stilgelegd en mag pas in gebruik genomen worden als de analyseresultaten beschikbaar zijn, en gecontroleerd is of het bemalingswater voldoet aan de kwaliteitsvoorwaarden voor retour. Het bemonsteren gebeurt op het punt waar het bemalingswater de bemalingsinstallatie verlaat. De te analyseren parameters zijn minstens die opgenomen in tabel 9.2 in de bemalingsnota en hydrogeologische studie voor Project One van 16 juli 2021 en de individuele kwantitatieve PFAS-componenten opgenomen in het WAC_IV_A_025. Indien de kwaliteit van het bemalingswater niet voldoet aan de geldende voorwaarden wordt het, alvorens het wordt geretourneerd, gezuiverd in een waterzuiveringsinstallatie. Het effluent van de waterzuiveringsinstallatie voldoet aan de bovenstaande normen net nadat het de waterzuiveringsinstallatie verlaat (dus zonder rekening te houden met een mogelijke verdunning door ander water). Het effluent van de waterzuiveringsinstallatie wordt wekelijks geanalyseerd op minimaal bovenstaande parameters. Het bemonsteren en analyseren gebeurt door een bevoegd erkend laboratorium, in de discipline water. Alleen met uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder kunnen (een deel van) de analyses ook gebeuren door een andere deskundige partij. De resultaten van de analyses worden ter beschikking gehouden van de toezichthouder.
 - Bij opstart van elke bemalingszone voor de aanleg en bouw van de constructies (conform figuur 6-1 hydrogeologische studie voor Project One van 16 juli 2021) wordt na de aanleg en het schoonpompen van de bemalingsinstallatie het bemalingswater bemonsterd en geanalyseerd. De bemaling wordt na deze eerste staalname stilgelegd en mag pas in gebruik genomen worden als de analyseresultaten beschikbaar zijn, en gecontroleerd is dat de lozing van het bemalingswater kan gebeuren overeenkomstig respectievelijk de

lozingsvoorwaarden opgenomen in de vergunning. Het bemonsteren gebeurt op het punt waar het bemalingswater de bemalingsinstallatie verlaat. De te analyseren parameters zijn minstens die opgenomen in tabellen 9.1 in de bemalingsnota en hydrogeologische studie voor Project One van 16 juli 2021 en de individuele kwantitatieve PFAS-componenten opgenomen in het WAC_IV_A_025. De analyses worden voor elke bemalingszone minstens in de eerste maand wekelijks en nadien maandelijks herhaald, een stillegging van de bemaling is dan niet meer vereist.

Indien de kwaliteit van het bemalingswater niet voldoet aan de geldende lozingsvoorwaarden wordt het, alvorens het wordt geloosd, gezuiverd in een waterzuiveringsinstallatie. Het effluent van de waterzuiveringsinstallatie voldoet aan de bovenstaande normen net nadat het de waterzuiveringsinstallatie verlaat (dus zonder rekening te houden met een mogelijke verdunning door ander water). De minimale vereiste analysefrequentie van het effluent van de waterzuiveringsinstallatie is overeenkomstig de analysefrequentie voor de lozing van bedrijfsafvalwater.

Het bemonsteren en analyseren gebeurt door een bevoegd erkend laboratorium, in de discipline water. Alleen met uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder kunnen (een deel van) de analyses ook gebeuren door een andere deskundige partij.

De resultaten van de analyses worden ter beschikking gehouden van de toezichthouder.

- Volgende bijzondere lozingsnormen gelden voor de lozing van het bemalingswater via de lozingspunten LP-N1, LP-N2 en LP-S1 op het Kanaaldok B2 en via lozingspunt LP-S2 op het Insteekdok 1:

Parameter	Lozingsnorm (µg/l)
Arseen	50
Chroom	500
Benzeen	10
Tolueen	10
Ethylbenzeen	10
Som xylenen	10
Minerale olie	500
MTBE	100
1,2-cis-dichlooretheen	50
Vinylchloride	1
Trichloormethaan	25
Dichloormethaan	20
1,1,2-trichloorethaan	20
1,2-dichloorethaan	10
Cyanide	500
1,2,3-trichloorpropaan	20
Aniline	15
Alachloor	1,6
Diallaat	1,1
Benzothiazol (BT)	30
Benzothiazolol (BT-OH)	30
2-Mercaptobenzothiazole (MBT)	20
Triallaat	1
Triethylamine (TEA)	100
Monochloorbenzeen	60

- De concentraties in het bedrijfsafvalwater van de niet-nominatief in de vergunning genoemde parameters welke bedoeld zijn in bijlage 2C bij titel II van het VLAREM, zijn beperkt tot concentraties opgenomen in de indelingscriteria, vermeld in de kolom “indelingscriterium GS (gevaarlijke stoffen)” van artikel 3 van bijlage 2.3.1 bij titel II van het VLAREM. Bij ontstentenis van een indelingscriterium zijn de concentraties beperkt tot de rapportagegrens of tot de bepalingsgrens.
- Het zuidelijke deel van het projectgebied wordt nagenoeg volledig omsloten door waterremmende wanden aangezet in de polderklei (circa 8 m-mv, 0,3 mTAW) zoals omschreven in het damwandscenario in de bemalingsnota en hydrogeologische studie voor Project One van 16 juli 2021 (scenario C project-MER). De 4 diepe bekkens worden omsloten door waterremmende wanden aangezet in het kleilig zand van Kruisschans (circa 23 m-mv, -15 mTAW). De damwanden worden na uitvoering van de bemaling verwijderd.
- In afwijking van artikel 4.2.5.1.1, §1, van titel II van het VLAREM geldt voor de controle-inrichting en bemonsteringsapparatuur van het bemalingswater het volgende:
 - de hoeveelheid grondwater die opgepompt wordt, kan bepaald worden door middel van een meetmethode conform hoofdstuk 5.53 van titel II van het VLAREM (debietmeter);
 - de mobiele waterzuiveringsinstallaties worden uitgerust met een debietmeting.
- De stand van elke debietmeter wordt per bemalingszone (conform figuur 6-1 hydrogeologische studie voor Project One van 16 juli 2021) minstens volgens volgende frequentie genoteerd in een logboek dat steeds ter inzage ligt van de toezichthouder op de werf:
 - in de eerste week: vijfmaal;
 - voor de overige periode: maandelijks en bij stopzetting.
- Er wordt tijdens de bemalingen voor de bouw en aanleg van de infrastructuur minstens één peilput geplaatst per bemalingszone (conform figuur 6-1 hydrogeologische studie voor Project One van 16 juli 2021) met filterstelling in de la(alg(en) waaruit gepompt wordt. Er wordt gestuurd op het grondwaterpeil in een peilbuis in een pompput of op het grondwaterpeil in aparte peilputten. De noodzakelijke verlaging wordt per bemalingszone bepaald en de regeling van de peilsturing wordt bijgesteld in functie van de vordering van de bouwwerken.
- Het bemalingswater van de 4 diepe bekkens wordt bijkomend geanalyseerd op geleidbaarheid en/of chloridegehalte: minstens wekelijks in de eerste maand van elke zone en nadien maandelijks. Vanaf een saliniteit van 1.600 $\mu\text{S}/\text{cm}$ mag het bemalingswater alleen geïnfiltreerd/geloosd worden in water met vergelijkbare of hogere saliniteit.
- Er worden EM-39 metingen uitgevoerd in de diepe peilbuis BH55B en in een nieuw aan te leggen peilbuis met gelijkaardige diepte (circa 50-60 m tot op de Boomse klei) in de nabijheid van de vier diepe bekkens met minstens volgende frequentie:
 - vóór opstart bemaling in kader van de aanleg en bouw van de constructies;
 - na één maand bemalen;
 - zesmaandelijks;
 - aan het einde van de bemaling.
- Er worden zettingsbakens geplaatst bij de meest nabije zettingsgevoelige objecten van derden ter hoogte van het zuidelijke projectgebied (minstens ter hoogte van de toegangsweg naar Vesta en de opslagtanks van Vesta in de hoek met Project One en Inovyn). De monitoring gebeurt per zettingsbakens minstens met volgende frequentie:
 - vóór het opstarten van de bemaling: 1 zettingsmeting (nulmeting);

- week 1 na opstarten dichtstbijzijnde bemalingszone(s): vijfmaal per week een zettingsmeting;
- vanaf week 2: 1 keer per week een zettingsmeting.

De metingen op de zettingen mogen stopgezet worden van zodra deze niet meer wijzigen. Indien er een absolute zetting van 15 mm of meer gemeten wordt ter hoogte van een zettingsgevoelige constructie wordt de bemaling bijgestuurd. Vanaf 20 mm wordt ze stilgelegd. Er wordt technisch een terugvalscenario voorzien dat dit mogelijk maakt.

- De impact van de bemaling op de verontreinigingen ter hoogte van de buurbedrijven Bayer, Vesta en Inovyn wordt opgevolgd in overleg met de buurbedrijven. Als tijdens de bemaling wordt vastgesteld dat de stromingsrichting ter hoogte van de gekende grondwaterverontreinigingen relevant verandert, wordt de concentratie van de mogelijk beïnvloede polluenten geanalyseerd in de relevante peilbuizen.

EXPLOITATIEFASE:

16. Luchtemissies exploitatiefase

- Volgende emissiegrenswaarden en emissievrachten gelden voor de stoomketels en de kraakfornuizen (met uitzondering van de decokingemissiepunten) bij een referentiezuurstofgehalte van 3%. De emissiegrenswaarden gelden zowel bij normale bedrijfsomstandigheden als gedurende decoking van de fornuizen:
 - 40 mg/Nm³ als daggemiddelde en 60 mg/Nm³ als uurgemiddelde voor NO_x op het niveau van elk individueel emissiepunt;
 - 6 mg/Nm³ als daggemiddelde en 8 mg/Nm³ als uurgemiddelde voor NH₃ op het niveau van elk individueel emissiepunt;
 - 25 mg/Nm³ voor NO_x en 3 mg/Nm³ voor NH₃ als voortschrijdend driejaargemiddelde, op het niveau van elk individueel emissiepunt;
 - 148,8 ton/jaar voor NO_x en 17,9 ton/jaar voor NH₃ als voortschrijdend driejaargemiddeldevrachtnorm.
- Tijdens decoking van de kraakfornuizen geldt voor de decokingemissiepunten een emissiegrenswaarde voor stof van 30 mg/Nm³ (als gemiddelde over de decoking).
- Voor de thermische oxidator (naverbrander) van de waterzuivering geldt een emissiegrenswaarde voor NO_x van 100 mg/Nm³.
- Alle installatiedelen waar gasvormige of vluchtige, vloeibare productstromen voorkomen, maken gebruik van technisch dichte installatieonderdelen zoals gedefinieerd in hoofdstuk IV van bijlage 4.4.6 van titel II van het VLAREM. In afwijking van artikel 4.4.6.1.3 van titel II van het VLAREM wordt het meet- en beheersprogramma van subafdeling 4.4.6.2 van titel II van het VLAREM ook op deze apparaten toegepast.
- De opslag- en beladingsemissies van de methanoltank worden behandeld via de grondfakkels of door middel van een gelijkwaardige behandelingstechniek.

17. Lozing exploitatiefase

- De volgende lozingsnormen gelden voor de lozing van bedrijfsafvalwater tijdens de exploitatiefase op de Schelde ter hoogte van lozingspunt LP-Schelde:

Parameter	Lozingsnorm
CZV	100 mg/l
Zwevende stoffen	35 mg/l
Nitriet	1 mg/l
Totaal N	15 mg/l
Totaal P	2 mg/l
As	0,05 mg/l
Zn	0,3 mg/l

B	1,4 mg/l
Mo	0,7 mg/l
Ni	0,05 mg/l
Co	0,003 mg/l
V	0,025 mg/l
Se	0,006 mg/l
Naftaleen	20 µg/l
Benzeen	100 µg/l
Ethylbenzeen	50 µg/l
Tolueen	900 µg/l
Xyleen	40 µg/l
Isopropylbenzeen	10 µg/l
Diethylamine	300 µg/l
Dimethylamine	60 µg/l
Fenolen som	400 µg/l
AOX	400 µg/l

- De concentraties in het bedrijfsafvalwater van de niet-nominatief in de vergunning genoemde parameters welke bedoeld zijn in bijlage 2C bij titel II van het VLAREM, zijn beperkt tot concentraties opgenomen in de indelingscriteria, vermeld in de kolom "indelingscriterium GS (gevaarlijke stoffen)" van artikel 3 van bijlage 2.3.1 bij titel II van het VLAREM. Bij ontstentenis van een indelingscriterium zijn de concentraties beperkt tot de rapportagegrens of tot de bepalingsgrens.
- De monitoringsaanpak van het globale influent, evenals van de toeleverende deelstromen moet uitgewerkt worden in overeenstemming met de aanpak zoals omschreven in hoofdstuk 9.2.4.2.6 'Monitoring' van het project-MER.
- De gerichte aansturing en bewaking van de dosering van de koelwateradditieven gebeurt op basis van on-line meet- en controlesystemen. Deze apparatuur is steeds in werking. Voor de koelwaterbehandeling wordt chloordioxide als biocide ingezet.
- Op de afvoer van de koelwaterspui richting biologische waterzuivering wordt als back-up een on-line fosfor analyser voorzien. Deze apparatuur is steeds in werking.
- De overloop van het finaal afvoerbekken van het systeem voor de afvoer van mogelijk (olie)verontreinigd hemelwater (DOC-systeem), evenals de rechtstreekse afvoer van hemelwater naar het Kanaaldok, mag slechts geloosd worden als niet-verontreinigd hemelwater in het Kanaaldok B2 indien het on-line voldoet aan de volgende criteria:
 - afwezigheid drijfslag en verkleuring;
 - TOC maximaal 20 mg/l;
 - geleidbaarheid maximaal 150 µS/cm;
 - pH tussen 6,5 en 9.

Op het finale afvoerbekken wordt een automatische werkende skimmer voorzien die oliefilmen afschraapt naar een opvangtank.

In een logboek, dat steeds ter inzage ligt van de toezichthouder, worden volgende gegevens bijgehouden:

- de tijdstippen van het interne onderhoud/ijking van de meetapparatuur door hiertoe voldoende geschoold personeel;
- het auditverslag van het minstens jaarlijks uitgevoerde technisch nazicht/onderhoud van de meetapparatuur door de leverancier van de meetapparatuur.

De overloop van het finaal afvoerbekken van het DOC-systeem, evenals rechtstreekse afvoer naar kanaaldok, richting het kanaaldok B2 wordt voorzien van een monsternamput die makkelijk en op een veilige manier bereikbaar is.

- Bluswater wordt opgevangen en gestockeerd in een apart hiertoe bestemd bluswateropvangbekken. Dit bekken mag geen ongecontroleerde overloop hebben naar oppervlaktewater, de bodem of de riolering. Bluswater mag slechts – (na behandeling) geloosd wanneer er aan de lozingsnormen kan worden voldaan of herbruikt worden als koelwater indien voor de verschillende PFAS-parameters, de concentratie lager is dan de rapportagegrens.
 - Bij brandblusoefeningen mag geen PFAS-houdend blusschuim worden ingezet.
18. In afwijking van artikel 5.17.4.3.1, §1, van titel II van het VLAREM wordt het door de exploitant voorgestelde gelijkwaardige opvangsysteem toegelaten voor de IBC's die in openlucht opgeslagen worden behorende tot ECR en ondersteunende opslag (uitsluitend groep 2 en 3- vloeistoffen). De opslag in IBC's gebeurt op de vloeistofdichte vloeren van de proceszones die aangesloten zijn op de flushbekkens. In geval van verontreiniging wordt de inhoud van de flushbekkens overgepompt naar de waterzuiveringsinstallatie.
19. De exploitant houdt een inventaris bij van de geluidsvermogens van alle relevante geluidsbronnen op de inrichting om een totaal geluidsvermogen te berekenen. De werkelijke totale geluidsvermogenenniveaus mogen hierbij de totale geluidsvermogenenniveaus zoals opgenomen in de tabellen 6-12 en 6-13 van het project-MER niet overschrijden. Bij relevante wijzigingen wordt deze inventaris en het totaal geluidsvermogen geactualiseerd.
20. De exploitant opteert bij de definitieve keuze van de torenfakkel voor het meest geluidsarme type dat beschikbaar wordt gesteld door de leveranciers. Dit kan aangetoond worden aan de toezichthouder. Het maximaal geluidsvermogen van de torenfakkel bij maximale werking mag niet hoger zijn dan 133,5 dB(A).
21. In toepassing van artikel 4.1.12.2 en artikel 4.1.12.3 van titel II van het VLAREM wordt telkens de torenfakkel wordt gebruikt in noodsituaties de toezichthouder zo snel mogelijk op de hoogte gesteld.
- In een logboek wordt bijgehouden wanneer het affakkelen met de torenfakkel is gestart, gestopt en hoeveel gassen zijn afgefakkeld. Ook wordt steeds de mogelijke oorzaak onderzocht en worden de nodige maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen.
22. De datum van ingebruikname van de installatie wordt binnen de 10 dagen erna gemeld aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), de afdeling GOP van het Departement Omgeving (gop.ant.omgeving@vlaanderen.be) en het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen.
23. In aanvulling op de bepalingen van artikel 3.12.2.2.1 van titel III van het VLAREM wordt binnen punt 7 van het milieubeheersysteem (volgen van de ontwikkelingen op het vlak van schonere technologieën) het volgende tweejaarlijks onderzocht:
- de evolutie van de drie aangehaalde toekomstroutes ter reductie van de directe CO₂-emissies;
 - de inzet van alternatieve, hernieuwbare en klimaatneutrale grond- en brandstoffen, waar voor de grondstoffen zowel gekeken wordt naar gerecycleerde, broeikasgasgebaseerde als biogebaseerde grondstoffen;
 - de mogelijkheden naar aparte valorisatie van waterstof, via het afscheiden van waterstof uit de procesinstallaties van de ECR.

De resultaten van dit tweejaarlijks onderzoek worden gerapporteerd aan het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en de afdeling GOP van het Departement Omgeving (gop.ant.omgeving@vlaanderen.be). Indien van toepassing, worden de resultaten mee opgenomen in de decretale milieuaudit. De resultaten worden steeds besproken met de betrokken partijen.

Wanneer een maatregel haalbaar blijkt, wordt de realisatie ervan concreet uitgewerkt. Voor wat het afvangen en comprimeren van CO₂ betreft, wordt in het onderzoek getoetst aan de bepalingen van artikel 5.43.3.20 van titel II van het VLAREM.

Dit haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd door deskundigen ter zake, bestaande uit minstens een erkend MER-deskundige in de discipline klimaat. Het resultaat van deze onderzoeken wordt onverwijld aan het VEKA, de afdeling GOP van het Departement Omgeving (gop.ant.omgeving@vlaanderen.be) overgemaakt. Indien van toepassing, worden de resultaten mee opgenomen in de decretale milieuaudit. De resultaten worden steeds besproken met de betrokken partijen.

24. De exploitant streeft er naar om bijkomende maatregelen toe te passen om netto CO₂-neutraal te worden binnen een termijn van 10 jaar te rekenen vanaf de aanvang van de exploitatie van de inrichting, van zodra de technologieën om de CO₂-uitstoot te reduceren zich verder ontwikkelen en praktisch inzetbaar worden voor de inrichting. De inrichting wordt zo gebouwd en onderhouden dat het steeds mogelijk is en blijft één van de drie in het MER onderzochte routes naar klimaatneutraliteit toe te passen, indien één van deze maatregelen praktisch haalbaar blijkt uit de haalbaarheidsstudie, zoals opgelegd in de voorgaande voorwaarde. Indien de exploitant in dat geval geen initiatief neemt om de maatregel te implementeren (door middel van de voorbereiding en indiening van een aanvraag van de daartoe vereiste vergunningen en tenuitvoerlegging van deze vergunningen of het nemen van overige maatregelen), kan de vergunningverlenende overheid de vergunningsvoorwaarden ambtshalve bijstellen zodat vervolgens handhavend kan worden opgetreden.
25. Bij de bouw van het project wordt voldoende ruimte voorzien voor en wordt in het ontwerp rekening gehouden met de mogelijke toekomstige plaatsing van een Carbon Capture-installatie of een pre-combustion installatie op de ECR en de stoomketels.
26. Er worden bijkomende maatregelen genomen die de emissies tijdens de aanlegfase beperken, zoals het gebruik van efficiënte of elektrische werfmachines.
27. De maatregelen die genomen worden ter beperking van de kans op een zwaar ongeval en de gevolgen in geval van een zwaar ongeval, zoals opgenomen in bijlage 5-11 van OVR/21/07, van 16 juli 2021, worden toegepast.
28. De milderende maatregelen uit het project-MER (PR3263) worden nageleefd.
29. De exploitant voorziet in een communicatieplan met minstens volgend doel:
 - om transparant te communiceren over activiteiten die hinder zouden kunnen veroorzaken (tijdstip, duur, aard van de hinder en reden);
 - om na incidenten over de oorzaak, de eventuele gevolgen en de genomen maatregelen te communiceren;
 - om een vlotte doorstroming van de klachten te bekomen, inclusief een correcte behandeling en antwoord op de zo kortst mogelijke termijn. Een klachtenmeldpunt en aanspreekpunt maken onderdeel uit van het communicatieplan.

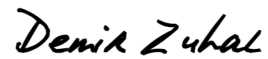
Er wordt gewezen op volgende aandachtspunten:

1. De toegekende omgevingsvergunning is pas uitvoerbaar na het verkrijgen van de bouwtoelating van de eigenaar van de grond, in deze van het Havenbedrijf Antwerpen-Brugge.
2. De traceerbaarheidsprocedure van het grondverzet wordt strikt nageleefd, in overeenstemming met de traceerbaarheidsprocedure van de Grondbank vzw waaronder het kwaliteitszorgsysteem voor de werf.

Art. 6. De omgevingsvergunning vervalt van rechtswege in de gevallen en overeenkomstig de voorwaarden vermeld in de artikelen 99 en 101 van het decreet betreffende de omgevingsvergunning van 25 april 2014

Brussel,

Vlaams minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

A handwritten signature in black ink, reading "Demir Zuhar". The script is cursive and fluid.

Zuhar DEMIR

U kan tegen deze beslissing een verzoekschrift tot vernietiging indienen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

U heeft hiervoor een vervaltermijn van 45 dagen die ingaat de dag na de betekening van deze beslissing.

Het verzoekschrift moet per beveiligde zending worden ingediend. Dit betekent:

1. hetzij via het digitaal loket van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges
<https://www.dbrc.be/digitaal-loket-van-de-vlaamse-bestuursrechtscolleges>
2. hetzij per aangetekende brief gericht aan:
Raad voor Vergunningsbetwistingen
p/a Dienst van de Bestuursrechtscolleges
Koning Albert II-laan 35 bus 81
1030 Brussel
3. hetzij door neerlegging ter griffie op het hierboven vermelde adres.

Als u voor een analoge indiening kiest (2. en 3.) moet:

- het verzoekschrift in vijfvoud worden ingediend, namelijk één origineel en vier afschriften (fotokopies of een digitale kopie);
- gelijktijdig met de indiening van het verzoekschrift, een afschrift van het verzoekschrift ter informatie aan de verwerende partij worden gestuurd (dit is de overheid die de beslissing genomen heeft).

Het verzoekschrift moet in ieder geval minstens de volgende gegevens bevatten:

- de naam, de hoedanigheid, de woonplaats of de zetel van de verzoekende partij, de gekozen woonplaats in België, een telefoonnummer en een e-mailadres;
- de naam en het adres van de verweerder;
- het voorwerp van het beroep of bezwaar;
- een uiteenzetting van de feiten en de ingeroepen middelen;
- een omschrijving van het belang van de verzoeker
- een inventaris van de overtuigingsstukken.

U bent een rolrecht verschuldigd van

- 200 euro bij het indienen van een verzoekschrift tot vernietiging;
- 100 euro bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing of tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid.

Gelijktijdig met de indiening van het verzoekschrift moet u het bewijs bezorgen dat een overschrijvingsopdracht is gegeven of dat een storting is uitgevoerd tot betaling van het rolrecht.

De procedure voor de Raad van Vergunningsbetwistingen wordt geregeld in het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse Bestuursrechtscolleges.

Meer uitleg vindt u op de website van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (<http://www.dbrc.be/vergunningsbetwistingen>).